

**КОМИСИЯ ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

**ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА
ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
ЗА 2021 ГОДИНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	5
ВЪВЕДЕНИЕ.....	7
ГЛАВА ПЪРВА.....	14
РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	14
ГЛАВА ВТОРА	23
ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА И ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	23
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ.....	23
2. РЕГУЛИРАН ПАЗАР.....	25
2.1. Регулиране на цените на електрическата енергия и на мрежовите услуги.....	25
2.2. Премии за електрическа енергия	27
2.2.1. Възобновяеми енергийни източници.....	27
2.2.2. Високоэффективно комбинирано производство.....	30
2.2.2.1. Електронни сертификати за произход на електрическата енергия.....	36
2.3. Общи условия и правила за работа с потребители на енергийни услуги	40
2.4. Сделки, разрешения и залози	41
3. ЛИБЕРАЛИЗИРАН ПАЗАР	42
3.1. Пазари на едро	42
3.1.1. Вътрешен пазар и насърчаване на конкуренцията	42
3.1.2. Трансгранични въпроси	46
3.2. Пазари на дребно	51
3.3. Балансиращ пазар	52
4. КОНТРОЛ	53
ГЛАВА ТРЕТА.....	60
ПРИРОДЕН ГАЗ.....	60
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА РАЗПОРЕЖДАНЯ И СДЕЛКИ.....	61
1.1. Лицензиране.....	61
1.2. Разрешения за извършване на разпореждания и сделки.....	64
2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И РЕГУЛИРАНЕ НА ЦЕНИТЕ	65
2.1. Бизнес планове.....	65
2.2. Регулиране на цените	67
3. ДРУГИ РЕШЕНИЯ НА КЕВР	68
4. МРЕЖОВИ УСЛУГИ	70
5. ПАЗАР НА ПРИРОДЕН ГАЗ.....	71
5.1. Развитие на пазара.....	71
5.2. Наблюдение на степента и ефективността на отваряне на пазара и конкуренцията	80
6. ТРАНСГРАНИЧНИ ВЪПРОСИ	83
7. КОНТРОЛ.....	86
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА.....	89
МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТ 25 ОКТОМВРИ 2011 Г. ОТНОСНО ИНТЕГРИТЕТА И ПРОЗРАЧНОСТТА НА ПАЗАРА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ЕДРО С ЕНЕРГИЯ	89
1. ПРИЕМАНЕ НА ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	89
2. ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СИГУРНОСТ НА ИНФОРМАЦИЯТА	90

3. УЧАСТИЕ В РАБОТНИ ГРУПИ И ОБУЧЕНИЯ	91
4. РЕГИСТРАЦИЯ НА ПАЗАРНИ УЧАСТНИЦИ	92
5. ПРАКТИКА ПО ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛ. 3 И 5 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011	92
ГЛАВА ПЕТА.....	96
ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ	96
1. РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2017-2021 г.: НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ	97
2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	100
2.1. Производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори през регулаторен период 2017-2021 г.	101
2.2. Годишни изменения на одобрени цени на ВиК услуги през регулаторен период 2017-2021 г.	104
2.3. Спрени и/или прекратени производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори през регулаторен период 2017-2021 г.	109
3. КОНТРОЛ	111
3.1. Извършени проверки през регулаторен период 2017-2021 г.	112
3.2. Съставени актове за установени административни нарушения през регулаторен период 2017-2021 г.	120
4. НОВ РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2022-2026 г.	120
4.1. Указания по прилагане на Наредба за регулиране на качеството на ВиК услугите	121
4.2. Указания по прилагане на Наредба за регулиране на цените на ВиК услугите	122
4.3. Определяне на групи ВиК оператори и индивидуални прогнозни цели на показателите за качество на ВиК услугите	124
4.4. Определяне на норма на възвръщаемост и нетен цикъл на оборотния капитал	127
4.5. Определяне на индикативен подход за определяне на коефициент Е	129
4.6. Осъществен предварителен контрол по проекти на договори за доставяне вода на друг ВиК оператор	131
4.7. Разглеждане на бизнес планове и ценови заявления на дружествата	133
4.8. Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност и годишни отчетни доклади	137
ПЕРСПЕКТИВИ	138
ГЛАВА ШЕСТА	143
ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ	143
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	143
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	151
3. ПРИРОДЕН ГАЗ	152
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	154
ГЛАВА СЕДМА	165
ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО	165
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	165
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	166
3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ.....	167
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	168
5. ДРУГИ ДЕЛА	169
ГЛАВА ОСМА	170
ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ.....	170
ГЛАВА ДЕВЕТА.....	172
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	172

1. ЕНЕРГЕТИКА	172
2. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	178
ГЛАВА ДЕСЕТА	181
АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ.....	181
1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ	181
2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ.....	184
3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ.....	186
ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА.....	189
ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	189
ПРИХОДИ	189
РАЗХОДИ	191
ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ	191

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АСЕР	Агенция за сътрудничество на енергийните регулатори
АВиК	Асоциация по ВиК
АПК	Административнопроцесуален кодекс
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
БАВ	Българска асоциация по водите
БЕХ ЕАД	„Български енергиен холдинг“ ЕАД
БНЕБ ЕАД	„Българска независима енергийна борса“ ЕАД
ВАС	Върховен административен съд
ВИ	Възобновяеми източници
ГРД	Газоразпределителни дружества
ГРМ	Газоразпределителна мрежа
Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО	
ЕСРО	Единна система за регулаторна отчетност
ЗВ	Закон за водите
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗК	Закон за концесиите
ЗРВКУ	Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИДЕС	Институт на дипломираните експерт-счетоводители
Комисия, КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
МЕ	Министерство на енергетиката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОДТДТНБ	Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране
МОЦДП	Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ
МОДТДТНБ	Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НИПОСПЕЕПВКПЕТЕ	Наредба № 7 от 19 юли 2017 г. за издаване, прехвърляне и отменяне на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия
НЛДЕ	Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката
НПГТМ	Наредба № 4 от 05.11.2013 г. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи
НППКЕЕПРЕМ	Наредба № 6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи
НПО	Независим преносен оператор
НОПЕ	Номинирани оператори на пазарите на електроенергия
НРКВКУ	Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги
НРЦВКУ	Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги НРЦЕЕ
за регулиране на цените на	Наредба № 1 от 14.03.2017 г. електрическата енергия

НРЦПГ	Наредба № 2 от 19 март 2013 г. за регулиране на цените на природния газ
НРЦТЕ	Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия
ОПС	Оператор на газопреносна система
ОС	Общински съвет
СТИ	Средство за търговско измерване
СТП	Стандартизирани товари профили
ПБППГ	Правила за балансиране на пазара на природен газ
ПДКЕВРНА	Правилник за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация
ПГХ „Чирен“	Подземно газово хранилище „Чирен“
ПИКЕЕ	Правила за измерване на количеството електрическа енергия
ПТЕЕ	Правила за търговия с електрическа енергия
ПТПГ	Правила за търговия с природен газ
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011	Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия, РЕГЛАМЕНТЪТ
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 312/2014	Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносни мрежи
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/460	Регламент (ЕС) 2017/460 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно хармонизирани структури на тарифите за пренос на газ
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/459	Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013
РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 715/2009	Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011	Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (текст от значение за ЕИП)
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 347/2013	Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 година относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009
ТД на НАП	Териториални дирекции на Националната агенция по приходите
ТПУ	Тематични предварителни условия
ФСЕС, Фондът	Фонд „Сигурност на електроенергийната система“
UMM	Спешни пазарни съобщения
CEREMP	Централизиран европейски регистър на пазарните участници
CEEP	Съвет на европейските енергийни регулатори
RBP	Регионална платформа за резервиране на капацитет

ВЪВЕДЕНИЕ

ЕНЕРГИЙНИЯТ РЕГУЛАТОР С ПРОМЕНЕН ФОКУС И НОВИ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА УСКОРЕНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ЕНЕРГИЙНИТЕ ПАЗАРИ

2021 г. ще бъде запомнена като годината, която бележи началото на твърде рязка, дори драматична трансформация на електроенергийните и газови пазари в световен мащаб. Стойностите на енергоносителите, както и на въглеродните емисии, достигнаха нива, за които нито индустрията, нито битовите потребители бяха готови. Рекордният ръст на цените на енергийните ресурси, продължил и в началото на 2022 г., се превърна в предизвикателство, както за българската енергетика, така и за националната икономика. Това поставя на дневен ред необходимостта от нови регулаторни подходи и мерки в подкрепа на ускорената трансформация на сегашния пазарен модел, с цел да се отговори адекватно на новите реалности.

През 2021 г. усилията на регулатора в **сектор „Електроенергетика и топлоенергетика“** бяха насочени към смекчаване на последиците от драстичния скок на цените на електрическата енергия на свободен пазар, започнал през второто полугодие на 2021 г.

- Бяха приети изменения в Методиката за определяне на цената на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция, и в Правилата за търговия с електрическа енергия с цел по-справедливо разпределение на разходите за регулиране на електроенергийната система между всички търговски участници;
- В ценовите си решения Комисията продължи да прилага балансиран подход и не допусна резки ценови изменения;
 - През 2021 г. среднопретегленото повишение на общите цени на електрическата енергия за битови клиенти на регулиран пазар възлиза на 4,40%.
 - Утвърдени бяха средно с 16,23% по-високи цени на топлинната енергия, в сравнение със сезон 2020-2021 г., въпреки сериозното увеличение на цените на природния газ и на квотите за емисии на парникови газове.
- За да не бъдат недопуснати финансови загуби за доставчиците на балансираща енергия поради участието им в регулирането, Комисията възприе нов подход при определянето на пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране надолу. Цените на тази енергия е обвързана както с постигнатите почасови цени на електрическата енергия на пазара „ден напред“, така и с регулираната цена на производителите, участващи в микса на обществения доставчик.

Развитието на международната обстановка в резултат на военния конфликт между Руската федерация и Украйна доведе до изключителни сътресения и нестабилност на пазарите на енергия. Очаква се това да доведе до адаптиране на дългосрочните планове на Европейския съюз за плавен преход към използване на беземисионни източници на енергия. Допълнителна пречка пред трайното успокояване на пазарите е и неяснотата относно продължителността на военните действия и мащаба на икономическите и геополитически последици за Европа, в т.ч. и за Република България. В досегашната си практика в сектор „Електроенергетика“ КЕВР винаги е работела за изграждане на стимули за пълната либерализация на пазара на електрическа енергия, но наблюдаваните процеси налагат през 2022 г. фокусът на работа на Комисията да бъде променен. Приоритет за регулатора ще бъдат действия и мерки, свързани с поддържането на стабилност и предвидимост по отношение функционирането на пазара и осигуряването на достъпни цени за потребителите. Предвид нарастващите изисквания по отношение на въвеждане на мерки по опазване на околната среда, през 2022 г. в сектор „Топлоенергетика“ усилията ще са насочени към създаване на регулаторна рамка за технологично обновление на топлофикационните дружества с цел намаляване на емисиите на парниковите газове и неутрализиране на ефектите от нарастващите цени на квоти и горива. Това може да бъде постигнато чрез инсталиране на фотоволтаични централи в топлофикационните дружества за покриване на собствените нужди от електроенергия, използване на геотермална енергия за отопление чрез локални станции и др. мерки.

В областта на контролната дейност през 2022 г. Комисията ще продължи дейността по одобряване на общи условия на енергийни дружества с цел привеждането им в съответствие с промените в нормативната уредба. В съответствие с установената практика регулаторът ще извършва проверки по всеки получен сигнал за нарушение на лицензионни задължения. По отношение разглеждането на жалби и работата с потребителите Комисията предприема мерки за строг контрол за спазване на законоустановените срокове за разглеждане и решаване на спорове и за подобряване на комуникацията между клиенти и доставчици.

Във връзка с правомощията си по **Регламент 1227/2011 REMIT** регулаторът продължи работата по постъпили сигнали за евентуални злоупотреби и манипулации на борсовата търговия с електроенергия. За периода 2019 – 2021 г. постъпилите доклади и сигнали за подозрителни сделки за евентуални нарушения по чл. 3 и 5 от Регламент 1227/2011 са 42 бр., по 29 от които са образувани предварителни проучвания. Комисията полага усилия за повишаване на ефективното функциониране на дирекцията чрез развитие на експертния и аналитичния ѝ капацитет посредством привличане на квалифицирани експерти, повишаване на специализираната

експертиза, ефикасно упражняване на надзорните й пълномощия за мониторинг и контрол върху пазара и пазарните участници, което ще допринесе за по-добър регулаторен контрол и налагане на санкции при съмнения за нарушения на борсовата търговия.

Дейността на регулатора в сектор **„Природен газ“** през 2021 г. беше насочена към създаване на предпоставки за постигане на ликвиден и конкурентен пазар на природен газ и свързване на българския пазар с пазарите на природен газ на страните членки в региона и в Европа. Комисията лицензира два организирани борсови пазара на природен газ – „Газов Хъб Балкан“ ЕАД и „Българска енергийна търговска платформа“ АД. Търговските участници на борсите получиха достъп до услуги и продукти при равнопоставени условия и гарантиране на анонимността на сделките. Наред с това, през изтеклата година, КЕВР лицензира 44 търговеца на природен газ, които сключват сделки на организирани борсови пазари и извън тях по двустранни договори при свободно договорени цени. По този начин с увеличаване на броя на пазарните участници се повишава ликвидността и конкуренцията на пазара на природен газ. Регулаторът лицензира „Ай Си Джи Би“ АД за дейността „пренос на природен газ“ по газопровода IGB и с предстоящото му въвеждане в експлоатация се очаква да бъде осигурена реална диверсификация на източниците на газовия пазар в Р България.

В дългосрочен план важни цели, за постигането на които КЕВР има значима роля, са намаляване зависимостта на страната от един източник на природен газ чрез диверсифициране на източниците на доставка, развитието на националната инфраструктура и свързването ѝ с газопреносни системи на съседни държави. С регулаторната си дейност Комисията ще продължи да оказва подкрепа за повишаване на ликвидността, либерализирането на пазара и понижаване на цените на природния газ. Дейността на регулатора трябва да е насочена към прецизиране на правилата за образуване на цените на природния газ, подлежащи на регулиране, с цел намаляване на цените за битовите потребители и стимулиране на битовата газификация. Предстоящото сертифициране на „Ай Си Джи Би“ АД, като независим оператор на преносна мрежа за природен газ, ще създаде нормативни условия за функциониране на газопровода IGB, което ще даде възможност за разнообразяване на източниците на доставка на природен газ. Всичко това ще доведе до либерализиране на пазара, до сключване на повече сделки при свободно договорени цени, до засилване на конкуренцията между доставчиците. В дългосрочен план, при благоприятна международна и регионална обстановка, тези фактори са ключово условие за намаляване на цените на природния газ в Р България, както за битовите клиенти, така и за индустрията.

В сектор „ВиК услуги“ през 2021 г. завърши 5-годишният регулаторен период, започнал през 2017 г., при прилагане на новите наредби за регулиране на цените и качеството на ВиК услугите, приети от Министерски съвет през 2016 г. Един от видимите резултати от положените от КЕВР усилия е значителното повишаване на вътрешната организация на ВиК операторите, което беше постигнато чрез даване на регулярни указания от Комисията и проверки по изпълнението.

Като системен проблем регулаторът отчита, че през изтеклия регулаторен период ВиК дружествата не са успели да постигнат индивидуалните си цели на нивата за показателите за качество на ВиК услугите, включително намаляване на загубите на вода. Обобщените данни за ВиК сектора показват, че през 2017 г. нивата на загуби на вода са в размер на 61,24% или 20,65 м³/км/д, а през 2020 г. са в размер на 60,30% или 18,67 м³/км/д. С други думи ВиК секторът отчита намаление на водните количества общи загуби (отнесени към дължина на мрежа м³/км/д), но в процентно изражение същите не намаляват. През 2020 г. Комисията наложи глоби на общо 19 дружества за непостигнати нива на този показател за качество.

Не са изпълнени и инвестициите в публични ВиК системи съгласно одобрените бизнес планове. След изтичане на първите три години от регулаторния период 2017-2019 г., Комисията съгласно чл. 4, ал. 4, т. 1 от НРЦВКУ провери изпълнението на одобрените инвестиции в собствени и в публични ВиК активи с оглед изчисляване на коефициент „Qi“, участващ във формулата за изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2021 г. При изчисляване на коефициента бе съобразено по-късното одобряване на бизнес планове за съответните дружества, като планираните и отчетени инвестиции бяха преизчислени пропорционално на периода на прилагане на новите цени на ВиК услугите. От проверените 28 дружества, имащи обособени територии, бе установено, че 7 ВиК оператора са отчетели по-високи нива на инвестиции в публични ВиК активи (като общото преизпълнение е в размер на 10 776 хил.лв.), а останалите 21 дружества са отчетели по-ниски инвестиции в публични активи (като общият размер на неизпълнени инвестиции е в размер на 18 217 хил.лв.). Проверката показва, че част от дружествата бяха направили опит да компенсират неизпълнението на инвестициите в публични ВиК активи чрез преизпълнение на инвестициите в собствени активи, което не бе признато от КЕВР.

Комисията отчита, че през 2021 г. негативно влияние оказаха високите цени на електроенергията, които повлияха пряко на разходите на дружествата и на възможностите им за инвестиции. В същото време като сериозен проблем регулаторът отчита недоброто качество на управление на част от търговските дружества и липсата на инициативност на оперативно ниво.

През 2021 г. общо 45 дружества представиха проекти на нови бизнес планове и заявления за цени на ВиК услуги за новия регулаторен период

2022-2026 г. Комисията подготви всички необходими документи, решения и указания по предстоящото му започване, включително указания по прилагането на наредбите за регулиране на цените и качеството на ВиК услугите, в т.ч. нивата за показателите за качество до 2026 г., норма на възвръщаемост и др.

След изтичане срока на наложения от Народното събрание мораториум, Комисията предстои да разгледа и одобри бизнес плановете на дружествата за новия регулаторен период (2022-2027 г.). В тях са залегнали значително повишени разходи за електроенергия, материали и външни услуги. Възнагражденията в отрасъл ВиК се актуализират в съответствие с подписано споразумение между МРРБ, „Български ВиК Холдинг“ ЕАД и КНСБ.

Комисията счита, че е необходимо да бъдат извършени промени в нормативната уредба, касаещи регулацията в отрасъла, за да се оптимизира процесът по актуализиране на одобрените цени на ВиК услугите в съответствие с променените пазарни условия за всеки нов годишен ценови период.

* * *

Как Комисията вижда своята роля на регулатор в условията на текущата дълбока енергийна трансформация

Приетият от Народното събрание мораториум върху цените на електрическата и топлинна енергия, и на ВиК услугите за битовите потребители със срок до 31.03.2022 г., предпази тази група крайни потребители от рязък ценови шок, свързан с рекордно високите цени на енергоносителите през втората половина на годината. Анализите показват, че след компенсирането на разходите на електроразпределителните и топлофикационните дружества през зимния период, не съществуват икономически мотиви за сериозен ръст на цените за битовите потребители.

За да бъдат осигурени приемливи предвидими, стабилни и сигурни цени за бизнеса, енергийният регулатор счита за наложително да бъдат извършени промени в борсовата търговия чрез въвеждане на дългосрочни пазарни сегменти като борсов продукт. В момента всички пазарни участници търгуват на платформата "ден напред", в чиято цена са акумулирани бъдещи рискове. В същото време цените в България биха могли да бъдат значително по-ниски, ако дружествата-производители продават електроенергията си на платформа за дългосрочни продукти за година напред.

В регулаторен план възникващите нови предизвикателства изискват

нови решения от страна на Комисията и промяна на фокуса на нейната дейност

Основна роля на регулатора е да гарантира интересите на битовите потребители, които за разлика от бизнеса, нямат алтернатива и получават енергийните услуги от един доставчик. Комисията има амбицията посредством повишаване на своя капацитет да се превърне в

двигател на пазарната трансформация и да открие ролята на потребителите

в процеса на декарбонизацията, Зелената сделка и децентрализацията на енергетиката. Регулаторът е готов да поеме тази нова роля, защото смята, че всяка криза дава и нови възможности. Първото предизвикателство е неизбежният преход през следващите 5-10 години към икономика, базирана на нисковъглеродни източници на енергия и мерки, които трябва да бъдат предприети в тази насока. Този преход ще промени цялата енергийна структура на Европа и на целия свят и енергийният регулатор има задачата да създаде условия за максимално намаляване на цената на този преход за българския потребител. На второ място е необходимо да се преосмисли ролята на огромните генериращи мощности, с които българската енергетика разполага в момента. Трябва да се подготвим за бъдещето, което всъщност е вече реалност, когато производството на енергия е много по-децентрализирано и независимо, в известен смисъл – дори демократично. В сегашния енергиен преход

всеки потребител на енергия – битов или индустриален, е в състояние да стане активен участник

в трансформацията на енергийната система чрез собствено производство и управление на потреблението, което е сърцевината на актуалната концепция на европейската енергийна политика. В тази връзка Комисията ще даде своя принос за спешно облекчаване на регулаторните и административните пречки за гражданите, с цел те да задоволяват изцяло или частично нуждите си от електроенергия посредством изграждане на фотоволтаични инсталации в домовете си. По този начин може да се ускори енергийният преход към ВЕИ, тъй като тези източници са евтина, въглеродно независима технология с използване на местен ресурс. Те могат бързо да се изградят и това ще бъде фактор в близка перспектива да се намали зависимостта от изкопаеми горива и да се повиши енергийната сигурност на България. Това е напълно постижима цел, към която регулаторът активно ще се стреми.

Необходимо е Комисията да засили своята роля по отношение развитието на свободния пазар на едро и дребно на природен газ и електрическа енергия, упражнявайки активно правомощията си по REMIT и Закона за енергетиката. Ефективното санкциониране на евентуални нарушения на борсовата търговия от страна на пазарни участници ще даде ясен сигнал и гаранции, че борсовите енергийни цени се формират справедливо и в условията на прозрачност и честна конкуренция.

Комисията е призвана да подкрепи потребителите и бизнеса в прехода към беземисионна икономика и за тази цел планира в кратки срокове да предложи на обсъждане

регулаторна визия за развитие на енергийния сектор.

Пазарните участници в своето поведение трябва да разграничават ясно функциите си - когато са в ролята на обществен доставчик те да имат отговорността за постигане на максимално ниска цена за потребителите, а като търговско дружество - да се грижат за печалбата си.

Предвид факта, че източниците на енергия стават във все по-голяма степен взаимозаменяеми, подобна визия трябва да даде отговор за модела, ролята и мястото на България като енергиен пазар. В същото време основно значение за Комисията при осъществяването на енергийния преход е за крайните потребители да бъдат осигурени максимално добри цени на енергията и на ВиК услугите.

За постигането на тази цел КЕВР ще работи в тясно сътрудничество с Народното събрание, с парламента, с потребителите, енергийните дружества и бизнеса и ще използва всички възможни регулаторни механизми, за да гарантира възможно най-ниска социална цена в хода на предстоящия енергиен преход.

**СТАНИСЛАВ ТОДОРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО
И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

ГЛАВА ПЪРВА

РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) предприе необходимите действия за развитие и усъвършенстване на подзаконовите актове в съответствие със законовите си правомощия и предвид динамично развиващите се обществени отношения в областта на енергетиката и на ВиК услугите. Целта на тази дейност е съобразяване на актовете на КЕВР с измененията в Закона за енергетиката (ЗЕ), Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Закона за водите (ЗВ), Закона за устройство на територията (ЗУТ), постигане на съответствие с европейското законодателство в областта, създаване на условия за развитие на пазарите на енергия и природен газ, както и преодоляване на проблеми, установени в практиката по прилагане на актовете на Комисията.

През 2021 г. КЕВР прие следните подзаконови нормативни актове, правила и указания:

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, обн., ДВ, бр. 65 от 6.08.2021 г., в сила от 6.08.2021 г. (НИД на НЛДЕ)

Във връзка с необходимостта от привеждане на Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) в съответствие с изискванията на Закона за електронното управление (ЗЕУ) и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, КЕВР прие Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, обн., ДВ, бр. 65 от 6.08.2021 г., в сила от 6.08.2021 г. (НИД на НЛДЕ).

С приемането на НИД на НЛДЕ се цели привеждането на акта в съответствие с изискванията на чл. 2, ал. 1 от ЗЕУ. В тази връзка отпада изискването лицата, които подават заявление за издаване, допълване, прекратяване и продължаване на срока на лицензията, както и за разрешаване на предвидените в НЛДЕ сделки, да посочват седалище и адрес на управление, тъй като тези данни са публични и налични в Търговския регистър, поради което следва да се събират служебно от администрацията на КЕВР.

В резултат от извършените промени, Наредбата е приведена в съответствие с изискванията на чл. 2, ал. 1 от ЗЕУ, като се създават условия и предпоставки за намаляване на административната тежест чрез редуциране на обема на изискуемите документи в административните производства, които се развиват пред КЕВР.

Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с електрическа енергия, обн., ДВ, бр. 110 от 2021 г., в сила от 24.12.2021 г. (ПИД на ПТЕЕ)

С извършените със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обнародван в ДВ, бр. 57 от 26.06.2020 г. (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 57 от 2020 г.) и Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обнародван в ДВ, бр. 9 от 02.02.2021 г. (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г.) промени в ЗЕ и в ЗЕВИ, както и с оглед необходимостта от прецизиране на отделни разпоредби на Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ), се наложи приемане на Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с електрическа енергия, обн., ДВ, бр. 110 от 2021 г., в сила от 24.12.2021 г. (ПИД на ПТЕЕ).

Със ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 57 от 2020 г., е предвидено, че считано от 01.10.2020 г., крайните снабдители снабдяват с електрическа енергия само битови крайни клиенти,

присъединени на ниво ниско напрежение. Тази законова промяна наложи изменение в частта на Правилата, регламентираща отношенията между крайния снабдител и крайните клиенти, свързани с доставката на електрическа енергия, вкл. и тези между крайния клиент и доставчика от последна инстанция. С измененията и допълненията на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 9 от 02.02.2021 г.) се пристъпи към следващ етап от либерализацията на пазара на електрическа енергия, като и производителите на електрическа енергия, произвеждана от възобновяеми източници (ВИ) и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия (ВЕКП) с обща инсталирана мощност от 500 kW до 1 MW, са задължени да продават цялото произведено количество електрическа енергия на различните сегменти на организирания борсов пазар. Горното е отразено в разпоредбите на ПТЕЕ, регламентиращи структурата и състава на балансиращите групи, възможността за обединение на балансиращи групи, както и дейността на координаторите на балансиращи групи.

От друга страна, по-голямото окрупняване на балансиращите групи чрез обединяването им с общ финансов сетълмент води до количествено нетиране на небалансите в групите без действително снижение на разходите за регулиране. В тази връзка, по данни от независимия преносен оператор, в резултат от делегирането на небалансите от един координатор на друг, цената на недостига се увеличава през зимните месеци с около 15%. Също така, при администрирането на процеса на окрупняване на групите, в който поетапно са се включили всички координатори на балансиращи групи, са констатирани спорни и неизяснени въпроси, свързани с договорите за преразпределение на небалансите в стандартните балансиращи групи. Спорните положения наложиха изменение на съответните разпоредби на ПТЕЕ, изразяващи се в премахването в определени случаи на възможността за обединение на балансиращи групи чрез общ финансов сетълмент.

На следващо място, ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г., предвиди отпадане на сделките за закупуване на студен резерв за гарантиране сигурността на електроенергийната система. Въведен е нов модел за гарантиране на сигурността на електроенергийната система чрез сключването на сделки на конкурентен принцип за закупуване на разполагаемост за допълнителни услуги, а именно участие в първично регулиране на честотата, автоматично вторично регулиране и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията от 2 август 2017 година за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия. В тази връзка са изменени разпоредбите на ПТЕЕ, относими към предоставянето на студен резерв.

Отделно от горното, при отчитане на постигнатите резултати от работата на електроенергийната система и пазара на електрическа енергия за периода след последните изменения на ПТЕЕ (обн. ДВ бр. 40 от 05.05.2020 г.) са установени непълноти и неточности в посочената редакция на акта, както и наличие на разпоредби, чието прилагане създава значителни затруднения за някои търговски участници, поради което са прецизирани и разпоредбите на Глава осма от ПТЕЕ относно правилата за снабдяване от доставчик от последна инстанция (ДПИ).

В резултат от създаването на необходимите условия за фактическото участие на производителите от възобновяеми източници (ВИ) и високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия (ВЕКП) с обекти с обща инсталирана електрическа мощност от 500 kW до 1 MW на организирания борсов пазар ще се увеличи неговата ликвидност и стабилност. По-високите търгувани обеми ще доведат съответно и до търсенето/предлагането на по-голям брой и по-разнообразни борсови продукти, отговарящи в най-голяма степен на портфолиото на съответния търговски участник. По този начин ще се насърчи конкуренцията между доставчици, съответно клиенти и ще се

повиши доверието на всички в пазара на електрическа енергия и неговата надеждност и прозрачност.

С премахването на възможността за обединение на стандартни и/или комбинирани балансиращи групи чрез общ финансов сетълмент ще се постигне сходна степен на оптимизиране на разходите за балансиране.

С приетите изменения по отношение правилата за снабдяване от ДПИ се внася по-голяма яснота в отношенията между основния доставчик/координатор на балансираща група, доставчика от последна инстанция, крайния клиент и оператора на електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа и се избягват случаите, в които противно на изискванията и целта на чл. 95а от ЗЕ крайни клиенти остават за значителен период от време без доставчик на електрическа енергия за времето от прекратяване на доставката от основния доставчик до регистрацията им при доставчик от последна инстанция.

Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ПРОБПЕЕ)

През месец декември 2020 г. КЕВР откри процедура по изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия, започнала по предложение на борсовия оператор „Българска независима енергийна борса“ ЕАД (БНЕБ ЕАД). През 2021 г. са приети Правила за изменение и допълнение на Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия, обн., ДВ, бр. 4 от 15.01.2021 г. (ПИД на ПРОБПЕЕ, обн., ДВ, бр. 4 от 15.01.2021 г.). Целта на ПИД на ПРОБПЕЕ, обн., ДВ, бр. 4 от 15.01.2021 г., е да се създаде сигурност в обществените отношения, възникнали в резултат на търговията с електрическа енергия на организиран борсов пазар, като се уреди право на борсовия оператор временно да преустановява работата на екраните за търговия на пазарен сегмент „двустранни договори“.

През 2021 г. пазарното обединение „ден напред“ на гръцка и румънска граница през 2021 г., както въведената и започнала реална работа нова платформа за търговия, считано от 01.12.2020 г., и предстоящото въвеждане на блокови продукти наложи изменение и допълнение на ПРОБПЕЕ. Също така, в резултат от натрупаната практика от работата на борсовия пазар и неговото администриране, се установи необходимост от прецизиране на отделни разпоредби от Правилата. На основание чл. 21, ал. 1, т. 42 от ЗЕ и във връзка с получено предложение от БНЕБ ЕАД, Комисията прие Правила за изменение и допълнение на Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия, обн., ДВ, бр. 41 от 18.05.2021 г. (ПИД на ПРОБПЕЕ, обн., ДВ, бр. 41 от 18.05.2021 г.).

В тази връзка, с ПИД на ПРОБПЕЕ, обн., ДВ, бр. 41 от 18.05.2021 г., са изменени и допълнени следните разпоредби на Правилата: чл. 8, чл. 9, чл. 24, чл. 61, чл. 87, чл. 92, чл. 96, чл. 99, чл. 102, чл. 103, чл. 105, чл. 123, чл. 124, чл. 131, чл. 148, чл. 159, чл. 163, чл. 164, чл. 185, чл. 186, чл. 192, чл. 195, чл. 198, чл. 214, чл. 224, чл. 232, чл. 233, чл. 242 и чл. 276. Редакциите целят усъвършенстване на ПРОБПЕЕ във връзка с настъпили технически проблеми, прецизиране на сроковете за известяване на графиците от страна на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и др. Създаден е и нов чл. 257а, с цел насърчаване спазването на разпоредбата на чл. 105, ал. 6 от ПТЕЕ от страна на търговските участници, както и повишаване на сигурността на сделките на пазара на електрическа енергия и осигуряване на условия за своевременно погасяване на парични задължения.

С ПИД на ПРОБПЕЕ, обн., ДВ, бр. 41 от 18.05.2021 г., се цели постигане на сигурност в обществените отношения, възникнали в резултат на търговията с електрическа енергия на организиран борсов пазар, чрез създаване на нормативни предпоставки за работата на обединенията на българския със съседните пазари на

електрическа енергия и на внедрената нова платформа за търговия, съответно възможността за въвеждане на нови продукти. На следващо място се цели усъвършенстване на Правилата с цел по-точното им и правилно прилагане от пазарните участници и борсовия оператор.

По предложение на БНЕБ ЕАД, през месец ноември 2021 г. Комисията откри процедура по изменение и допълнение на ПРОБПЕЕ. В резултат от натрупаната практика от работата на борсовия пазар и неговото администриране, е установена необходимост от преуреждане на някои отношения, възникващи в хода на търговията с електрическа енергия на организиран борсов пазар на пазарен сегмент „двустранни договори“ и на пазарен сегмент „ден напред“, поради което с Правила за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия, обн., ДВ, бр. 2 от 07.01.2022 г. (ПИД на ПРОБПЕЕ, обн., ДВ, бр. 2 от 07.01.2022 г.) са изменени и допълнени следните разпоредби на Правилата: чл. 34, чл. 139, чл. 147, чл. 153, чл. 239 и чл. 244. С приетите изменения и допълнения се урежда процедурата по оттегляне от борсовия пазар на електрическа енергия на търговските участници по собствено желание, внесена е яснота относно механизма на формиране на клиринговата цена и са прецизирани сроковете за подаване на оферти, публикуване на клиринговите цени за деня на доставка, съответните търгувани обеми, кривите на търсене и предлагане, обхващащи подадените оферти за търсене и предлагане в българската пазарна зона, нетната позиция на обмен (внос/износ) за съответния интервал на доставка, както и за публикуване на резултатите от търговията за търговските участници, сключили сделки в ЕСТ-ДН. Редактиран е и текстът на чл. 153 с оглед защита на борсовия оператор от неоснователни възражения, водещи до прекомерна административна ангажираност. В допълнение, БНЕБ ЕАД е изразило становище, че „застраховка-гаранция“ следва да отпадне като вид обезпечение за плащане и/или добро изпълнение на пазарен сегмент „двустранни договори“, тъй като при неизпълнение на задълженията на посочения сегмент за изправната страна ще се създадат затруднения при усвояването на този вид обезпечение поради сложността на процеса по удовлетворяване на претенциите от застраховка в сравнение с удовлетворяването от банкова гаранция и/или паричен депозит. В тази връзка са изменени текстовете на чл. 239 и чл. 244 и е отменен § 1, т. 18 от Допълнителната разпоредба на акта. С приетите промени се цели за безпротиворечивото прилагане на ПРОБПЕЕ от пазарните участници и осигуряване на по-надеждни условия и предпоставки за сключване на сделки за дългосрочни продукти на участниците на сегмент „двустранни договори“.

Правила за поддържане на платформата за сравняване на оферти за доставка на електрическа енергия (ПППСОДЕЕ)

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр. 57 от 26.06.2020 г.) е създадена нова т. 27а в чл. 21, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ), с която се регламентира правомощие на КЕВР да създаде и да поддържа платформа за сравняване на оферти за доставка на електрическа енергия (платформата). Съгласно чл. 38и, ал. 5 от ЗЕ, условията и редът за поддържане на платформата се определят с правила, приети с решение на КЕВР. С приемането на ПППСОДЕЕ са създадени условия и ред за поддържане, участие и ползване на платформата, както и се осигурява сигурност в обществените отношения, възникнали в резултат от нейната работа.

ПППСОДЕЕ са структурирани систематично в седем отделни глави. Глава първа, озаглавена „Общи положения“, се състои от чл. 1 – чл. 4 и урежда предметния обхват, подлежащите на регулиране обществени отношения и поддръжката на платформата. Глава втора, озаглавена „Регистрация“, включва чл. 5 – чл. 11 и регламентира процедурата за регистрация и достъп на/до платформата за отделните категории ползватели, прекратяването на регистрацията и временното преустановяване на достъпа до нея. Глава

трета, с наименование „Видове оферти“, обхваща чл. 12 – чл. 15 и урежда критериите, по които се разграничават отделните видове оферти, съответно условията, на които офертите следва да отговарят. Глава четвърта „Изготвяне, публикуване, актуализиране и премахване на оферти“ се състои от чл. 16 – чл. 21 и регламентира реда, начина и условията за изготвяне, публикуване, актуализиране и премахване на оферти от страна на регистрирани търговци, както и правомощията на оператора в тази връзка. Глава пета „Оформяне и изпращане на заявка“ обхваща чл. 22 – чл. 25 и урежда реда и начина за избор на оферта, изготвяне на заявка и правните последици в резултат от изпращане на заявка до търговеца. В Глава шеста и Глава седма са предвидени ред и начин за осъществяване на контрол за спазването на правилата, както и механизъм за защита на личните данни, предоставяни от лицата, които използват платформата.

Приемането и прилагането на ПППСОДЕЕ води до яснота и сигурност в отношенията между ползвателите на платформата, както и между тях и оператора на платформата. По този начин се създава ефективен инструмент за сравняване на оферти, благоприятстващ либерализацията на пазара, улесняват се и се насърчават изборът и смяната на доставчик на електрическа енергия и се повишава конкуренцията между търговците, извършващи продажби на дребно на територията на Република България.

Методика за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция, обн., ДВ, бр. 60 от 20.07.2021 г., в сила от 1.08.2021 г., изм., бр. 90 от 29.10.2021 г., в сила от 29.10.2021 г.

Промените в законодателството и несъответствието със законовите разпоредби наложиха отмяната на действащата към 2021 г. Методика за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция, приета с решение на Комисията по Протокол № 110 от 18.07.2013 г., т. 2. и обусловиха необходимостта от приемането на нов акт. Причините, поради които се наложи приемането на нова Методика, включват освен промените в ЗЕ, още невъзможността за осъществяване на ефективен контрол от страна на КЕВР по отношение прилагането на действащата към месец юли 2021 г. Методика от различните доставчици от последна инстанция (ДПИ), в резултат от сложния начин на ценообразуване, както и отпадналото задължение на Комисията да определя разполагаемост за всеки един производител. Следва да се обърне внимание и на факта, че действащата към месец юли 2021 г. Методика не ограничаваше ДПИ да закупуват енергия по цени по своя свободна преценка, което водеше до възможност за злоупотреби и не би трябвало да се допуска с оглед на факта, че снабдяването с електрическа енергия от ДПИ е услуга от обществен интерес. В тази връзка и на основание чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗЕ, КЕВР прие Методика за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция, обн., ДВ, бр. 60 от 20.07.2021 г.

С приемането на новата Методика се цели регламентирането на по-ясни правила и по-справедлив механизъм за определяне на цените на ДПИ, които да отчитат интересите както на доставчиците, така и на клиентите. В тази връзка, индиректно, тоест чрез риск от претърпяване на финансова загуба, е отнета възможността на ДПИ да закупуват необходимата им електрическа енергия по произволни цени, без оглед на актуалните ценови равнища на пазара, като все пак се допусне известен толеранс в размера на цените, който отчита спецификата на дейността снабдяване с електрическа енергия от доставчик от последна инстанция и свързаните с нея трудности при прогнозирането на броя клиенти и тяхната консумация. С Методиката се създават и условия КЕВР да може бързо и ефективно да контролира правилното образуване на цените от ДПИ.

Методика за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция, обн., ДВ, бр. 60 от 20.07.2021 г. обвързва цената за доставка на ДПИ

с почасовите цени на пазара „ден напред“ на българската електроенергийна борса и с цените за недостиг на балансиращия пазар по начин, който, от една страна, гарантира, че заплащаните от клиентите цени ще бъдат във всеки един момент значително по-високи от пазарните, тоест клиентите няма да имат стимул да остават при този доставчик, а от друга, предотвратява необосновано високи цени на доставка, като същевременно осигурява приемлива възвръщаемост от предоставянето на услугата. По този начин се осигурява по-голяма равнопоставеност, предвидимост и сигурност в отношенията между ДПИ и техните клиенти. В допълнение, с отмяната на Методика за определяне на разполагаемостта, КЕВР безпротиворечиво ще упражнява своите правомощия, въведени по отношение на определяне на разполагаемостта по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ.

През месец октомври 2021 г. КЕВР инициира процедура по изменение и допълнение на Методиката, поради необходимостта от прецизиране на някои разпоредби с оглед правилното им изпълнение от ДПИ. В допълнение, в резултат на значителното и трайно повишение на цените на електрическата енергия на свободния пазар на електрическа енергия, както и все още големият брой небитови клиенти без избран доставчик на електрическа енергия за периода на действие на Методиката, доведоха до необходимостта от временно въвеждане на нова формула за образуването на средната продажна цена на електрическата енергия, предназначена за продажба на клиенти от ДПИ.

В тази връзка, с приетата Методика за изменение и допълнение на Методиката за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция, обн., ДВ, бр. 90 от 29.10.2021 г. (МИД на Методиката), е изменен чл. 8 с оглед прецизиране на текста на разпоредбата, който да отразява точно изискванията на Правилата за търговия с електрическа енергия относно изготвянето и подаването на графици за потребление. По отношение § 2 от МИД на Методиката следва да се отбележи, че необходимостта от временно прилагане на коригирана формула за изчисляване на средната продажна цена на електрическата енергия, предназначена за продажба на клиенти от ДПИ, произтича от екстремните стойности на цената на електрическата енергия на пазарен сегмент „ден напред“ на организирания борсов пазар на електрическа енергия, с която цена е обвързана цената на ДПИ.

С приемането на МИД на Методика се цели създаването на по-ясни и точни разпоредби на Методиката, както и привеждането им в съответствие с други подзаконови нормативни актове на КЕВР. В допълнение, с § 2 от Преходните и заключителни разпоредби в полза на малките небитови клиенти, незапознати в достатъчна степен с рисковете и отговорностите си в новата за тях пазарна обстановка, се осигурява допълнителен преходен период, без прекомерно високи цени на електрическата енергия, така че след проучване на пазара по свободно договорени цени да могат да се възползват от възможностите за намаляване на разходите си за електрическа енергия чрез сравняване и избор на конкурентни оферти от други доставчици.

Правила за изменение на Правилата за балансиране на пазара на природен газ, обн., ДВ, бр. 79 от 21.09.2021 г., в сила от 1.10.2021 г. (ПИ на ПБППГ)

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 9 от ЗЕ, КЕВР приема правила за търговия с природен газ по предложение на енергийните предприятия, както и технически правила на съответните мрежи и системи, включващи правила за сигурност и надеждност. На основание чл. 12, ал. 7 от Правилата за търговия с природен газ (отм., ДВ., бр. 57 от 2019 г.), балансирът разработва и представя за одобрение в КЕВР Правила за балансиране на пазара на природен газ (ПБППГ). На това основание и в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2014, КЕВР прие ПБППГ (Обн., ДВ., бр. 99 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.).

„Булгартрансгаз“ ЕАД е комбиниран газов оператор, извършващ дейности по пренос и съхранение на природен газ. Дружеството е собственик и оператор на

националната газопреносна мрежа (НГПМ) и газопреносна мрежа за транзитен пренос (ГМТП). В тази връзка на територията на Р България са обособени две балансови зони – национална балансова зона и транзитна балансова зона. „Булгартрансгаз“ ЕАД посочва, че в резултат на изпълнението на техническите мероприятия и инвестиционни намерения към настоящия момент наличните експлоатационни съоръжения разполагат с капацитет на двупосочно свързване между НГПМ и ГМТП, достатъчен за обединяването на двете мрежи, съответно балансови зони, в една.

В тази връзка, през 2021 г. Комисията откри процедура по изменение на акта с оглед обединяването на двете мрежи, съответно балансови зони, за целите на балансирането. Изменен е текстът на чл. 3 от Правилата, като съгласно новата редакция ПБППГ се прилагат по отношение на балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България. ПИ на ПБППГ цели постигането на лесно управление на балансовите портфолия от страна на мрежовите ползватели и търговците, избягване на риска от генериране на положителен дисбаланс в едната мрежа и отрицателен в другата, както и създаване на условия за повишаване на ликвидността и конкурентостта на газовия пазар в Р България.

Правила за работа на организиран борсов пазар на природен газ на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД (ГХБ ЕАД), обн., ДВ, бр. 56 от 06.07.2021 г. (ПРОБППГ на ГХБ ЕАД)

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 79 от 08.10.2019 г.) е създадена нова т. 42 в чл. 21, ал. 1 от ЗЕ, с която се регламентира правомощие на КЕВР да одобрява правила за работа на организиран борсов пазар на природен газ по предложение на оператора на борсовия пазар. В тази връзка, по предложение на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД (ГХБ ЕАД) Комисията одобри Правила за работа на организиран борсов пазар на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД (ГХБ), обн., ДВ, бр. 56 от 06.07.2021 г. Правилата регламентират цялостната дейност на борсовия оператор на природен газ на четирите пазарни сегмента. С оглед яснота и прецизност, актът е структуриран систематично в шест отделни глави, в които са регламентирани организацията на дейността, правата и задълженията на всички търговски участници и на ГХБ ЕАД във връзка с участието им, респективно с оперирането на борсовия пазар на природен газ в следните направления: сегмент за предлагане на спот продукти (краткосрочен сегмент); сегмент за предлагане на дългосрочни продукти (дългосрочен сегмент); сегмент за реализиране на програма за освобождаване на газ (GRP сегмент); сегмент за предлагане на брокерски услуги. В ПРОБППГ на ГХБ ЕАД се съдържат и правила за сетълмент и правила за поведение при търговия на платформата за търговия, оперирана от ГХБ ЕАД, които смислово са обособени в отделни глави.

Глава първа от Правилата - „Общи принципи“, се състои от чл. 1 – чл. 20. В тази глава е представена компанията и са уредени организиране на пазара на ГХБ ЕАД, правната и регулаторна рамка. Глава втора, озаглавена „Приемане на членове на „Газов Хъб Балкан и достъп до услуги“, включва чл. 21 - чл. 40 и въвежда условията за членство, прием на членове и nontrading users (крайни клиенти, купувачи газ от регистрирани членове) на ГХБ ЕАД, технически достъп до платформата за търговия на природен газ, допускане на търговци, процедурни правила и условия за заплащане на приложимите такси. Глава трета „Продукти и сегменти“ се състои от чл. 41 – чл. 51 и регламентира търгуемите продукти, пазарната зона и сегменти, управление на офертите в случай на технически неизправности, физическо уреждане (сетълмент) и изменение на количество по уведомление за сделка, формиране на цени, отмяна на сделки, физическо изпълнение на сключените сделки, финансови услуги и механизми за управление на кредитния риск. Глава четвърта „Общи условия за услугите“ се състои от чл. 52 – чл. 70 и регламентира пазарната дейност, използването на технически системи, използване на пазарни данни,

отговорност и юрисдикция, въвеждане на ограничителен режим/временно ограничаване на снабдяването с природен газ. Глава пета „Кодекс на поведение“ съдържа чл. 71 – чл. 93 и включва преамбюл, обхват на приложение, определения, правила на поведение при търговия на платформата за търговия, оперирана от ГХБ ЕАД, поведение на членовете на ГХБ ЕАД и упълномощените търговци към клиенти трета страна, инструкции, информация и санкции, пазарен надзор. Глава шеста „Докладване по REMIT на организиран пазар“ регламентира видовете услуги във връзка с предоставянето/докладването на данни от ГХБ относно търговските сделки на всеки клиент (пазарен участник) с оглед спазване на задълженията, произтичащи от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

Приемането и прилагането на ПРОБППГ като резултат води до яснота и сигурност в отношенията между търговците участници, както и между тях и „Газов Хъб Балкан“ ЕАД, в качеството му на оператор на организиран борсов пазар на природен газ.

Методика за определяне на санкциите и глобите, налагани по чл. 224г от Закона за енергетиката, обн., ДВ, бр. 31 от 14.04.2021 г.

На основание чл. 224г от ЗЕ и във връзка със задължението, произтичащо от Регламент (ЕС) 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (Регламент (ЕС) 1227/2011), държавите членки да установят правила относно санкциите, приложими при нарушения на чл. 3 и чл. 5 от посочения регламент, КЕВР прие Методика за определяне на санкциите и глобите, налагани по чл. 224г от Закона за енергетиката.

С приетата Методика се уреждат критериите за определяне на имуществени санкции за юридическите лица – участници на пазари за търговия с енергийни продукти на едро, и глоби за физическите лица при извършване на нарушения на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) 1227/2011 на територията на Р България.

Текстът на Методиката е структуриран в три отделни глави, а именно: Глава първа – „Общи положения“, включваща чл. 1 – чл. 5; Глава втора, озаглавена „Определяне на имуществените санкции за нарушения на чл. 35 от Регламент (ЕС) № 1227/2011“, включва чл. 6 – чл. 10 и детайлно регламентира методологията, чрез която се определя размерът на имуществените санкции; Глава трета – „Определяне на глобите на физически лица по чл. 224г, ал. 2 от ЗЕ“, обхваща чл. 11 и чл. 12, като в нея са уредени обстоятелствата, които КЕВР взема предвид при индивидуализирането на глобите на физически лица по чл. 224г, ал. 2 от ЗЕ, в т.ч. смекчаващите и отегчаващите вината обстоятелства.

В резултат от приемането на Методиката са създадени нормативни условия за прилагането на разпоредбата на чл. 224г, ал. 3 от ЗЕ, предвиждаща, че при определяне размера на имуществената санкция по ал. 1 и на глобата по ал. 2 от същия член, КЕВР взема предвид тежестта и продължителността на нарушението, както и смекчаващите и отегчаващите вината обстоятелства.

Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги (НРКВКУ) за регулаторния период 2022-2026 г., приети с решение КЕВР по Протокол № 82 от 27.04.2021 г., т. 1; Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2022-2026 г., приети с решение КЕВР по Протокол № 82 от 27.04.2021 г., т. 2; Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност и годишни отчетни доклади за регулаторен период 2022-2026 г., приети с решение КЕВР по Протокол № 304 от 30.12.2021 г., т. 1.

През 2022 г. във ВиК сектора започва нов 5-годишен регулаторен период, по смисъла на чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ. В тази връзка и по силата на изричната законова

делегация на чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗРВКУ, преди началото на новия регулаторен период, Комисията изготви и прие Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги (НРКВКУ) за регулаторния период 2022-2026 г. (Указания НРКВКУ); Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2022-2026 г. (Указания НРЦВКУ) и Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност и годишни отчетни доклади за регулаторен период 2022-2026 г.

С Указания НРКВКУ се определят начинът за изчисление на променливите, формиращи показателите за качество на ВиК услугите; параметрите на нивата за оценка на изпълнението на показателите за качество; единните показатели за ефективност, по смисъла на чл. 13, ал. 3 от ЗРВКУ, и начините на изчисляване на финансовите корекции, които се налагат за тяхното изпълнение/неизпълнение, както и минималните и максималните стойности на финансовите корекции; редът за определяне на групите ВиК оператори по чл. 23 от НРКВКУ; указанията за попълване на електронните модели към бизнес плана; изискванията към качеството на информацията, която ВиК операторите предоставят на Комисията; изискванията към системите на ВиК операторите за управление на качеството на дейността по изпълнение на бизнес плановете и за вътрешен контрол.

С Указания НРЦВКУ се определят начинът на образуване и изменение на цените на ВиК услугите при ценово регулиране чрез метода „горна граница на цени“, съгласно чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ, изискванията към формата, съдържанието и верификацията на информацията, която ВиК операторите подават до Комисията за целите на ценообразуването, както и редът, по който Комисията и ВиК операторите обсъждат бизнес плана и заявлението за утвърждаване и одобряване на цени, на основание чл. 25 от НРЦВКУ.

Правилата за водене на Единна система за регулаторна отчетност и годишни отчетни доклади за регулаторен период 2022-2026 г. включват Правила към Единен сметкоплан за регулаторни цели на ВиК операторите; Единен сметкоплан на ВиК операторите за регулаторни цели; Инструкции за попълване на годишните отчетни справки за целите на регулаторното счетоводство на ВиК операторите и единен електронен модел, включващ отчетни справки на годишния отчетен доклад по чл. 32, ал. 1 от НРКВКУ и отчети по ЕСРО.

ГЛАВА ВТОРА

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА И ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ), Комисията издава, изменя, допълва, спира, прекратява и отнема лицензии в случаите, предвидени в този закон. На основание чл. 39, ал. 1 от ЗЕ дейностите, подлежащи на лицензиране в секторите „Електроенергетика“ и „Топлоенергетика“, са: производство на електрическа и/или топлинна енергия; пренос на електрическа енергия и пренос на топлинна енергия; разпределение на електрическа енергия; търговия с електрическа енергия; организиране на борсов пазар на електрическа енергия; обществена доставка на електрическа енергия; снабдяване с електрическа енергия от крайни снабдители; разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на железопътния транспорт; доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция.

Издадените към 31.12.2021 г. лицензии за дейностите, които подлежат на лицензиране по ЗЕ, са:

- производство на електрическа енергия – 48, в т.ч. 6 за производство на електрическа енергия от кондензационни централи и 42 за производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници;
- производство на топлинна енергия – 1;
- производство на електрическа и топлинна енергия – 28;
- пренос на топлинна енергия – 16;
- пренос на електрическа енергия – 1;
- разпределение на електрическа енергия – 4;
- разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на железопътния транспорт – 1;
- обществена доставка на електрическа енергия – 1;
- снабдяване с електрическа енергия от крайни снабдители – 4;
- доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция – 5;
- организиране на борсов пазар на електрическа енергия – 1;
- търговия с електрическа енергия – 240.

В сектор „Топлоенергетика“ и сектор „Възобновяеми енергийни източници“ през 2021 г. Комисията взе общо 12 бр. решения, с които :

- **издаде нова лицензия** за дейността „производство на електрическа енергия“ с условие за изграждане на енергиен обект „Фотоволтаична електрическа централа с инсталирана мощност 150 MWp“ на „Риал Стейтс“ ЕООД;

- **продължи сроковете** на лицензиите за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и за „пренос на топлинна енергия“ на „Топлофикация-Разград“ АД и срока на лицензия за производство на електрическа енергия на „Българско акционерно дружество Гранитоид“ АД;

- **измени следните лицензии:** на „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ във връзка с въвеждането в експлоатация на когенератор № 5; на „Уинд Форс БГ“ ЕООД за производство на електрическа енергия във връзка с подмяна на дефектирали фотоволтаични панели в централата; на „Брикел“ ЕАД за производство на електрическа и топлинна енергия във връзка с извеждане от експлоатация на енергиен котел ЕК-6 на „Монди Стамболийски“

ЕАД за производство на електрическа и топлинна енергия във връзка с въвеждане в експлоатация на парогенератор ЕПГ-6 на „ТЕЦ Горна Оряховица“ ЕАД за производство на електрическа и топлинна енергия във връзка с изменението на първичните енергийни източници.

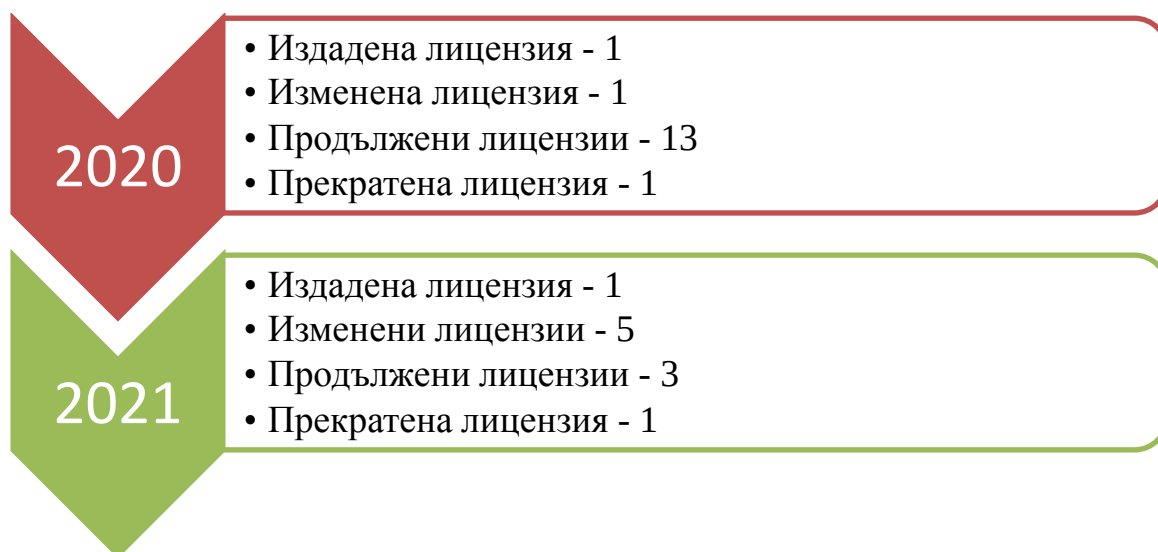
- с Решение № Пр-Л-353 от 30.12.2021 г. прекрати лицензия за дейността „производство на електрическа енергия“ с условие за изграждане на ветроенергиен парк „Ружица Уинд“, издадена на „Ружица Уинд“ ЕООД, поради това че енергийният обект не е изграден;

- с Решение № Р-348 от 16.09.2021 г. даде разрешение на „Риал Стейтс“ ЕООД за започване осъществяването на лицензионната дейност по Лицензия № Л-543-01 от 19.08.2021 г. за производство на електрическа енергия с условие за изграждане на енергиен обект чрез първа част - инсталирана мощност 8 MWp, от етап I на изграждания енергиен обект „Фотоволтаична електрическа централа с инсталирана мощност 150 MWp“;

- с Решение № Р-363 от 02.12.2021 г. даде разрешение на „Тракия МТ“ ЕООД за започване осъществяването на лицензионната дейност по Лицензия № Л-527-01 от 19.11.2020 г. за производство на електрическа енергия с условие за изграждане на енергиен обект чрез изграждания енергиен обект „Фотоволтаична електрическа централа с инсталирана мощност 8,64 MWp“;

- с Решение № Р-365 от 09.12.2021 г. даде разрешение на „Риал Стейтс“ ЕООД за започване осъществяването на лицензионната дейност по Лицензия № Л-543-01 от 19.08.2021 г. за производство на електрическа енергия с условие за изграждане на енергиен обект чрез втора част с инсталирана мощност 12,41448 MWp и трета част с инсталирана мощност 12,9168 MWp от етап I на изграждания енергиен обект „Фотоволтаична електрическа централа с инсталирана мощност 150 MWp“, находящ се в поземлени имоти в с. Сбор и с. Априлци, местност Сакарджа, община Пазарджик.

По-долу графично е представено сравнение за дейността на КЕВР през отчетната 2021 г. и предходната 2020 г. по отношение на лицензирането **в сектор „Топлоенергетика“** за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и дейността „пренос на топлинна енергия“ за топлофикационните дружества и дейността „производство на електрическа енергия с условие за изграждане на енергиен обект“ за дружествата **в сектор „Възобновяеми енергийни източници“**.

През 2021 г. по отношение дейността на КЕВР за лицензиране на дейностите в

сектор „Топлоенергетика“ и в сектор „Възобновяеми енергийни източници“ не се наблюдава увеличение на новоиздадените лицензии, а тези, които са с продължен срок са само 3, тъй като голяма част на сроковете на първоначално издадените лицензии са продължени през 2020 г. Изменените лицензии са 5, като това е свързано с извеждане от експлоатация на производствени мощности, с въвеждане на заместващи такива или с подмяна на горивна база на съоръженията. Прекратена е 1 лицензия, като причината за това е неизграждането в срок на енергиен обект за производство на електрическа енергия.

В съответствие с Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката бизнес плановете се съставят за срок до 5 години и съдържат реквизитите, посочени в чл. 13, ал. 1 от НЛДЕ. В изпълнение на своите правомощия, през 2021 г. Комисията прие общо 5 решения, с които са одобрени бизнес планове за периода 2020 г. – 2023 г.

През 2021 г. КЕВР разгледа общо 18 заявления за издаване, изменение и допълнение, прекратяване и продължаване на срока на лицензии за дейността „търговия с електрическа енергия“, спрямо 20 заявления през 2020 г.

Данните са представени в графичен вид по-долу:

2. РЕГУЛИРАН ПАЗАР

2.1. Регулиране на цените на електрическата енергия и на мрежовите услуги

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗЕ КЕВР осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. По силата на чл. 30, ал. 1, т. 1, 6, 9, 10, 13 и 17 от ЗЕ на регулиране от Комисията подлежат цените:

- по които производителите, в рамките на определената им от Комисията разполагаемост по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ, продават електрическа енергия на обществения доставчик;

- по които общественият доставчик продава на крайните снабдители изкупената на основание чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ електрическа енергия;

- по които крайните снабдители продават електрическа енергия на битови и небитови крайни клиенти за обекти, присъединени към електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение, а след законови промени в сила от 01.10.2020 г., по които крайните снабдители продават електрическа енергия на битови крайни клиенти за обекти, присъединени към електроразпределителна мрежа, на ниво ниско напрежение;

- за достъп и/или за пренос през електропреносната мрежа;

- за достъп и/или за пренос през електроразпределителните мрежи;

- цената или компонентата от цена, чрез която всички крайни клиенти, присъединени към електроенергийната система, включително операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи, участват в компенсирание на разходите по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ.

Правомощията на Комисията включват също така определянето на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както и на пределна стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за допълнителни услуги по реда на чл. 105, ал. 2 от ЗЕ.

В ценовите решения през периода Комисията последователно прилагаше балансиран подход, отчитащ интересите на всички участници, с цел да не се допускат резки ценови изменения. Този подход на регулатора по отношение на цените на електрическата енергия беше от особена важност за битовите клиенти. За тяхната защита е необходимо да бъдат въведени мерки за подпомагане, които да позволят либерализацията на пазара да премине без социални сътресения.

С Решение № Ц-27 от 01.07.2021 г. КЕВР утвърди и съответно измени за периода 01.07.2021 г. – 30.06.2022 г. регулираните цени на електрическата енергия и на мрежовите услуги, както и цената за задължения към обществото. След анализ и оценка на информацията за отчетените резултати от електроенергийните предприятия по време на предходен ценови период, в т.ч. анализ и оценка на отчетеното общо финансово състояние, анализ на отчетените технически и икономически показатели, както и анализ и оценка на постигнатите показатели за качество, утвърдените крайни цени на битовите клиенти се повишиха средно с 4,40% (за клиентите на „ЧЕЗ Електро България“ АД увеличение с 5,57%; за клиентите на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД увеличение с 3,74%; за клиентите на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД увеличение с 3,51%). В решението основен акцент е определянето на прогнозната пазарна цена на електрическа енергия, както и утвърждаването на цената за задължения към обществото, чрез която всички крайни клиенти, присъединени към електроенергийната система, включително операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи, участват в компенсирание на разходите по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ. Приходите от тази цена от 01.07.2018 г. се управляват от ФСЕС за покриване на разходите на обществения доставчик по чл. 93а и чл. 94 от ЗЕ и за изплащането на премии на производителите на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия и от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW.

Съгласно разпоредбите на чл. 81г от ЗЕ ЕСО ЕАД разработва и внася ежегодно в Комисията за одобряване Десетгодишен план за развитие на електропреносната мрежа на Република България, който е разработен в съответствие с Раздел три от правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 от ЗЕ, като е съобразен с изискванията на Европейската мрежа на

операторите на преносни системи за електричество (ЕМОПС-Е). С Решение № ДПРМ-2 от 18.11.2021 г. КЕВР одобри Десетгодишния план за развитие на преносната мрежа на Република България на ЕСО ЕАД за периода 2020 г. – 2029 г., който съдържа основната инфраструктура за пренос на електрическа енергия, която се предвижда за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация през следващите десет години. Годишните прогнозни стойности на всички разходи за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация на обектите от електропреносната мрежа и на системите за защита и управление на ЕЕС за периода на Десетгодишния план за периода 2021-2030 г. са в размер на 1 727 703 хил. лв. За периода 2021-2023 г. ЕСО ЕАД възнамерява да направи инвестиции в размер на 484 692 хил. лв. или 28,15% от общия размер на инвестициите, посочени в плана.

2.2. Премии за електрическа енергия

2.2.1. Възобновяеми енергийни източници

Съгласно чл. 6, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) Комисията определя преференциални цени за изкупуването на електрическата енергия от възобновяеми източници (ВИ), произведена от енергийни обекти с обща инсталирана мощност, по-малка от 500 kW (§28, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката - ПЗР на ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г., в сила от 02.02.2021 г.).

В тази връзка, по силата на чл. 32, ал. 1, т. 1 от ЗЕВИ, до 30 юни 2021 г. Комисията определя преференциални цени за изкупуване на електрическата енергия, произведена от ВИ, с изключение на енергията, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност над 10 MW. Разпоредбата на чл. 32, ал. 2 от ЗЕВИ подробно посочва критериите и ценообразуващите фактори, които се отчитат при определяне на преференциалните цени при условията и по реда на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ).

КЕВР определя преференциални цени за изкупуване на електрическата енергия, произведена от ВИ, за енергийните обекти по чл. 24, т. 1 от ЗЕВИ, а именно - с обща инсталирана мощност до 30 kW включително, които се предвижда да бъдат изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителната мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии.

На следващо място, до 30 юни 2021 г. Комисията извърши актуализация на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от биомаса, с коефициент, който отразява изменението на стойността на ценообразуващите елементи – разходи за суровини за производство на енергия, разходи за горива за транспорт и разходи за труд и работна заплата.

По силата на §28, ал. 3 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г.) КЕВР определи премии за електрическа енергия от ВИ, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW, като разлика между определената до влизането в сила на същия закон преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от ВИ в зависимост от първичния енергиен източник.

В изпълнение на влезли в сила решения на Върховния административен съд, и на основание §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ, през 2021 г. Комисията със свои решения установи нетно специфично производство (НСП) на електрическа енергия, въз основа на което са

определени преференциалните цени с решения, приети до влизане в сила на ЗИД на ЗЕ, като същите са общо в размер на 10 бр. и са както следва:

- Решение № СП-1 от 24.03.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-18 от 20.06.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 13 – за електрически централи с фотоволтаични модули до 30 kWp;

- Решение № СП-2 от 24.03.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-18 от 28.06.2012 г. на Комисията, в частта му по т. I.11 – за фотоволтаични електрически централи с инсталирана мощност над 30 kWp до 200 kWp включително, изградени върху покривни и фасадни конструкции на сгради за производствени и складови дейности, присъединени към електропреносната или електроразпределителната мрежа в урбанизирани територии;

- Решение № СП-3 от 24.03.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на Комисията, в частта му по т. I.14 – за фотоволтаични електрически централи с инсталирана мощност до 30 kWp включително, изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителната мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии;

- Решение № СП-4 от 24.03.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на Комисията, в частта му по т. I.35 – за електрически централи с инсталирана мощност над 500 kW до 1,5 MW, работещи чрез индиректно използване на биомаса от растителни и животински субстанции, с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № СП-5 от 24.03.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 11 – за електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp;

- Решение № СП-6 от 04.06.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на Комисията, в частта му по т. I.18 – за фотоволтаични електрически централи с инсталирана мощност над 30 kWp до 200 kWp;

- Решение № СП-7 от 04.06.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на Комисията, в частта му по т. I.35 – за електрически централи с инсталирана мощност над 500 kW до 1,5 MW, работещи чрез индиректно използване на биомаса от растителни и животински субстанции, с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № СП-8 от 18.06.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 4 – за високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни водноелектрически централи с годишен изравнител с нетен пад над 100 m и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW;

- Решение № СП-9 от 18.06.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 6 – за микро водноелектрически централи с помпи;

- Решение № СП-10 от 28.09.2021 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-018 от 28.06.2012 г. на Комисията, в частта му по т. I.10 – за фотоволтаични електрически централи, с обща инсталирана мощност до 30 kWp включително, изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителната мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии.

През 2021 г. в сектор „Възобновяеми енергийни източници“ Комисията прие общо 4 бр. решения за цени, както следва:

- Решение № Ц-12 от 26.03.2021 г., с което е определена преференциална цена в размер на 112,48 лв./MWh, без ДДС, при средногодишна продължителност на работа 2 500 часа, за изкупуване на електрическата енергия, произведена от обособената група руслови, подязовирни, деривационни, с горен или долен изравнител водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, посочена в мотивите на настоящото решение, считано от 01.04.2011 г., в изпълнение на влязло в сила решение на Върховния административен съд;

- Решение № Ц-18 от 18.06.2021 г., с което се определя, считано от 01.07.2013 г., преференциална цена на електрическата енергия, произведена от вятърни електрически централи, с инсталирана мощност над 1 MW, в размер на 122,50 лв./MWh, без ДДС и установява, считано от 31.07.2015 г., нетно специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което е определена преференциалната цена по т. 1, в размер на 2 325 kWh/kW, в изпълнение на влязло в сила решение на Върховния административен съд. Нетното специфично производство на електрическа енергия е приложимо от датата на влизане в сила на изменението на чл. 31, ал. 5, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници, обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.;

- Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г., с което са определени преференциални цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, актуализирани са преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от биомаса и са определени премии на производителите на електрическа енергия от ВИ с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW, считано от 01.07.2021 г.;

- Решение № ПП-4 от 12.08.2021 г., с което оставя без разглеждане заявление с вх. № Е-13-266-1 от 10.02.2021 г., подадено от „Еко Енерджи Мениджмънт“ ООД и прекратява административното производство, образувано във връзка с посоченото заявление.

През 2021 г. в сектора на възобновяемите енергийни източници се наблюдаваше **засилен интерес към изграждането и въвеждането в експлоатация на енергийни обекти по чл. 24, т. 1 от ЗЕВИ**, а именно - с обща инсталирана мощност до 30 kW включително, изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителната мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии. Това е свързано с желанието на собствениците на енергийните обекти за задоволяване на собствените им нужди от електрическа енергия, в близост до мястото на производство, което неминуемо е свързано и с намаляване на загубите от трансформация и пренос на електрическата енергия. Очаква се и през следващите години

интересът за изграждане на подобни енергийни обекти да се запази, с тенденция за многократното им увеличаване.

През 2021 г. **Комисията отчита и засилен инвестиционен интерес към изграждането и въвеждането в експлоатация на по-мощни проекти за ФЕЦ**, в резултат на отчетените по-високи цени на пазара „ден напред“ на БНЕБ ЕАД за второто полугодие на 2021 г. и постигнатите нива на фючърсите за българския пазар на Европейската електроенергийна борса (EEX) за 2022 г.

Предвид високите цени на електрическата енергия на борсовия пазар на електрическа енергия, преобладаващата част от индустриалните консуматори предпочитат да инвестират в съоръжения от подобен тип, от една страна, за да намалят разходите си, като покрият нуждата от електрическа енергия на собствени обекти и/или заводи, или да реализират същата на някоя от платформите на БНЕБ ЕАД, а от друга, това дава възможност инвеститорите да възвърнат вложените инвестиционни средства в по-кратки срокове, което прави проекти от подобен тип още по-привлекателни.

В резултат на горното са извършени анализи, при които се установи, че основният движещ фактор за покачването на цените на електрическата енергия на европейските и съответно регионалните борси, освен икономическото възстановяване на Европейския съюз след пандемията от COVID-19, обуславящо ръста на финансовите пазари и покачването на цените на въглеродните емисии, е и рекордно високата цена на природния газ на европейските борси.

През 2022 г. нови инвестиции за изграждане на електрически централи от ВЕИ се очакват и съгласно приетия с Решение № ДПРМ-2 от 18.11.2021 г. на КЕВР План за развитие на преносната мрежа на Република България за периода 2021 – 2030 г. на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, съгласно който се предвижда развитие на производствените мощности в страната до 2030 г. въз основа на изразени от дружествата инвестиционни намерения.

Може да се **направи заключение**, че на база прогнозните данни в плана на ЕСО ЕАД и заявения инвестиционен интерес за изграждане на възобновяеми източници, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи, се **очаква за 2022 г. инсталираните електрически мощности да бъдат в общ размер на 137 MW, в т. ч.: ФЕЦ – 130 MW, ВЕЦ – 3 MW и БиоЕЦ – 4 MW.**

През 2022 г. в сектор „Възобновяеми енергийни източници“ предстои Комисията да:

- определи преференциални цени и премии на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, включително и след влезли в сила решения на ВАС;
- актуализира преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от биомаса;
- изготви становища и експертизи по решения на КЕВР във връзка с образувани съдебни производства;
- се произнесе с решения по жалби и спорове относно определените от КЕВР преференциални цени, установеното НСП, нарушаване на договорни отношения между дружества лицензианти, в т. ч. и изпълнение на влезли в сила решения на Върховния административен съд.

2.2.2. Високоэффективно комбинирано производство

Комисията регулира цените, по които производителите продават топлинна енергия на топлопреносното предприятие и на пряко присъединени клиенти и по които топлопреносното предприятие продава топлинна енергия на клиенти по силата на чл. 30,

ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗЕ. Съгласно чл. 33, ал. 1 от ЗЕ, Комисията определя преференциални цени за продажба на електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия по чл. 162, ал. 1 от ЗЕ, а именно за производители с обекти с обща инсталирана електрическа мощност, по-малка от 0,5 MW.

Комисията определя ежегодно премии за електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW, на основание чл. 21, ал. 1, т. 8б от ЗЕ. По силата чл. 33а, ал. 2 от ЗЕ премиите се определят като разлика между преференциалните цени на производителите и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин. За тези производители съгласно чл. 33, ал. 2 от ЗЕ, Комисията определя преференциални цени във връзка с определяне на премията.

Съгласно разпоредбите на чл. 22, ал. 1 от НРЦТЕ и чл. 38, ал. 1 от НРЦЕЕ, при прилагането на методите за ценово регулиране, Комисията **може да измени цените**, по които производителите продават топлинна енергия на топлопреносното предприятие и на пряко присъединени клиенти, както и цените, по които топлопреносните предприятия продават топлинна енергия на клиентите, **по време на ценовия период**, в случай че е налице изменение на цените на природния газ и/или другите променливи разходи, което води до необходимост от изменение на утвърдените ценообразуващи елементи.

В изпълнение на своите правомощия по ценово регулиране, Комисията извърши и регулаторен преглед, чиито основни цели са свързани с установяването на фактическите технико-икономически и финансови резултати на дружествата, като изходна предпоставка за утвърждаването на прогнозните данни за новия регулаторен период от 01.07.2021 г. до 30.06.2022 г. Конкретните задачи на регулаторния преглед са, както следва:

1. Да се съпоставят и сравнят утвърдените прогнозни технико-икономически параметри за периода 01.07.2021 г. – 30.06.2022 г. и отчетените действителни параметри, постигнати след изтичане на предходния ценови период, с цел да се установят отклоненията между тях и да се направи анализ на причините за тези отклонения;

2. Да се оцени и сравни постигнатото общо финансово-икономическо състояние на дружествата към края на 2020 г., като предпоставка за осъществяване на дейността по лицензиите.

Предвид това, с Решение № Ц-26 от 01.07.2021 г., считано от 01.07.2021 г., Комисията утвърди пределни цени на топлинната енергия и определи преференциални цени и премии на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“, на 36 дружества от сектор „Топлоенергетика“.

Съгласно чл. 31б, ал. 1, т. 3 от ЗЕ, КЕВР има право при необходимост да изменя утвърдените цени на електрическата енергия по време на ценовия период, но не по-често от веднъж на календарно тримесечие, като изменя признатия размер на ценообразуващи елементи при спазване на принципа за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите. Комисията, на основание чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, има право при необходимост да измени определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Аналогични на разпоредбите на чл. 31б, ал. 1, т. 3 и ал. 2 от ЗЕ са нормите на чл. 40, ал. 1, т. 3 и ал. 2 от НРЦЕЕ. Според чл. 31б, ал. 3 от ЗЕ, в тези случаи Комисията може да

приеме съкратени процедури и срокове.

Според чл. 31а, ал. 2 от ЗЕ, когато Комисията изменя цена и/или компонента от цена или премия, която води до изменение на утвърдените ценообразуващи елементи на друга цена и/или компонента от цена или премия, Комисията може паралелно да проведе процедура за изменение и на тази цена и/или компонента от цена или премия.

Съгласно чл. 38, ал. 1 от НРЦЕЕ, Комисията има право при необходимост по време на регулаторния/ценовия период, но не по-често от веднъж на 6 месеца, да измени преференциалните цени, съответно премиите, за електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна цена на природния газ за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода. По смисъла на § 1, т. 16б от Допълнителните разпоредби на НРЦЕЕ, съществено изменение между определената прогнозна цена на природния газ за регулаторния/ценовия период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода е налице, ако това изменение е в размер над 15 на сто.

В допълнение, съгласно разпоредбата на чл. 22, ал. 1 от Наредба № 5 от 23.01.2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия (НРЦТЕ), Комисията има право при необходимост по време на регулаторния/ценовия период, но не по-често от веднъж на 6 месеца, да измени цените, по които производителите продават топлинна енергия на топлопреносното предприятие и на пряко присъединени клиенти, както и цените, по които топлопреносните предприятия продават топлинна енергия на клиентите, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна цена на природния газ за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода. По смисъла на § 1, т. 20 от Допълнителните разпоредби на НРЦТЕ, съществено изменение между определената прогнозна цена на природния газ за регулаторния/ценовия период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода е налице, ако това изменение е в размер над 15 на сто.

След извършен икономически анализ на влиянието на значителното повишение на борсовата цена на електрическа енергия спрямо прогнозната пазарна цена за базов товар, повишението на цените на горивата и на цените на квоти CO₂ спрямо тези цени, по които са остойностени прогнозните разходи за горива и квоти за въглеродни емисии за периода 01.07.2021 г. – 30.06.2022 г., е установена необходимост от откриване на процедура за изменение на цените и премиите по Решение № Ц-26 от 01.07.2021 г. на КЕВР при условията на чл. 31б, ал. 1, т. 3 и ал. 2 от ЗЕ.

В тази връзка е изготвен Доклад с вх. № Е-Дк-1272 от 08.12.2021 г. и проект на решение относно: изменение на пределните цени на топлинната енергия и на преференциалните цени и премии на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“.

С решение за изменение и допълнение на Решение на Народното събрание за справяне с ценовата криза на електроенергията, прието на 15 декември 2021 г., **се налага мораториум върху цената на електроенергията, ВиК услугите и топлинната енергия на регулиран пазар на нивата от 16 декември 2021 г.** Решението е със срок на действие от деня на обнародването му в Държавен вестник до 31 март 2022 г.

В резултат на мораториума, откритото производство за изменение на цените на електрическа и топлинна енергия в сектор „Топлоенергетика“ е прекратено.

В изпълнение на влезли в сила решения на Върховния административен съд през 2021 г. Комисията с 12 решения, утвърди за отминали ценови периоди пределни цени на

топлинната енергия и определи преференциални цени и премии за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“, на следните дружества, както следва:

1. Решение № Ц-7 от 14.01.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Топлофикация-Разград“ АД, за периода от 01.07.2017 г. до 30.06.2018 г.;
2. Решение № Ц-15 от 28.05.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Топлофикация-Плевен“ АД, за периода от 01.07.2018 г. до 30.09.2018 г.;
3. Решение № Ц-16 от 28.05.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Брикел“ ЕАД, цени за периода от 01.07.2018 г. до 30.06.2019 г.;
4. Решение № Ц-20 от 25.06.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Топлофикация – Сливен“ ЕАД, за периода от 01.07.2019 г. до 30.06.2020 г.;
5. Решение № Ц-21 от 25.06.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Топлофикация – Перник“ АД, за периода от 01.07.2019 г. до 30.06.2020 г.;
6. Решение № Ц-22 от 29.06.2021 г. за утвърждаване за периода от 07.04.2017 г. до 30.06.2017 г., изменение на пределните цени на топлинната енергия и на преференциалните цени на електрическата енергия на 29 дружества в сектор „Топлоенергетика“;
7. Решение № Ц-23 от 29.06.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Топлофикация Русе“ АД, за периода от 01.07.2019 г. до 30.06.2020 г.;
8. Решение № Ц-30 от 28.07.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД, за периода от 01.07.2019 г. до 30.06.2020 г.;
9. Решение № Ц-31 от 28.07.2021 г. за утвърждаване на преференциалната цена на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин на „Алт Ко“ ООД, за периода от 20.04.2016 г. до 30.06.2016 г.;
10. Решение № Ц-39 от 24.11.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Топлофикация Петрич“ ЕАД, за периодите: 01.07.2019 г. до 31.03.2020 г., от 01.04.2020 г. до 30.04.2020 г. и от 01.05.2020 г. до 30.06.2020 г.;
11. Решение № Ц-42 от 06.12.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Топлофикация София“ ЕАД, за периода от 01.07.2019 г. до 31.03.2020 г.;
12. Решение № Ц-44 от 30.12.2021 г. за утвърждаване на цени на енергия на „Топлофикация – Бургас“ АД, за периода от 01.07.2019 г. до 31.03.2020 г.

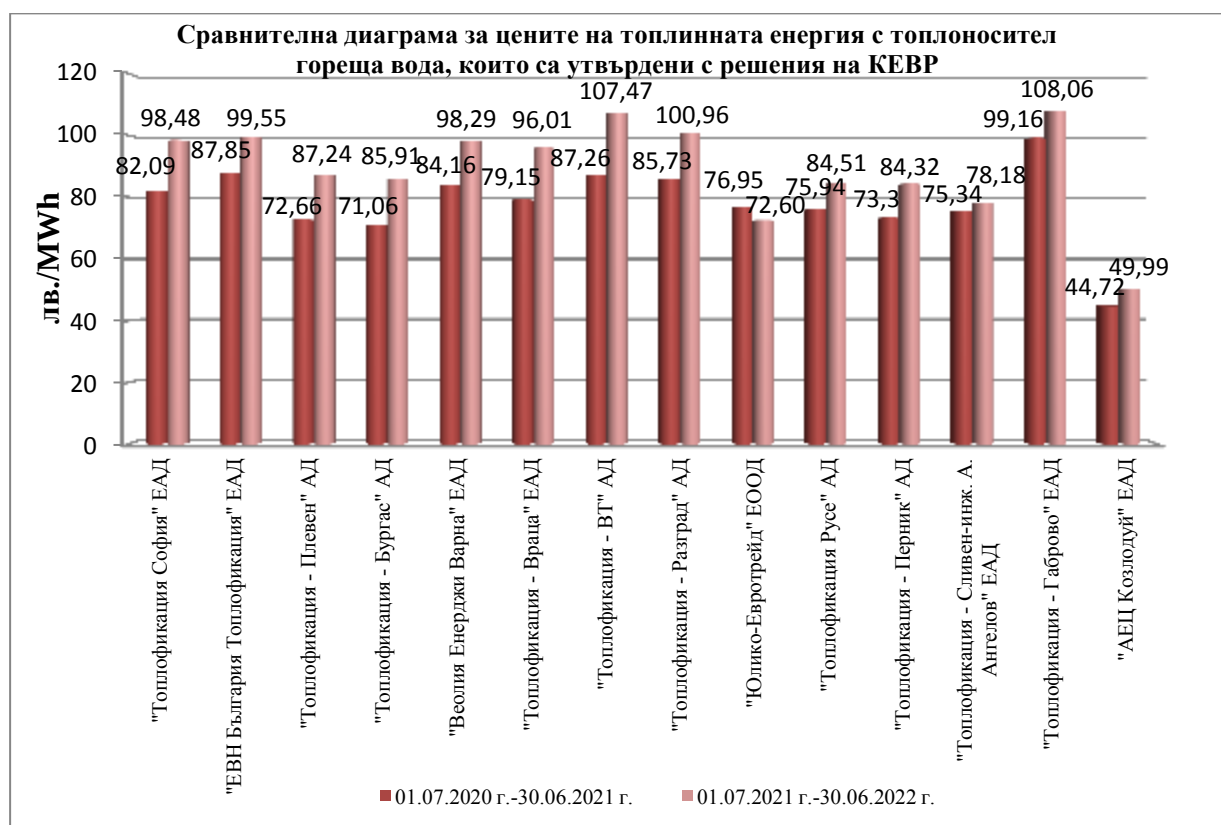
През 2021 г. при утвърждаването на цените на топлинната и електрическата енергия и премиите, Комисията спази разпоредбите на ЗЕ и подзаконовите нормативни изисквания по неговото прилагане, както и принципите, заложи в ЗЕ, за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и техните клиенти, осигуряване на равнопоставеност между отделните категории предприятия и потребители и създаване на стимули за ефективна производствена дейност. С решенията на Комисията се постигат и целите, заложи в ЗЕ, за качествено и сигурно задоволяване нуждите на клиентите от електрическа и топлинна енергия; енергийно развитие и енергийна сигурност на страната при ефективно използване на енергията и енергийните ресурси и създаване и развитие на конкурентен и финансово стабилен енергиен пазар.

По-долу са представени **сравнителни таблици** за цените на топлинната енергия и преференциалните цени на електрическата енергия, произведена по комбиниран начин от топлофикационните дружества, които са утвърдени от Комисията за регулаторните периоди от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г. и 01.07.2021 г. до 30.06.2022 г.

Наименование на дружеството	Преференциална цена на електрическа енергия, лв./MWh		Изменение, %
	01.07.2021 г. – 30.06.2022 г.	01.07.2020 г. – 30.06.2021 г.	
„Топлофикация София“ ЕАД	286,23	168,73	69,64
„ЕВН България Топлофикация“ ЕАД	238,73	165,53	44,22
„Топлофикация – Плевен“ АД	252,58	172,83	46,14
„Топлофикация – Бургас“ АД	244,42	166,18	47,08
„Веолия Енерджи Варна“ ЕАД	252,71	172,43	46,56
„Топлофикация – Враца“ ЕАД	269,33	182,02	47,97
„Топлофикация – ВТ“ АД	292,43	217,77	34,28
„Топлофикация – Разград“ АД	238,09	190,1	25,24
„Юлико-Евротрейд“ ЕООД	386,04	296,74	30,09
„Топлофикация Русе“ АД	264,05	205,77	28,32
„Топлофикация – Перник“ АД	231,37	187,25	23,56
„Топлофикация – Сливен“ ЕАД	197,68	174,64	13,19
„Топлофикация – Габрово“ ЕАД	351,55	293,38	19,83
„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД			

Наименование на дружеството	Пределна цена на топлинната енергия, лв./MWh		Изменение, %
	01.07.2021 г. – 30.06.2022 г.	01.07.2020 г. – 30.06.2021 г.	
„Топлофикация София“ ЕАД	98,48	82,09	19,97
„ЕВН България Топлофикация“ ЕАД	99,55	87,85	13,32
„Топлофикация – Плевен“ АД	87,24	72,66	20,07
„Топлофикация – Бургас“ АД	85,91	71,06	20,90
„Веолия Енерджи Варна“ ЕАД	98,29	84,16	16,79
„Топлофикация – Враца“ ЕАД	96,01	79,15	21,30
„Топлофикация – ВТ“ АД	107,47	87,26	23,16
„Топлофикация – Разград“ АД	100,96	85,73	17,77
„Юлико-Евротрейд“ ЕООД	72,60	76,95	-5,65
„Топлофикация Русе“ АД	84,51	75,94	11,29
„Топлофикация – Перник“ АД	84,32	73,3	15,03
„Топлофикация – Сливен“ ЕАД	78,18	75,34	3,77
„Топлофикация – Габрово“ ЕАД	108,06	99,16	8,98
„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД	49,99	44,72	11,78

Данните от горните таблици за цените на топлинната и електрическата енергия, произведена по комбиниран начин от топлофикационните дружества, са представени графично чрез **сравнителни диаграми**.

От сравнителните таблици и диаграми се вижда, че утвърдените от Комисията цени на топлинната енергия и преференциалните цени на електрическата енергия, произведена по комбиниран начин от топлофикационните дружества за регулаторния период от 01.07.2021 г. до 30.06.2022 г. са по-високи от утвърдените през предходния регулаторен период (01.07.2020-30.06.2021 г.). Тези увеличения на цените се дължат най-вече на увеличените цени на природния газ, както и на CO₂ квотите за въглеродни емисии, които прогнозни цени продължават да се покачват и през 2022 г.

През 2022 г. в сектор „Топлоенергетика“ предстои Комисията да:

- извърши регулаторен преглед на дружествата в сектора;
- изготви становища и експертизи по ценови решения на КЕВР във връзка с образувани съдебни производства;
- определи лицензионните такси, дължими от лицензиантите за съответните дейности в сектор „Топлоенергетика“ и сектор ВЕИ.

2.2.2.1. Електронни сертификати за произход на електрическата енергия

На основание чл. 21, ал. 1, т. 18 от ЗЕ Комисията издава, прехвърля и отменя месечни сертификати на производителите на електрическа енергия за произхода на стоката електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство (ВЕКП) на електрическа и топлинна енергия. С подзаконовите нормативни документи са уредени начинът за определяне на количеството електрическа енергия, произведена от комбинирано производство в зависимост от вида на технологичния цикъл, изискванията към техническите средства за измерване и регистриране на електрическата енергия от комбинирано производство и критериите за определяне на комбинираното производство като високоефективно.

Сертификатът за произход е електронен документ, който се издава по искане на производителя, за минимално нетно количество (1 MWh) електрическа енергия, измерено на изхода на централата и подадено към съответната електрическа мрежа, при спазване на изискванията за точност, надеждност и невъзможност за подправяне.

За всяка единица произведена електрическа енергия от ВЕКП на електрическа и топлинна енергия може да бъде издаден само един сертификат за произход, който е със срок на валидност 12 месеца от производството на съответната единица енергия и се използва от производителя, за да докаже пред купувача на енергията, че тя е произведена от високоефективно комбинирано производство.

С влезлите в сила от 2.02.2021 г. (изм. и доп. ДВ бр. 9 от 2.02.2021 г.) промени в ЗЕ се промени принципът на изкупуване на електрическата енергия, произведена от електрически централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, като съответно общественият доставчик или крайните снабдители изкупуват задължително цялото количество електрическа енергия от ВЕКП от производители с обекти с обща инсталирана електрическа мощност, по-малка от 500 kW, които са присъединени към съответната мрежа, и за което количество Комисията издаде съответния брой електронни сертификати за произход. Издадените електронни сертификати се прехвърлят на купувача на електрическата енергия (обществения доставчик или крайните снабдители). Друго изменение обхваща производителите с обекти с инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW, които получават премии от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (Фонда, ФСЕС) за цялото количество електрическа енергия от ВЕКП, за което са издадени електронни сертификати за произход, които производителите прехвърлят на ФСЕС.

В изпълнение на чл. 21, ал. 1, т. 18 от ЗЕ през 2021 г. Комисията прие 15 решения във връзка с издаването на електронни сертификати за произход на стоката „електрическа

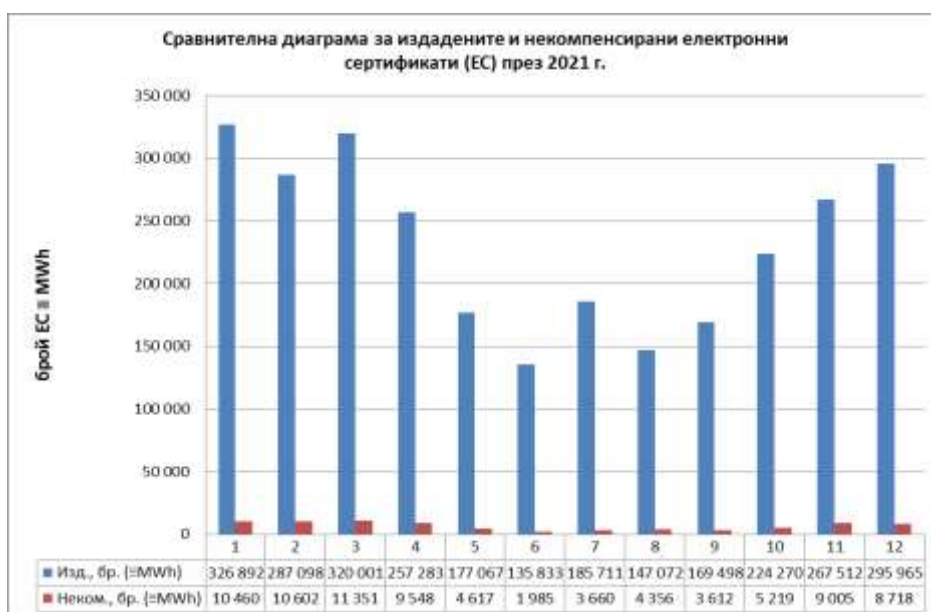
енергия“. В следващата таблица са посочени издадените решения от Комисията, периодът на сертифициране и броят на дружествата, за които са издавани електронни сертификати, обхванати в съответното решение.

Решение №/дата	Период на сертифициране	Брой дружества, на които са издадени електронни сертификати през периода
С-1 от 19.01.2021 г.	от 1.12.2020 г. до 31.12.2020 г.	30
С-2 от 18.02.2021 г.	от 1.01.2021 г. до 31.01.2021 г.	31
С-3 от 18.03.2021 г.	от 1.02.2021 г. до 28.02.2021 г.	31
С-4 от 30.03.2021 г.	от 1.02.2020 г. до 28.02.2021 г.	„Оранжерии Гимел“ АД – ТЕЦ „200 дка“ (фактическа грешка)
С-5 от 20.04.2021 г.	от 1.03.2021 г. до 31.03.2021 г.	32
С-6 от 20.05.2021 г.	от 1.04.2021 г. до 30.04.2021 г.	32
С-7 от 17.06.2021 г.	от 11.05.2021 г. до 31.05.2021 г.	31
С-8 от 16.07.2021 г.	от 1.06.2021 г. до 30.06.2021 г.	22
С-9 от 16.07.2021 г.	от 1.04.2021 г. до 31.05.2021 г.	„Енергиен Център Зебра“ ЕООД (за 2 месеца)
С-10 от 19.08.2021 г.	от 1.07.2021 г. до 31.07.2021 г.	25
С-11 от 20.09.2021 г.	от 1.08.2021 г. до 31.08.2021 г.	22
С-12 от 12.10.2021 г.	от 1.09.2021 г. до 30.09.2021 г.	26
С-13 от 18.11.2021 г.	от 1.10.2021 г. до 31.10.2021 г.	25
С-14 от 24.12.2021 г.	от 1.11.2019 г. до 31.01.2021 г.	„Топлофикация Петрич“ ЕАД (15 бр. за 2019, 2020, 2021 г.)
С-15 от 17.12.2021 г.	от 11.11.2021 г. до 30.11.2021 г.	27

За 2021 г. са издадени и прехвърлени общо **2 794 202 бр.** електронни сертификати за произход на стоката електрическа енергия, произведена от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, който брой отговаря на произведената електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство (2 794 202 MWh) или с 57 307 бр. повече спрямо 2020 г. Част от тези издадени сертификати, в размер на 83 133 бр., не са получили компенсация от ФСЕС, поради това че Фондът не е компенсирал 29 823 бр. сертификати (29 823 MWh), които са за електрическа енергия за продажби по директни електропроводи до клиенти и/или търговци на електрическа енергия по чл. 119, ал. 2 от ЗЕ. В съответствие с чл. 162а от ЗЕ, компенсация не са получили и 50 218 бр. сертификати (50 218 MWh), които не са прехвърлени на ФСЕС, поради това че електрическата енергия е използвана от централите ТЕЦ „София“ и ТЕЦ „София Изток“ на „Топлофикация София“ ЕАД за собствено потребление по смисъла на чл. 119, ал. 1 от

ЗЕ (за захранване на помпени и абонатни станции), като същите са прехвърлени на „Топлофикация София“ ЕАД. Не са получили компенсация от ФСЕС и всички издадени сертификати на „Топлофикация Петрич“ ЕАД за 2021 г., тъй като това дружество няма утвърдена преференциална цена от КЕВР за периода от 1.07.2020 г. до 30.06.2021 г. (не са подавали заявление за цена), а след 1.07.2021 г. не е подавало заявление за издаване/прехвърляне на сертификати. При централите с инсталирана електрическа мощност под 500 kW няма некомпенсирани сертификати за произход на стоката електрическа енергия. В следващата таблица са представени броят на издадените и броят на некомпенсирани от ФСЕС електронни сертификати по месеци през 2021 г. Данните в таблицата са взети от решенията на КЕВР, приети през 2021 г., с които на енергийните дружества са издадени и прехвърлени съответният брой електронни сертификати. За периода на производство от 1.12.2021 г. до 31.12.2021 г. са използвани данните от Решение № С-1 от 20.01.2022 г.

2021 г.	Издадени/прехвърлени електронни сертификати	Електронни сертификати БЕЗ компенсация
	бр. (≡MWh)	бр. (≡MWh)
Януари	326 892	10 460
Февруари	287 098	10 602
Март	320 001	11 351
Април	257 283	9 548
Май	177 067	4 617
Юни	135 833	1 985
Юли	185 711	3 660
Август	147 072	4 356
Септември	169 498	3 612
Октомври	224 270	5 219
Ноември	267 512	9 005
Декември	295 965	8 718
ОБЩО	2 794 202	83 133

От диаграмата за издадените електронни сертификати през 2021 г. се вижда, че в края на пролетния сезон (м. май), както и през летните месеци (юни, юли, август и септември), се наблюдава спад в производството на електрическа енергия от ВЕКП, което се дължи на по-ниско потребление на топлинна енергия, както и поради спирането на топлоподаването от големите топлофикационни централи за отопление в края на м. март. Покачването на производството на електрическа енергия от ВЕКП настъпва през есенно-зимния период, когато стартира отоплителният сезон, при което се увеличава потреблението на топлинна енергия за отопление от клиентите на топлофикационните дружества. От графиката е видно, че трендът на сертификатите без компенсация е приблизително пропорционален на покачванията и спадовете на произведената електрическа енергия от ВЕКП през 2021 г.

През 2021 г. Комисията не е приемала решения за отмяна на месечни сертификати за произход на стоката електрическа енергия, издадени на производители на електрическа енергия от централи с високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия.

В изпълнение на чл. 14 от Наредба № 7 от 19 юли 2017 г. за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, Комисията създава и поддържа електронен регистър на сертификатите за произход, който е публично достъпен на официалната интернет страница на Комисията (www.dker.bg).

С цел оптимизиране на регистрите са извършени промени във вида на представянето им, с което се цели да се подобри и улесни работата с тях, както на служителите на КЕВР, така и на обществеността, като информацията, която следва да съдържа, е представена по подходящ начин – освен за всеки месец с всички необходими данни, но и в обобщен вид за календарна година с няколко характерни параметъра за всяка централа. Тази обобщена информация, относно разглеждания период в доклада, е публикувана на електронната страница на КЕВР под наименование: „Обобщен файл на всички регистри относно издадените и прехвърлени електронни сертификати през 2021 г.“

Предстоящите предизвикателства и задачи за Комисията в сектор „Топлоенергетика“ и сектор „Възобновяеми енергийни източници“ през 2022 г. и следващите няколко години са свързани с:

- Предложенията на европейско равнище за преразглеждане на съответните законодателни мерки с оглед постигане на по-голямата амбиция в областта на климата след преразглеждането на Директивата за схемата за търговия с емисии;

- Нови промени в Закона за енергетиката и други законодателни инициативи, с които да се транспонират европейските директиви и стратегии в областта на енергетиката и климата;

- Цялостно реструктуриране на енергетиката, декарбонизация и пълна либерализация на електроенергийния сектор. Премахването след 2025 г. на всякакви държавни помощи, доплащания, субсидии и непазарни привилегии;

- Справедлив и приобщаващ преход от въглища към други видове горива или други енергийни модели. Преход към чиста, енергоефективна и нисковъглеродна икономика в изпълнение на Европейския зелен пакт, т. нар. „Зелена сделка“, която предвижда до 2050 г. да няма нетни емисии на парникови газове;

- Частичната или пълна замяна на използваните от централите основни горива с алтернативни горива (природен газ и биомаса);

- Растящите цени на квоти за въглеродни емисии (CO₂), които енергийните дружества са задължени да закупуват, респективно тяхното негативно отражение в крайните цени, заплащани от клиентите;

- Диверсификацията на маршрутите за доставка на природен газ и наличието на платформа за търговия с природен газ оказват положително влияние върху цените на природния газ, а оттам и на цените на топлинната енергия и на преференциалните цени и премии за електрическа енергия;
- Изграждането на нови и модерни производствени мощности, които да отговарят на най-добрите налични техники и изисквания за опазване на околната среда и климата;
- Нови инвестиции във възобновяеми енергийни източници.

2.3. Общи условия и правила за работа с потребители на енергийни услуги

В изпълнение на процедурата по одобряване на представени от „Електроразпределение Юг“ ЕАД проект на Общи условия на договорите за достъп до електроразпределителната мрежа и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение Юг“ ЕАД (проект на ОУ) и проект на Правила на „Електроразпределение Юг“ ЕАД за работа с клиенти и потребители на енергийни услуги (проект на Правила) през 2021 г. беше изготвен и приет доклад за одобряване на внесените през 2020 г. проекти на Общи условия и Правила. С Решение № ОУ-1 от 19.03.2021 г. бяха одобрени Общи условия на договорите за достъп до електроразпределителната мрежа и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение Юг“ ЕАД и Правила на „Електроразпределение Юг“ ЕАД за работа с клиенти и потребители на енергийни услуги.

В изпълнение на процедурата по одобряване на представени от „ЧЕЗ Разпределение България“ АД проект на Общи условия на договорите за използване на електроразпределителната мрежа на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД“ (проект на ОУ) и проект на Правила за работа с потребители на енергийни услуги на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД (проект на Правила) през 2021 г. беше изготвен и приет доклад за одобряване на внесените през 2020 г. проекти на Общи условия и Правила. С Решение № ОУ-2 от 04.06.2021 г. бяха одобрени Общи условия на договорите за използване на електроразпределителната мрежа на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД“ и Правила за работа с потребители на енергийни услуги на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД.

В изпълнение на процедурата по одобряване на представени от „Електроразпределение Север“ АД проект на Общи условия за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение Север“ АД (проект на ОУ) и проект на Правила на „Електроразпределение Север“ АД за работа с потребители на енергийни услуги (проект на Правила) през 2021 г. беше изготвен и приет доклад със забележки по внесените проекти на Общи условия и Правила. С Решение № ОУ-3 от 30.12.2021 г. бяха дадени задължителни указания за изменения и допълнения на проектите на Общи условия и Правила. През м. януари 2022 г. същите са предоставени коригирани. В изпълнение на чл. 148, ал. 2 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП), коригираните проекти на Общи условия и Правила следва да бъдат изпратени на Комисия за защита на потребителите (КЗП) за становище относно наличие на неравноправни клаузи. След получаване на одобрението на КЗП, процедурата по одобряване на Общите условия и Правилата ще бъде финализирана с решение на Комисията.

В изпълнение на процедурата по одобряване на представени от „ЧЕЗ Електро България“ АД проект на Общи условия за продажба на електрическа енергия на „ЧЕЗ Електро България“ АД (проект на ОУ) и проект на Правила за работа с потребители на енергийни услуги на „ЧЕЗ Електро България“ АД (проект на Правила) на 15.12.2021 г. беше издадена заповед на председателя на КЕВР за преглед на проектите за съответствието им с разпоредбите на Закона за енергетиката (ЗЕ) и Наредба № 3 от

21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (Наредба № 3), като от резултатите от проверката следва да се изготви доклад.

В изпълнение на процедурата по одобряване на изменение и допълнение на проект на Общи условия за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция (проект на ОУ), подадено през 2021 г. от „Национална електрическа компания“ ЕАД (НЕК ЕАД), беше издадена заповед на председателя на КЕВР за преглед на проекта за съответствието му с разпоредбите на ЗЕ и Наредба № 3, като от резултатите от проверката следва да се изготви доклад.

В изпълнение на процедурата по одобряване на Общи условия за продажба на топлинна енергия от топлопреносно предприятие на клиенти на топлинна енергия за битови нужди и на Правила за работа с клиентите на енергийни услуги и на основание чл. 148, ал. 2 от ЗЗП с писмо от 28.10.2021 г. КЕВР отново изпрати в КЗП проектите на Общи условия и на Правила за работа с клиентите на „Топлофикация - Габрово“ ЕАД. Повторното изпращане на проектите в КЗП беше наложено от обстоятелството, че КЗП остави без отговор искането на Комисията от 2020 г. за становище относно наличие на неравноправни клаузи в представените проекти. Нормативната уредба не позволява одобряването на общи условия без становището на КЗП, поради което работата по проектите беше преустановена до 20.12.2021 г., когато КЗП се произнесе по изпратените ѝ проекти.

2.4. Сделки, разрешения и залози

В изпълнение на правомощията, съгласно чл. 21, ал. 1, т. 23 от Закона за енергетиката, КЕВР разрешава извършването на разпореждане с имущество, с което се упражнява лицензионна дейност в случаите, предвидени в този закон, както и на други сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването вследствие на задължнялост на енергийното предприятие.

Според чл. 92, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от Наредба № 3 от 21 март 2013 за лицензиране на дейностите в енергетиката, изменена и допълнена, бр. 52 от 22.06.2018 г., бр. 98 от 13.12.2019 г., в сила от 13.12.2019 г. (НЛДЕ), Комисията дава разрешение за извършване на следните сделки: учредяване на залог, включително особен залог или ипотека върху имущество, с което се осъществява лицензионна дейност, заеми със срок на погасяване, по-дълъг от една година, договори за изкупуване на енергия със срок, по-дълъг от една година и сделки на стойност повече от 10 на сто от активите на лицензианта съгласно последния одитиран годишен финансов отчет. На основание от чл. 92, ал. 1 и ал. 4 от НЛДЕ, Комисията извършва финансово-икономически анализ с оглед установяване влиянието върху финансовото състояние на лицензианта на всички задължения, както от основния договор за кредит, така и от свързаните с него обезпечителни сделки, с оглед преценка дали сключването на тези сделки води, или може да доведе до нарушаване на сигурността на снабдяването вследствие на задължнялост на енергийното предприятие или до нарушаване на съществени условия за осъществяване на лицензионната дейност, включително принципите по чл. 23 от ЗЕ.

Финансово-икономическият анализ обхваща оценката на текущото и очаквано финансово състояние на лицензианта на база годишните финансови отчети и на прогнозните парични потоци за периода на обслужване на задълженията с оглед оценка на съвкупното влияние на всички произтичащи от тези сделки задължения върху финансовото състояние на лицензианта и върху сигурността на снабдяването вследствие на задължнялост на енергийното предприятие.

През 2021 г. Комисията прие 29 бр. решения, с които са дадени разрешения на енергийни дружества да сключат договори за кредит и съответните договори за обезпечаване на вземанията по тях, както и разрешения за сключване на договори за

изкупуване на енергия. Разрешените кредити са предназначени предимно за: рефинансиране на съществуващи кредитни задължения при по-добри условия, за финансиране на обекти, заложи в инвестиционните програми, отнасящи се за развитие на производствените мощности на енергийните предприятия, с цел да се даде възможност за по-оптимална, икономична и ефективна работа и за допълнително финансово стабилизиране и осигуряване на допълнителна сигурност по отношение на спазването на условията на издадените лицензии.

На основание на чл. 87, ал. 1 от Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката Комисията дава разрешение за преобразуване на лицензиант чрез вливане, сливане, разделяне, отделяне на еднолично търговско дружество и чрез промяна на правната форма преобразуване, ако лицето, което ще извършва лицензионна дейност след преобразуването, отговаря на условията за издаване на лицензия и/или изменение на лицензията за дейността. През 2021 г. е издадено разрешение за преобразуване на „ЕНЕРГО-ПРО България“ ЕАД чрез вливане в него на дружеството „Пиринска Бистрица-Каскади“ ЕАД.

3. ЛИБЕРАЛИЗИРАН ПАЗАР

3.1. Пазари на едро

3.1.1. Вътрешен пазар и насърчаване на конкуренцията Производство на електрическа енергия

Таблица 1. Инсталирани мощности, присъединени към електропреносната мрежа и произведена енергия за 2020 г. и 2021 г.

Произведена енергия по енергийни източници	Инсталирана мощност в MW		Произведена ел. енергия в MWh	
	2020	2021	2020	2021
1. АЕЦ	1 893	1 893	15 787 268	15 650 833
2. ТЕЦ на лигнитни въглища	3 585	3 585	12 235 473	16 076 443
3. ТЕЦ на черни и кафяви въглища	158	240	196 545	344 140
4. ТЕЦ на газ	1 126	1 044	1 568 609	2 136 970
5. ВЕЦ в т. ч.	2 867	2 867	2 731 574	4 149 484
5.1. ПАВЕЦ производство	1 386	1 386	820 664	816 829
5.2. ПАВЕЦ помпи *	932	932	730 017	383 221
6. ВЕИ в т. ч.	683	725	1 275 634	1 230 356
6.1. Вятърни ЕЦ	358	358	769 638	739 923
6.2. Фотоволтаични ЕЦ	300	342	414 428	403 654
6.3. ЕЦ на Биомаса	25	25	91 568	86 779
Общо: 1+2+3+4+5+6	10 313	10 354	33 795 104	39 588 226

* работата на ПАВЕЦ в помпен режим е потребление на електроенергия и количествата електроенергия по т. 5.2. не участват в сумата по т. 5

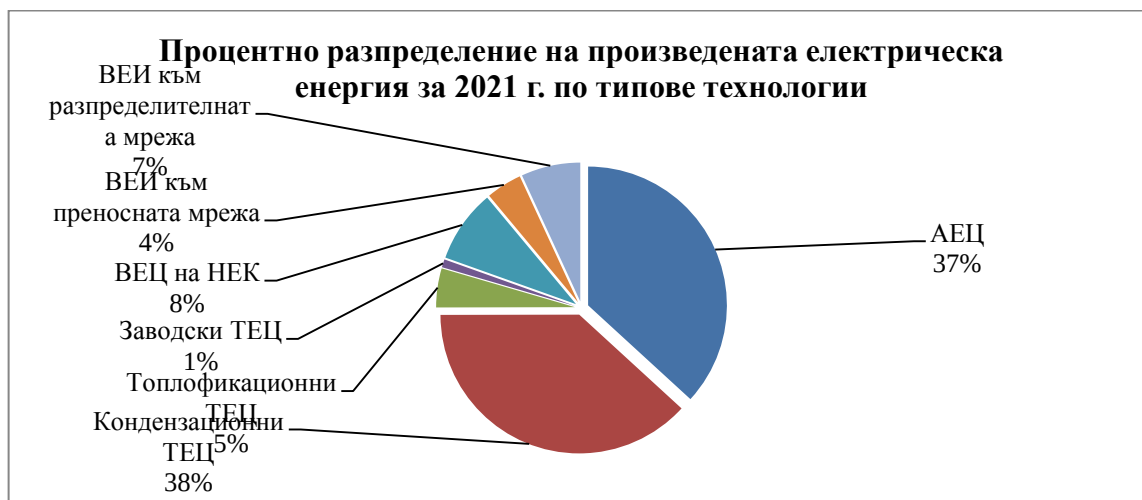
Използваните данни за инсталираните мощности, присъединени към електропреносната мрежа и произведената нетна електрическа енергия през 2020 г. и 2021 г., са предоставени от ЕСО ЕАД. Общо произведената от тези мощности електрическа енергия е 39 588 226 MWh.

При анализ на разликите между произведените количества електрическа енергия на присъединените към електропреносната мрежа централи за 2021 г., в сравнение с 2020 г., се забелязват следните тенденции: нарастване на производството от ТЕЦ на лигнитни въглища с 31,39%, съответно спад на производството на АЕЦ с 0,86%, значително нарастване на ТЕЦ на черни и кафяви въглища със 75,09%, ТЕЦ на газ с 36,23%, ВЕЦ с 51,91% и спад в производството на ВЕИ с 3,55%.

Таблица 2. Инсталирани мощности, присъединени към електроразпределителните мрежи и произведена енергия в MWh за 2021 г.

	ЧЕЗ РБ		ЕР Юг		ЕР Север		ЕР Златни пясъци	
	Инст. Мощности	Прозв. Енергия	Инст. Мощности	Прозв. Енергия	Инст. Мощности	Прозв. Енергия	Инст. Мощности	Прозв. Енергия
Въглища	40,61	30 441	-	-	-			
Природен газ		208 097	22,23	63 023	20,789	107 776		
ВЕЦ	224,56	640 574	95,18	271 509	14,78	32 793		
ВяЕЦ	18,57	22 037	48,2	54 694	295,35	617 535		
ФЕЦ	196,41	220 585	580,42	700 854	151,34	161 207	0,08	40
Други	13,65	55 102	28,62	108 691	216,54	47 240		
Общо	493,8	1 176 836	774,65	1 198 771	698,80	966 551	0,08	40

Общото количество произведена електрическа енергия в България през 2021 г. е 42 521 087 MWh, разпределена в зависимост от източника на първична енергия и използваната производствена технология, систематизирано на следващата фигура. Най-голям дял в производството на електрическа енергия имат кондензационни ТЕЦ в размер на 16 226 675 MWh или 38%, АЕЦ 15 650 833 MWh или 37%, следвани от ВЕИ в размер на 4 706 808 MWh или около 11%.

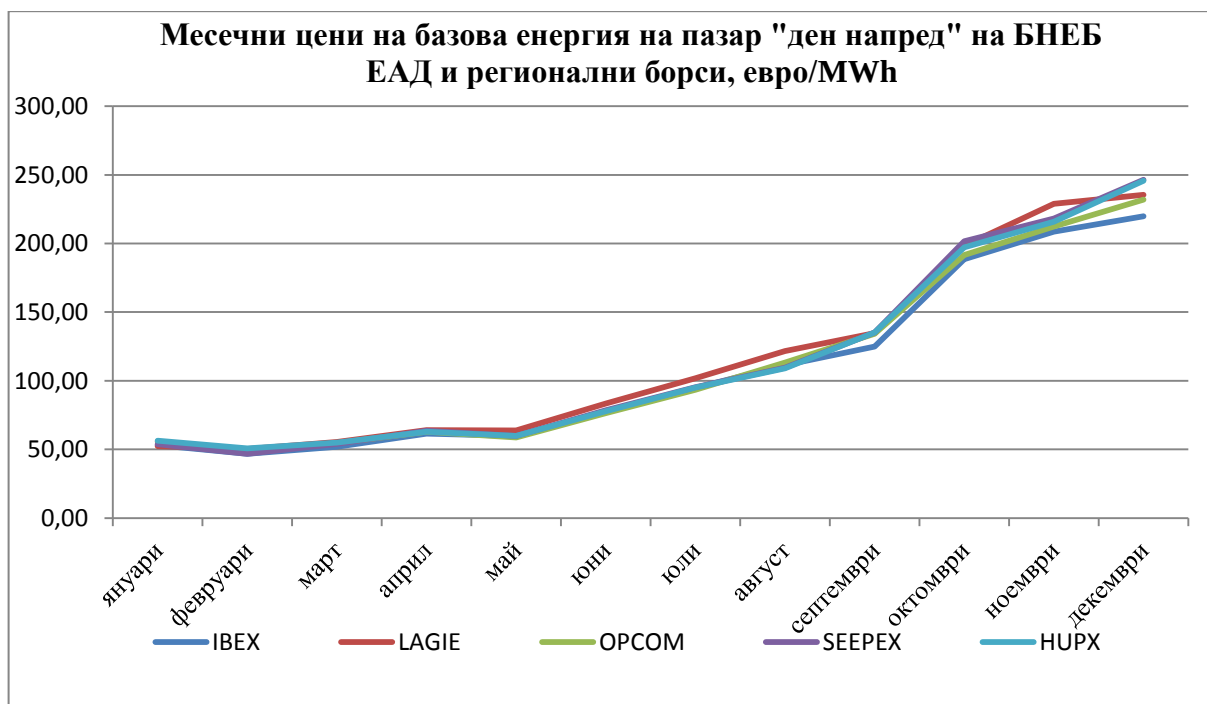

Пазар „ден напред“

През 2021 г. търгуваните обеми базова енергия на пазар „ден напред“ (фиг.2) нарастват с 9 853 026 MWh или с 63,76% спрямо 2020 г. Това е най-големият ръст на обема в абсолютна стойност, като за предишните години нарастването бе със 7 033 945 MWh за 2020 г. спрямо 2019 г., 2 358 003 MWh за 2019 г. спрямо 2018 г. и с 1 826 633 MWh за 2018 г. спрямо 2017 г.

Сравнителен анализ на цените и търгуваните количества на пазар „ден напред“ на БНЕБ ЕАД и на регионалните борси е представен на следващата фигура.

Сравнителният анализ включва средните месечни цени за базов товар евро/MWh на търгувани количества на пазар „ден напред“ за 2021 г. на следните регионални борси:

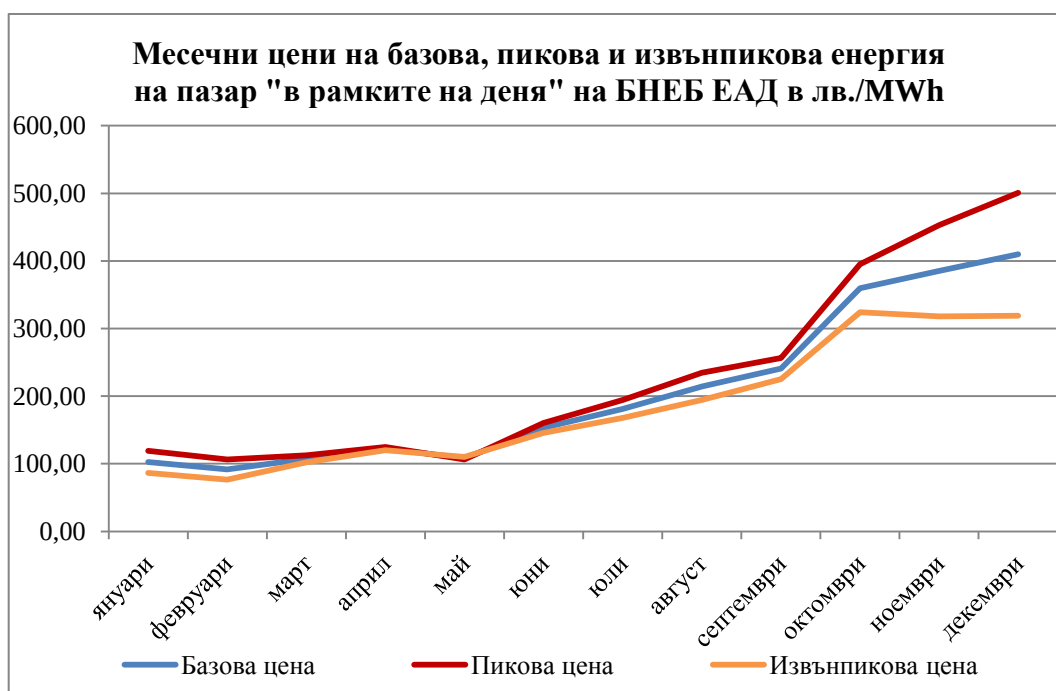
IBEX (България), LAGIE (Гърция), OPCOM (Румъния), SEEPEX (Сърбия) и HUPX (Унгария).

Пазар „в рамките на деня“

През 2021 г. общият търгуван обем на електрическа енергия на пазара „в рамките на деня“ е 1 278 354 MWh в сравнение с 922 915 MWh през 2020 г., 422 792 MWh през 2019 г. и 170 774 MWh през 2018 г.

На графиката по-долу са показани средните месечни цени на базова, пикова и извънпикова енергия, търгувана на пазар „в рамките на деня“ на БНЕБ ЕАД.

Общото количество електрическа енергия, търгувана на платформите на БНЕБ ЕАД за 2021 г., е 34 462 GWh, като на пазар „ден напред“ е 25 305 GWh, за пазар „в рамките на

деня“ е 1 278 GWh, за ЦПДД „Auctions“ е 7 879 GWh. Процентното съотношение на количествата е изобразено на следващата фигура.

3.1.2. Трансгранични въпроси

Проекти за пазарни обединения във времевия сегмент „ден напред“

Проект SDAC (Single Day-Ahead Coupling)

Проектът е създаден за управление и развитие на процедурите и техническата осъществимост на Единния европейски пазар „ден напред“ (SDAC – Single Day-Ahead Coupling). Проектът за Единния европейски пазар е в съответствие с европейската законодателна рамка, като стартира първоначално в страните от Западна и Централна Европа и е базиран на решението PCR (Price Coupling of Regions) и постепенно се разширява. Основната му цел е оптимизираното и пълноценното използване на енергийните ресурси посредством имплицитна търговия във времевия интервал „ден напред“. България е пълноправен член на SDAC и вече е напълно интегрирана в общия европейски пазар, което до скоро не бе така, по обективни причини, дължащи се на специфичните характеристики на съседните пазарни зони и по-специално, доскорошната липса на функциониращ пазар в Р Гърция в съответствие с SACM и наскоро осъщественото, закъсняло сливане на MRC с пазарното обединение 4M MC, от което е част Румъния. ЕСО ЕАД участва в управителните комитети на всички ОПС, както и в общия комитет на пазарното обединение. Също така, е активен участник в работните групи на проекта.

Отчитайки съществената роля, която има пазарната интеграция за търговските участници и потребителите, с цел създаване на максимално добри условия за търговия, през 2021 г. ЕСО ЕАД, съвместно с БНЕБ ЕАД, работиха усилено за максимално бързото присъединяване на българската пазарна зона към единния европейски пазар „ден напред“ и успешно реализираха пазарните обединения с Румъния и Гърция посредством следните проекти:

Локален проект за пазарно обединение с румънската пазарна зона

Румъния доскоро все още беше част от 4M MC, регионалното пазарно обединение (Местното обединение на Румъния, Унгария, Чехия и Словакия), а България е част от

европейското пазарно обединение на пазарите „ден напред“ SDAC. До стартирането на Междинния проект, в края на 2018 г. (пазарното обединение на границите DE-AT-PL с 4M), което присъедини 4M MC към Единното пазарно обединение „ден напред“ (SDAC – Single Day Ahead Coupling), беше невъзможно стартирането на проект за обединение на пазарите на българско-румънска граница поради техническа несъвместимост.

След стартирането на Междинния проект, стана възможно реализирането на проект за пазарно обединение с хоризонт за въвеждане в реална работа веднага след присъединяването на 4M MC към SDAC. Междинният проект започна успешно работа на 18.06.2021 г. Отчитайки същественото значение на локалния проект, участниците в него подписват необходимите документи, определящи структурата и организацията му и започват незабавно активна работа по него.

ЕКО ЕАД през цялото време играеше ключова роля в управлението на проекта, като организираше работата на Проектната работна група и следеше за изпълнението на възложените задачи от всички работни групи, част от инициативата.

Продължавайки активната работа по проекта, в началото на месец април 2020 г. страните уведомиха оперативните групи (MRC OPSCOM и SDAC MSD) на централния проект SDAC за стартирания проект, като подадоха заявка за промяна на съществуващите споразумения, с цел включване на проекта като географско разширение на SDAC. Проектът бе представен официално и на Общото събрание на Управителния комитет на ОПС и НОПЕ за „ден напред“.

Навременното въвеждане в реална работа на пазарното обединение с румънската пазарна зона беше в пряка зависимост от навременното стартиране на Междинния проект (пазарното обединение на границите DE-AT-PL с 4M MC), като съгласно насоки на Европейската комисия, българо-румънското локално пазарно обединение трябваше да се случи не по-късно от 3 месеца, след стартирането на този проект.

Поради забавяне на тестовите от част от страните, участващи в Междинния проект, се наложи въвеждането на проекта в реална работа да бъде отложено за 17 юни 2021 г., като на тази дата той стартира успешно, с първи ден на реална доставка 18.06.2021г.

На 27.10.2021 г. пазарното обединение с румънската пазарна зона в сегмента „ден напред“ успешно започва работа, с първи ден на доставка 28.10.2021 г.

Чрез включването на българо-румънската граница, имайки предвид и по-рано (през месец май 2021г.) реализираното се пазарно обединение и с гръцката пазарна зона, страната ни стана напълно интегрирана към общия европейски пазар в сегмента „ден напред“.

Проект за пазарно обединение между Република България и Република Гърция

Пазарното обединение на България и Гърция бе успешно осъществено на 11.05.2021 г. посредством IBWT - проект за пазарно обединение на италианските граници.

Република Гърция стартира своя локален пазар „ден напред“ и „в рамките на деня“, в съответствие с Европейската законодателна рамка на 01 ноември 2020 г. С цел максимално бързото стартиране на проект за пазарно обединение, още преди стартирането на локалния гръцки пазар, гръцките и българските преносни и пазарни оператори, подкрепени от националните регулаторни органи, подадоха заявление за присъединяване на българската пазарна зона чрез граница BG-GR към съществуващата регионална инициатива за пазарно обединение на италианските граници (IBWT – Italian Borders Working Table). През 2018 г. ЕКО ЕАД и БНЕБ ЕАД получиха всички необходими одобрения от регулаторните органи и Управителния комитет на проекта, като подписаха и документите за присъединяване към него и се включиха във всички работни групи, част от него. Страните изготвиха пътна карта с конкретните дейности, съпътстващи пазарното обединение на двете страни и стартираха активна работа по проекта.

През месец март 2021 се проведеха множество тестове, които са предпоставка и задължително условие за успешната пазарна интеграция на българската пазарна зона чрез българо-гръцката граница.

Пазарното обединение между Гърция и България стартира в реална работа на 11.05.2021 г., с първи ден на доставка 12.05.2021 г.

Проект за пазарно обединение с пазарната зона на Република Северна Македония

След подписания меморандум под шапката на инициатива Западни Балкани през м. април 2018 г. за обединение на пазарите „ден напред“ и последващото провеждане на няколко срещи по проекта, се достигна етап, за чието провеждане са необходими законодателни промени в нормативната уредба на Северна Македония, които да гарантират организация на пазара в съответствие с Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването (Регламент 2015/1222).

През 2020 г. Северна Македония въведе в местното си законодателство необходима минимална законодателна рамка, съобразно Регламент 2015/1222, като през септември 2020 г. Министерството на енергетиката на Северна Македония назначи македонски пазарен оператор - МЕМО за НОПЕ.

След назначаването на МЕМО, българските и македонските преносни и пазарни оператори възобновиха проекта за пазарна интеграция и започнаха да работят активно по него с хоризонт за въвеждане в реална работа 2023 г., като през 2022 г., като междинна стъпка, се очаква да стартира и локалният пазар „ден напред“ на Северна Македония.

За организирането на дейностите по проекта за обединение на пазара със Северна Македония, страните провеждат регулярни работни срещи, на които вече се обсъдиха конкретната пътна карта и организацията на проекта, като е подписан меморандум за сътрудничество между страните, както и съпътстващо техническо задание. Вследствие на това се пристъпи към поэтапно изпълнение на дейностите по утвърдената пътна карта на съвместния проект.

През 2021 г. македонският пазарен оператор – МЕМО проведе две неуспешни процедури за избор на доставчик на услуги, който да предостави необходимия софтуер, създаването на необходимите пазарни правила и стартирането на пазар „ден напред“ в рамките на пазарната зона. В момента е обявена трета процедура, която се очаква да бъде успешно финализирана в края на първото тримесечие на 2022 г.

Проект за пазарно обединение с пазарната зона на Република Сърбия

През 2018 г. стартираха преговори за тристранно обединение между България, Сърбия и Хърватия. През 2019 г. страните разработиха Анализ на предпоставките и осъществимостта на проекта, който документ беше съгласуван тристранно. Дейностите по проекта продължават, като част от необходимите следващи стъпки са свързани със законодателни промени в нормативната уредба на Р Сърбия, които да гарантират организация на пазара в съответствие с Регламент 2015/1222.

През 2021 г. се въведоха някои промени в законодателството на Р Сърбия, които се очаква да дадат възможност за възобновяване на дейностите по проекта през следващите години. Предпоставка за успешното реализиране на проект е намирането на законодателно решение, което да осигури необходимото задължение за имплементиране на законодателна рамка, реципрочна на европейската.

Проекти за пазарни обединения във времеви сегмент „в рамките на деня“

- Проект SIDC (предишно наименование XBID)

Единният интегриран пазар „в рамките на деня“ позволява непрекъсната трансгранична търговия, насърчава конкуренцията и увеличава ликвидността, като позволява по-ефективно използване на ресурсите за производство на електроенергия в Европа.

Проектът SIDC е създаден за управление и развитие на процедурите и техническата осъществимост на Единния европейски пазар „в рамките на деня“ (SIDC – Single Intraday Coupling). Основната му цел е създаването на решение за трансгранична имплицитна непрекъсната търговия (едновременно разпределяне на енергия и капацитет) в рамките на деня в Европа. Системата за търговия – SIDC позволява трансграничната търговия на електрическа енергия до един час преди реалната доставка, като по време на активната фаза на търговия се осигурява непрекъсната актуализация на активните оферти и наличните капацитети, в съответствие със сключените сделки.

Проектът за европейска трансгранична търговия в „рамките на деня“ (проектът SIDC) стартира като съвместна инициатива на европейските електроенергийни борси, заедно с операторите на преносни системи от 12 страни от Централна и Западна Европа, с цел създаване на единното пазарно обединение в „рамките на деня“ (SIDC), което да увеличи цялостната ефективност на пазара във времеви сегмент, в съответствие с изискванията на Регламент 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването (CACM).

Първоначално, проектът включва европейските енергийни борси: EMCO, EPEX SPOT, GME и OMIE и европейските преносни оператори: 50 Hertz, Amprion, APG, BritNed, Creos, Elia, Energinet, Fingrid, National Grid Interconnectors, RTE, Statnett, Svenska Kraftnät, Swissgrid, TenneT BV, TenneT GmbH и TransnetBW. От стартирането на проекта обхватът е значително разширен, като към момента, всички членове на Европейския съюз са част от него, с цел да бъде завършен Европейският целеви модел. За пълното обединение на пазара „в рамките на деня“ са предвидени няколко вълни за пазарна интеграция:

- Първата вълна е в реална работа от юни 2018 г. и включва 14 държави: Австрия, Белгия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Латвия, Литва, Норвегия, Холандия, Португалия, Испания и Швеция;
- Втората вълна е в реална работа от ноември 2019 г., като след успешния ѝ старт към единния пазар се присъедини и България, заедно с още шест държави членки: Румъния, Унгария, Хърватска, Словения, Чехия и Полша;
- Третата вълна за пазарна интеграция на пазарите „в рамките на деня“ е успешно въведена в реална работа от 21.09.2021 г., интегрирайки границите на Северна Италия с Австрия, Франция, Словения;
- Четвъртата вълна за пазарна интеграция на пазарите „в рамките на деня“, включваща границите България-Гърция и Гърция-Италия, както и Словакия и нейните граници, се очаква да стартира през последното тримесечие на 2022 г., най-вероятно през началото на м. декември 2022 г.

След въвеждането на пазарното обединение на българо-румънска граница във времеви интервал „в рамките на деня“, в реална работа на 19.11.2019 г., посредством локалния проект LIP 15, част от втората вълна за присъединяване към Единния европейски пазар в „рамките на деня“ (SIDC – Single Intraday Coupling / XBID-Cross-Border Intraday Market project), ЕАО ЕАД вече е оперативна страна по проекта, като участва в Управителния комитет на всички ОПС, както и в Общия комитет на пазарното обединение и във всички постоянни и временни работни групи, част от него.

От тази дата, регистрираните участници в „Българска независима енергийна борса“ ЕАО могат да договарят междусистемни сделки с електроенергия до 60 минути преди часа на доставка. Към настоящия момент върви подготовка за въвеждане и на 15-минутни

продукти на румънско-българска граница, като по предварителни данни това се очаква да стане през м. юни 2022 г. и не по-късно от 31.12.2022, когато изтича издадената от КЕВР дерогация.

С тази стъпка българо-румънската граница става първата българска граница, на която преносната способност се разпределя за времеви хоризонт „в рамките на деня“ по имплицитен начин, в рамките на обединен европейски пазар.

Локален проект LIP 14

Въвеждането на пазарно обединение на българо-гръцка граница във времеви интервал „в рамките на деня“ чрез локален проект LIP 14, в който ЕСО ЕАД и БНЕБ ЕАД участват, бе първоначално планирано да се осъществи с третата вълна на пазарна интеграция през първо тримесечие на 2021 г. Поради липса на ресурси от страна на гръцкия номиниран оператор на пазара на електроенергия (НОПЕ) и оператора на преносни системи (ОПС) (НЕНЕх и IPTO) стартът бе отложен за м. май 2021 г. Въпреки отлагането на началото на проекта, в процеса на работата НЕНЕх обяви, че няма да може да спазва обявения срок поради забавяне във въвеждането на необходимите функционалности в системата за търговия. В резултат на анонсираното от гръцкия пазарен оператор забавяне, гръцко-италианската и гръцко-българската граници бяха изключени от този старт. Очаква се стартирането на тези граници да стане през последното тримесечие на 2022 г., заедно с проект LIP 17 за Словакия и нейните граници, като част от четвъртата вълна на присъединяване към SIDC.

Реализиран търговски обмен с електрическа енергия по графици от търговските участници

ОБМЕНИ		
Реализиран търговски обмен с електрическа енергия по графици от търговските участници		
Граница/посока	2020 г.	2021 г.
	MWh	MWh
България - Румъния	2 097 891	4 671 117
Румъния - България	2 970 778	1 658 555
България - Сърбия	1 114 212	2 210 124
Сърбия - България	1 831 222	771 887
България – Северна Македония	2 479 655	2 912 277
Северна Македония - България	561 711	229 562
България - Гърция	3 432 250	3 657 455
Гърция - България	302 606	562 620
България - Турция	930 454	94 534
Турция - България	979 534	1 560 125
Физически обмен с електрическа енергия между българската ЕЕС и ЕЕС на съседни страни		
Граница/посока		
	2020 г.	2021 г.
Внос	MWh	MWh
Физическа граница - общо	3 706 833	1 857 126
в т.ч.		
- Румъния	3 117 571	1 485 974

- Сърбия	242 704	39 392
- Северна Македония	6 241	8 204
- Турция	325 261	259 218
- Гърция	15 057	64 338
Износ		
Физическа граница - общо	7 115 361	10 634 410
в т.ч.		
- Румъния	816 062	2 330 182
- Сърбия	788 610	2 708 246
- Северна Македония	1 939 810	2 561 358
- Турция	1 695 245	1 063 456
- Гърция	1 875 633	1 971 167
Физически обмен с разпределителните дружества *		
	2020 г.	2021 г.
	MWh	MWh
Между ЕСО ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България“ АД	9 229 441	9 366 852
Между ЕСО ЕАД и „Електроразпределение Север“ АД	4 945 238	5 135 643
Между ЕСО ЕАД и „Електроразпределение Юг“ ЕАД	8 041 237	8 466 282
Между ЕСО ЕАД и „Електроразпределение Златни пясъци“ АД	36 576	48 382
Между ЕСО ЕАД и ДП "НКЖИ"	300 665	309 354

* *нетирани количества*

3.2. Пазари на дребно

От гледна точка на предлагането на електрическа енергия, пазарът на дребно се състои от три групи доставчици:

– доставчик на свободен пазар – търговец/производител/борса, който доставя електрическа енергия на битови и небитови клиенти по цени, определени въз основа на търсенето и предлагането;

– доставчик от последна инстанция (ДПИ) – доставчик, който гарантира предоставянето на универсална услуга в краен случай, в съответствие с получен лиценз от КЕВР, има задължение да снабдява с електрическа енергия клиенти, които са присъединени към мрежата и не са избрали доставчик на електрическа енергия или когато избраният от тях доставчик не извършва доставка по независещи от клиента причини.

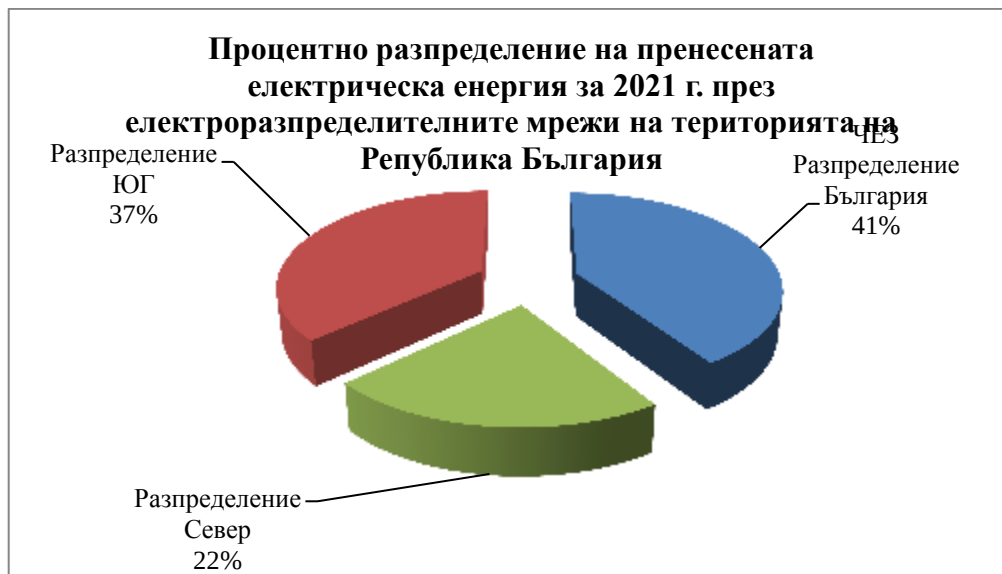
Крайните продажни цени на ДПИ се определят по Методика на КЕВР за определяне на цените на електрическата енергия на доставчик от последна инстанция;

– краен снабдител (КС) на електрическа енергия – снабдява с електрическа енергия по регулирани цени, утвърдени от КЕВР, обекти на битови крайни клиенти.

На пазара за продажба на електрическа енергия на дребно активно оперират три вертикално свързани енергийни компании, действащи на пазара като икономически групи с брандове – Група ЧЕЗ, Група ЕВН и Група ЕНЕРГО-ПРО.

Пазарните дялове на електроразпределителните дружества, като количества електрическа енергия, разпределена през собствените им мрежи, са изчислени въз основа

на предоставени отчетни данни за тях за 2021 г. от ЕСО ЕАД. Най-голям дял от пренесената електрическа енергия традиционно е за дружеството „ЧЕЗ Разпределение България“ АД с 41% или 9 366 852 MWh, на второ място „Електроразпределение Юг“ ЕАД с 37% или 8 466 282 MWh и на трето „Електроразпределение Север“ АД с 22% или 5 135 643 MWh. Графичното разпределение е показано на фигурата по-долу:

3.3. Балансиращ пазар

Общият енергиен недостиг за 2021 г. е 731 963 MWh в сравнение с 524 087 MWh за 2020 г., което е увеличение приблизително с 39,66%. Общият енергиен излишък за 2021 г. е 764 943 MWh в сравнение с 899 567 MWh за 2020 г., което е намаление приблизително с 15%. Процентното съотношение на електрическа енергия недостиг и електрическа енергия излишък за 2021 г. е показано на следващата фигура.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от ЗЕ Комисията определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

С Решение № Ц-44 от 30.12.2021 г. КЕВР определи, считано от 01.01.2022 г., пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както следва:

1. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране нагоре в размер на Цпдн + 100 лв., където Цпдн е равна на почасовата цена на пазара „ден напред“ на БНЕБ ЕАД;

2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране надолу в размер на $30\% \cdot \text{Цпдн}$, където Цпдн е равна на почасовата цена на пазара „ден напред“ на БНЕБ ЕАД, но не по-висока от регулираната цена на водноелектрическите централи, собственост на „Национална електрическа компания“ ЕАД;

3. Пределните цени по т. 1 и т. 2 не се прилагат при сключване на сделки за балансираща енергия, която е закупена/продадена от/на съседни енергийни системи по двустранни споразумения или от регионален балансиращ пазар.

4. КОНТРОЛ

Планови и извънредни проверки

В съответствие с чл. 3 от Методика за осъществяване на контролните правомощия на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (Методиката), през м. януари 2021 г. КЕВР прие Годишен график за извършване на планови проверки относно спазване на условията на издадените лицензии. При наличие на жалби, сигнали или публикации, които засягат въпроси от високо обществено значение, в обхвата на своите правомощия, Комисията извърши и извънредни проверки.

През 2021 г. експерти от КЕВР извършиха планови и извънредни проверки на лицензирани дружества от сферата на електроенергетиката и топлоенергетиката, както следва:

1. Извънредна проверка на „Електроразпределение Север“ АД по изпълнение условията на Лицензия № Л-138-07 от 13.08.2004 г. за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“ във връзка с отчетено увеличение на броя на подадените жалби, свързани с всички проведени процедури за присъединяване на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, попадащи в обхвата на чл. 24, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), към електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение Север“ АД. Обхватът на проверката включва период от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-7 от 25.05.2021 г., в който работната група даде задължителни предписания на „Електроразпределение Север“ АД, за изпълнението на които дружеството е уведомило КЕВР с писмо от 16.06.2021 г. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-582 от 11.06.2021 г., приет с Решение на КЕВР по т. 2 от Протокол № 119 от 17.06.2021 г.;

2. Извънредна проверка на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД по изпълнение условията на Лицензия № Л-135-07 от 13.08.2004 г. за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“ във връзка с отчетено увеличение на броя на подадените жалби, свързани с всички проведени процедури за присъединяване на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, попадащи в обхвата

на чл. 24, т. 1 от ЗЕВИ, към електроразпределителната мрежа на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. Обхватът на проверката включва период от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-11 от 28.05.2021 г. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-583 от 11.06.2021 г., приет с Решение на КЕВР по т. 3 от Протокол № 119 от 17.06.2021 г. В хода на проверката не бяха констатирани нарушения на Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания;

3. Във връзка с постъпило в КЕВР възлагателно писмо с вх. № Е-08-31-1 от 01.02.2021 г. на Върховна административна прокуратура (ВАП), проверка по документи и на място на „ЧЕЗ Електро България“ АД и „ЧЕЗ Разпределение България“ АД за наличие на нарушения на ЗЕ, подзаконовите нормативни актове по прилагането му и условията на издадените на дружествата лицензии № Л-135-11/29.11.2006 г. и № Л-135-07/13.08.2004 г. във връзка с процедура по присъединяване на енергийни обекти на „Царевец Енерджи“ ООД и „Малиновец Енерджи“ ООД, сключване на договори за изкупуване на електрическа енергия и прилагане на утвърдените от КЕВР цени. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-6 от 18.05.2021 г. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-682 от 08.07.2021 г., приет с Решение на КЕВР по т. 3 от Протокол № 142 от 15.07.2021 г. В хода на проверката не бяха констатирани нарушения и на дружествата не бяха дадени задължителни предписания;

4. Извънредна проверка на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД по изпълнение на условията на Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г. за извършване на дейността „разпределение на електрическата енергия“ във връзка с публикации в медии за смъртен случай в гр. София, при който е загинало дете, вследствие на досег с електрическа енергия от захранване на преместваем обект. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-4 от 23.03.2021 г. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-483 от 12.05.2021 г., приет с Решение на КЕВР по т. 4 от Протокол № 93 от 20.05.2021 г. В хода на проверката не бяха констатирани нарушения на Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания;

5. Планова проверка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД за съответствие на направените инвестиции с изискванията на т. 3.1.7 от издадената му Лицензия № Л-140-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. Обхватът на проверката включва период от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. За резултатите от проверката е изготвен Констативен протокол № Е-9/27.05.2021 г. и Доклад с вх. № Е-Дк-534/04.06.2021 г. Докладът на работната група е приет с Решение на КЕВР по т. 5 от Протокол № 111 от 09.06.2021 г. В хода на проверката не бяха констатирани нарушения на Лицензия № Л-140-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания;

6. Планова проверка на „Електроразпределение Север“ АД за съответствие на направените инвестиции с изискванията на т. 3.1.7 от издадената му Лицензия № Л-138-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. Обхватът на проверката включва период от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. За резултатите от проверката е изготвен Констативен протокол № Е-10/27.05.2021 г. и Доклад с вх. № Е-Дк-533/04.06.2021 г. Докладът на работната група е приет с Решение на КЕВР по т. 6 от Протокол № 111 от 09.06.2021 г. В хода на проверката не бяха констатирани нарушения на

Лицензия № Л-138-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания;

7. Планова проверка на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД за съответствие на направените инвестиции с изискванията на т. 3.1.7 от издадената му Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. Обхватът на проверката включва период от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. За резултатите от проверката е изготвен Констативен протокол № Е-8/27.05.2021 г. и Доклад с вх. № Е-Дк-535/04.06.2021 г. Докладът на работната група е приет с Решение на КЕВР по т. 7 от Протокол № 111 от 09.06.2021 г. В хода на проверката не бяха констатирани нарушения на Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания;

8. Извънредна проверка на дейността на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с постъпил сигнал с вх. № Е-11М-00-22/31.05.2021 г. от Марин Димитров, в който е изнесена информация за предоставени неверни данни от страна на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД при извършване на проверка по Заповед № 3-Е-143/04.10.2018 г. на председателя на КЕВР. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-14 от 08.10.2021 г., в който работната група даде задължителни предписания на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. В хода на проверката бяха констатирани нарушения и през м. 12.2021 г. беше съставен и връчен 1 брой Акт за установяване на административно наказание (АУАН). Работата по проверката продължава през 2022 г.;

9. Проверка по документи на изпълнението на влязло в сила Решение № Ж-50/21.01.2021 г. на КЕВР, по жалба с вх. № Е-11И-00-15/01.06.2020 г. от Иванка Георгиева-Цветанова и група жалбоподатели срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-15 от 23.11.2021 г. В хода на проверката бяха констатирани нарушения и през м. 12.2021 г. беше съставен и връчен 1 брой АУАН. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1321 от 16.12.2021 г., приет с Решение на КЕВР по т. 5 от Протокол № 298 от 22.12.2021 г.;

10. Проверка по документи на изпълнението на влязло в сила Решение № Ж-218/19.03.2021 г. на КЕВР, по жалба с вх. № Е-11ИН-00-896/19.10.2020 г. от Райко Десподски, Георги Десподски и група жалбоподатели срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-16 от 23.11.2021 г. В хода на проверката бяха констатирани нарушения и през м. 12.2021 г. беше съставен и връчен 1 брой АУАН. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1322 от 16.12.2021 г., приет с Решение на КЕВР по т. 6 от Протокол № 298 от 22.12.2021 г.;

11. Извънредна проверка на „Топлофикация-Перник“ АД за установяване дали са налице нарушения на издадените на дружеството лицензии за производство на топлинна енергия и електрическа енергия и за пренос на топлинна енергия във връзка с постъпил сигнал на кмета на Община Перник г-н Станислав Владимиров, свързан с влошеното топлоснабдяване на клиентите на дружеството. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Т-03 от 22.03.2021 г., в който работната група установи нарушено качество на топлоснабдяването за срок над 48 часа и на дружеството са дадени задължителни предписания за компенсиране на клиентите. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-334 от 26.03.2021 г., приет с Решение на КЕВР по т. 7 от Протокол № 71 от 07.04.2021 г. Задължителните предписания са изпълнени от „Топлофикация-Перник“ АД;

12. Извънредна проверка по документи на „Топлофикация София“ ЕАД за изпълнение на лицензионните условия, касаещи задължението на дружеството да извършва първоначална и периодична проверка на средствата за търговско измерване. Проверката е във връзка със сигнал на Асоциация на оправомощените лица за проверка на средствата за измерване и неспазване на разпоредбите на ЗЕ и Закона за измерванията (ЗИ) от „Топлофикация София“ ЕАД относно извършване на последваща метрологична проверка на топломерите в абонатните станции. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Т-04 от 26.04.2021 г., с който е установено неспазване ЗИ, по прилагането на който КЕВР не е компетентен орган. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-444 от 29.04.2021 г. С Решение № ПАМ-3 от 10.05.2021 г. Комисията даде на „Топлофикация София“ ЕАД задължителни писмени предписания да предприеме мерки и да организира дейността си по начин, осигуряващ ускорено привеждане в съответствие със ЗИ на средствата за търговско измерване. Със същото Решение, на основание чл. 49 от Закон за административните нарушения и наказания, КЕВР прие резултатите от проверката да бъдат изпратени до компетентния орган - Държавна агенция за метрологичен и технически надзор. Решението е изпълнено;

13. Извънредна проверка на дейността на „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД във връзка с постъпила от Министерство на енергетиката преписка с вх. № Е-03-17-15 от 15.04.2021 г. относно жалба от Десислава Шакота. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Т-05 от 25.06.2021 г., в който подробно са разгледани нормативните и фактически аспекти на жалбата. Проверката не установи нарушения от страна на „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД, в качеството му на лицензиант на КЕВР. Идентифицираните проблеми с доставката на топлинна енергия за отопление на част от клиентите в коментираната сграда-етажна собственост са в резултат на взето от клиентите решение за преустройство на вътрешната отоплителна инсталация от вертикален в хоризонтален тип. ЗЕ ясно е определил, че вътрешната отоплителна инсталация е обща етажна собственост и всички решения за ползването и реконструкцията ѝ се вземат по ред и условия, определени от Закона за управление на етажната собственост. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-653 от 30.06.2021 г., приет с Решение на КЕВР по т. 3 от Протокол № 134 от 08.07.2021 г.;

14. Планова проверка на „Топлофикация-Бургас“ АД относно изпълнение на условията на издадените на дружеството лицензии за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и „пренос на топлинна енергия“. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Т-06/01.12.2021 г. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1317/16.12.2021 г., приет от КЕВР с Решение по т. 7 от Протокол № 298 от 22.12.2021 г. Проверката не установи нарушения на лицензионната дейност на „Топлофикация-Бургас“ АД;

15. Планова проверка на „Топлофикация-Плевен“ АД относно изпълнение на условията на издадените на дружеството лицензии за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и „пренос на топлинна енергия“. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Т-09/03.12.2021 г. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1320/16.12.2021 г., приет от КЕВР с Решение по т. 4 от Протокол № 298 от 22.12.2021 г. Проверката не установи нарушения на лицензионната дейност на „Топлофикация-Плевен“ АД;

16. Планова проверка на „Топлофикация-Враца“ ЕАД относно изпълнение на условията на издадените на дружеството лицензии за дейността „производство на

електрическа и топлинна енергия“ и „пренос на топлинна енергия“. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Т-07/01.12.2021. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1318/16.12.2021 г., приет от КЕВР с Решение по т. 2 от Протокол № 298 от 22.12.2021 г. Проверката не установи нарушения на лицензионната дейност на „Топлофикация-Враца“ ЕАД;

17. Планова проверка на „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД относно изпълнение на условията на издадените на дружеството лизенции за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и „пренос на топлинна енергия“. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Т-08/01.12.2021 г. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1319/16.12.2021 г., приет от КЕВР с Решение по т. 3 от Протокол № 298 от 22.12.2021 г. Проверката не установи нарушения на лицензионната дейност на „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД.

През 2021 г. бяха завършени и четири проверки, започнали през 2020 г., а именно:

- **планова проверка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД** за изпълнение на лицензионните условия за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“. Обхватът на проверката е свързан с всички проведени процедури за присъединяване на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, попадащи в обхвата на чл. 24, т. 1 от ЗЕВИ, към електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение Юг“ ЕАД, проведени в периода 01.01.2019 г. – 30.06.2020 г. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-2 от 13.01.2021 г. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-148 от 28.01.2021 г., приет от КЕВР с Решение № ПАМ-1 от 04.02.2021 г., с което е наложена принудителна административна мярка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД;

- **планова проверка на „Електроразпределение Север“ АД** за изпълнение на лицензионните условия за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“. Обхватът на проверката е свързан с: постъпили в дружеството жалби, свързани с отчитане на показанията на средствата за търговско измерване (СТИ), както и срещу начисляване на корекционни сметки в съответствие с изискванията на Правилата за измерване на количеството електрическа енергия (ПИКЕЕ) за периода от 01.01.2019 г. до 30.09.2020 г., предприети мерки и постигнати резултати за намаляване на проблемите, свързани с отчитане на потребената електрическа енергия; изпълнение на дадените от КЕВР задължителни указания по жалби, свързани с отчитане на показанията на СТИ, както и срещу начисляване на корекционни сметки в съответствие с изискванията на ПИКЕЕ. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-1 от 06.01.2021 г. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-149 от 28.01.2021 г., приет от КЕВР с Решение № ПАМ-2 от 04.02.2021 г., с което е наложена принудителна административна мярка на „Електроразпределение Север“ АД. В хода на проверката е констатирано нарушение и е съставен и връчен 1 брой АУАН;

- **проверка по сигнал** на Бойка Дойчева срещу „Топлофикация София“ ЕАД, изпратен от Софийска районна прокуратура с писмо вх. № Е-08-41-1 от 30.10.2020 г. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Т-02 от 22.01.2021 г., в който работната група даде задължителни предписания на „Топлофикация София“ ЕАД. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-150 от 28.01.2021 г., приет от КЕВР с Решение на КЕВР по т. 3 от Протокол № 20 от 04.02.2021 г. Проверката не установи нарушение на лицензионната дейност на дружеството;

- **извънредна проверка на „Топлофикация София“ ЕАД** във връзка с Разпореждане по преписка № 882/2020 г. - II на Върховна административна прокуратура с цел установяване на спазването на нормативните изисквания по прилагането на

утвърдените от Комисията цени. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Т-01 от 06.01.2021 г., в който работната група даде задължителни предписания на „Топлофикация София“ ЕАД. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-74 от 12.01.2021 г., приет с Решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 8 от 15.01.2021 г. Проверката не установи нарушение на лицензионната дейност на дружеството.

Текущ и последващ контрол

Освен последващ контрол, във връзка с изпълнение на решения и задължителни предписания на КЕВР, Комисията извършва текущ контрол, предвиден в ЗЕ и Наредба № 3. КЕВР също следи за адекватни действия от страна на дружествата, в случаите на промяна в нормативната уредба, възникнали аварии или когато са идентифицирани предпоставки за възникване на напрежение в обществото, свързано с дейности на лицензирани дружества.

През 2021 г. Комисията извърши следните основни действия в тази насока:

- на основание чл. 52, ал. 2 и ал. 3, чл. 54 и чл. 60 във връзка с чл. 59 от Наредба № 3 от всички топлопреносни предприятия бяха изискани и анализирани информация и данни, включително за сключените договори, за състоянието на топлопреносната мрежа, за сключените и поддържани съгласно условията на издадените лицензии застраховки;

- на основание чл. 52, ал. 2 и ал. 3 и чл. 54 от Наредба № 3 от всички топлопреносни предприятия бяха изискани информация и данни, с акцент-информация за приключване на отоплителен период 2020 г. – 2021 г. и готовност за предстоящия есенно-зимен сезон;

- при всички случаи на възникнали аварии и други обстоятелства, довели до нарушено качество на топлоснабдяването, от дружествата беше изисквана и анализирана информация за причините и предприетите мерки за съкращаване на времето за тяхното отстраняване;

- осъществяван беше последващ контрол за изпълнение на дадени от КЕВР задължителни указания и предписания;

- през 2021 г. продължи ежемесечният мониторинг относно възстановяване на суми на клиентите на десетте дружества, които попадат в обсега на § 2 от ПЗР на Закона за допълнение на Закона за енергетиката. В изпълнение на решения на КЕВР от м. юни 2020 г., тези дружества следваше да възстановят във Фонд СЕС общо 27 млн. лв. за ВЕКП и общо 33 млн. лв. на клиенти на топлинна енергия. Към 31.12.2021 г. всички топлопреносни предприятия са възстановили сумите за ВЕКП и не дължат суми на Фонд СЕС. Към края на 2021 г. дължимите суми за предоставената на клиентите топлинна енергия за периода с ретроактивни цени възлизат общо на 12 562 лв. От тази дължима сума 2 743 лв. са начислени на клиенти, които попадат в обсега на § 2, ал. 13 от ПЗР на ЗД на ЗЕ – т.е. това са физически и юридически лица, които към 31.08.2020 г. са загубили качеството си на клиенти. Цитираните разпоредби предвиждат ред и условия за възстановяване на суми на бивши клиенти, като инициативата е възложена на тези лица, а не на дружествата. Предвид тези обстоятелства остатъкът на общата дължима сума към реални клиенти на дружествата към 31.12.2021 г. възлиза на 9 818 лв., които ще бъдат приспаднати от сметките им през 2022 г.;

- на всички топлопреносни дружества бяха дадени писмени предписания за стартиране на информационна кампания във връзка с прилагане на промените в Закона за енергетиката, обн. ДВ 21 от 12.03.2021, с които са въведени изискванията на Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета относно енергийната ефективност. Клиентите следваше своевременно да се информират за сроковете, отговорните лица и реда, по който ще се премине към пълен дистанционен отчет на ползваната в имотите им топлинна енергия чрез подмяна на уредите за дялово разпределение с такива с дистанционен отчет - водомери за топла вода, апартаментни топломери и разпределители.

В изпълнение на предписанията, дружествата изготвиха и прилагат актуализирани информационни кампании и стратегии, с които клиентите своевременно се запознават със задълженията, които следва да изпълнят до 2027 г.;

- във връзка с изпълнение на изискванията за предоставяне на информация на потребителите на енергийни услуги, определени в чл. 123, ал. 1, т. 3 и т. 6 от Наредба № 3, на всички топлопреносни предприятия, електроразпределителни и електроснабдителни дружества бяха изпратени писма, съдържащи указания за преразглеждане, доразвиване и актуализиране на информационните им стратегии, насочени към клиентите. В резултат на изпълнение на указанията, чрез прилагане на общ и персонален подход, се подобрява комуникацията между клиентите и дружествата, възраженията се насочват към съответните компетентни органи, намалява се срокът за произнасяне на КЕВР.

ГЛАВА ТРЕТА

ПРИРОДЕН ГАЗ

Основните приоритети за газовия сектор в Р България са обезпечаване сигурността на доставките, осигуряване на ликвиден и конкурентен пазар на природен газ и свързване на българския пазар с пазарите на природен газ на страните членки в региона и в Европа, с оглед реализиране на европейската енергийна политика за изграждане на единен взаимосвързан общоевропейски пазар на природен газ. Либерализацията и конкурентността на газовия пазар в Р България зависи от разнообразяване на източниците на доставка и от развитието на газотранспортната инфраструктура.

Природният газ в Р България през 2021 г. все още се осигурява от един основен доставчик, но се отчита наличието на алтернативни доставки, което увеличава възможността за избор, доколкото алтернативните източници могат да осигурят необходимите за вътрешния пазар количества. От началото на 2021 г. реално започна доставката на малки количества природен газ от Азербайджан. По този начин, макар и в малка степен, страната ни постигна известна диверсификация на доставките на природен газ, което е стъпка в полза на конкуренцията.

Успешното завършване на междусистемния газопровод IGB, свързващ газопреносните системи на Р България и Р Гърция, което е приоритетно за страната, ще промени енергийната карта в региона и Европа. Ще се създадат условия за интеграцията на газовите пазари в Югоизточна Европа, осигурявайки енергийна ликвидност и разнообразие от източници на природен газ в целия регион, както и за изграждането на напълно функциониращ пазар на природен газ с висока степен на взаимна свързаност, който да допринесе за осигуряването на устойчиви доставки на природен газ при приемливи за клиентите условия и цени.

С приетите през 2019 г. и 2020 г. промени в Закона за енергетиката се въведе организиран борсов пазар на природен газ и лицензиране на търговците на природен газ. Тези промени имат за цел създаване на предпоставки за повишаване на конкуренцията, постигане на ликвидност на организирания борсов пазар на природен газ и са част от мерките за плавно преминаване от пазар по регулирани към пазар по свободно договорени цени и реална либерализация на пазара. Така се постига правилното функциониране на българския пазар на природен газ, като част от пазара в ЕС, с оглед отваряне на националния пазар на природен газ, диверсифициране и сигурност на газовите доставки с цел намаляване на цените и насърчаването на конкуренцията на пазара.

През 2021 г. действията на Комисията бяха насочени към създаване на предпоставки за постигане на тези цели, чрез приетите от нея решения за лицензиране на два организирани борсови пазара на природен газ, на които търговските участници получиха достъп до услуги и продукти при равнопоставени условия и гарантиране на анонимността на сделките. Наред с това, през изтеклата година Комисията лицензира 44 търговеца на природен газ, които получиха възможност да сключват сделки на организираните борсови пазари и извън тях по двустранни договори при свободно договорени цени, което е условие за повишаване на ликвидността и конкуренцията на пазара на природен газ. С лицензирането от КЕВР на „Ай Си Джи Би“ АД за дейността „пренос на природен газ“ по междусистемния газопровод IGB и предстоящото му въвеждане в експлоатация, се очаква да се осигури реална диверсификация на източниците на газовия пазар в България.

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА РАЗПОРЕЖДЕНИЯ И СДЕЛКИ

1.1. Лицензиране

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ), КЕВР издава, изменя, допълва, продължава срока, спира, прекратява и отнема лицензии в случаите, предвидени в ЗЕ. В изпълнение на това правомощие Комисията е лицензирала дружествата, които осъществяват дейности, подлежащи на лицензиране в сектор „Природен газ”, а именно: пренос на природен газ; разпределение на природен газ; съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение и/или втечняване на природен газ или внасяне, разтоварване и регазификация на втечнен природен газ в съоръжение за втечнен природен газ; търговия с природен газ; организиране на борсов пазар на природен газ; обществена доставка на природен газ; разпределение на природен газ в затворена газоразпределителна мрежа; снабдяване с природен газ от крайни снабдители.

Към края на 2021 г. лицензираните дружества в сектора са седемдесет и три: едно за дейността пренос на природен газ и за съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение; едно за обществена доставка на природен газ; двадесет и четири за разпределение на природен газ и снабдяване с природен газ от краен снабдител; две за организиране на борсов пазар на природен газ; четиридесет и четири за търговия с природен газ.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 79 от 08.10.2019 г., са направени промени в ЗЕ, като в обхвата на дейностите, подлежащи на лицензиране от КЕВР, е добавена дейността „организиране на борсов пазар на природен газ“. В тази връзка две дружества подадоха заявления за издаване на лицензия за осъществяване на дейността „организиране на борсов пазар на природен газ” – „Газов Хъб Балкан“ ЕАД и „Българска енергийна търговска платформа“ АД, които бяха лицензирани, съответно с Решение № Л-532 от 25.03.2021 г. и Решение № Л-533 от 25.03.2021 г., за срок от 35 години.

Със ЗИД на ЗЕ, ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г., са направени промени в ЗЕ, като в обхвата на дейностите, подлежащи на лицензиране от Комисията, е добавена дейността „търговия с природен газ“, която от 1 октомври 2021 г. се извършва въз основа на лицензия. В тази връзка през 2021 г. бяха подадени четиридесет и четири заявления за издаване на лицензия за осъществяване на дейността „търговия с природен газ”, съответно КЕВР издаде лицензии, както следва:

№	Дружество	Номер на решение за издаване на лицензия за дейността „търговия с природен газ“	Срок на лицензия
1	„ТИБИЕЛ“ ЕООД	№ Л-534-15 от 28.05.2021 г.	10 (десет) години
2	„МЕТ Енерджи Трейдинг България“ ЕАД	№ Л-538-15 от 25.06.2021 г.	10 (десет) години
3	„БЪЛГЕРИАН ГАЗ КЪМПАНИ“ ЕООД	№ Л-539-15 от 29.07.2021 г.	10 (десет) години
4	„Енергико Трейдинг България“ ООД	№ Л-540-15 от 29.07.2021 г.	10 (десет) години
5	„Акспо България“ ЕАД	№ Л-544-15 от 16.09.2021 г.	10 (десет) години
6	„Група Дружества Газ Римини“ С.п.А.	№ Л-545-15 от 16.09.2021 г.	10 (десет) години

7	„Овергаз Инк.“ АД	№ Л-546-15 от 16.09.2021 г.	10 (десет) години
8	„РВЕ Съплай енд Трейдинг“ ГмбХ	№ Л-547-15 от 16.09.2021 г.	10 (десет) години
9	„Булгаргаз“ ЕАД	№ Л-548-15 от 16.09.2021 г.	10 (десет) години
10	„Енергико“ ЕООД	№ Л-549-15 от 20.09.2021 г.	10 (десет) години
11	„Глобъл Коммерс-1“ ООД	№ Л-550-15 от 20.09.2021 г.	10 (десет) години
12	„ДЕКСИА БЪЛГАРИЯ“ ООД	№ Л-551-15 от 20.09.2021 г.	10 (десет) години
13	МЕТ Австрия Енерджи Трейд ГмбХ	№ Л-552-15 от 24.09.2021 г.	10 (десет) години
14	„Арес Трейдинг“ ЕООД	№ Л-553-15 от 24.09.2021 г.	10 (десет) години
15	„ВИЕЕ България“ ЕООД	№ Л-554-15 от 24.09.2021 г.	10 (десет) години
16	„Свилоса“ АД	№ Л-555-15 от 24.09.2021 г.	10 (десет) години
17	„ВИЕЕ Румъния“ СРЛ	№ Л-556-15 от 24.09.2021 г.	10 (десет) години
18	„Газ Енерджи Файненс“ ЕООД	№ Л-557-15 от 28.09.2021 г.	10 (десет) години
19	„ОМВ Петром“ СА	№ Л-558-15 от 28.09.2021 г.	10 (десет) години
20	„ОМВ България“ ООД	№ Л-559-15 от 28.09.2021 г.	10 (десет) години
21	„Неохим“ АД	№ Л-560-15 от 28.09.2021 г.	10 (десет) години
22	„Топлофикация София“ ЕАД	№ Л-561-15 от 28.09.2021 г.	10 (десет) години
23	„Златна Панега Цимент“ АД	№ Л-562-15 от 29.09.2021 г.	10 (десет) години
24	„Снесайеф Енерджи“ ЕАД	№ Л-563-15 от 29.09.2021 г.	10 (десет) години
25	„Колмар НЛ“ ЕООД	№ Л-564-15 от 29.09.2021 г.	10 (десет) години
26	„Колмар България“ ЕООД	№ Л-565-15 от 29.09.2021 г.	10 (десет) години
27	„ЕВН Трейдинг Саут Ийст Юръп“ ЕАД	№ Л-566-15 от 29.09.2021 г.	10 (десет) години
28	„ДЕПА КЪМЪРШАЛ“ С.А.	№ Л-567-15 от 30.09.2021 г.	10 (десет) години
29	„Мост Енерджи Газ“ ООД	№ Л-568-15 от 30.09.2021 г.	10 (десет) години
30	„Микс газ Груп“ ООД	№ Л-569-15 от 30.09.2021 г.	10 (десет) години

31	„АИК Енерджи Румъния“ С.Р.Л.	№ Л-570-15 от 13.10.2021 г.	10 (десет) години
32	„ДХТ Интернешънъл“ С.А.	№ Л-571-15 от 13.10.2021 г.	10 (десет) години
33	„ЕНЖИ ЕНЕРДЖИ МЕНИДЖМЪНТ РУМЪНИЯ“ СРЛ	№ Л-572-15 от 04.11.2021 г.	10 (десет) години
34	„ЕН-ДЖИ БРОКЕРС“ ЕООД	№ Л-573-15 от 04.11.2021 г.	10 (десет) години
35	„НОРДИКА ОЙЛ“ ЕООД	№ Л-577-15 от 11.11.2021 г.	10 (десет) години
36	ЧЕЗ, а.с.	№ Л-578-15 от 11.11.2021 г.	10 (десет) години
37	„Блу Енержи“ АД	№ Л-581-15 от 25.11.2021 г.	10 (десет) години
38	„Грей Стоун България“ ЕООД	№ Л-582-15 от 09.12.2021 г.	10 (десет) години
39	„БЕНТ ОЙЛ“ АД	№ Л-583-15 от 09.12.2021 г.	10 (десет) години
40	„ПРОТОС ЕНЕРДЖИ“ ЕАД	№ Л-584-15 от 22.12.2021 г.	10 (десет) години
41	„ГЕН-И, търговия и продажба на електрическа енергия“ ООД	№ Л-585-15 от 22.12.2021 г.	10 (десет) години
42	„АЛИАНЗ ЕНЕРДЖИ БЪЛГАРИЯ“ ООД	№ Л-586-15 от 22.12.2021 г.	10 (десет) години
43	„СТОМАНА ИНДЪСТРИ“ АД	№ Л-587-15 от 22.12.2021 г.	10 (десет) години
44	СЪСТЕЙНЪБЪЛ ЕНЕРДЖИ СЪПЛАЙ НОРТ С.Р.Л.	№ Л-589-15 от 30.12.2021 г.	10 (десет) години

„Булгартрансгаз“ ЕАД е титуляр на лицензии за дейностите „пренос на природен газ“ и „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“. „Булгаргаз“ ЕАД е титуляр на лицензия за дейността „обществена доставка на природен газ“. Лицензираните дружества за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ“ осъществяват дейност на 35 лицензионни територии. От тях лицензии за повече от една лицензионни територии имат „Овергаз Мрежи“ АД – за пет, „Аресгаз“ ЕАД – за пет, „Ситигаз България“ АД – за три и „Си Ен Джи Марица“ ООД – за две.

„Консорциум Варна Про Енерджи“ ООД подаде заявления с вх. № Е-ЗЛР-ПР-22 от 02.04.2021 г. и с вх. № Е-ЗЛР-ПР-23 от 02.04.2021 г. за прекратяване на лицензии, съответно „ЗИВ“ ЕООД подаде заявления с вх. № Е-ЗЛР-ЛР-21 от 02.04.2021 г. и с вх. № Е-ЗЛР-Л-24 от 02.04.2021 г. за издаване на лицензии за „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ на територията на община Балчик. В тази връзка, с Решение № Л-541 от 05.08.2021 г., КЕВР прекрати Лицензия № Л-235-08 от 23.07.2007 г. за „разпределение на природен газ“ и Лицензия № Л-235-12 от 23.07.2007 г. за „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ за територията на община Балчик, издадени на „Консорциум Варна Про Енерджи“ ООД, съответно с Решение № Л-541 от 05.08.2021 г. Комисията издаде на „ЗИВ“ ЕООД Лицензия № Л-541-08 от 05.08.2021 г. за „разпределение на природен газ“ и Лицензия № Л-541-12 от 05.08.2021 г. за „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ на територията на община Балчик за срок от 35 (тридесет и пет) години.

„Ай Си Джи Би“ АД подаде Заявление с вх. № Е-ЗЛР-Л-29 от 20.04.2021 г. за издаване на лицензия за дейността „пренос на природен газ“ с условие за изграждане на енергиен обект „междусистемен газопровод Гърция – България“. В тази връзка, с Решение № Л-576 от 04.11.2021 г., КЕВР издаде на „Ай Си Джи Би“ АД Лицензия № Л-576-06 от 04.11.2021 г. за дейността „пренос на природен газ“, за срок от 35 (тридесет и пет) години, който срок започва да тече от датата на решението на КЕВР за разрешаване започване осъществяването на лицензионната дейност.

1.2. Разрешения за извършване на разпореждания и сделки

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 23 от ЗЕ, КЕВР разрешава извършването на разпореждане с имущество, с което се упражнява лицензионна дейност в случаите, предвидени в този закон, както и на други сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването вследствие на задължнялост на енергийното предприятие. КЕВР извършва преценка дали сключването на тези сделки води, или може да доведе до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие, или до нарушаване на съществени условия за осъществяване на лицензионната дейност, включително принципите по чл. 23 от ЗЕ. Преценката се основава на резултатите от извършен анализ на финансово-икономическото състояние на заявителя. Съгласно чл. 53, ал. 5 от ЗЕ, Комисията издава разрешение и в случаите на залог или ипотека върху имущество, с което се извършва лицензионна дейност.

Във връзка с подадено заявление от „Костинбродгаз“ ООД, с Решение № Р-346 от 19.08.2021 г., КЕВР разреши на дружеството сключване на сделки, както следва: договор за банков кредит; договор за учредяване на особен залог върху търговско предприятие; договор за финансово обезпечение чрез залог върху вземания.

Във връзка с подадено заявление от „Балкангаз 2000“ АД, с Решение № Р-347 от 31.08.2021 г., КЕВР разреши на заявителя да сключи следните сделки: договор за банков кредит, договор за учредяване на особен залог върху движими вещи по реда на Закона за особените залози и договор за финансово обезпечение чрез залог върху вземания по реда на Закона за договорите за финансово обезпечение.

Решенията са взети въз основа на преценка на резултатите от извършен анализ на финансово-икономическото състояние на заявителите, който показва, че при спазване на заложените параметри в представените финансови разчети и прогнози за периода на банковия кредит, вкл. инвестиционен план по години за периода на кредита, очакваните парични потоци на съответното дружество ще гарантират изпълнение на лицензионните задължения, както и необходимия паричен ресурс за обслужване на плащанията по договора за банков инвестиционен кредит.

Във връзка с подадени през 2021 г. заявления от „Булгаргаз“ ЕАД, въз основа на извършен анализ на финансово-икономическото състояние на заявителя, който показва, че ще притежава възможности да генерира достатъчно парични средства и ще разполага с необходимия паричен ресурс за изпълнение на поетите задължения, като същевременно изпълнява лицензионните си задължения, Комисията прие следните решения:

- Решение № Р-337 от 27.04.2021 г., с което се разрешава на дружеството да сключи анекс към договор за кредит, който предвижда удължаване на периода за усвояване по договора и крайния срок за погасяване на всички задължения по него;

- Решение № Р-338 от 17.05.2021 г., с което се разрешава на дружеството да предостави обезпечение под формата на банкова гаранция, както и да предостави финансово обезпечение под формата на паричен депозит;

- Решение № Р-351 от 06.10.2021 г., с което се разрешава на дружеството да сключи анекс към договор за кредит, както и да бъде удължен срокът на валидност на

предоставеното обезпечение под формата на банкова гаранция, както и да предостави финансово обезпечение под формата на паричен депозит;

- Решение № Р-353 от 12.10.2021 г., с което се разрешава на заявителя да сключи шест броя договори за кредит, тип овърдрафт;

- Решение № Р-357 от 18.11.2021 г., с което се разрешава на лицензианта да сключи договор за кредит за гаранция, който включва и условия за издаване на банкова гаранция;

- Решение № Р-361 от 30.11.2021 г., с което се разрешава на дружеството да сключи анекс към договор за кредит;

- Решение № Р-372 от 22.12.2021 г., с което се разрешава на дружеството да сключи два договора за кредит, тип овърдрафт.

Във връзка с подадено заявление от „Булгартрансгаз“ ЕАД с Решение № Р-364 от 02.12.2021 г. КЕВР разреши на заявителя да сключи договор за кредит, който включва и условия за предоставяне на финансово обезпечение под формата на залог върху парични вземания. Разрешението е дадено въз основа на извършен анализ на финансово-икономическото състояние на дружеството, от който е видно, че „Булгартрансгаз“ ЕАД ще притежава възможности да генерира достатъчно парични средства и ще разполага с необходимия паричен ресурс за изпълнение на поетите задължения по договора за кредит, както и по финансовото обезпечение чрез залог, като същевременно изпълнява лицензионните си задължения.

2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И РЕГУЛИРАНЕ НА ЦЕНИТЕ

2.1. Бизнес планове

Съгласно чл. 49, ал. 2, т. 3 и ал. 3 от НЛДЕ, бизнес планът е неразделна част от издадената лицензия и периодично се актуализира, без това да се счита за изменение на лицензията. Всеки следващ бизнес план лицензиантите представят за одобряване от Комисията, не по-късно от 3 месеца преди изтичането на срока на предходния бизнес план съгласно чл. 13, ал. 5 от НЛДЕ.

В изпълнение на посочените разпоредби дружествата, на които изтича срокът на одобрените бизнес планове, съответно през 2020 г. и 2021 г., са подали заявления за одобряване на бизнес планове за нов период. След преценка на параметрите, заложили от заявителите в предложените бизнес планове, която показва, че те ще осигурят необходимите материални и финансови ресурси за изпълнение на лицензионните задължения във връзка с дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ на съответната територия, Комисията одобри бизнес планове на следните дружества:

за периода 2021 – 2025 г.

- „ЗИВ“ ЕООД за територията на община Балчик – Решение № БП-14 от 05.08.2021 г.;

- „Свиленград-газ“ АД за територията на община Свиленград – Решение № БП-17 от 12.08.2021 г.

за периода 2022 – 2026 г.

- „Ситигаз България“ ЕАД за територията на община Габрово – Решение № БП-47 от 20.10.2021 г.

Изпълнението на параметрите, заложили в инвестиционната и производствената програма в одобрените бизнес планове, ще доведе до увеличение на изградената газоразпределителна мрежа от дружествата, нарастване броя на присъединените клиенти и консумацията на природен газ и ще създаде условия за по-широкото използване на природния газ като енергоносител в производството и бита. Това, от своя страна, ще способства за положителни промени в производствения, обществен-административния и

битовия сектор. Развитието на дейността на газоразпределителните дружества и повишаване на качеството на снабдяването с природен газ ще окаже социално-икономическо влияние върху населението чрез подобряване на жизнения стандарт, качеството и културата на бита, намаляване замърсяването на околната среда и подобряване здравето на хората; постигане на висок икономически ефект в стопанския сектор в резултат на газификацията на средни и малки фирми, семейни предприятия и малки цехове, оранжерии и ферми; нарастване на инвестиционния интерес на български и чужди компании и увеличаване на заетостта в резултат на разкриване на нови работни места в лицензираните територии.

С Решение № БП-3 от 25.03.2021 г. КЕВР одобри бизнес план на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД за дейността „организиране на борсов пазар на природен газ“ за периода 2020 – 2024 г. С Решение № БП-4 от 25.03.2021 г. КЕВР одобри бизнес план на „Българска енергийна търговска платформа“ АД за дейността „организиране на борсов пазар на природен газ“ за периода 2021 – 2025 г.

През 2021 г. КЕВР одобри бизнес планове на 44 дружества за дейността „търговия с природен газ“, както следва:

№	Дружество	Период на бизнес план	Решение
1.	„ТИБИЕЛ“ ЕООД	2021 – 2025 г.	№ БП-6 от 28.05.2021 г.
2.	„МЕТ Енерджи Трейдинг България“ ЕАД	2021 – 2025 г.	№ БП-11 от 25.06.2021 г.
3.	„БЪЛГЕРИАН ГАЗ КЪМПАНИ“ ЕООД	2021 – 2025 г.	№ БП-12 от 29.07.2021 г.
4.	„Енергико Трейдинг България“ ООД	2021 – 2023 г.	№ БП-13 от 29.07.2021 г.
5.	„Овергаз Инк.“ АД	2021 – 2025 г.	№ БП-21 от 16.09.2021 г.
6.	„РВЕ Съплай енд Трейдинг“ ГмбХ	2021 – 2025 г.	№ БП-22 от 16.09.2021 г.
7.	„Булгаргаз“ ЕАД	2021 – 2025 г.	№ БП-23 от 16.09.2021 г.
8.	„Акспо България“ ЕАД	2021 – 2025 г.	№ БП-19 от 16.09.2021 г.
9.	„ЕНЕРГИКО“ ЕООД	2021 – 2025 г.	№ БП-24 от 20.09.2021 г.
10.	„Група Дружества Газ Римини“ С.п.А.	2021 – 2025 г.	№ БП-20 от 16.09.2021 г.
11.	„Глобъл Коммерс-1“ ООД	2021 – 2025 г.	№ БП-25 от 20.09.2021 г.
12.	„ДЕКСИА БЪЛГАРИЯ“ ООД	2021 – 2025 г.	№ БП-26 от 20.09.2021 г.
13.	МЕТ Австрия Енерджи Трейд ГмбХ	2021 – 2025 г.	№ БП-27 от 24.09.2021 г.
14.	„Арес Трейдинг“ ЕООД	2021 – 2024 г.	№ БП-28 от 24.09.2021 г.
15.	„ВИЕЕ България“ ЕООД	2021 – 2025 г.	№ БП-29 от 24.09.2021 г.
16.	„Свилоса“ АД	2021 – 2025 г.	№ БП-30 от 24.09.2021 г.
17.	„ВИЕЕ Румъния“ СРЛ	2021 – 2025 г.	№ БП-31 от 24.09.2021 г.
18.	„Газ Енерджи Файненс“ ЕООД	2021 – 2025 г.	№ БП-32 от 28.09.2021 г.
19.	„ОМВ Петром“ СА	2021 – 2025 г.	№ БП-33 от 28.09.2021 г.
20.	„ОМВ България“ ООД	2021 – 2025 г.	№ БП-34 от 28.09.2021 г.
21.	„Неохим“ АД	2021 – 2025 г.	№ БП-35 от 28.09.2021 г.
22.	„Топлофикация София“ ЕАД	2021 – 2025 г.	№ БП-36 от 28.09.2021 г.
23.	„Сиесайеф Енерджи“ ЕАД	2021 – 2025 г.	№ БП-38 от 29.09.2021 г.
24.	„ЗЛАТНА ПАНЕГА ЦИМЕНТ“ АД	2021 – 2025 г.	№ БП-37 от 29.09.2021 г.
25.	„Колмар НЛ“ ЕООД	2021 – 2025 г.	№ БП-39 от 29.09.2021 г.
26.	„Колмар България“ ЕООД	2021 – 2025 г.	№ БП-40 от 29.09.2021 г.
27.	„ЕВН Трейдинг Саут Ййст Юрп“ ЕАД	2021 – 2025 г.	№ БП-41 от 29.09.2021 г.
28.	„ДЕПА КЪМЪРШАЛ“ С.А.	2021 – 2025 г.	№ БП-42 от 30.09.2021 г.
29.	„Мост Енерджи Газ“ ООД	2021 – 2025 г.	№ БП-43 от 30.09.2021 г.
30.	„АИК Енерджи Румъния“ С.Р.Л.	2022 – 2026 г.	№ БП-45 от 13.10.2021 г.
31.	„Микс газ Груп“ ООД	2021 – 2025 г.	№ БП-44 от 30.09.2021 г.
32.	„ДХТ Интернешънъл“ С.А.	2021 – 2025 г.	№ БП-46 от 13.10.2021 г.
33.	„ЕНЖИ ЕНЕРДЖИ МЕНИДЖМЪНТ РУМЪНИЯ“ СРЛ	2021 – 2025 г.	№ БП-48 от 04.11.2021 г.
34.	„ЕН-ДЖИ БРОКЕРС“ ЕООД	2021 – 2025 г.	№ БП-49 от 04.11.2021 г.
35.	„НОРДИКА ОЙЛ“ ЕООД	2021 – 2025 г.	№ БП-52 от 11.11.2021 г.
36.	ЧЕЗ, а.с.	2021 – 2025 г.	№ БП-53 от 11.11.2021 г.

37.	„БЛУ ЕНЕРЖИ“ АД	2021 – 2025 г.	№ БП-57 от 25.11.2021 г.
38.	„Грей Стоун България“ ЕООД	2022 – 2026 г.	№ БП-58 от 09.12.2021 г.
39.	„БЕНТ ОЙЛ“ АД	2021 – 2025 г.	№ БП-59 от 09.12.2021 г.
40.	„ПРОТОС ЕНЕРДЖИ“ ЕАД	2022 – 2026 г.	№ БП-60 от 22.12.2021 г.
41.	„ГЕН-И, търговия и продажба на електрическа енергия“ ООД	2022 – 2026 г.	№ БП-61 от 22.12.2021 г.
42.	„АЛИАНЗ ЕНЕРДЖИ БЪЛГАРИЯ“ ООД	2022 – 2026 г.	№ БП-62 от 22.12.2021 г.
43.	„СТОМАНА ИНДЪСТРИ“ АД	2022 – 2026 г.	№ БП-63 от 22.12.2021 г.
44.	СЪСТЕЙНЪБЪЛ ЕНЕРДЖИ СЪПЛАЙ НОРТ С.Р.Л.	2022 – 2024 г.	№ БП-65 от 30.12.2021 г.

2.2. Регулиране на цените

Регулирането на цените на природния газ се извършва съгласно ЗЕ и НРЦПГ. Съгласно чл. 30, ал. 1, т. 8, т. 11, т. 12 от ЗЕ, цените по които крайните снабдители продават природен газ на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи, цените за присъединяване към мрежите и цените за достъп и пренос на природен газ през ГРМ, подлежат на регулиране от Комисията.

При изпълнение на регулаторните си правомощия за ценово регулиране Комисията се ръководи от принципите по чл. 23 и чл. 31 от ЗЕ. Съгласно чл. 3, ал. 2, т. 2 от НРЦПГ, при прилагане на метода за регулиране на цените „горна граница на цени“, който се прилага за газоразпределителните дружества, регулаторният период е с продължителност от 2 до 5 години. Регулаторният период на цените на ГРД дава възможност за избягване на големи флуктуации на цените през годините и предвидимост за крайните клиенти на дружествата.

Енергийните предприятия подават заявления за утвърждаване на цени не, по-късно от три месеца преди изтичането на стария ценови период. В тази връзка ГРД подадоха заявления за утвърждаване на цени за нов регулаторен период.

През 2021 г. във връзка с подадени заявления, след анализ на представените в заявленията данни и подкрепящите ги обосновки, който показва, че предложените за утвърждаване цени ще дадат възможност на дружествата да реализират заложените инвестиционна и производствена програми в одобрените им бизнес планове, КЕВР утвърди цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на съответната територия на шест газоразпределителни дружества, както следва:

за регулаторен период от 2021 до 2022 г.

- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Добруджа“ и общините Добрич, Тервел, Омуртаг и Търговище – Решение № Ц-4 от 07.01.2021 г.;

- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Мизия“ и община Бяла Слатина – Решение № Ц-5 от 07.01.2021 г.;

- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Запад“ – Решение № Ц-6 от 07.01.2021 г.

за регулаторен период от 2021 до 2025 г.

- „Ситигаз България“ ЕАД за територията на общините Силистра, Алфатар, Тутракан, Дулово, Главиница и Ситово – Решение № Ц-2 от 07.01.2021 г.;

- „Костинбродгаз“ ООД за територията на общините Костинброд и Сливница – Решение № Ц-3 от 07.01.2021 г.;

- „Правецгаз 1“ АД за територията на община Правец – Решение № Ц-8 от 27.01.2021 г.;

- „ЗИВ“ ЕООД за територията на община Балчик – Решение № Ц-33 от 05.08.2021 г.;

- „Свиленград-Газ“ АД за територията на община Свиленград – Решение № Ц-35 от 09.09.2021 г.

за регулаторен период от 2022 до 2026 г.

- „Ситигаз България“ ЕАД за територията на община Габрово – Решение № Ц-38 от 18.11.2021 г.

В изпълнение на чл. 30, ал. 1, т. 7, изр. второ от ЗЕ, „Булгаргаз“ ЕАД подаде заявления за утвърждаване на цената на природния газ за всеки месец на 2021 г., във връзка с което КЕВР прие следните решения:

- Решение № Ц-1 от 01.01.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец януари 2020 г.;

- Решение № Ц-9 от 01.02.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец февруари 2021 г.;

- Решение № Ц-11 от 01.03.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец март 2021 г.;

- Решение № Ц-13 от 21.04.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец април 2021 г.;

- Решение № Ц-14 от 01.05.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец май 2021 г.;

- Решение № Ц-17 от 01.06.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец юни 2021 г.;

- Решение № Ц-24 от 01.07.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец юли 2021 г.;

- Решение № Ц-32 от 01.08.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец август 2021 г.;

- Решение № Ц-34 от 01.09.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец септември 2021 г.;

- Решение № Ц-36 от 01.10.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец октомври 2021 г.;

- Решение № Ц-37 от 01.11.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец ноември 2021 г.;

- Решение № Ц-41 от 01.12.2021 г. за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец декември 2021 г.

С Решение № Ц-40 от 30.11.2021 г. КЕВР отказа да измени цената, по която общественят доставчик продава природен газ на крайните снабдителите на природен газ и на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, утвърдена с Решение № Ц-37 от 01.11.2021 г. на КЕВР, в частта по т. I.1.

3. ДРУГИ РЕШЕНИЯ НА КЕВР

В КЕВР постъпи писмо с вх. № Е-15-59-1 от 13.04.2021 г. от „Ай Си Джи Би“ АД (с изх. № IV-12 от 13.04.2021 г. на „Ай Си Джи Би“ АД), адресирано и до Регулаторния орган за енергия на Гърция (RAE), с копие до Генерална дирекция „Енергетика“ (ГД „Енергетика“) на Европейската комисия (ЕК), с искане за изменение на т. 4.5.1 от Окончателното съвместно решение от 08.08.2018 г. на КЕВР и RAE (Окончателното съвместно решение) за освобождаване от изискванията за Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (Директива 2009/73/ЕО) за достъп на трети страни, регулирани тарифи и отделяне по собственост, а именно за изменение на датата на търговска експлоатация (ДТЕ). В тази връзка и предвид изложените от „Ай Си Джи Би“ АД аргументи за необходимост от изменение на ДТЕ, Комисията прие, че е обосновано т. 4.5.1 от Окончателното съвместно решение да бъде изменена, както следва: „Дата на търговска експлоатация – IGB ще се въведе в

експлоатация не по-късно от 1 юли 2022 г. Всички срокове за подаване на документи, обвързани с ДТЕ, следва да бъдат спазени към 1 юли 2022 г.“. Изменението е в рамките на предвидения в т. 4.5.2. от Окончателното съвместно решение срок от 5 години от приемането на решението на ЕК (Решение от 25.07.2018 г. (С (2018) 5058 окончателно) за въвеждане в експлоатация на инфраструктурата.

Предвид горното и на основание чл. 36, параграф 9 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, чл. 99, т. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, чл. 13, ал. 8, чл. 21, ал. 1, т. 25, чл. 172г, чл. 172д и чл. 172е от ЗЕ, с Решение № ВО-1 от 20.05.2021 г. КЕВР прие Съвместно решение на Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Гърция за изменение на Окончателното съвместно решение, в частта му по т. 4.5.1.

Съгласно чл. 21, ал. 3, т. 8 от ЗЕ, Комисията одобрява Десетгодишен план за развитие на преносната мрежа, наблюдава и контролира изпълнението му при условията и по реда на НЛДЕ. Операторът на газопреносна мрежа разработва, консултира с всички заинтересовани страни и предоставя на Комисията ежегодно до 30 април Десетгодишен план за развитие на газопреносната мрежа. При изготвянето на Десетгодишния план, операторът на газопреносна мрежа се съобразява с наличната информация относно предстоящи изменения в производството, доставките, потреблението и обмена с други държави, с инвестиционните планове за регионални мрежи и мрежи на територията на Европейския съюз, както и с инвестиционните планове за съоръжения за съхранение на природен газ. Според „Булгартрансгаз“ ЕАД, предвидените за този период инвестиции ще допринесат за постигането на повишаване и гарантиране на техническата сигурност, безопасност и надеждност на газовата инфраструктура, както и изпълнение на изискванията за опазване на околната среда за посрещане на очакваното нарастващо търсене на природен газ в страната и региона чрез: инвестиции за реконструкции, рехабилитации и основни ремонти на преносните мрежи, включващи инвестиции в съществуващите компресорни станции, инвестиции в съществуващата линейна инфраструктура, инвестиции в съществуващите газорегулиращи и измервателни станции и ПГХ „Чирен“; инвестиции за изграждане на нови обекти към съществуващата инфраструктура, необходими за повишаване ефективността на експлоатацията; инвестиции в спомагателната инфраструктура, в т.ч. оптична кабелна мрежа. На следващо място, се цели осигуряване на възможност за развитие на конкурентен газов пазар и за диверсификация на източниците и маршрутите за доставка на природен газ, като в резултат се постигат следните цели: намаляване на енергийната зависимост; възможност за създаване на регионална газова борса, в т.ч. спот пазар, чрез изграждане на необходимите съоръжения за свързване на съществуващата газопреносна инфраструктура с бъдещите трансевропейски газови коридори и с проектите от Южния газов коридор, които предвиждат да осигурят диверсификация на източниците на доставка на природен газ и газотранспортните маршрути за Европа; присъединяване на газопроводната мрежа на добивните предприятия в страната; изграждане и внедряване на електронни системи за управление на дейностите. Гарантирането на сигурността на доставките на природен газ за страната ще се осъществи чрез инвестиции в изграждане на междусистемни връзки за осигуряване на свързаност с други газопреносни мрежи и инвестиции за разширяване на подземното газово хранилище в Чирен, както по отношение на съоръженията за добив и нагнетяване, така и на възможностите за съхраняване на по-голям обем природен газ. Друга основна цел е осигуряване на достъп до природен газ на нови общини и на нови крайни потребители, което ще допринесе за подобряване на екологията, качеството на живот, енергийната ефективност и реализирането на икономии от по-евтино гориво чрез разширение на съществуващите газопреносни мрежи до нови региони от страната и

изграждане на нови газоизмервателни и газорегулиращи станции, осигуряващи възможност за присъединяване към газопреносните мрежи на нови крайни потребители, или на газоразпределителни мрежи.

В изпълнение на правомощието си Комисията ежегодно одобрява на „Булгартрансгаз“ ЕАД Десетгодишен план за развитие на мрежите. С Решение № ДПРМ-1 от 09.09.2021 г. КЕВР одобри Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2021 – 2030 г.

4. МРЕЖОВИ УСЛУГИ

КЕВР наблюдава степента и ефективността на отваряне на пазара и конкуренцията, като следи за свързването с енергийните пазари на други държави и се ръководи от следните основни принципи: развиване на конкурентни и добре функциониращи регионални пазари в рамките на Европейския съюз; предотвратяване и недопускане на ограничаване или нарушаване конкуренцията на енергийния пазар; създаване на стимули за развитието на конкурентен пазар за дейности в енергетиката, където има условия за това; създаване на стимули за ефективно развитие на сигурни, надеждни и ефикасни мрежи в съответствие с интересите на клиентите. Комисията извършва контрол за развиването на газовите мрежи в полза на всички участници, което гарантира достатъчен и разполагаме за всички капацитет, следи за недопускане ограничаването и нарушаването на конкуренцията на пазара и за ефективното му функциониране.

КЕВР осъществява наблюдение върху сигурността на снабдяването, като следи за баланс между търсенето и предлагането на природен газ на националния пазар, нивото на очакваното бъдещо потребление и предвижданите допълнителни капацитети, които са в процес на планиране или изграждане, и качеството и нивото на поддържане на мрежите и преодоляване на дефицита на доставчици или търговци.

Операторът на газопреносна мрежа осигурява достатъчен трансграничен капацитет с оглед интегриране с европейската газопреносна инфраструктура при удовлетворяване на всички икономически разумни и технически осъществими искания за капацитет, като планира инвестициите си, за да осигури дълготрайния капацитет на мрежата, да покрива в разумни граници търсенето и да гарантира сигурността на доставките.

Съгласно чл. 18а, ал. 1 от Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД (Методиката, обн., ДВ, бр. 72 от 29.08.2014 г.), за всеки ценови период в срок до 1 март, операторът внася в Комисията предложение за: входни и изходни точки/зони, за които се определят цените за достъп и пренос; коефициенти за определяне на цените за достъп за резервиране на краткосрочни капацитетни продукти на база на цената за референтен твърд капацитет; сезонни множители за определяне на цените за резервиране на краткосрочни капацитетни продукти; отстъпка при образуване на цени за достъп за резервиране на прекъсваеми капацитетни продукти; отстъпка при определяне на цени за достъп за входни/изходни точки към/от съоръжения за съхранение на природен газ; отстъпка при образуване на цени за достъп за входни точки от съоръжения за втечен природен газ (ВПГ) и за входни точки от и изходни точки към инфраструктура, разработена с цел преодоляване на изолацията на държави членки по отношение на техните преносни системи. Комисията приема решение за одобряване на отстъпките, множителите и сезонните коефициенти след провеждане на консултация по реда на чл. 28 от Регламент (ЕС) 2017/460 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно хармонизирани структури на тарифите за пренос на газ – чл. 18а, ал. 2 от Методиката.

С оглед горното и във връзка с подадено заявление от „Булгартрансгаз“ ЕАД за утвърждаване на ценообразуващи параметри за периода 01.10.2021 – 30.09.2022 г., с Решение № М-1 от 01.06.2021 г. по т. I, на основание чл. 18а от Методиката във връзка с чл. 28 от Регламент (ЕС) 2017/460 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно хармонизирани структури на тарифите за пренос на газ, КЕВР утвърди на оператора на газопреносна мрежа множители, сезонни коефициенти (сезонни множители) и отстъпки за определяне на цените за достъп на краткосрочни капацитетни продукти за периода 01.10.2021 г. – 30.09.2022 г.

Съгласно чл. 21 от Методиката, тарифната структура на цените за достъп и пренос на природен газ през газопреносната система се определя от оператора. Въз основа на утвърдени с решения № НГП-1 от 02.10.2020 г. и № М-1 от 01.06.2021 г. на Комисията необходими приходи и ценообразуващи елементи, „Булгартрансгаз“ ЕАД определи цени за достъп и пренос през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, за газова година 01.10.2021 – 30.09.2022 г. (решение по т. 2 от Протокол № 534 от 02.06.2021 г. на Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД).

5. ПАЗАР НА ПРИРОДЕН ГАЗ

5.1. Развитие на пазара

През 2019 г. и 2020 г. в ЗЕ бяха направени изменения и допълнения с цел насърчаване на конкуренцията на пазара, развитието на процесите на либерализация в сектора и намаляването на цените на природния газ. Сделките с природен газ са доставка, пренос по газопреносна, газоразпределителни и затворени газоразпределителни мрежи и съхранение на природен газ, както и сделки по прехвърляне собствеността на природния газ с цел балансиране и търговия на физическа точка или виртуална търговска точка на газопреносните мрежи. Към страните по сделките с природен газ са добавени участник, формиращ пазара, и доставчици на ликвидност. Сделките с природен газ се извършват въз основа на писмени договори и/или на организиран борсов пазар на природен газ. Операторът на организиран борсов пазар на природен газ осигурява платформа за търговия на сделките с природен газ между страните по тях и може да е страна по сделки с природен газ. Добивните предприятия, търговците на природен газ, крайните снабдители с природен газ, операторите на газопреносни мрежи, операторите на съоръжения за съхранение на природен газ, операторите на съоръжения за втечнен природен газ, клиентите, присъединени към газопреносна мрежа, участниците, формиращи пазара, и доставчиците на ликвидност сключват сделки с природен газ при свободно договорени цени. Общественият доставчик сключва сделки с природен газ по свободно договорени цени, в качеството му на доставчик на ликвидност, търговец на природен газ и участник, формиращ пазара. Сделките при свободно договорени цени с краткосрочни стандартизирани продукти и с продукти с период на доставка, по-малък или равен на една година, се сключват на организиран борсов пазар на природен газ. Добивните предприятия предлагат не по-малко от 15 на сто от добития от тях природен газ в страната на организирания борсов пазар на природен газ. Операторите на газопреносна мрежа и операторите на съоръжения за съхранение на природен газ закупуват природния газ за собствени нужди, включително за технологични нужди и за балансиране, на организирания борсов пазар на природен газ. Договорите за природен газ се сключват при регулирани от КЕВР цени за услуги от обществен интерес по преноса, разпределението и доставката на природен газ и извън тези случаи – при свободно договаряни между страните цени.

Цените на природния газ не подлежат на регулиране от Комисията при установяване от нея наличието на конкуренция, която създава предпоставки за свободното

им договаряне при пазарни условия. Общият пазарен дял на „Булгаргаз“ ЕАД на вътрешния пазар на природен газ, по регулирани и по свободно договорени цени, е около 93%. По тази причина дружеството е основен доставчик на природен газ в Р България по смисъла на чл. 49 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО. Това фактическо положение оказва съществено влияние върху свободното договаряне на цените при пазарни условия.

Основни участници на пазара на природен газ в Република България

- **„Булгартрансгаз“ ЕАД** – комбиниран оператор, осъществяващ дейностите „пренос на природен газ“ и „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“;

- **„Булгаргаз“ ЕАД** – обществен доставчик на природен газ, осигуряващ доставката на природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия по регулирани от КЕВР цени. Дружеството притежава и Лицензия № Л-548-15 от 16.09.2021 г. за дейността търговия с природен газ, издадена от КЕВР;

- **Търговци на природен газ** – сключват сделки за доставка на природен газ с обществения доставчик, крайни снабдители, клиенти, други търговци на природен газ, добивни предприятия, предприятия за съхранение на природен газ и с оператори на газопреносни и газоразпределителни мрежи;

- **Газоразпределителни дружества** – осъществяват дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ и доставят природен газ до клиенти, присъединени към газоразпределителните им мрежи на съответните лицензирани територии;

- **Небитови клиенти** на природен газ, присъединени към газопреносната мрежа;

- **Участници, формиращи пазара** – лица, които имат сключено споразумение с оператора на борсовия пазар на природен газ за търсене и предлагане на количества природен газ с цел осигуряване на ликвидност на борсовия пазар на природен газ и за формиране на ценови сигнали;

- **Доставчици на ликвидност** – лица, които имат сключено споразумение с оператора на борсовия пазар на природен газ за търсене и предлагане на количества природен газ с цел осигуряване на ликвидност на борсовия пазар на природен газ.

Съгласно ЗЕ, операторът на газопреносната мрежа е длъжен да извършва разширение и реконструкция на газопреносната мрежа във връзка с присъединяването на обекти на газоразпределителните мрежи, добивните предприятия, съоръжения за съхранение на природен газ, съоръжения за втечен природен газ и обекти за производство на газ от възобновяеми източници, както и на небитови клиенти на природен газ.

Общата дължина на газопреносната мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД към края на 2021 г. е 3276 км. През 2021 г. не е изградена нова газопреносна мрежа. Новоизградените през 2021 г. съоръжения са: компресорна станция „Нова Провадия“ и очистни съоръжения (пускова и приемна камери) за газопроводно отклонение „Бургас“. Извършените инвестиции от дружеството в тази връзка са в размер на 223 552 хил. лв.

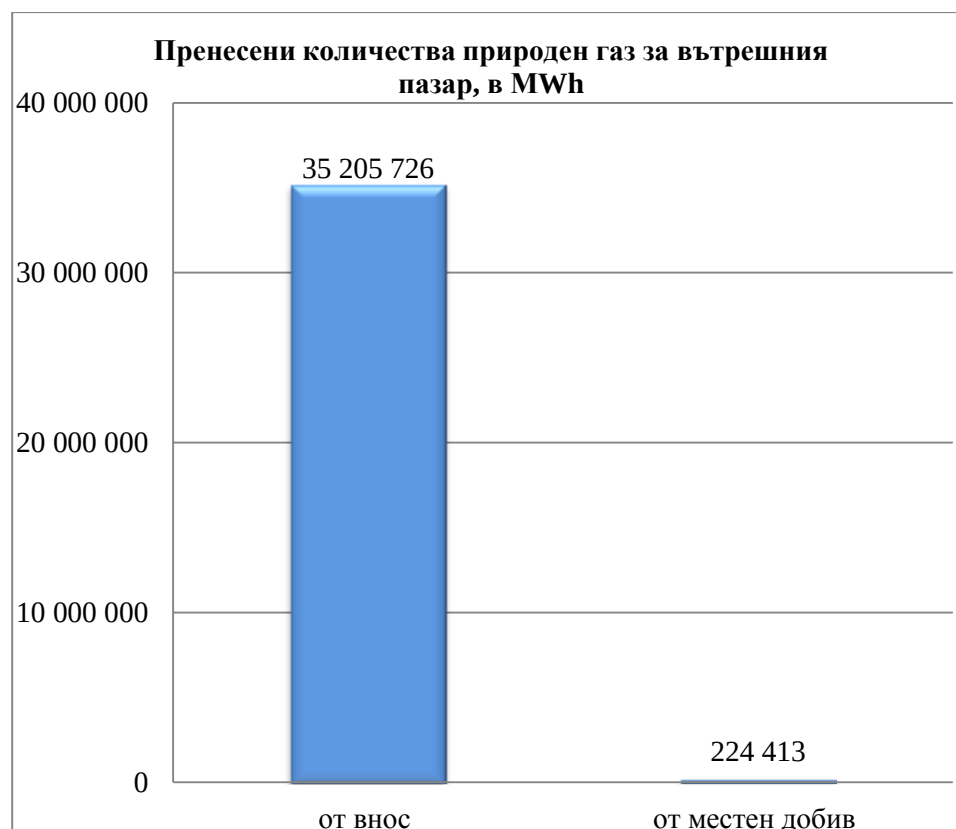
Структурата на ползвателите на газопреносната мрежа, осъществили пренос през 2021 г., е следната:

- обществен доставчик;
- три крайни снабдителя;
- три небитови клиента;
- тридесет и два търговеца на природен газ.

През 2021 г. общото количество природен газ от внос и местен добив, пренесено от „Булгартрансгаз“ ЕАД за крайни клиенти на територията на страната и за износ извън територията на Р България, е 137 208 462 MWh.

Пренесените от „Булгартрансгаз“ ЕАД през 2021 г. количества природен газ от внос, предназначени за износ, са 101 778 323 MWh. Не са пренасяни количества природен газ от местен добив за износ.

Пренесените от „Булгартрансгаз“ ЕАД количества природен газ от внос и местен добив, предназначени за вътрешния пазар, са 35 430 139 MWh.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е продало 296 339 MWh, съответно закупило 115 395 MWh, на виртуална търговска точка (ВТТ), природен газ за балансиране по националната газопрепосна мрежа и газопрепосната мрежа за транзитен пренос.

В Р България към момента има само едно газово хранилище – ПГХ „Чирен“, което разполага с 24 експлоатационни сондажа, компресорна станция с обща инсталирана мощност 10 MW и други технологични съоръжения, необходими за осигуряване нагнетяването, добива и качеството на съхранявания природен газ. Извършените през 2021 г. в съоръжението за съхранение инвестиции са в размер на 2175 хил. лв.

Технологичният процес, свързан с извършването на услугата „съхранение на природен газ“, е сезонен (цикличен) и се изразява в добив и нагнетяване на газ от/в подземното газово хранилище. Техническият капацитет на газохранилището е 550 млн. м³. През газова година 2021/2022 резервиранят капацитет по Плана за действия при извънредни ситуации е за 333 млн. м³. За оперативни цели на „Булгартрансгаз“ ЕАД са предназначени 65 млн. м³. Предлагаият свободен капацитет е в размер на 152 млн. м³. Към 01.01.2021 г. в газохранилището има наличност от 1113 млн. м³ природен газ, от които 750 млн. м³ буферен газ, а към 31.12.2021 г. наличността в ПГХ „Чирен“ е 1016 млн. м³ природен газ, от които 750 млн. м³ буферен. През 2021 г. в ПГХ „Чирен“ са нагнетени

373 млн. м³ природен газ и са добити 470 млн. м³. Чрез съхраняваните в ПГХ „Чирен“ количества природен газ се компенсират сезонните колебания в доставките и потреблението в страната. Съществено е предназначението на хранилището и за гарантиране на сигурността на доставките на природен газ в страната, осигуряването на количества технологичен газ за балансиране, както и на сигурността и стабилността на газопрепосната система. Важна предпоставка за реализацията на концепцията за създаване на газоразпределителен център в Р България е разширението на капацитета на ПГХ „Чирен“.

Доставени и реализирани количества природен газ

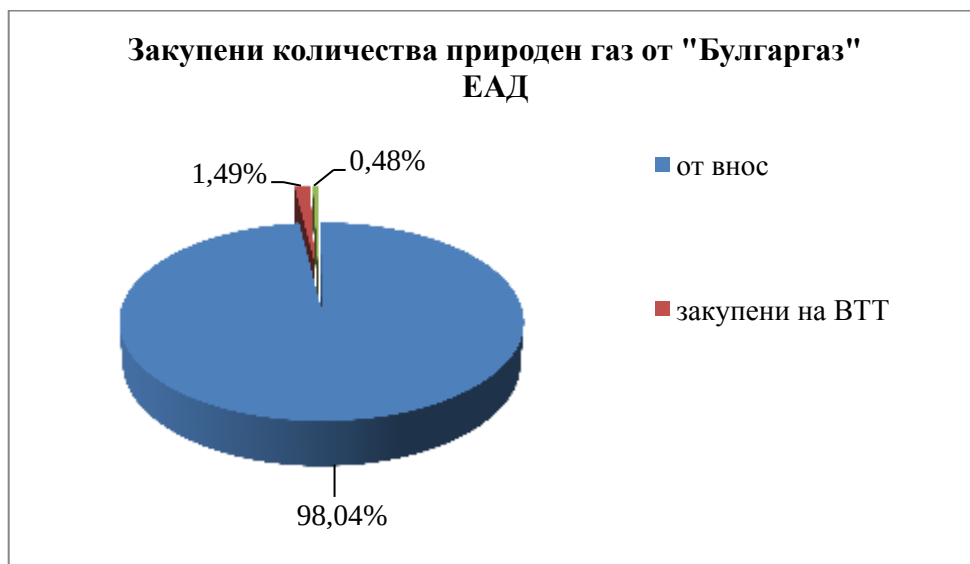
От началото на 2020 г. доставките на руски природен газ, за вътрешния пазар и за транзит до Р Гърция и Р Северна Македония, се осъществяват през входна точка Странджа 2/Малкочлар, на границата с Р Турция. От 01.01.2020 г. по Трансбалканския газопровод не преминава природен газ. Реверсивният поток, част от концепцията за вертикалния газов коридор, е отворен и при пазарен интерес по него може да се транспортира природен газ в двете посоки.

През 2021 г. доставката на природен газ за вътрешния пазар се осъществяваше от „Булгаргаз“ ЕАД, „Проучване и добив на нефт и газ“ АД, „Петрокектик България“ ЕООД и търговци на природен газ.

През 2021 г. „Булгаргаз“ ЕАД е закупило природен газ за вътрешния пазар по договор за доставка на природен газ с ООО „Газпром экспорт“, договор за доставка на природен газ с азербайджанска компания и от търговци на природен газ на ВТТ.

„Булгаргаз“ ЕАД е закупило количества природен газ за доставка на вътрешния пазар и по договор с „Булгартрансгаз“ ЕАД по договор за покупка и продажба на природен газ за дисбаланс, както следва:

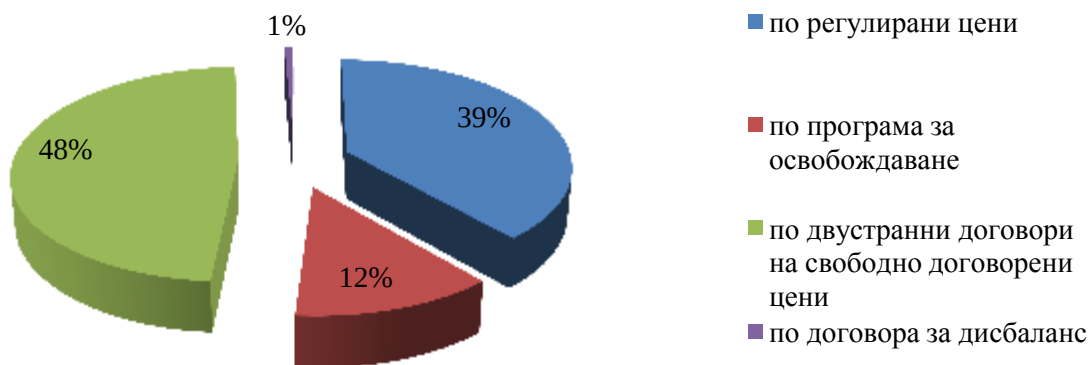
- по договори от внос – 33 406 032 MWh;
- на ВТТ – 506 390 MWh;
- за дисбаланс – 162 798 MWh.

През 2021 г. „Булгаргаз“ ЕАД е продало количества природен газ, както следва:

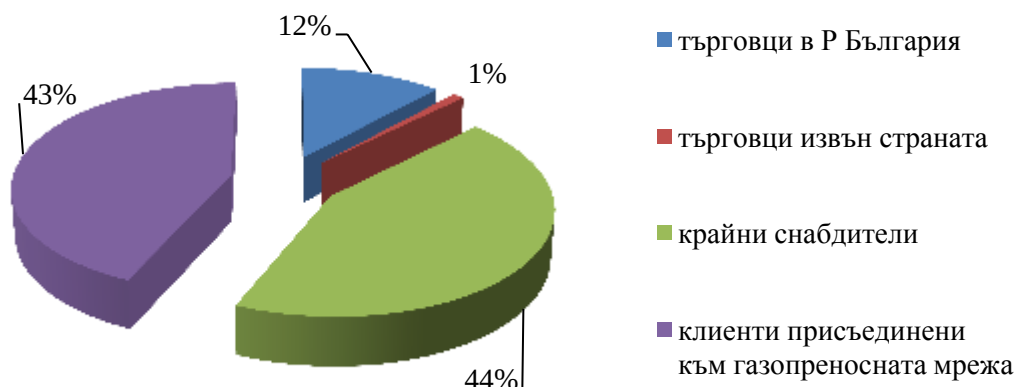
- по регулирани цени – 13 151 266 MWh;
- по програма за освобождаване на природен газ – 4 281 000 MWh;
- по свободно договорени цени – 16 351 553 MWh;
- по договор с „Булгартрансгаз“ ЕАД за дисбаланс – 251 429 MWh.

Дял на продадените количества природен газ от "Булгаргаз" ЕАД

„Булгаргаз“ ЕАД е продавало през 2021 г. природен газ на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, крайни снабдителни на природен газ и на търговци. Делът на продажбите по клиенти е посочен в диаграмата по-долу:

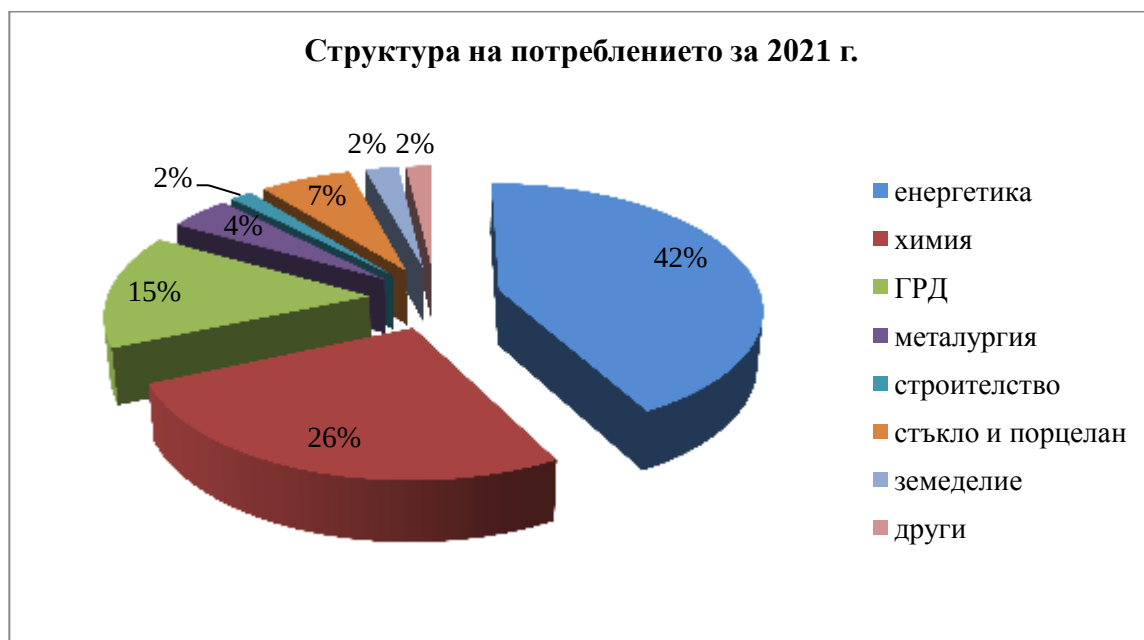
Дял на продажбите по клиенти

Структурата на потреблението по отрасли на природен газ, продаден от „Булгаргаз“ ЕАД през 2021 г., е следната:

- енергетика – 10 961 841 MWh;
- химия – 6 825 545 MWh;
- разпределителни дружества – 3 836 391 MWh;
- металургия – 1 147 950 MWh;
- регионално развитие и строителство – 413 496 MWh;
- стъкларска промишленост – 1 705 120 MWh;
- земеделие – 621 532 MWh;
- други – 486 370 MWh.

Структурата на потреблението по отрасли на продажения от „Булгаргаз“ ЕАД природен газ е представена и в диаграмата по-долу:

Добивните предприятия на територията на Р България са две:

„Проучване и добив на нефт и газ“ АД е добило през 2021 г. 99 586 MWh природен газ, от които 18 397 MWh е продало на един краен клиент, 30 045 MWh – на две газоразпределителни дружества и 43 603 MWh – на два търговеца на природен газ. За собствени нужди на добивното предприятие са потребени 7541 MWh;

„Петрокелттик България“ ЕООД е добило през 2021 г. 224 413 MWh природен газ, които е продало на търговци на природен газ, както следва: „Мост Енерджи“ АД – 62 423 MWh и „Дексия България“ ООД – 161 990 MWh.

Дружествата не са предлагали и не са продали количества природен газ на организирания борсов пазар на природен газ.

Снабдяването с природен газ на територията на Р България се осъществява по газопреносна мрежа, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД за пряко присъединени клиенти и по газоразпределителни мрежи (ГРМ), собственост на съответните газоразпределителни дружества, за крайни клиенти.

В края на 2021 г. на територията на Р България 24 газоразпределителни дружества (ГРД), лицензирани за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“, извършват дейност на 35 лицензионни територии, които обхващат 173 общини, представляващи 65% от всички общини в страната. Девет от дружествата осъществяват снабдяване с природен газ чрез доставка на сгъстен природен газ до клиенти на територията на общини, които нямат връзка с газопреносната мрежа. Важна предпоставка за увеличаване броя на небитовите и битовите клиенти на природен газ в страната е изграждането на газопроводи, свързващи ГРМ на лицензираните територии с газопреносната мрежа.

Необходимата инфраструктура за разпределение на природен газ в страната е в процес на изграждане и присъединените битови клиенти към ГРМ са малко. Прилаганият

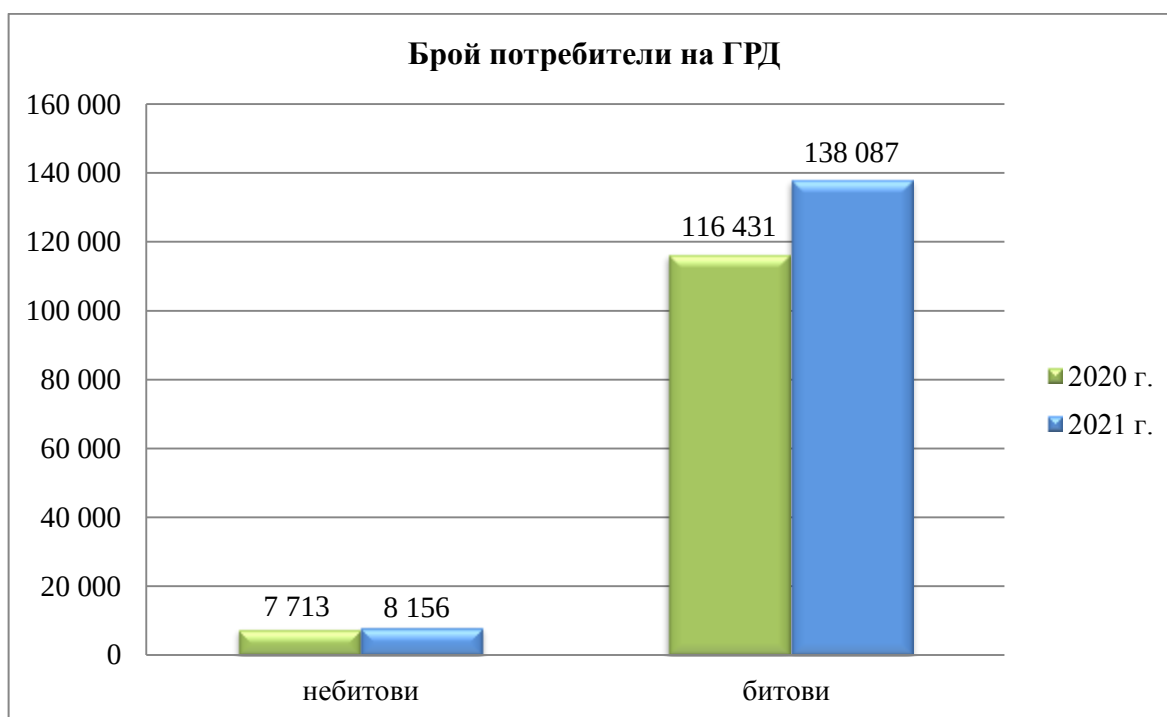
от КЕВР регулаторен механизъм осигурява стимули за газоразпределителните дружества да продължават развитието на ГРМ и присъединяването на нови клиенти с цел постепенно увеличаване на консумацията на природен газ. В тази връзка КЕВР утвърждава пределни цени за продажба на природен газ, което дава възможност на газоразпределителните компании да продават на крайни клиенти на цени, по-ниски от утвърдените, като така се стимулира газифицирането на домакинствата.

Изградената мрежа от газоразпределителните дружества през 2021 г. е 162 730 м, а общата дължина на ГРМ в страната към края на 2021 г. е 5 461 340 м. Извършените инвестиции от ГРД през 2021 г. са 27 031 хил. лв.

Част от газоразпределителните дружества снабдяват клиентите си с компресиран природен газ, поради липса на връзка на изградената от тях разпределителна мрежа с газопреносната мрежа, което повишава крайната цена на природния газ. Това обстоятелство възпрепятства достигането на услугата до по-голям брой клиенти.

Общият брой клиенти на газоразпределителните дружества към 31.12.2021 г. е 146 243, от които 8156 небитови клиенти (5,6%) и 138 087 битови клиенти (94,4%). Броят на клиентите е нараснал от 124 144 през 2020 г. на 146 243 през 2021 г., което е увеличение със 17,8%. Нарастването на битовите клиенти е с 18,6%, съответно на небитовите – с 5,7%.

Сравнение на броя небитови и битови клиенти на лицензираните територии за 2020 г. и 2021 г. е представено на графиката по-долу:

Разпределението на клиентите на природен газ по дружества е представено на графиката по-долу:

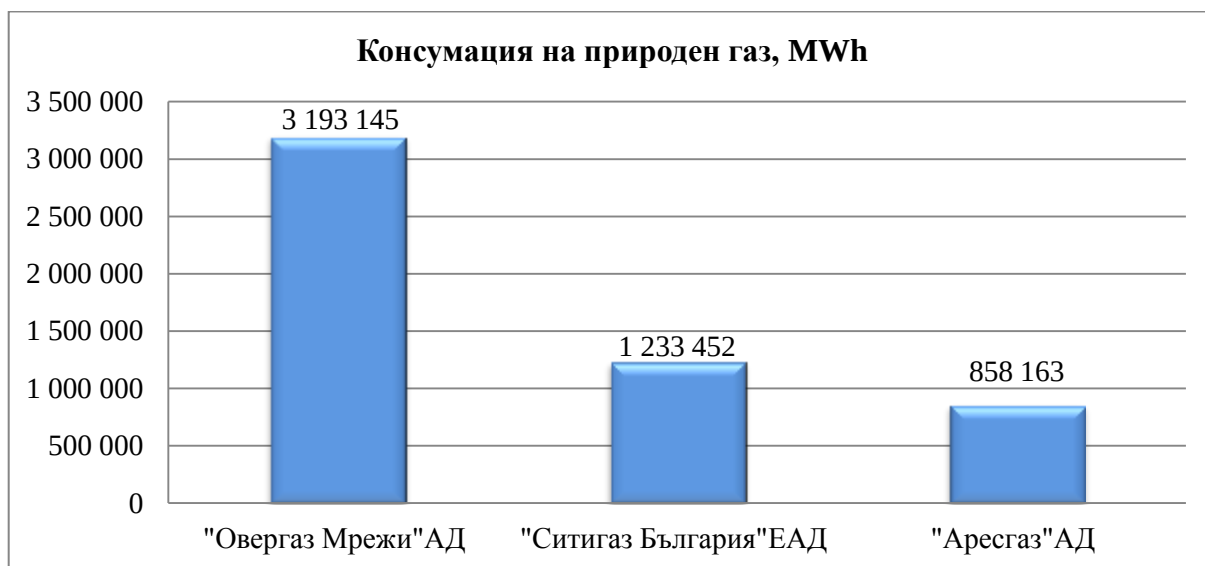

„Овергаз Мрежи“ АД обслужва най-голям брой клиенти – 85 856, което е 59% от всички клиенти на природен газ в страната, следвано от „Аресгаз“ АД с 18%, „Ситигаз България“ ЕАД със 7%, „Севлиевогаз – 2000“ АД и „Балкангаз 2000“ АД - с по 4%.

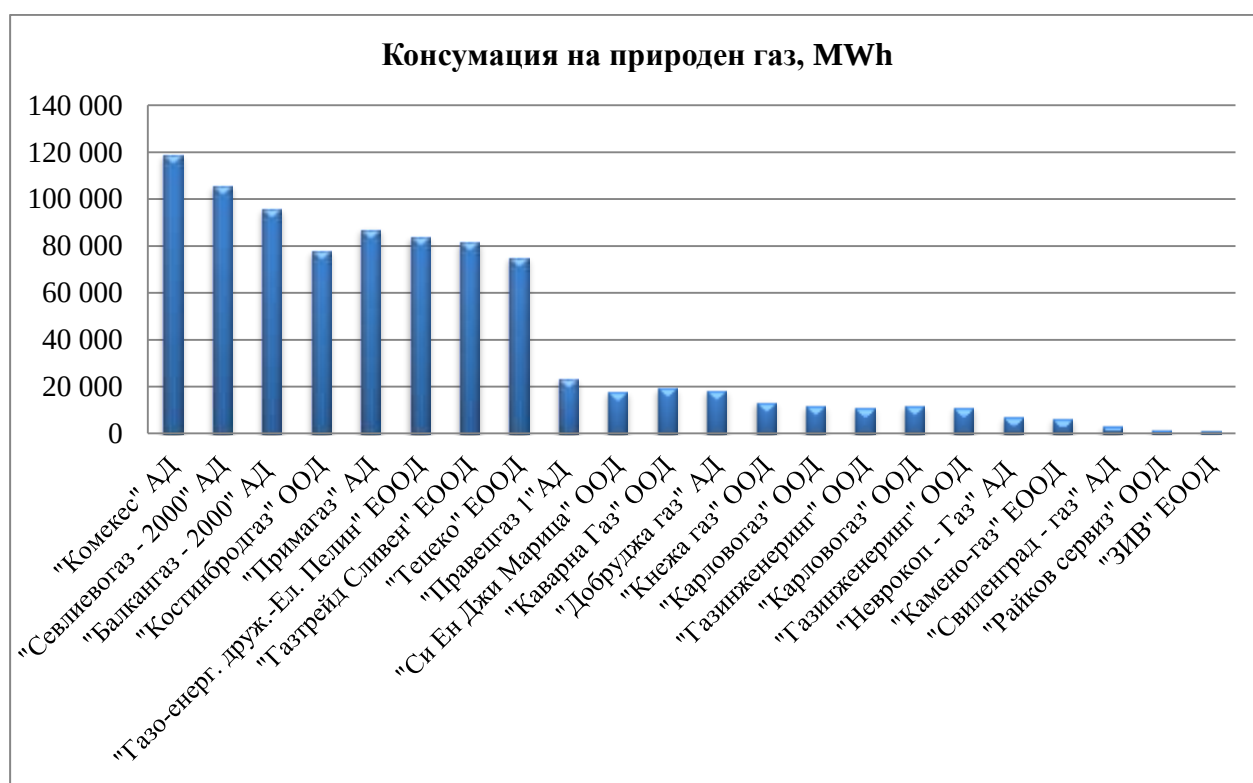
Общата консумация на природен газ от клиенти на газоразпределителните дружества през 2021 г. е 6 148 291 MWh, което е увеличение с 9,7% в сравнение с 2020 г., когато потреблението е било 5 605 628 MWh. Делът на небитовите клиенти е 75% или 4 629 309 MWh в сравнение с 2020 г., когато консумацията е била 4 314 224 MWh, а делът на битовите клиенти е 25% или 1 518 982 MWh в сравнение с 2020 г., когато потреблението е било 1 291 404 MWh.

Клиентите на „Овергаз Мрежи“ АД, „Ситигаз България“ ЕАД и „Аресгаз“ АД са с най-голяма консумация:

Консумацията на природен газ от клиентите на останалите дружества е представена на графиката по-долу:

КЕВР извършва мониторинг на пазара на природен газ, като следи за недопускане на дискриминация между всички участници на пазара, както и между участниците от една и съща категория, което също стимулира конкуренцията на дребно и правилното функциониране на пазара. В тази връзка, при осъществяване на контролните си правомощия, Комисията извършва планови проверки на енергийните дружества. КЕВР извършва и извънредни проверки по сигнали срещу лицензианти, както и проверки по

постъпили жалби от клиенти на лицензирани дружества и от лицензианти срещу лицензианти, свързани с изпълнението на лицензионната дейност по ЗЕ.

5.2. Наблюдение на степента и ефективността на отваряне на пазара и конкуренцията

Либерализацията и повишаване на конкуренцията на пазара на природен газ заемат важно място в европейската енергийна политика и са свързани със стратегическите цели за подобряване сигурността на доставките и диверсификацията на източниците на доставка на природен газ, както и изграждане на взаимосвързан и единен общеевропейски газов пазар. В тази връзка през 2019 г. и 2020 г. бяха предприети изменения на националното законодателство, които създадоха нормативни предпоставки за постигане на тези цели – въвеждане на организиран борсов пазар на природен газ и лицензиране на търговците на природен газ. Това създаде възможност за сключване на сделки на организирани борсови пазари и извън тях по двустранни договори при свободно договорени цени, което е условие за повишаване на ликвидността и конкуренцията на пазара на природен газ.

През 2021 г. от КЕВР бяха лицензирани два организирани борсови пазара на природен газ и 44 търговеца на природен газ.

Броят на регистрираните членове на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД към 31.12.2021 г. е 49, като от тях около 40% са международни компании с опит в търговията с природен газ на европейските пазари и управляват богато портфолио. Останалите около 60% от участниците са местни търговци на природен газ, сред които са и големи индустриални консуматори на природен газ в страната.

В краткосрочния сегмент на платформата за търговия се предлагат стандартизирани продукти „в рамките на деня“, „ден напред“, както и времеви и локални продукти за нуждите на балансиране на газопреносната система. На дългосрочния сегмент на платформата за търговия се предлагат продукти на средносрочна и дългосрочна база – седмични, месечни, тримесечни и годишни. „Газов Хъб Балкан“ ЕАД осигурява възможност и за администриране на двустранни договори.

През 2021 г. на платформата за търговия с природен газ на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД са сключени 6554 сделки и са изтъргувани общо 16 952 827 MWh природен газ, включително от „Булгартрансгаз“ ЕАД, на отделните сегменти, както следва:

Краткосрочен сегмент - 2 476 085 MWh. Сделките на краткосрочния сегмент са се увеличили близо 4,2 пъти спрямо предходната година, когато са изтъргувани 590 046 MWh. През месец януари 2021 г. сделките са 230, като през месец септември 2021 г. са 809 сделки, което е най-високата бройка през отчетната година, а средномесечният брой сделки през годината е 432;

Дългосрочен сегмент (включително сделки на ВТТ и по брокерска услуга) - 10 195 742 MWh. Сделките на дългосрочния сегмент са се увеличили над 2,7 пъти спрямо предходната година, когато са изтъргувани 3 828 788 MWh. През месец януари 2021 г. сделките са 115, като през месец март 2021 г. са 121 сделки, което е най-високата бройка през отчетната година, а средномесечният брой сделки през годината е 108.

На платформата за търговия с природен газ постигнатата най-ниска среднопретеглена цена за месечен продукт е 25,18 лв./MWh през месец януари 2021 г., а достигнатата най-висока цена за месечен продукт е 102,33 лв./MWh през месец декември 2021 г. Най-голямо количество природен газ за месечен продукт е реализирано за всеки един от месеците октомври и декември 2021 г. в размер на 302 932 MWh, а най-ниското количество е реализирано през месец февруари 2021 г. в размер на 28 MWh;

Програма за освобождаване на природен газ (GRP) - 4 281 000 MWh. През отчетната година 24 ползвателя са имали право на участие като потенциални купувачи в търговете по програмата за освобождаване на природен газ въз основа на подписани с

„Газов Хъб Балкан“ ЕАД споразумения за участие на този пазарен сегмент, като няма задължително условие участниците в програмата да са членове на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД. Търговете по програмата за освобождаване на природен газ се провеждат в съответствие с публикуван на страницата на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД календар на търговете, съгласуван с обществения доставчик. В календара на търговете за 2021 г. са предвидени петнадесет търга, като след провеждане на дванадесетия от тях са реализирани 100% от предложените от „Булгаргаз“ ЕАД 4 281 000 MWh, които представляват определените в ЗЕ минимални количества природен газ за годината. Успешната реализация на предложените по програмата количества природен газ се дължи на конкурентните цени на природния газ спрямо цените на съседните пазари. В търговете са участвали само търговци на природен газ, като най-много (10 търговеца) са били през м. ноември 2021 г., а през м. юни 2021 г. е участвал само един търговец;

Брокерска услуга - Чрез брокерските услуги се предлагат продукти и услуги за крайни клиенти – консуматори на природен газ и крайни снадбители, пряко присъединени към газопреносната система, които не ползват услуги по достъп и пренос през газопреносните мрежи и съответно нямат достъп до ВТТ, но желаят да закупуват природен газ на изходни точки от регистрирани членове на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД за свои собствени нужди. В този случай, крайният клиент/крайният снабдител има статут на non-trading user, не заплаща такси за членство и за трансакции. Non-trading user получава право да използва брокерските услуги на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД чрез подписване на споразумение за ползване на брокерски услуги, като получава специални права за достъп до специализирана секция на интернет страницата на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД. Non-trading user няма достъп до търговските екрани на платформата, а закупува количества на изходната точка, на която е присъединен чрез регистрирани членове на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД. Общият брой сделки по брокерска услуга на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД за отчетната година е 1 232 бр.

Към началото на 2021 г. „Булгаргаз“ ЕАД, други търговци и техните клиенти са стартирали използването на услугата, като в края на годината използването ѝ е преустановено от „Булгаргаз“ ЕАД.

Клирингови услуги - На 10.11.2020 г. между „Газов Хъб Балкан“ ЕАД и клиринговата компания „Клиър Екс“ АД, която е с основен предмет на дейност предоставяне на клирингови услуги за сделки с електрическа енергия, природен газ и стоки, сключени на организиран борсов пазар, е подписано предварително споразумение за предоставяне на клирингови услуги във връзка с организираните от „Газов Хъб Балкан“ ЕАД пазар на природен газ и газови деривати. Същевременно, „Газов Хъб Балкан“ ЕАД води интензивни двустранни преговори и кореспонденция с две международни клирингови компании.

На 10.09.2021 г. „Газов Хъб Балкан“ ЕАД се присъедини към Меморандума за разбирателство за трансгранично сътрудничество относно развитието на интегриран пазар на природен газ в Югоизточна и Източна Европа – SEEGAS. В рамките на инициативата SEEGAS, участват борсови оператори и оператори на газопреносни мрежи от Гърция, Румъния, Австрия, Полша и Украйна. Меморандумът цели създаването и развитието на ефективна клирингова система за трансакции с природен газ и деривати в съответствие с европейските практики. Проектът е с пълната подкрепата на European Bank for Reconstruction and Development, като един от механизмите за подкрепа, е извършването на фокусирани проучвания и асистирание при развитието на регионална инфраструктура за капиталов пазар (СМІ), включително post-trade среда, базирана на международни стандарти и най-добри практики;

Задължения за докладване - В качеството си на организирано място за търговия по смисъла на Регламент (ЕС) № 1227/2011 (REMIT), „Газов Хъб Балкан“ ЕАД осигурява

платформа за търговия и среда за осъществяване на сделки с природен газ на едро. Съгласно разпоредбата на чл. 8, т. 4, б „г“ от Регламент (ЕС) № 1227/2011, „Газов Хъб Балкан“ ЕАД е лице, което извършва сделки по занятие. Всяко лице, което извършва сделки с енергийни продукти на едро по занятие и което има разумно основание да предполага, че дадена сделка може да нарушава чл. 3 (забрана за търгуване с вътрешна информация) или чл. 5 (забрана за манипулиране на пазара) от Регламент (ЕС) № 1227/2011, незабавно уведомява националния регулаторен орган. Лицата, които извършват сделки с енергийни продукти на едро по занятие, установяват и поддържат ефективни правила и процедури за установяване на нарушения на чл. 3 или чл. 5 (чл. 15 от REMIT). С оглед изпълнение на тези изисквания, в качеството си на лице, което извършва сделки по занятие, „Газов Хъб Балкан“ ЕАД е установило правила и процедури за установяване на нарушения на чл. 3 и чл. 5 от REMIT.

Изискванията, свързани с оповестяването на „вътрешна информация“, произтичат от чл. 4 на REMIT и чл. 10, ал. 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) №1348/2014 на Комисията от 17 декември 2014 година за прилагане на член 8, параграфи 2 и 6 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия по отношение на докладването. Същевременно, чл. 155в, ал. 3, т. 6 от НЛДЕ задължава операторите на борсови пазари да установят решение, което „да осигури публикуване в срок не по-късно от 1 час от настъпване на събитието, както и съхраняване на публикувани от участници на пазара с енергийни продукти на едро, съобщения относно промяна в структурни данни за производство, потребление или цени на енергийни продукти на едро, като: производствен капацитет, планиран или непланиран престой или друго ограничение на преносен капацитет; капацитет на съхранение; трансграничен капацитет; авария или принудително прекъсване на пазара“.

Във връзка с горните изисквания, през м. ноември 2021 г. „Газов Хъб Балкан“ ЕАД имплементира Платформа за разкриване на вътрешна информация (BGN IP), като напълно са изпълнени изискванията на КЕВР и ACER за разкриване на вътрешна информация в цялост, включително позволяваща на ОПС да изпълняват своите задължения да оповестяват неразполагаемост на капацитет и друга вътрешна информация под формата на Urgent Market Messages (UMMs). Услугата е достъпна за всички пазарни участници, в т.ч. търговци и оператори на преносни системи, в и за всички балансови зони в Европа, като услугата за членовете на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД е безплатна.

Задълженията на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД, произтичащи от Регламент (ЕС) № 1227/2011, включват предоставяне на услуга по докладване на данни на членовете си, заявили това чрез подписване на Споразумение за докладване на данни или Споразумение на готови за докладване данни. Към края на 2021 г. от общо 49 членове на платформата за търговия на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД, 30 използват услугите по докладване. Останалите членове на платформата използват друга докладваща организация (RRM), с която вече имат установени отношения и практики на други пазари.

Към 31.12.2021 г. на организирания борсов пазар на природен газ на „Българска енергийна търговска платформа“ АД са регистрирани 12 членове. Търговията с природен газ стартира през месец май 2021 г. и до края на 2021 г. са сключени 1080 сделки за общо 14 247 535 MWh.

Общото изтъргувано количество през 2021 г. по продукти е както следва:

- *в рамките на деня* – 164 951 MWh, при най-ниска цена 64 лв./MWh за газов ден 02.08.2021 г. и най-висока цена 280 лв./MWh за газов ден 22.12.2021 г.;
- *ден напред* – 384 970 MWh, при най-ниска цена 65,3 лв./MWh за газов ден 03.08.2021 г. и най-висока цена 315 лв./MWh за газов ден 23.12.2021 г.;

- *индивидуален ден* – 72 000 MWh, при най-ниска цена 62,83 лв./MWh за газов ден 04.08.2021 г. и най-висока цена 231 лв./MWh за газов ден 17.12.2021 г.;
- *уикенд и празник* – 212 600 MWh, при най-ниска цена 62,83 лв./MWh за уикенд 31 07-08 август и най-висока цена 246 лв./MWh за уикенд 51 24-28 декември;
- *седмица* – 168 000 MWh, при най-ниска цена 62,83 лв./MWh за седмица 32 и най-висока цена 75,66 лв./MWh за седмица 36 на 2021 г.;
- *двустранни договори* – 13 245 014 MWh.

„Българска енергийна търговска платформа” АД формира индекси, които отразяват нивото на цените по търгуваните на пазара на „Българска енергийна търговска платформа” АД продукти:

- Среднопретеглена цена (Volume Weighted Average Price) – VWAP;
- Референтна цена (Reference price) – RP;
- Среднопретеглена цена за доставка през календарен месец – BETPDMI (Bulgarian energy trading platform delivery month index).

За всеки от месеците за търговия на пазара през 2021 г. на „Българска енергийна търговска платформа” АД, BETPDMI е както следва: м. юни 2021 г. – 58,09 лв./MWh; м. юли 2021 г. – 53,75 лв./MWh; м. август 2021 г. – 67,12 лв./MWh; м. септември 2021 г. – 91,81 лв./MWh; м. октомври 2021 г. – 131,59 лв./MWh; м. ноември 2021 г. – 144,25 лв./MWh и м. декември 2021 г. – 178,16 лв./MWh. Увеличението на стойността на BETPDMI през м. декември спрямо м. юни е с 206,70%.

Към 31.12.2021 г. „Българска енергийна търговска платформа” АД няма сключено споразумение с клирингова къща за предоставяне на клирингови услуги на членовете на пазара на „Българска енергийна търговска платформа” АД. До въвеждане на клирингова услуга, „Българска енергийна търговска платформа” АД изисква от членовете да поддържат обезпечения за гарантиране на задълженията си под формата на парични депозити по подадените поръчки и сключените сделки.

6. ТРАНСГРАНИЧНИ ВЪПРОСИ

В чл. 18 от Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 са регламентирани изисквания за прозрачност по отношение на операторите на преносни системи. Част от тези изисквания е задължението на операторите да оповестяват публично информация за техническия, договорения и наличния капацитет в числово изражение за всички важни точки, включително входни и изходни, редовно и периодически по стандартизиран и удобен за ползване начин. Съгласно чл. 18, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 715/2009 г., важните точки от преносната система, за които трябва да се оповестява публично информация, се одобряват от регулаторния орган след консултация с ползвателите на мрежата. В тази връзка от „Булгартрансгаз” ЕАД е подадено заявление с искане за одобряване на проект на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на оператора на газопреносната система, за които да се прилагат насоките за прозрачност и публикуват данните, посочени в т. 3 от приложение № I на Регламент (ЕО) № 715/2009, с Решение № ВТ-1 от 29.09.2021 г. КЕВР одобри актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Във връзка с изпълнението на територията на Р България на проект от общ интерес „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)” на „Булгартрансгаз“ ЕАД и на основание чл. 12, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на

регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 (Регламент (ЕС) № 347/2013) „Булгартрансгаз“ ЕАД подаде инвестиционно искане за трансгранично разпределение на разходите до КЕВР, Регулаторния орган за енергия на Румъния (ANRE) и Регулаторния орган за енергия на Р Гърция (RAE).

По смисъла на дефиницията по чл. 2, т. 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013 „проект от общ интерес“ е проект, който е необходим за реализацията на приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура, и който е включен в списъка на ЕС с проекти от общ интерес. Съгласно чл. 12, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013 след получаване на инвестиционно искане, националните регулаторни органи провеждат консултация със съответните организатори на проекти и взимат координирани решения относно разпределянето на инвестиционните разходи за проекта, които ще бъдат поети от всеки системен оператор, както и за включването на тези разходи в тарифите.

Инвестиционното искане на „Булгартрансгаз“ ЕАД е анализирано от КЕВР и RAE въз основа на критериите по чл. 12, параграфи 4 и 5 от Регламент (ЕС) № 347/2013 и изискванията на Препоръка № 05/2015 на АСРЕ. Резултатите от анализа и изводите на националните регулаторни органи са отразени в постигнатото между регулаторните органи Споразумение за разпределение на инвестиционните разходи по проекта. В тази връзка, с Решение № И-1 от 26.08.2021 г., КЕВР прие Споразумение между КЕВР и RAE за трансгранично разпределение на разходите за проект от общ интерес „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ и определи за „Булгартрансгаз“ ЕАД трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за Проект от общ интерес 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ на българска територия.

Във връзка с писмо с вх. № Е-15-45-21 от 29.03.2021 г. от Румънския регулаторен орган за енергия ANRE с искане на становище относно отстъпките, множителите и сезонните коефициенти, които възнамерява да използва за определяне на тарифите за пренос за газова година 2021/2022, и на основание чл. 28 от Регламент (ЕС) 2017/460, КЕВР прие становище с решение по Протокол № 82 от 27.04.2021 г., т. 5.

Министерството на енергетиката е държавната институция, която провежда енергийната политика на Р България. Министърът на енергетиката е компетентният орган по въпросите за сигурността на доставките на природен газ по смисъла чл. 3 ал. 2 от Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (Регламент (ЕС) 2017/1938). Съгласно чл. 8, пар. 2, букви „а“ и „б“ от Регламент (ЕС) 2017/1938 компетентният орган на всяка държава членка, след като се консултира с предприятията за природен газ, съответните организации, представляващи интересите на битовите и промишлените клиенти, снабдявани с газ, включително производителите на електроенергия, операторите на електропреносни системи и националния регулаторен орган, когато той е различен от компетентния орган, изготвя: Превантивен план за действие, съгласно чл. 9 от Регламента, в който се съдържат мерките, необходими за отстраняване или намаляване на рисковете, установени в общите и националните оценки на риска, включително въздействието на мерките за енергийна ефективност и мерките от страна на търсенето; План за действие при извънредни ситуации, съдържащ мерките, които трябва да бъдат предприети за отстраняване или смекчаване на въздействието от прекъсването на доставките на газ, в съответствие с чл. 10 от Регламента. В изпълнение на изискването на Регламента е създадена междуведомствена работна група, назначена със заповед на министъра на енергетиката, която да изготви цитираните документи. В състава на тази група са включени представители на КЕВР, които са участвали в процеса на изготвяне на документите, като са давали становища и

конкретни предложения за текстове от компетентността на Комисията, които са взети предвид и са отразени в съдържанието на документите.

Със свое Решение № Л-573 от 04.11.2021 г. КЕВР издаде на „Ай Си Джи Би“ АД, Лицензия № Л-576-06 от 04.11.2021 г. за дейността „пренос на природен газ“, за срок от 35 години, за разрешаване започване осъществяването на лицензионната дейност, при определени условия за изграждане на енергийния обект – междусистемен газопровод IGB, в т.ч. срок за изграждане на енергийния обект и срок за започване на лицензионната дейност. Като приложение към лицензията КЕВР одобри и Правила за работа с потребителите на енергийни услуги.

Междусистемният газопровод IGB е голям инфраструктурен проект, с реализацията на който ще се промени енергийната карта в региона и Европа. След пускане в експлоатация на газопровода, ще навлязат нови за българския газов пазар търговци. При стартиране на търговска експлоатация ще бъде предложен и останалият нерезервиран капацитет, което ще създаде допълнителен потенциал и възможности за навлизане на още участници на пазара. С оглед на това значението на проекта е не само стратегическо от гледна точка на диверсификация на източниците и сигурност на доставките на газ, но и ключово за развитието на един по-отворен, динамичен и конкурентен газов пазар у нас. Поставени в по-конкурентна пазарна среда, търговците на природен газ ще предложат и по-добри цени и условия за клиентите в Р България, което от своя страна, ще повлияе благоприятно на повишаването на конкурентоспособността на природния газ като енергоизточник и ще доведе до положителен ефект за икономиката на страната.

В общото енергийно потребление на страната природният газ няма водеща роля. Още от възникването си, газовият пазар е ориентиран предимно към индустрията, а не към бита. Само 65% от общините в Р България попадат в обхвата на лицензираните територии, на които газоразпределителните дружества извършват дейността си. От 24 лицензирани дружества, снабдяващи крайни клиенти, териториите на девет от тях нямат връзка с газопреносната мрежа, което е съществена пречка пред развитието на газифицирането на тези територии. Вътрешният пазар се характеризира с още две особености – сезонна неравномерност и ниска платежоспособност на населението.

Нарастването на броя на газифицираните обекти в страната и повишаване използването на природен газ в индустрията и бита е в зависимост от различни фактори, между които развитието на инфраструктурата и свързването ѝ с газопреносни системи на съседни държави, намаляване зависимостта на страната от един източник на природен газ чрез диверсифициране на източниците на доставка, повишаване на ликвидността, либерализиране на пазара и понижаване на цените на природния газ в дългосрочен план.

За Р България приоритет в газовия сектор е диверсифицирането на газовите доставки с цел намаляване на цените и насърчаването на конкуренцията на пазара. Потреблението в страната се задоволява основно с внос от Русия, от Азербайджан и в незначителна степен от местен добив. Българският газов пазар е малък и силно зависим от доставките на руски газ, поради което за диверсифицирането на източниците на газовите доставки, насърчаването на конкуренцията и намаляване на цените на пазара, е необходимо България да се интегрира с пазарите в региона и в ЕС като цяло.

Основна роля за разнообразяване на доставките, а и за нови транзитни потоци през България, се очаква да има интерконекторът Гърция – България (IGB), който е с първоначален капацитет от 3 млрд. куб. м, с възможност за надграждане до 5,5 млрд. куб. м. Той е продължение на маршрута на азербайджанския газ в посока изток-запад от голямото морско находище Шах-Дениз до ЕС. Въвеждането в експлоатация на проекта в синергия с Трансадриатическия газопровод е от стратегическо значение. Чрез IGB страната ни ще получава договорените 1 млрд. м³/г. азербайджански природен газ от

втората фаза на газовото находище Шах Дениз. Европейският съюз даде силна подкрепа за интерконектора Гърция-България, като осигури безвъзмездно финансиране за малко над една трета от стойността на тръбопровода. Р България също се ангажира с държавна гаранция в размер на 110 млн. евро, отпуснат от Европейската инвестиционна банка.

Успешната реализация на проекта за терминал за LNG край гръцкия град Александруполис е от особено значение за проекта IGB, тъй като ще създаде повече възможности за пренос на газ през интерконектора Гърция-България. Изпълнението на LNG проекта е от голямо значение не само за Р Гърция и Р България, но и за региона, тъй като допринася съществено за диверсификацията на енергийните източници и маршрути за цяла Югоизточна Европа, повишава енергийната сигурност и конкуренцията и подкрепя създаването на регионален хъб за природен газ. LNG терминалът е със стратегическо разположение – пресечна точка на Южния и Вертикалния газов коридор, и предлага достъп до втечен природен газ за пазарите на Гърция, България, Сърбия, Румъния и Северна Македония до Молдова и Украйна. Новият терминал допълва значимостта на IGB и се развива в синхрон с други съществуващи и планирани стратегически енергийни инфраструктурни проекти като Трансадриатическият газопровод (TAP), интерконекторът България-Сърбия и проектите за увеличаване на капацитета на хранилищата на природен газ в Югоизточна Европа. Двата енергийни проекта - IGB и LNG, терминалът край Александруполис, се развиват в пълна синергия, като разчитат на активната подкрепа на Р България и Р Гърция.

За диверсифицирането на газовите доставки е от значение и изградената интерконекторна връзка Гюргево-Русе, както и компресорната станция „Подшоор“ в Румъния, която е част от газопровода, свързващ България, Румъния, Унгария и Австрия. Така се осигурява възможност за двупосочен пренос на природен газ чрез интерконектора Гюргево-Русе с капацитет 1,5 млрд. м3/г.

Възможностите за разнообразяване на доставките за Р България са свързани и с доставки на LNG от Р Гърция, който се превръща във фактор за глобализация на световната газова търговия. През 2021 г. „Булгаргаз“ ЕАД е закупило количества природен газ за вътрешния пазар от Русия, от Азербайджан и от търговци.

През входната точка Странджа 2/Малкочлар, освен Р България, природен газ получават и Р Северна Македония, Р Гърция и Р Сърбия.

Изпълнението на програмата за освобождаване на природен газ в периода 2020 – 2024 г., успешното функциониране на организиран борсов пазар на природен газ на съществуващите две борси, разширяването на газопреносната инфраструктура от българо-турската до българо-сръбската граница, както и въвеждането в експлоатация на интерконектора IGB ще допринесат за постигане на основния приоритет в газовия сектор – диверсифициране на газовите доставки с цел намаляване на цените и насърчаването на конкуренцията на пазара.

7. КОНТРОЛ

В изпълнение на правомощието си по чл. 21, ал. 1, т. 44 във връзка с чл. 75, ал. 2 и чл. 76, ал. 4 от Закона за енергетиката, КЕВР извършва превантивен, текущ и последващ контрол в предвидените от закона случаи. Комисията текущо контролира съответствието на изпълнението на лицензионните дейности с условията на издадените лицензии, като извършва периодични планови проверки и извънредни проверки. Извънредни проверки се извършват по подадени сигнали или по инициатива на Комисията.

Плановите проверки се извършват по приет от КЕВР Годишен график за извършване на планови проверки на енергийни дружества в сектор „Природен газ“.

Включването на лицензианти в график за планова проверка се извършва по следните критерии: размер на годишния оборот и стойност на дълготрайните им активи; дружества, които са останали извън обхвата на плановите проверки през последните две години; финансови резултати от предходната година; сигнали и жалби от потребители, в които са поставени проблеми от значим обществен интерес и засягат цели населени места; неизпълнение на показателите за качество на предоставяните услуги на потребителите.

Плановите проверки на лицензираните енергийни предприятия се извършват съгласно приета от Комисията Методика и имат за цел гарантиране и поддържане на критериите, приложени в процеса на лицензиране и изпълнение на изискванията на условията на издадените лицензии от страна на лицензиантите. Въз основа на резултатите от проверките, длъжностните лица могат да дават задължителни предписания, да съставят актове за установяване на административни нарушения и да правят предложения за налагане на принудителни административни мерки. Комисията упражнява последващ контрол за изпълнението на дадените задължителни предписания, като в случай на констатирано неизпълнение може да предприеме предвидените в закона мерки.

Планови проверки

Съгласно приетия от КЕВР График за извършване на планови проверки през 2021 г. в сектор „Природен газ“, експерти от отдел „Контрол и решаване на спорове - природен газ“ извършиха комплексни планови проверки за съответствие на изпълнението на лицензионните дейности с условията на издадените лицензии на пет дружества от сектор „Природен газ“, лицензирани за извършване на дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“, както следва:

1. „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Запад“, включваща териториите на общините: Благоевград, Кресна, Сандански, Симитли и Струмяни - област Благоевград; Враца, Криводол и Роман - област Враца; Бобов дол, Бобошево, Дупница, Кочериново, Невестино и Сапарева баня - област Кюстендил; Бойчиновци - област Монтана; Перник и Радомир - област Перник; Горна Малина, Долна баня, Етрополе, Ихтиман и Костенец – Софийска област;

2. „Добруджа газ“ АД за територията на община Генерал Тошево;

3. „Кнежа-газ“ ООД за територията на община Кнежа;

4. „Неврокоп газ“ АД за територията на община Гоце Делчев;

5. „Свиленград газ“ АД за територията на община Свиленград.

Извършени са и две планови проверки на „Булгартрансгаз“ ЕАД за съответствие на изпълнението на лицензионните дейности с условията на издадените лицензии за дейността „пренос на природен газ“ на територията на Р България и за дейността „съхранение на природен газ“ на територията на Р България.

За резултатите от извършените проверки са съставени и подписани констативни протоколи, като с оглед на тези резултати на две от проверените газоразпределителни дружества са дадени задължителни предписания.

Извънредни проверки

През 2021 г. са назначени извънредни проверки, както следва:

Във връзка с решение по т. 4 на КЕВР от Протокол № 132 от 02.07.2021 г., т. 1 по Доклад с вх. № Е-Дк-651 от 29.06.2021 г. относно извършена проверка по документи на „Булгартрансгаз“ ЕАД за използваните начини на финансиране при реализацията на „Проект за развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД“ е назначена проверка, която да установи дали кумулативният ефект на посочените в доклада сделки, сключени от „Булгартрансгаз“ ЕАД, са довели до свръхзадължнялост на енергийното предприятие и до застрашаване на сигурността на снабдяването. В резултат

от извършената проверка на „Булгартрансгаз“ ЕАД е установено, че дружеството е сключило договори за заеми и обезпечения без да е получило разрешение от КЕВР преди датата на сключването им, съгласно чл. 21, ал. 1, т. 23 от ЗЕ във връзка с чл. 92, ал. 1, т. 2 от НЛДЕ. В тази връзка на „Булгартрансгаз“ ЕАД са съставени и връчени 21 акта за установяване на административни нарушения, по които са издадени наказателни постановления.

Назначена е проверка на фактите и обстоятелствата, съдържащи се в сигнал с вх. № Е-12-00-492 от 14.10.2021 г. от „Родопи газ“ ООД срещу действия на „Си Ен Джи Марица“ ООД и „Газ трейдинг 2002“ ЕООД във връзка с доставката на природен газ до клиенти на територията на к. к. Пампорово.

Във връзка с писмо с вх. № Е-13-276-2 от 14.10.2021 г. от „МЕТ Енерджи Трейдинг България“ ЕАД, съдържащо сигнал за нарушения относно действия на „Булгаргаз“ ЕАД по изпълнение на условията на Споразумението за изпълнение на програма за освобождаване на природен газ по чл. 176а, ал. 2 от Закона за енергетиката, е назначена проверка на „Булгаргаз“ ЕАД.

Във връзка с т. 32 от Споразумението за изпълнение на Програма за освобождаване на природен газ, одобрено от Комисията за енергийно и водно регулиране с решение по т. 2 по Протокол № 209 от 29.11.2019 г., е назначена проверка на обстоятелствата във връзка със сключените договори за покупко-продажба на природен газ, предназначен за продажба през 2021 г. по Програмата за освобождаване на природен газ с оглед установяване дали са спазени изискванията на чл. 176а, ал. 3, т. 1 и т. 3 от Закона за енергетиката освободените количества природен газ по програмата за освобождаване на природен газ да са продадени на крайни снабдители, или клиенти, присъединени към газопреносната система на Република България.

Към 31.12.2021 г. посочените по-горе три проверки не са завършили, предвид необходимостта от събиране и анализиране на значителен брой доказателства от множество страни, имащи отношение към случаите, както и поради сложната правна и фактическа обстановка по тези казуси.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТ 25 ОКТОМВРИ 2011 Г. ОТНОСНО ИНТЕГРИТЕТА И ПРОЗРАЧНОСТТА НА ПАЗАРА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ЕДРО С ЕНЕРГИЯ

1. ПРИЕМАНЕ НА ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

В съответствие с чл. 13 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (Регламент (ЕС) № 1227/2011, Регламента), всяка държава членка следва да гарантира, че националният регулаторен орган разполага с правомощия за разследване и да предприема мерки, необходими за прилагане на забраните за пазарна злоупотреба, установени в чл. 3 и чл. 5 от Регламента, както и на задължението, установено в чл. 4 от Регламента. Съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, регулаторният орган следва да прилага санкции, приложими към нарушения на Регламента. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи, като отразяват характера, продължителността и сериозността на нарушението, нанесените на потребителите вреди и потенциалните ползи от търговията, извършена на базата на вътрешна информация и манипулиране на пазара. Във връзка с посочените задължения относно прилагане на Регламент (ЕС) № 1227/2011 е прието изменение на Закона за енергетиката (ЗЕ) - обн., ДВ, бр. 38 от 2018 г., в сила от 08.05.2018 г., което предвижда конкретният размер на санкцията и глобата да се определя от Комисията за енергийно и водно регулиране (Комисията) в съответствие с приета от нея методика, публикувана на интернет страницата ѝ (чл.224г от ЗЕ).

На заседание на Комисията с решение по Протокол № 4R от 8.04.2021 г. по т. 1 е приета Методика за определяне на санкциите и глобите, налагани по чл. 224г от Закона за енергетиката, която влиза в сила от датата на нейното обнародване в Държавен вестник (обн., ДВ, бр. 31 от 14.04.2021 г.). В същия брой на Държавен вестник са обнародвани Правила за достъп до преписки, свързани с установяване на нарушения по чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, използване и съхраняване на документи, представляващи производствена, търговска или друга защитена от закон тайна, приети на заседание на Комисията с решение по Протокол № 4R от 8.04.2021 г. по т. 2, които влизат в сила от датата на обнародването им.

С приемането на посочените два подзаконови нормативни акта бе завършен целият нормативен комплекс, необходим за осъществяване от Комисията на мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия, наред със Закон за изменение и допълнение на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 38 от 2018 г.) и Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (обн., ДВ, бр. 111 от 31.12.2020 г., в сила от 31.12.2020 г.).

2. ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СИГУРНОСТ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (АСРЕ) поставя стриктни изисквания за гарантиране на сигурността на информацията, свързана с разследване на нарушения на чл. 3 и чл. 5 от Регламента. КЕВР е подписала с АСРЕ Меморандум за разбирателство и Декларация за съответствие с изискванията на политиката за сигурност на информацията на Регламента, имащи отношение към Инструмента за управление на случаите (Case Management Tool) при разследвания на нарушения на чл. 3 и чл. 5 от Регламента. За изпълнение на поетите ангажименти, КЕВР подписа договор с външен консултант, който да извърши анализ какви стъпки следва да се предприемат, за да може експертите на дирекцията безпрепятствено да обменят с АСРЕ информация в защитена среда.

През 2020 г. консултантът представи доклад „Преглед на състоянието и изготвяне на доклад с препоръки съгласно изискванията на политиката за сигурност на информацията на Регламент (ЕС) № 1227/2011, имаща отношение към Инструмента за управление на случаите“. В изпълнение на препоръките, бяха отделени помещения с ограничен достъп само за експертите от дирекцията. За целта е поставена система за контрол на достъпа. Беше получен и достъп до Платформата на АСРЕ за уведомление за потенциални нарушения.

През 2021 г. продължи изпълнението на изискването за цялостно отделяне на работната среда чрез изграждане на вътрешна структурно-кабелна система. Изгради се отделна ИТ инфраструктура с отделен сървър и компютърна част. Извърши се детайлен анализ на изискванията, в документите на АСРЕ, по отношение съответствието им с отделни текстове от групата стандарти за информационна сигурност ISO 27000, в различни аспекти – физическа, организационна, мрежова сигурност. Констатира се съвпадение. Постигането, поддържането и доказването на информационната сигурност е комплекс от мерки – физическо изграждане на защитени зони, организация по движението на информацията, изготвяне на набор от документи, описващи системата за управление на сигурността на информацията, част от които вече са реализирани. Изготвянето на документите, съответстващи на изискванията на ISO 27000, респективно на изискванията на АСРЕ, предполага значителни познания, опит и специализация в тази област. В тази връзка дирекция „Мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия“ направи предварително проучване за възможностите и начина за подготовка на необходимите документи за изпълнение на изискванията на АСРЕ. Обемът от дейности, които трябва да се извършат, по същество е аналогичен с подготовката за сертифициране на дирекцията по стандарт БДС ISO/IEC 27001:2017. Сертифициращи органи са акредитирани компании, които извършват независим одит и издават международно признат сертификат. Притежаването на такъв сертификат би било гаранция пред АСРЕ за изпълнението на нейните изисквания за сигурност на информацията. В рамките на проведеното от дирекцията проучване се събраха ценови предложения за изготвяне на необходимата документация, извършване на предварителен вътрешен одит и подпомагане на дирекцията при сертификационен одит до издаване на сертификата от сертифицираща организация. Предстоят по-нататъшни действия за сертифициране на дирекция „Мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011

г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия" по дирекцията по стандарт БДС ISO/IEC 27001:2017.

Изпълнените през 2021 г. задачи са стъпки в процеса по гарантиране на сигурността на обмена на информация между дирекцията и АСРЕ, позволяващо на експертите да получат пълен достъп до Инструмента за управление на случаите на АСРЕ, което е основополагащо за ефективната им работа.

3. УЧАСТИЕ В РАБОТНИ ГРУПИ И ОБУЧЕНИЯ

Националните регулаторни органи (НРО) имат ключова роля, за да гарантират, че всяка европейска страна изпълнява целите си за енергийните пазари и прилага съответната регулаторна политика на ЕС. За да поддържа правилното функциониране на единния европейски пазар на газ и електроенергия, ACER подкрепя НРО при изпълнение на тяхната регулаторна функция на европейско ниво и координира техния принос.

Работните групи на ACER се създават въз основа на решение на директора и могат да предоставят насоки и съвети относно регулаторните дейности на агенцията. Те са съставени от представители на ACER, на НРО и на Европейската комисия. За да улесни споделянето на знания и да подкрепи НРО при изпълнението на REMIT, ACER е създавала специални комитети и работни групи.

През 2021 г. експертите в дирекцията участваха активно в работата на работните групи на АСРЕ по прилагане на Регламент (ЕС) № 1227/2011. Те участваха в работна група към Постоянен комитет за мониторинг на пазара (Market Monitoring Standing Committee (MM SC)), който предоставя форум за обсъждане на прилагането на REMIT към конкретни случаи на пазарна злоупотреба, относно наблюдението на енергийните пазари на едро и координацията по случаите на REMIT и се свиква приблизително 5 пъти годишно.

Участваха също така и в работна група към Постоянен комитет за Политика по Регламент (ЕС) № 1227/2011 (REMIT Policy Task Force), който предоставя насоки на НРО относно прилагането на политиките на REMIT и наблюдава напредъка на НРО. Свиква се приблизително пет пъти годишно. При разработването на тези насоки и методики, от националните регулаторни органи се изисква активно да участват в дискусиите, да попълват въпросници и да предоставят данни. В рамките на работните групи, от националните регулаторни органи се представят и конкретни случаи за установени нарушения и наложени санкции, свързани с манипулиране на пазарите за търговия на едро с енергия и търговия с вътрешна информация.

Експертите от дирекцията участват и в работна група по интегритета и прозрачността на пазара на Съвета на европейските енергийни регулатори - CEEP (Market Integrity and Transparency Working Group (CMIT WG)), която прави преглед доколко националните регулаторни органи са изпълнили изискванията за създаване на административен капацитет за разкриване на нарушения на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

Трябва да се има предвид, че дирекцията страда от сериозна некомплектованост по отношение на експертния състав. Въпреки обявяваните свободни места в дирекцията на уеб страницата на КЕВР и в специализирани сайтове за предлагане на работа, интересът към отворените позиции е минимален и спорадичен, като основната изтъквана причина е ниското заплащане на експертите. Същевременно работата е изключително високоспециализирана и изисква познания както на специфични законови и подзаконови

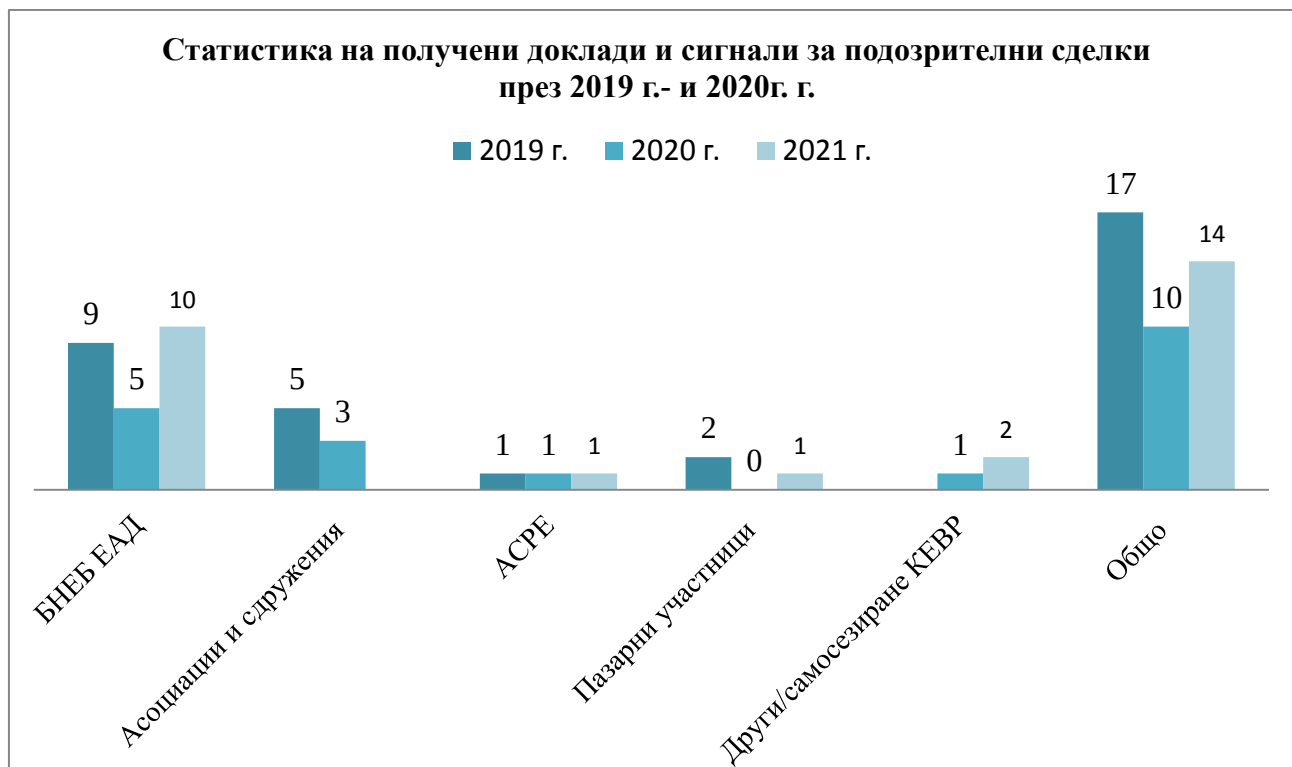
нормативни актове, включително и пруденциален опит на работещите в дирекцията юристи, така и на математически и икономически умения, свързани с обработка на огромна база от данни и конкретни финансови и борсови методи за пазарна манипулация в сферата на енергетиката и борсовата търговия. От тази гледна точка повишаване на щатното заплащане в дирекцията е от съществено значение с цел привличане на високообразовани и професионално подготвени експерти.

4. РЕГИСТРАЦИЯ НА ПАЗАРНИ УЧАСТНИЦИ

Всеки пазарен участник следва да се регистрира на Платформа за регистрация (Централизиран европейски регистър на пазарните участници – CEREMP). Всяка заявка за регистрация от страна на пазарен участник се анализира и одобрява от експертите на дирекцията. След като заявката се изпрати на АСРЕ, пазарният участник получава уникален АСРЕ код, който е необходим за осъществяване на сделки на борсата. През 2021 г. дирекцията е регистрирала 19 броя участници основно от пазара на природен газ. Направени са и актуализации на действащи регистрации.

5. ПРАКТИКА ПО ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛ. 3 И 5 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011

През 2020 г. в КЕВР са постъпили 10 бр. доклади за подозрителни сделки от „Българска независима енергийна борса“ ЕАД (БНЕБ ЕАД). Информацията се получава в дирекцията чрез специално изграден канал за сигурност. Общо за периода от 2019 г. до 2021 г. от БНЕБ ЕАД са получени 24 бр. доклади за подозрителни сделки. От АСРЕ са получени по 1 бр. доклади за подозрителни сделки през 2019 г., и през 2020 г., и през 2021 г. С цел гарантиране сигурността на информацията, тя се предава в криптиран вид. През 2021 г. в Комисията не са получени сигнали за подозрителни сделки от асоциации и сдружения. От пазарни участници през 2021 г. е получен 1 сигнал за подозрителни сделки. През 2021 г. КЕВР започнаедно служебно производство за установяване на нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 и един сигнал е подаден от физическо лице. Общо за периода 2019 г. – 2021 г. в КЕВР са постъпили 42 бр. доклади и сигнали за подозрителни сделки, които може да са в нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

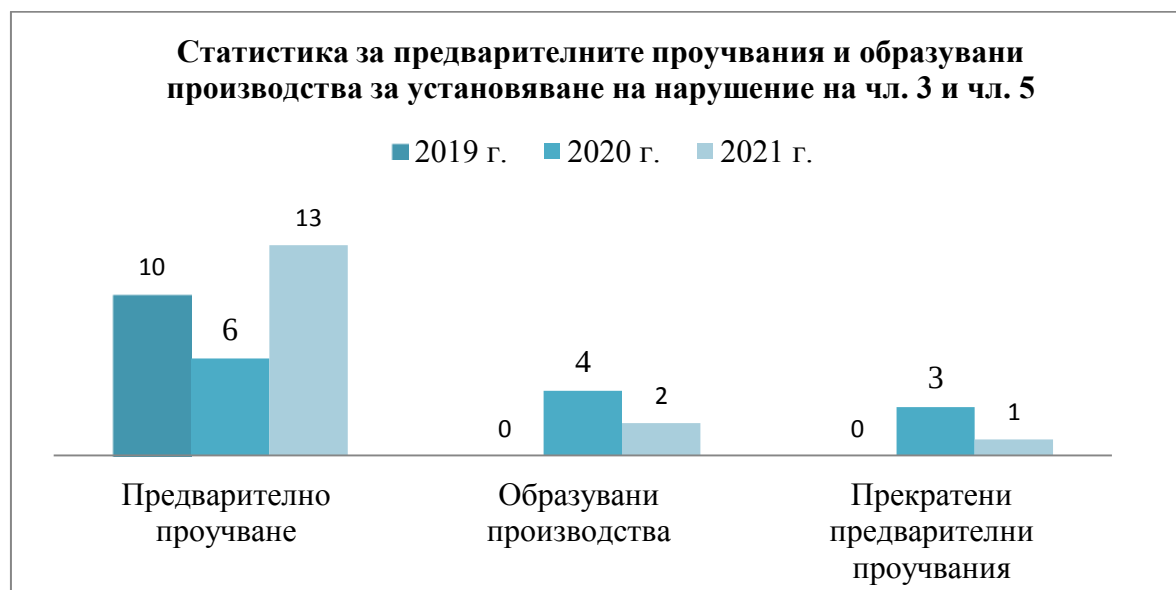

Една от основните дейности на дирекцията е извършване на проверки по реда на Глава седма “а“ от Закона за енергетиката. По-конкретно, длъжностните лица от дирекцията имат правомощието да извършват предварително проучване при установени първоначални данни за извършена манипулация на пазара по смисъла на чл. 3 и чл. 5 от Регламента. След приключване на предварителното проучване, ако се установят достатъчно данни за извършено нарушение, КЕВР с решение може да образува производство за установяване на нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011. Следва да се отбележи, че тези проучвания се извършват в партньорство с АСРЕ, в съответствие с чл. 16 от Регламента. За всеки отделен случай КЕВР следва да обменя регулярно информация за развитието на случаите с АСРЕ, като при този обмен се спазват строги правила за гарантиране на пълна конфиденциалност и недопускане на изтичане на информация по текущи случаи извън служителите на дирекцията. Това задължение произтича и от изискването, заложено в Регламент (ЕС) № 1227/2011, при проучванията да се спазват принципите на справедлив процес, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз.

С оглед посочените изисквания за гарантиране на пълна конфиденциалност при проучването на текущите случаи, в ЗЕ е предвидено решенията и протоколите от заседанията на Комисията, свързани с предварителното проучване и установяването на нарушение по чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, да не се публикуват на интернет [страницата](#) на Комисията.

Въз основа на посоченото, КЕВР не може да предостави конкретна информация за хода и резултата от текущи разследвания, тъй като ще бъде в нарушение на изискванията на АСРЕ и на чл. 74а, ал. 8 от ЗЕ. Ограниченият достъп е създаден с цел да се гарантират оперативната сигурност и защита на данните, които се получават, да се предотвратява неразрешен достъп до информацията, съхранявана от АСРЕ, и изисква установяване на

процедури, които гарантират, че лицата с право на достъп до събираните от нея данни не злоупотребяват с тях. Смисълът на тази забрана е да не могат да се идентифицират отделни участници на пазара до приключване на производството с окончателен акт на Комисията по чл. 74н от ЗЕ. С работата си при разследвания на случаите за установяване на нарушения по Регламента, КЕВР се стреми да отговори на очакванията на обществото и да гарантира, че потребителите и другите участници на пазара могат да имат доверие в интегритета на пазарите на електроенергия и природен газ, че цените, определени на пазарите за търговия на едро с енергия, отразяват ненарушено и конкурентоспособно взаимодействие между търсене и предлагане, и че не могат да се извличат неправомерни печалби от пазарни злоупотреби.

Въз основа на всички постъпили доклади за подозрителни сделки и сигнали в дирекцията по реда на чл. 74а от ЗЕ са образувани предварителни проучвания общо 29 бр. за периода 2019 г. - 2021 г. Образуваните предварителни проучвания са по-малко от броя на постъпилите доклади и сигнали за същия период, тъй като за едни и същи подозрителни сделки в дирекцията постъпват по няколко сигнала. С цел процесуална икономия и за постигане на пълно изясняване на проучваните случаи, тези сигнали се обединяват в едно предварително проучване. Предварителното проучване има за цел да установи има ли наличие на достатъчно данни в сигнала, въз основа на които може да се направи обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 (който установява забрана за търгуване с вътрешна информация) и/или на чл. 5 (който забранява извършването или опита за извършване на манипулиране на пазара по отношение на пазарите за търговия на едро с енергия) от Регламент (ЕС) № 1227/2011. Със заповед на председателя на КЕВР се определят длъжностни лица, които извършват задълбочен анализ на съдържащите се във всеки сигнал данни. Фактите и обстоятелствата по случая се изясняват чрез изискване на писмени становища и сведения, писмени и веществени доказателствени средства. Определените длъжностни лица отразяват резултатите от предварителното проучване в писмен доклад, който се разглежда от Комисията в закрито заседание. Когато КЕВР прецени, че подозрението за извършено нарушение се подкрепя от изложените в доклада от предварителното проучване аргументи, образува производство за установяване на

нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011. В случаите на образувано производство, председателят на Комисията със заповед определя длъжностните лица, които извършват проверка за установяване на нарушение по чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011. При извършване на проверката за установяване на нарушение по чл. 3 и 5 от Регламента, определените длъжностни лица имат правомощията по чл. 74б от ЗЕ, като редът за осъществяването на тези правомощия е подробно регламентиран в чл. 155л-155р от НЛДЕ.

За 2021 г. Комисията с решения е образувала 2 производства за установяване на нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, а поради липса на данни за извършени нарушения е прекратено 1 предварително проучване.

ГЛАВА ПЕТА

ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Законът за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (ЗРВКУ) в чл. 1, ал. 2 дефинира водоснабдителните и канализационните (ВиК) услуги, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги (ВиК оператори), като услуги по пречистване и доставка на вода за питейно-битови, промишлени и други нужди, отвеждане и пречистване на отпадъчните и дъждовните води от имотите на потребителите в урбанизираните територии (населените места и селищните образувания), както и дейностите по изграждането, поддържането и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи, включително на пречиствателните станции и другите съоръжения.

Водата за питейно-битови нужди е основна жизнена потребност по смисъла на Закона за социалното подпомагане, а ВиК услугите са дейности от обществен интерес¹.

Подсектор „Води, водоснабдяване и канализация“ е определен като сектор с критична инфраструктура². Осигуряването на питейна вода е стратегическа дейност, а язовирите с национално значение за питейното водоснабдяване са стратегически обекти, като същите са от значение за националната сигурност на Република България и са част от критичната инфраструктура³.

Съгласно дефинициите в ЗРВКУ и Закона за водите (ЗВ):

- *ВиК оператори са всички предприятия с предмет на дейност извършване на ВиК услуги* (чл. 2, ал. 1 от ЗРВКУ);

- *ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие – юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по ВиК или с кмета на общината съгласно решение на общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на ВиК услуги е основната му дейност* (чл. 198о, ал. 5 от ЗВ).

С Решение №: РД-02-14-2234/22.09.2009 г., на основание на §34, ал. 2 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ, бр.47 от 2009 г.) във връзка с чл. 198а от ЗВ, министърът на регионалното развитие и благоустройството е обявил обособени територии на действие на 51 ВиК оператора с държавно и/или общинско участие, в което са посочени обхват и граници на обособените територии.

ЗРВКУ и ЗВ допускат наличието на дружества, които в определени случаи (по отношение на определени потребители и/или по отношение на определени дейности) могат да бъдат смятани за ВиК оператори:

- *други предприятия, които извършват услуги по доставяне, отвеждане и пречистване на питейни и отпадъчни води, осъществяват тези дейности съгласно изискванията на този закон* (чл. 2, ал. 3 от ЗРВКУ);

¹ Чл.3, ал.1 и ал.2 на ЗРВКУ

² Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 на Наредба за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях, ПМС №256/17.10.2012 г.

³ Постановление № 181 на МС от 20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност

- търговците, държавните или общинските предприятия – юридически лица, които извършват услуги по доставяне и пречистване на води за питейно-битови цели, за обществени нужди, за производствени, промишлени и други дейности с търговски характер или дейности по пречистване и отвеждане на отпадъчни води и не обслужват цялата обособена територия, а отделни потребители, като те осъществяват тези услуги съгласно изискванията на ЗВ и ЗРВКУ и по отношение на тези потребители те се смятат за ВиК оператори (чл. 198о, ал. 6 от ЗВ).

Съгласно чл. 5, ал. 3 от ЗРВКУ Комисията регулира цените и качеството на ВиК услугите, извършвани от ВиК операторите, включително и от предприятията по чл. 2, ал. 3, независимо от формите на собственост и управление на ВиК системите.

Съгласно докладваните данни за показателите за качество на ВиК услугите, през 2020 г. в експлоатация са следните активи по ВиК системите:

Описание на параметъра	Ед. мярка	Общо за ВиК сектора
Общ брой водоизточници (основни и резервни)	брой	7 852
Общ брой пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ)	брой	53
Общ брой резервоари (водоеми)	брой	6 103
Общ брой водоснабдителни помпени станции (ВПС)	брой	3 594
Обща дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа. В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения.	км	73 653
Обща дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа. В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения, както и дължината на водопроводите, по които се довежда вода до друг оператор, само в случаите когато се използват единствено за тази цел.	км	73 629
Общ брой на водомерни зони в обслужваната от ВиК оператора територия	брой	4 829
Общ брой на сградните водопроводни отклонения	брой	2 171 668
Общ брой водомери на СВО (средства за измерване)	брой	2 062 591
Общ брой на сградните канализационни отклонения	брой	649 040
Обща дължина на канализационната мрежа, експлоатирана от ВиК оператора	км	11 927
Общ брой канализационни помпени станции (КПС)	брой	222
Общ брой пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ)	брой	129

1. РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2017-2021 г.: НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ

Изпълнението на разпоредбите на ЗВ води до сериозни промени както по отношение на статута на ВиК системите и съоръженията (същите са публична държавна или общинска собственост, и следва да се отпишат от капитала на дружествата), така и до статута на ВиК операторите (които от собственик на активите стават договорен оператор). Създават се нови институции – регионални асоциации по ВиК, които имат важни отговорности и правомощия по отношение планирането на бъдещото развитие на публичните ВиК активи.

Във връзка с тези промени, и в съответствие с провежданата от изпълнителната власт реформа в отрасъл ВиК, Комисията ревизира и измени нормативната и регулаторната си рамка.

Подзаконови нормативни актове към ЗРВКУ:

С Постановление № 8 от 18.01.2016 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.) са приети Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги (НРКВКУ) и Наредба за регулиране на

цените на водоснабдителните и канализационните услуги (НРЦВКУ), които се прилагат за регулаторния период по чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ, започващ от 1 януари 2017 г., както и за следващи регулаторни периоди. Разработването на двете наредби е извършено след задълбочен анализ и оценка на основните нормативни актове, приложими в отрасъла, функционалните отговорности, ресурси и капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране и съществуващите взаимоотношения между КЕВР и заинтересованите страни в отрасъла.

В НРКВКУ е използвана методологията на Международната водна асоциация (IWA).

В НРЦВКУ са използвани добрите международни практики за ценообразуване, като са отразени специфичните условия на ВиК сектора в Р България, с цел предоставяне на устойчиви ВиК услуги.

С приемането на новите наредби се цели да се подобри нормативната регламентация и да се оптимизират редът и условията по административната регулация на цените и качеството на ВиК услугите, като се осигури по-ясна предвидимост на регулаторния режим.

Указания по прилагане на наредбите за регулаторен период 2017-2021 г.:

На основание приетите наредби, след проведени процедури по обществено обсъждане, КЕВР прие указания по тяхното прилагане през периода 2017-2021 г., както следва:

- Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 2 (Указания НРКВКУ 2017-2021);

- Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 3, поправени с решение по Протокол № 118 от 07.06.2016 г., т. 8 (Указания НРЦВКУ 2017-2021);

- Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО), приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 5, изменени с решение по Протокол № 252 от 29.11.2017 г., т. 1;

- Решение № НВ-1 от 19.04.2016 г. за утвърждаване на норма на възвръщаемост на собствения (НВск) и на привлечения (НВпк) капитал, и нетен цикъл на оборотния капитал (НЦОК) в дни, по години за съответните групи ВиК оператори за регулаторен период 2017-2021 г.;

- Решение № ПК-1 от 22.06.2016 г. за определяне на групи ВиК оператори и определяне на прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите за регулаторен период 2017-2021 г.

След приемане на указанията, Комисията проведе редица обучения и работни срещи с ВиК операторите, така че да се осигури нужното разбиране на направените промени и въведените нови изисквания.

Изготвен бе анализ на проблеми, свързани с критериите по прилагане на принципа на социална поносимост на водоснабдителните и канализационните услуги, внесен с Доклад В-Дк-139/25.08.2016 г. и приет от Комисията с решение по т. 3 от Протокол № 177 от 01.09.2016 г. В анализа бе извършен задълбочен преглед на относимите нормативни изисквания и тяхното практическо приложение, констатирано бяха проблеми, които могат да предизвикат негативен ефект върху състоянието и дългосрочната устойчивост на ВиК сектора и да доведат до невъзможност от постигане

на целите, заложи в Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г., приета с Решение на Министерски съвет № 269 от 07.05.2014 г. Предложени бяха възможни алтернативи за тяхното решение. Анализът бе изпратен до ресорните министерства, парламентарните комисии и бе публикуван на страницата на КЕВР.

В изпълнение на нормативните разпоредби ВиК операторите представиха в Комисията проекти на своите бизнес планове и ценови заявления за периода 2017-2021 г. в началото на м. юли 2016 г.

Изменения в правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО) през 2017 г.:

С решение по т. 5 от Протокол № 76 от 19.04.2016 г. на КЕВР, след проведено обществено обсъждане, са приети Правила за водене на ЕСРО, включващи правила и Единен сметкоплан на ВиК операторите за регулаторни цели, инструкции и електронен модел за попълване на годишните отчетни справки за целите на регулаторното счетоводство на ВиК операторите. След приемането на Правилата за водене на ЕСРО, от Комисията са констатирани пропуски или неточно формулирани изисквания, които се нуждаят от допълнителни уточнения.

В тази връзка, след проведено на 19.10.2017 г. обществено обсъждане, с решение по т. 1 от Протокол № 252 от 29.11.2017 г., Комисията измени правилата за водене на ЕСРО с начална дата на прилагане на измененията 01.01.2018 г. Изменените правила са публикувани на интернет страницата на КЕВР и ВиК операторите са информирани с писмо изх. № В-17-00-7 от 06.12.2017 г.

С решение по Протокол № 276 от 15.12.2017 г. т. 2 КЕВР прие принципно становище по представени от Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС) - Насоки за изготвяне на доклад за фактически констатации и Примерен доклад за фактически констатации от страна на одитор във връзка с изискванията на чл. 34, ал. 5 от НРЦВКУ, утвърдени от Управителния съвет на ИДЕС на заседание на 11.12.2017 г. Документите на ИДЕС и принципното становище на КЕВР са публикувани на интернет страницата на КЕВР и ВиК операторите са информирани с писмо изх. № В-17-00-9 от 18.12.2017 г.

Годишен доклад и сравнителен анализ на ВиК сектора:

Първият регулаторен период във ВиК сектора обхваща 2006-2008 г., като съгласно § 2, т. 2 от ЗРВКУ първите бизнес планове се разработват от ВиК операторите и се одобряват от Комисията за период от три години.

Вторият регулаторен период е 2009-2013 г., удължен двукратно чрез изменения в ЗВ до края на 2016 г. За този регулаторен период са изготвени годишни доклади и сравнителни анализи за периода 2009-2014 г.⁴, както и допълнен за периода 2015-2016 г.⁵

Съгласно изменението на § 14 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ПРЗ към ЗИД на ЗВ, обн. в ДВ, бр. 58 от 31.07.2015 г.), следващият петгодишен регулаторен период започва от 1 януари 2017 г. и приключва на 31.12.2021 г.

⁴ Сравнителен анализ на ВиК сектора за периода **2009-2014 г.**, приет с решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 246 от 01.12.2015 г.

⁵ Сравнителен анализ на ВиК сектора за периода **2009-2016 г.**, приет с решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 276 от 15.12.2017 г.

В съответствие с разпоредбите на чл. 30 от ЗРВКУ и чл. 43 от НРКВКУ са изготвени годишни доклади за състоянието на ВиК сектора и сравнителни анализи за 2017 г.⁶, 2018 г.⁷, 2019 г.⁸ и 2020 г.⁹, публикувани на интернет страницата на КЕВР.

2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Съгласно новата нормативна регулаторна рамка, Комисията обединява двете производства – бизнес план и ценово заявление в едно и приема общо решение по тях. В тази връзка дружествата представят единен електронен модел, в който са посочени параметри както на бизнес плана, така и на ценовия модел. По този начин се гарантира взаимовръзка и зависимост между отделните елементи на техническата и икономическата части на бизнес плана и предложените цени на ВиК услуги.

При прегледа на предложените бизнес планове и ценови заявления, от съществено значение е и етапът на изпълнение на разпоредбите на ЗВ, по отношение на:

- учредяване на асоциации по ВиК (АВиК);
- изготвяне на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите по смисъла на § 9 на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ бр. 103 от 2013 г.);
- определяне на ВиК оператори и сключването на договори между АВиК или общински съвети, и ВиК оператори за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията, както и предоставяне на ВиК услуги на потребителите срещу заплащане;
- съгласуване на бизнес плановете на ВиК операторите от АВиК или общинския съвет.

Комисията осъществява задълбочен преглед и анализ на представените от дружествата документи. Извършеният първоначален преглед показва наличие на редица грешки и неточности в представената информация, липса на достатъчно задълбочени обосновки на направените прогнози и липса на документи, удостоверяващи статута и разпределението на ВиК активите.

В хода на образуваните административни производства по разглеждане на представените бизнес планове и ценови заявления от страна на ВиК операторите е установено, че в редица случаи част от горесцитираните разпоредби на Закона за водите не са изпълнени. Същевременно, за част от ВиК операторите са настъпили промени в границите на обособените им територии, които не са отразени както в сключените договори, така и в представените бизнес планове.

Нормативните разпоредби на ЗВ поставят като задължително изискване за ВиК оператор да има сключен договор по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ или по реда на Закон за концесиите (ЗК), за да може да извършва дейност като ВиК оператор. През 2016 г. са сключени договори по реда на ЗВ между съответните АВиК и съществуващите регионални държавни ВиК оператори в 26 области. В област София-град има сключен договор по реда на ЗК още през 2000 г., а през 2017 г. е сключен договор и с

⁶ Годишен доклад и сравнителен анализ на ВиК сектора за 2017 г., приет с решение на КЕВР по т. 7 от Протокол № 244 от 13.12.2018 г., и поправен с решение по т. 10 от Протокол № 230 от 18.12.2019 г.

⁷ Годишен доклад и сравнителен анализ на ВиК сектора за 2018 г., приет с решение на КЕВР по т.6 от Протокол № 238 от 23.12.2019 г.

⁸ Годишен доклад и сравнителен анализ на ВиК сектора за 2019 г., приет с решение на КЕВР по т.3 от Протокол № 257 от 02.12.2020 г.

⁹ Годишен доклад и сравнителен анализ на ВиК сектора за 2020 г., приет с решение на КЕВР по т.1 от Протокол № 215 от 30.09.2021 г.

регионалното дружество в област Пазарджик.

Изготвянето на окончателните протоколи за разпределение на собствеността на ВиК системите между държавата и общините по смисъла на § 9, ал. 5 от ЗИДЗВ е съществен елемент от реформата в сектор ВиК, т. к. въз основа на тези документи се уточнява кои са публичните ВиК активи в обособената територия – респективно ВиК операторите могат да определят кои публични активи следва да отпишат от своя баланс, а АВиК може да определи кои публични активи ще предостави на ВиК оператора за стопанисване чрез договор. Наличието на окончателните разпределителни протоколи е съществено с оглед извършването на анализ и преценка за стойността и разпределението на активите в амортизационните планове към бизнес плановете, както и да се изясни дали управлението на ВиК системите в техните обособени територии ще продължи да се извършва от общинските съвети по реда на чл. 198б, т. 3 от ЗВ (ако всички ВиК активи в обособената територия са публична общинска собственост) или следва да се учреди АВиК по реда на чл. 198б, т. 2 от ЗВ (ако има ВиК активи – публична държавна собственост).

От представената в КЕВР информация е изяснено, че през 2016-2017 г. са изготвени окончателни разпределителни протоколи за повечето общини, влизащи в обособените територии на регионални държавни ВиК оператори, за които има сключени договори по реда на ЗВ. Все още обаче тези изисквания не са изпълнени за някои общини – включително и за членове на асоциации по ВиК, за които вече има сключени договори по реда на ЗВ (например през 2018 г. са изготвени протоколи за общините Кубрат, Завет, Попово, Елин Пелин, Долна баня, Челопеч, Ботевград, Димитровград, Стамболово, Дупница, Исперих, Велинград, Батак, Сандански). През 2019 г. е изготвен протокол за община Троян, а през 2020 г. е изготвен протокол за община Белово. Все още в Комисията не са представени протоколи за общини Сърница, Ракитово, Панагюрище, Стрелча.

2.1. Производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори през регулаторен период 2017-2021 г.

През регулаторен период 2017-2021 г. КЕВР осъществява процедурите по разглеждане на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори, за които са изпълнени разпоредбите на ЗВ:

- Изпълнени са разпоредбите на § 9, ал. 5 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изготвяне и изпращане от министъра на регионалното развитие и благоустройството на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на публичните ВиК активи между държавата и общините в съответната обособена територия;

- Изяснен е, въз основа на собствеността на публичните ВиК активи, редът за управление на ВиК системи по реда на чл. 198б от ЗВ (АВиК или общински съвет);

- АВиК/Общински съвет е определила ВиК оператор съгласно чл. 198в, ал. 4, т. 1 от ЗВ и е възложила извършването на дейностите по чл. 198о, ал. 1 от ЗВ с договор по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ или по реда на Закона за концесиите, респективно дружеството отговаря на изискванията на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ;

- В случай че в съответната обособена територия са стартирани действия за изменения на границите на обособената територия чрез присъединяване или отпадане на общини, са изготвени и подписани анекси към договора по ЗВ, в които са уредени сроковете, в които съответният регионален ВиК оператор ще започне предоставяне на ВиК услуги в новата община;

- Бизнес планът на ВиК оператора е съгласуван от АВиК по реда на чл. 198м, ал. 2 от ЗВ, респективно АВиК не се възползвала от своите правомощия да върне бизнес

плана за доработка с мотивирано становище и указания при констатирано несъответствие с генералните планове, инвестиционните програми и договорите за възлагане.

След съгласуването на бизнес плана от АВиК, започва процедурата по неговото одобрение по реда на ЗРВКУ от страна на КЕВР. Комисията регулира качеството и цените на ВиК услугите, като в тази връзка КЕВР определя конкретни цели на всеки ВиК оператор за качеството на ВиК услугите и анализира всеки ценообразуващ елемент, участващ във формирането на цените на ВиК услугите. Комисията има правомощията да изисква изменения в проекта на бизнес плана, в случай че се констатират грешки или несъответствия с нормативната уредба и указанията на КЕВР, както и в случай че предложените от ВиК оператора параметри не са обосновани.

Експерти от КЕВР извършват задълбочен анализ на представените от ВиК операторите заявления. Направен е детайлен преглед на всички ценообразуващи елементи, като от страна на ВиК операторите са изисквани необходимите обосновки и анализи така че да се постигне уверение, че същите са икономически обосновани.

Във връзка с поставените от експертите на Комисията изисквания и указания, дружествата извършват корекции и изменения в проектите на бизнес плановете спрямо първоначалните си заявления. Едва след представяне на окончателни изменени проекти на бизнес план и ценово заявление, които отговарят на всички нормативни изисквания и указания на Комисията, за които са представени необходимите документи и обосновки, КЕВР стартира процедура по тяхното одобрение.

Процедурата по одобрение включва приемане на проект на общо решение по бизнес плана и ценовото заявление, провеждане на открито заседание с ВиК оператора, и на обществено обсъждане със заинтересованите лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ), и приемане на решение за одобряване на бизнес план, утвърждаване на цени на ВиК услуги за първата година от бизнес плана и одобряване на цени на ВиК услуги за следващите години от бизнес плана.

Доколкото 2021 г. е последната година от регулаторен период 2017-2021 г., по-долу е представена обобщена информация за постъпилите и разгледаните заявления за одобряване на бизнес планове и цени на ВиК услуги през изминалия 5-годишен регулаторен период.

През 2017 г. са проведени процедури за разглеждане на бизнес планове и са приети 45 решения, както следва:

- Одобрени бизнес плановете на 14 регионални ВиК оператора в областите София-град, Смолян, Варна, Пловдив, Силистра, Кърджали, Русе, Перник, Монтана, Шумен, Сливен, Ямбол, Враца, Бургас;

- Одобрени са бизнес плановете на 2 дружества, опериращи по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ - „Напоителни системи“ ЕАД и „ВиК-Златни пясъци“ ООД;

- Постановени са двукратно (общо 4) решения за връщане на бизнес плановете на регионалните ВиК оператори в областите Добрич и Видин, със задължителни указания за тяхното изменение;

- Постановени са 14 решения за спиране на административните производства по разглеждане на бизнес плановете на регионални ВиК оператори в областите Хасково, Стара Загора, Плевен, София-област, Габрово, Кюстендил, Разград (2 дружества), Пазарджик, Благоевград, чиито граници на обособени територии са променени чрез присъединяване или отпадане на общини, и тази промяна не е отразена в договорите с допълнително споразумение (анекс), както и общински дружества в Берковица, Троян,

Кресна, Сандански, за които не е изяснена собствеността на ВиК системите, респективно редът за тяхното управление по чл. 198б от ЗВ;

- Постановени са 11 решения за прекратяване на административните производства по разглеждане на бизнес планове на ВиК оператори, чиито обособени територии са прекратени след като съответните общини са приети в АВиК, респективно дружествата нямат сключен договор със собственика на публичните ВиК системи, и осъществяват временно дейност като ВиК оператори – в общините Димитровград, Стамболово, Кнежа, Ботевград, Севлиево, Дупница, Кубрат, Панагюрище, Стрелча, Свищов и Петрич.

През 2018 г. са проведени процедури за разглеждане на бизнес планове и са приети 12 решения, както следва:

- Одобрени са бизнес планове на регионални ВиК оператори в областите Добрич и Видин, след двукратни преработки;

- Одобрени са бизнес планове на регионални ВиК оператори в областите: Велико Търново, Габрово, Плевен и Благоевград, след административно приключване на процедурите по окрупняване, включително сключването на анекси към договорите между АВиК и регионалните ВиК оператори, които да изяснят сроковете и отговорностите на дружествата по настъпилите промени;

- Одобрени са бизнес планове на общински ВиК оператори в Брацигово и Кресна, след изпълнение на разпоредбите на ЗВ – изясняване собствеността на ВиК системите и реда за тяхното управление (чл. 198б, т. 3 от ЗВ – от общинските съвети) и сключване на договори по реда на ЗВ между общините и определените ВиК оператори;

- Одобрени са бизнес планове на 3 дружества, опериращи по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ: „ПСОВ-ЛЕКО КО“ ЕООД, гр. Радомир, „Верила Сървис“ АД, „ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас“ АД;

- Постановено е решение за връщане на бизнес плана на регионалния ВиК оператор в област Ловеч, със задължителни указания за неговото изменение.

През 2019 г. са проведени процедури за разглеждане на бизнес планове и са приети 9 решения, както следва:

- Одобрен е бизнес планът на регионалния ВиК оператор в област Ловеч, след преработка;

- Одобрени са бизнес планове на регионални ВиК оператори в областите: Стара Загора, Разград, София-област, след административно приключване на процедурите по окрупняване, включително сключването на анекси към договорите между АВиК и регионалните ВиК оператори, които да изяснят сроковете и отговорностите на дружествата по настъпилите промени;

- Одобрени са бизнес планове на общински ВиК оператори в Сапарева баня и Берковица, след изпълнение на разпоредбите на ЗВ – изясняване собствеността на ВиК системите и реда за тяхното управление (чл. 198б, т. 3 от ЗВ – от общинските съвети) и сключване на договори по реда на ЗВ между общините и определените ВиК оператори;

- Одобрен е бизнес план на едно дружество, опериращо по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ: „АЦК“ ООД;

- Постановени са две решения във връзка с протест на прокурор в отдел „Надзор за законност“ при Върховна административна прокуратура (ВАП) и влезли в сила Решение № 1436 от 04.02.2019 г. по адм. д. № 6199/2018 г. и Решение № 10477 от 05.07.2019 г. по адм. дело № 8759 от 2018 г., с които Върховният административен съд (ВАС) е отменил Решение № БП-Ц-21 от 30.11.2017 г. и Решение № БП-Ц-22 от

30.11.2017 г. на КЕВР и е върнал преписките на Комисията за ново произнасяне при спазване на задължителните указания по тълкуване и прилагане на закона.

През 2020 г. са проведени процедури за разглеждане на бизнес планове и са приети 5 решения, както следва:

- Одобрени са бизнес плановете на регионални ВиК оператори в областите: Търговище и Хасково, след административно приключване на процедурите по окрупняване, включително сключването на анекси към договорите между АВиК и регионалните ВиК оператори, които да изяснят сроковете и отговорностите на дружествата по настъпилите промени;

- Одобрен е бизнес план на общински ВиК оператор в Троян, след изпълнение на разпоредбите на ЗВ – изясняване собствеността на ВиК системите и реда за тяхното управление (чл. 198б, т. 3 от ЗВ – от общинските съвети) и сключване на договори по реда на ЗВ между общините и определените ВиК оператори;

- Одобрен е бизнес план на дружество, опериращо по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ: „Спринг Форс“ ООД, гр. Нови пазар;

- Постановено е решение във връзка с протест на прокурор в отдел „Надзор за законност“ при ВАП и влязло в сила Решение № 3916 от 13.03.2020 г. по адм. дело № 2192/2019 г., с което ВАС е отменил Решение № БП-Ц-20 от 30.11.2017 г. на КЕВР и е върнал преписката на Комисията за ново произнасяне при спазване на задължителните указания по тълкуване и прилагане на закона.

2.2. Годишни изменения на одобрени цени на ВиК услуги през регулаторен период 2017-2021 г.

2.2.1. Изменения на одобрените цени на ВиК услуги по реда на раздел II от глава четвърта на НРЦВКУ през втория, третия и четвъртия ценови период

Съгласно чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ, при прилагане на метода за ценово регулиране „горна граница на цени“, Комисията едновременно утвърждава цени на ВиК оператора за първата година от регулаторния период и одобрява цени за следващите години от регулаторния период, които се изменят в края на ценовия период с инфлационен индекс, намален с коефициент X, регулаторният период е с продължителност по чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ; Комисията по реда на чл. 29 изменя одобрената цена за следващата година от бизнес плана на базата на актуална информация за инфлацията от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период и коефициент X; изменението се извършва по реда на Глава четвърта, Раздел II и се изчислява по следната формула:

$$Ц_t = Ц(БП_t) \times (1 + И - X) \times t,$$

където:

Ц са цените на ВиК оператора;

t – времевият индекс;

Ц (БП_t) – одобрената цена на ВиК оператора за съответната година от бизнес плана;

И – инфлацията за периода от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период до датата на изчисление на изменението, която влияе върху разходите на ВиК оператора.

Коефициент X се изчислява по следната формула: $X = E + Q + Y$,

където:

E е коефициент за подобряване на ефективността за година t; коефициентът е индивидуален за всеки ВиК оператор и се определя от Комисията за всеки ценови период с решението по чл. 27, ал. 1 от НРЦВКУ.

Q – коефициент, който се изчислява по следната формула:

$$Q = Q_p + Q_{и},$$

където:

Q_p е коефициент, отразяващ разликата между прогнозните и действителните разходи, които са в резултат на осъществяване на нови дейности и/или експлоатация и поддръжка на нови активи; с решението по чл. 27, ал. 1 от НРЦВКУ, Комисията определя конкретните разходи за всеки ВиК оператор, за които ще се прилага коефициентът Q_p;

Q_и – коефициент, отразяващ разликата между прогнозните и действителните инвестиции, извършени за изпълнение на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4 от НРЦВКУ;

Y – коефициент, отразяващ изпълнението на индивидуалните годишни целеви нива на единните показатели за ефективност, определени по реда на чл. 4, ал. 2, т. 1 от НРЦВКУ, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4 от същата наредба.

Съгласно чл. 29, ал. 1 от НРЦВКУ при прилагане на методите на ценово регулиране "горна граница на цени" и "горна граница на приходи" одобрените цени за всяка година от бизнес плана се изменят служебно от Комисията в съответствие с чл. 6, т. 2 и 3 във връзка с чл. 4. В ал. 2 от същата разпоредба се посочва, че измененията по ал. 1 се извършват ежегодно с решение на Комисията, което се взема в закрито заседание преди началото на ценовия период, за който се отнасят. Съгласно чл. 29, ал. 3 от НРЦВКУ при измененията по ал. 1 се извършва анализ на социалната поносимост на цените на ВиК услугите. Ал. 5 от същата разпоредба посочва, че решението по ал. 2 влиза в сила от 1 януари на ценовия период, за който се отнася.

Коефициент Е

Съгласно т. 9.1. от Указания НРЦВКУ, коефициентът „Е“ се определя от Комисията по реда на чл. 27, ал. 1 във връзка с чл. 26, ал. 2, т. 6 от НРЦВКУ. Стойностите на коефициента „Е“ се обсъждат по реда на член 25, ал. 1 от НРЦВКУ. С решение по Протокол № 8 от 11.01.2017 г., т. 1, КЕВР прие подход за определяне на коефициент за подобряване на ефективността „Е“ и определи индикативни коефициенти „Е“ на ВиК операторите.

Коефициент Q_p

Съгласно т. 9.2 от Указания НРЦВКУ, коефициентът „Q_p“ се изчислява за всяка година от регулаторния период за всеки ВиК оператор като отношение на разликата между прогнозните (одобрените) и действителните (отчетните) допълнителни разходи към прогнозните (одобрените) разходи. С коефициента „Q_p“ се коригира в положителна или отрицателна посока одобрената цена, която подлежи на корекция във формулата по т. 8.

В решенията по чл. 27, ал. 1 от НРЦВКУ, с които КЕВР одобри бизнес планове, утвърди одобри цени на ВиК услугите за съответните ВиК оператори през регулаторен период 2017-2021 г., на основание чл. 26, ал. 2, т. 6 от НРЦВКУ, Комисията определи стойността на коефициента за подобряване на ефективността „Е“ за всяка година от бизнес плана и разходите, за които се прилага коефициентът „Q_p“.

През регулаторния период Комисията осъществява ежегоден контрол на отчетените от ВиК операторите разходи, в резултат на които е потвърден или коригиран размерът на отчетените разходи от отчетните доклади на ВиК операторите за съответната година.

С Решение № Ц-34 от 15.12.2017 г., КЕВР измени одобрените цени на ВиК услуги за **2018 г.** в съответствие с разпоредбите на чл. 29 и чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ, чрез прилагане на актуална информация за инфлацията от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период на съответното дружество и коефициент „Х“, включващ коефициент „Е“.

С Решение № Ц-20 от 28.12.2018 г., КЕВР измени одобрените цени на ВиК услуги за **2019 г.** в съответствие с разпоредбите на чл. 29 и чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ, чрез прилагане на актуална информация за инфлацията от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период на съответното дружество и коефициент „Х“, включващ коефициенти „Е“ и „Qp“.

С Решение № Ц-37 от 23.12.2019 г., КЕВР измени одобрените цени на ВиК услуги за **2020 г.** в съответствие с разпоредбите на чл. 29 и чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ, чрез прилагане на актуална информация за инфлацията от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период на съответното дружество и коефициент „Х“, включващ коефициенти „Е“ и „Qp“.

2.2.2. Изменения на одобрените цени на ВиК услуги по реда на раздел II от глава четвърта на НРЦВКУ през петия ценови период

Съгласно чл. 4, ал. 1 от НРЦВКУ, Комисията изменя с коефициент Y и коефициент Qi необходимите приходи на ВиК оператора при прилагане на методите по чл. 6, т. 2 и 3 и в случаите, предвидени в НРКВКУ, в зависимост от изпълнението на годишните целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите. Съгласно ал. 4, т. 1 от същата разпоредба, изменението по ал. 1 се извършва след третата година на регулаторния период, като в този случай намалението или увеличението на необходимите приходи действа за съответния пети ценови период, и след края на регулаторния период, като в този случай намалението или увеличението на необходимите приходи действа през втория ценови период от следващия регулаторен период (т. 2).

Коефициент Qi

Както бе посочено, съгласно чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ, Qi е коефициент, отразяващ разликата между прогнозните и действителните инвестиции, извършени за изпълнение на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4.

Съгласно т. 9.3.1. от Указания НРЦВКУ, коефициентът „Qi“ се изчислява като отношение на разликата между прогнозните (одобрените) и действителните (отчетните) инвестиции към прогнозните (одобрените) инвестиции, извършени от ВиК оператора с цел изпълнение на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество. С коефициента „Qi“ се коригира в отрицателна посока одобрената цена, която подлежи на корекция във формулата по т. 8.

Третата година на регулаторния период е 2019 г., респективно за изчисляване на коефициент „Qi“ отчетените от ВиК операторите инвестиции през периода 2017-2019 г. са съпоставени с инвестициите в одобрените бизнес планове.

По отношение на инвестициите в собствени активи, същите се финансират от разходи за амортизации на собствени дълготрайни активи (Справка № 11 към бизнес плановете, Група 1). В случай че същите не покриват прогнозните инвестиции, ВиК операторът посочва как ще бъде осигурен съответният недостиг.

По отношение на инвестициите в публични активи, съгласно чл. 10, ал. 5 от НРЦВКУ, за целите на ценообразуването Комисията може да позволи поетапно включване на амортизационни отчисления върху активи – публична държавна и/или

общинска собственост, включително изградени със средства на ВиК оператора, като съгласно чл. 10, ал. 6 от НРЦВКУ, амортизационните отчисления върху активи – публична държавна и/или общинска собственост, се използват от ВиК оператора за капиталови разходи и обслужване на главници на инвестиционни заеми за капиталова поддръжка на съществуващи и изграждане на нови публични ВиК активи.

В тази връзка, съгласно т. 25 от Указания НРЦВКУ, в годишните разходи се включват амортизационни отчисления върху активи – публична държавна и/или общинска собственост, които следва да съответстват на предложените капиталови разходи и разходи за обслужване на главници на инвестиционни заеми за капиталова поддръжка на съществуващи и за изграждане на нови публични ВиК активи.

Коефициентът „Qi“ е изчислен сумарно за всеки ВиК оператор през четвъртата година от регулаторния период, като са отчетени инвестициите, извършени до края на третата година от регулаторния период. В този случай корекцията води до намаление на одобрената цена за петата година от регулаторния период. Отчетените от дружествата инвестиции през изминалия тригодишен период 2017-2019 г. са били обект на проверки, в рамките на които са съставени и връчени двустранни констативни протоколи, изготвени са доклади за резултатите от същите, които са разгледани и приети от КЕВР и съответната информация е публикувана в годишните доклади по чл. 30 от ЗРВКУ. Съпоставянето на прогнозните (одобрените) и действителните (отчетните) инвестиции за периода 2017-2019 г. е съобразено с периода на действие на одобрените бизнес планове, извършено е за всяка услуга, за която в одобрените цени на ВиК услуги са включени разходи за амортизации, с които се финансират инвестиции, като е отчетено изпълнението на предвидените инвестиции в собствени (корпоративни) активи и инвестициите в публичните ВиК активи.

Коефициент У:

Както бе посочено, съгласно чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ, „У“ е коефициент, отразяващ изпълнението на индивидуалните годишни целеви нива на единните показатели за ефективност, определени по реда на чл. 4, ал. 2, т. 1, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4.

Съгласно чл. 4, ал. 2 от НРЦВКУ, с решение на Комисията се определят набор от показатели за качество, които ще служат като единни показатели за ефективност по смисъла на чл. 13, ал. 3 от ЗРВКУ и НРКВКУ, които се вземат предвид за целите на изменението по ал. 1 за съответния регулаторен период (т. 1), и допустимите максимални и минимални нива на изменението по ал. 1 (т. 2).

На основание чл. 4, ал. 6 от НРЦВКУ, единните показатели за ефективност не се променят през регулаторния период, за който се прилагат.

Съгласно т. 49.1 от Указания НРКВКУ, за регулаторен период 2017-2021 г. са приети следните единни показатели за ефективност: *ПК2а* (качество на питейната вода по показателите, които се мониторират, съгласно изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите в големи зони на водоснабдяване); *ПКб* (налягане във водоснабдителната система); *ПК11г* (реhabилитация на водопроводната мрежа); *ПК12г* (събираемост); *ПК12е* (ефективност на изграждане на водомерното стопанство).

Коефициентът „У“ е изчислен сумарно за всеки ВиК оператор през четвъртата година от регулаторния период, като е отчетено постигането на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество към края на третата година от регулаторния период. В този случай корекцията, която произтича от приложението на коефициента „У“, се прилага за петата година от регулаторния период и води до увеличение или намаление на одобрената цена за петата година от регулаторния период. През 2020 г. са извършени проверки на степента на внедряване на изискуемите

регистри и бази данни, както и са извършени преглед и верификация на представената от съответния ВиК оператор в годишния отчет за изпълнение на одобрения бизнес план за 2019 г. информация за променливи, формиращи нивата на показателите за качество. С оглед факта, че коефициент „У“ се прилага за постигнатите резултати през тригодишния период 2017-2019 г., при определянето на одобрена и реална стъпка се съпоставят отчетените нива за 2015 г. (базова година) към прогнозните (разчет) и отчетените (отчет) нива за 2019 г.

С Решение № Ц-46 от 30.12.2020 г. КЕВР измени одобрените цени на ВиК услуги за **2021 г.** в съответствие с разпоредбите на чл. 29, чл. 6, т. 2 и чл. 4, ал. 4, т. 1 от НРЦВКУ чрез прилагане на актуална информация за инфлацията от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период на съответното дружество и коефициент „Х“, включващ коефициенти „Е“, „Qp“, „Qi“ и „Y“.

2.2.3. Преразглеждане на одобрените цени на ВиК услуги по реда на раздел III от глава четвърта на НРЦВКУ през регулаторен период 2017-2021 г.

Съгласно чл. 19 от ЗРВКУ, процедура за преразглеждане на цените се открива от Комисията служебно или по искане на ВиК оператори, когато възникне непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, което съществено променя приходите и икономически обосноваването разходи на ВиК операторите. Легалната дефиниция за „Непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер“ е посочена в § 1, ал. 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗРВКУ, както следва: *събитие, възникнало след утвърждаването на бизнес плана, което ВиК операторът, въпреки проявената грижа според особеностите на случая, не е могъл да избегне и чиито последици не е могъл да предотврати.*

Процедурата за преразглеждане на цените на ВиК услугите е регламентирана в Глава четвърта, Раздел III от НРЦВКУ. Съгласно чл. 31, ал. 1 от НРЦВКУ, процедура по преразглеждане на цените по този раздел се открива при следните условия: *възникване на непредвидено или непредотвратимо събитие или събития от извънреден характер (т. 1), и съществени промени в приходите или икономически обосноваването разходи на ВиК оператора съгласно чл. 32, ал. 1, т. 1 и 2 (т. 2).*

Съгласно чл. 32, ал. 1 от НРЦВКУ, преразглеждане на цените на ВиК услуги по реда на този раздел може да се допусне, ако едновременно са налице следните условия:

1. събитието или събитията по чл. 31, ал. 1, т. 1 водят до изменение на приходите или икономически обосноваването разходи на ВиК оператора с повече от 2 на сто;

2. ВиК операторът е положил дължимата грижа според особеностите на случая да избегне събитието по т. 1 и да предотврати неговите последици; доказателства за изпълнение на това условие се прилагат към заявлението на ВиК оператора по чл. 31, ал. 2; при необходимост Комисията може да поиска допълнителни доказателства.

Съгласно чл. 33, ал. 1 от НРЦВКУ, Комисията се произнася за наличието или липсата на условията по чл. 32, ал. 1 с решение, а съгласно чл. 32, ал. 3 от НРЦВКУ, изменението на приходите или икономически обосноваването разходи на ВиК оператора по реда на този раздел не се отчита повторно при извършване на годишните изменения на цените по реда на чл. 29. Съгласно чл. 33, ал. 4 от НРЦВКУ, изменението на цените, допуснато по реда на ал. 1, се извършва с решението на Комисията по чл. 29.

С оглед прилагането на чл. 32, ал. 1 от НРЦВКУ следва да са налице кумулативно двете предпоставки – настъпилото непредвидено или непредотвратимо

събитие или събития от извънреден характер и предизвиканата от него съществена промяна в приходите или икономически обосноващите разходи на ВиК оператора.

През регулаторен период 2017-2021 г. са преразгледани по реда на Раздел III от Глава четвърта на НРЦВКУ одобрени цени на ВиК услуги на следните дружества:

„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Монтана: По заявление на дружеството е стартирана процедура за преразглеждане на одобрената за 2020 г. цена за услугата доставяне вода на друг ВиК оператор – ВС Враца. С Решение № Ц-35 от 20.12.2019 г. е установено наличие на условия по смисъла на чл. 32, ал. 1 от НРЦВКУ за преразглеждане на одобрената цена, и е допуснато нейното преразглеждане, което е извършено със следващо решение по чл. 29 от НРЦВКУ (Решение № Ц-37 от 23.12.2019 г.);

„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Видин: По заявление на дружеството е стартирана процедура за преразглеждане на одобрената за 2021 г. цена за услугата пречистване на отпадъчни води. С Решение № Ц-39 от 26.11.2020 г. е установено наличие на условия по смисъла на чл. 32, ал. 1 от НРЦВКУ за преразглеждане на одобрената цена, и е допуснато нейното преразглеждане, което е извършено със следващо решение по чл. 29 от НРЦВКУ (Решение № Ц-46 от 30.12.2020 г.);

„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Монтана: По заявление на дружеството е стартирана процедура за преразглеждане на одобрената за 2021 г. цена за услугата доставяне вода на друг ВиК оператор – ВС Враца. С Решение № Ц-40 от 26.11.2020 г. е установено наличие на условия по смисъла на чл. 32, ал. 1 от НРЦВКУ за преразглеждане на одобрената цена, и е допуснато нейното преразглеждане, което е извършено със следващо решение по чл. 29 от НРЦВКУ (Решение № Ц-46 от 30.12.2020 г.).

През 2021 г. са постъпили искания от ВиК дружества за преразглеждане на одобрени цени на ВиК услуги за 2021 г. по реда на чл. 19 от ЗРВКУ.

Същите не са разгледани от КЕВР поради липса на нормативна възможност. Доколкото преразглеждане на утвърдените цени на ВиК услуги по реда на Глава четвърта, Раздел III от НРЦВКУ следва да се извърши с решението на Комисията по чл. 29 от НРЦВКУ, то такава процедура не би могла да се извърши от Комисията през последната година от регулаторния период, т.к. през 2021 г. КЕВР следва да разглежда проектите на бизнес планове и цени на ВиК услуги за новия регулаторен период 2022-2026 г., и следва да утвърди нови цени на ВиК услуги за 2022 г., респективно не следва да се провежда процедура за изменение на одобрени цени и постановяване на решение по чл. 29 от НРЦВКУ.

2.3. Спрени и/или прекратени производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори през регулаторен период 2017-2021 г.

Във връзка с правомощията на АВиК и/или общинските съвети по чл. 198а, ал. 3 от ЗВ (решенията за промяна на границите на обособената територия се приемат от Общото събрание на АВиК или от общинския съвет) и във връзка с разпоредбите на чл. 198а, ал. 2 от ЗВ (границите на обособената територия могат да се променят в зависимост от присъединяването или отпадането на общини от нея), през 2016-2018 г. са настъпили промени в границите на обособените територии в 11 области: Стара Загора, Хасково, Велико Търново, София, Плевен, Габрово, Кюстендил, Пазарджик, Разград, Благоевград и Търговище. Общо 11 общини (Стамболово, Димитровград,

Свищов, Ботевград, Кнежа, Севлиево, Дупница, Панагюрище, Стрелча, Кубрат и Петрич), в които до момента ВиК услуги се предоставят от общински ВиК оператори, имащи обособени територии по смисъла на ЗВ, са взели решения за присъединяване към регионалната АВиК и съответно АВиК е взела решение за промяна в границите на обособената си територия чрез тяхното присъединяване. Съгласно разпоредбите на чл. 198а, ал. 4 от ЗВ, обособената територия прекратява съществуването си, когато общините в нея се присъединят към друга обособена територия и в тази връзка след решенията на АВиК, посочените 11 общински ВиК оператора вече нямат своя обособена територия и не отговарят на изискванията на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ.

Отделно от това, четири общини са излезли от една обособена територия и са присъединени в друга такава – това са общините Тополовград, която излиза от АВиК–Стара Загора и се присъединява към АВиК–Хасково, община Завет, която излиза от АВиК–Исперих и се присъединява към АВиК–Разград, Попово и Опака, които излизат от АВиК–Разград и се присъединяват към АВиК–Търговище.

Съгласно § 9, ал. 11 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.), до сключването на договор по реда на чл. 198о, ал. 4 активите по ал. 8 – 10 продължават да се стопанисват, поддържат и експлоатират по досегашния ред от действащите към деня на влизането в сила на този закон ВиК оператори на обособената територия по смисъла на § 34 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ДВ, бр. 47 от 2009 г.; изм., бр. 95 от 2009 г.).

Съгласно чл. 2.2. (б) от сключените между АВиК и регионалните ВиК оператори договори по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ, обособената територия се променя съответно при увеличаване/намаляване на територията, включена в нея, в съответствие със ЗВ. Страните се съгласяват да сключат анекс към договора, който да уреди отношенията им по повод на горепосочената промяна на обособената територия във възможно най-кратък срок след промяната. Съгласно буква (в) от същия член на договорите, в случай на промяна на границите на обособената територия, операторът ще продължи да изпълнява задълженията си по договора в рамките на първоначалната територия до датата, посочена в анекса по чл. 2.2. (б).

Въпреки настъпилите изменения в границите на обособените територии, след взети решения на АВиК и въпреки договорните изисквания за сключване на анекси към договорите, с които да се уредят взаимоотношенията между АВиК и дружествата във възможно най-кратък срок след промяната, през 2017 г. отношенията между страните по договор не са уредени, доколкото не са сключени анекси.

През 2018 г. са приключени действията по окрупняване в област Велико Търново и са предприети административни действия в областите Габрово, Плевен и Благоевград, след което КЕВР одобри изменените бизнес планове на съответните регионални ВиК оператори.

В края на 2018 г. са сключени допълнителни споразумения към договорите на регионалните ВиК оператори в областите Стара Загора и Хасково, Кюстендил, Разград и Търговище, като Комисията одобри изменените бизнес планове на регионалните ВиК оператори в областите Стара Загора и Разград през 2019 г., Търговище и Хасково през 2020 г. „Кюстендилска вода“ ЕООД не е представило бизнес план в Комисията.

През 2019 г. е изяснена собствеността на ВиК системите в община Троян, а през 2020 г. е подписан и договор между община Троян и ВиК оператора, след което бизнес планът на дружеството е одобрен.

През 2020 г. в КЕВР е представен сключен окончателен разпределителен протокол за обособената територия на „ВиК – Белово“ ООД, съгласно който редът за

управление на публичните ВиК системи е по чл. 198б, т. 3 от ЗВ, т.е. от общинския съвет. Дружеството не е представило бизнес план в Комисията.

До края на 2020 г. не са изяснени сроковете, в които „Водоснабдяване и канализационни услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик ще започне предоставянето на ВиК услуги в новоприєдинените общини Панагюрище и Стрелча, въпреки взетите решения за тяхното присъединяване от АВиК-Пазарджик съответно от 29.07.2016 г. и 11.01.2017 г., както и отказът за промяна в границите на обособената територия чрез отпадане на общините Панагюрище и Стрелча от АВиК-Пазарджик от 29.10.2019 г., доколкото не е сключено допълнително споразумение между АВиК-Пазарджик и ВиК оператора.

По отношение на „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Исперих (дружество с държавно участие) и „ВКС“ ЕООД, гр. Пещера (общински ВиК оператор) са учредени асоциации по ВиК (АВиК-Исперих и АВиК-Пещера), които не са възложили изпълнението на дейностите по чл. 198о, ал. 1 от ЗВ с договор, респективно дружествата не отговарят на разпоредбите на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ.

По отношение на „ВиК-Батак“ ЕООД, „ВКТВ“ ЕООД, гр. Ракитово, „Увекс“ ЕООД, гр. Сандански и „ВКТВ“ ЕООД, гр. Велинград (общински ВиК оператори) е установено, че собствеността на ВиК системите е разпределена между държавата и общината или между две общини, респективно редът за тяхното управление е по чл. 198б, т. 2 от ЗВ. За посочените обособени територии не са учредени асоциации по ВиК, които да възложат изпълнението на дейностите по чл. 198о, ал. 1 от ЗВ с договор, респективно дружествата не отговарят на разпоредбите на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ.

3. КОНТРОЛ

Приетите през 2016 г. нови наредби за регулиране на качеството и цените на ВиК услугите поставят нови изисквания както към ВиК операторите, така и към Комисията. Особено голям фокус е отреден на качеството на информацията, предоставяна от дружествата, като на КЕВР е вменено и ново задължение освен да оценява постигнатите резултати за подобрене на качеството на ВиК услугите, да оценява и качеството на предоставяната информация. В тази връзка в своите указания по прилагането на новите наредби за регулаторен период 2017-2021 г. Комисията заложи конкретни изисквания към дружествата, включително:

- Създаване и поддържане на регистри (регистър на активи/географска информационна система; на аварии; на лабораторни изследвания за качеството на питейни и отпадъчни води; на оплаквания от потребители; на утайки от ПСОВ; на водомери на сградни отклонения; система за отчитане и фактуриране, счетоводна система за регулаторна отчетност);

- Създаване и поддържане на бази данни (измерени количества вода на вход водоснабдителна система; контролни разходомери и дата логери, изчисляване на неизмерена законна консумация; изразходвана електрическа енергия; измерени количества вода на вход ПСПВ/ПСОВ; сключени и изпълнени договори за присъединяване; длъжности и задължения на персонала);

- Внедряване на стандарти за системи за управление БДС EN ISO 9001:2008, БДС EN ISO 14001:2004, BS OHSAS 18001:2007;

- Създаване и поддържане на интернет страница на български език, както и поддържане на 24-часова телефонна линия за връзка с потребители;

- Внедряване на правила за Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО), включително и предоставяне на одиторски доклад за тяхното прилагане.

Съгласно т. 3д от Указания НРКВКУ, *Регистър* е електронна база данни, която:
е изградена по единна методология;
съдържа достоверна информация, която може да се потвърди с документи;
се актуализира своевременно;
съхранява по леснодостъпен начин съдържащата се в нея информация;
дава възможност за генериране на справки за всяко вписано обстоятелство.

Така предвидените регистри следва да предоставят достоверна и надеждна информация за ключови параметри от дейността на ВиК операторите – активи, аварии, лабораторни изследвания, оплаквания на потребители, утайки от ПСОВ, водомери на СВО, фактурирани количества и счетоводни данни. Дигиталните регистри следва да са специализирани софтуерни системи, които по надежден начин да защитават въведената в тях информация срещу последващи нерегламентирани корекции и/или манипулации, да могат да генерират справки и отчети във всеки момент на проверка, които да са съпоставими с представени официални отчети, и да могат да бъдат потвърдени с данни от първични източници (протоколи, фактури, чертежи и други).

По отношение на изискуемите регистри и бази данни, са проверявани общите характеристики (включително заповеди за тяхното внедряване и необходимите вътрешни политики и процедури; наличие на правила за описание на процесите на работа с данни и механизми за тяхното верифициране и последващ контрол; наличие на потребителски имена, пароли и нива на достъп; съхраняване на записи за извършените промени, възможностите за експортиране на данните, връзки с други системи и възможности за генериране на справки по зададени критерии); както и изискуемите специфични характеристики за всеки един от тях.

КЕВР ежегодно следи и анализира постигнатите нива на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги в страната, както въз основа на изготвяните и представяни в Комисията годишни отчетни доклади на ВиК операторите, така и чрез проверки на място.

3.1. Извършени проверки през регулаторен период 2017-2021 г.

Доколкото 2021 г. е последната година от регулаторен период 2017-2021 г., по-долу е представена обобщена информация за осъществените планови и извънредни проверки през изминалия 5-годишен регулаторен период.

Извършени планови и извънредни проверки през 2017 г.

През 2017 г. - първата година от регулаторния период КЕВР извърши планови проверки във всички 28 регионални ВиК оператора, за да се провери състоянието на информационна обезпеченост в началото на регулаторния период. Бяха проверени наличните регистри и бази данни, и бяха описани техните общи и специфични характеристики.

Подробна информация за състоянието и констатациите за всеки регистър е посочена в сравнителен анализ 2009-2016 г., приет с решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 276 от 15.12.2017 г. - повечето дружества не поддържат регистри и/или бази данни. Често информацията не е защитена от нерегламентирана промяна, поради което е с ниско ниво на достоверност. В общия случай дружествата не са създали и внедрили процедури и правила за въвеждане, поддържане и архивиране на данните, които да гарантират, че процесите се управляват и контролират по адекватен начин.

Не всички дружества са създали разходни центрове или проектни кодове по инвестиционни направления, по които да се отнасят изградените активи в съответствие

с принципите на ЕСРО; не се поддържа информация за вложен труд, и не се включват в размера на инвестициите всички разходи, свързани с придобиване, изграждане и основен ремонт на дълготрайните активи, разходи за вложения труд и осигуровки, механизация и автотранспорт; както не са създали аналитични сметки за текущо счетоводно отчитане на оперативни ремонти, съгласно структурата на ремонтната програма, не се отчитат вложеният труд и механизация.

През същата година са извършени 7 броя извънредни проверки във връзка с постъпили сигнали от държавни органи, жалби, молби и предложения на граждани, както и проверка на информацията, представена от ВиК оператори.

Извършени планови и извънредни проверки през 2018 г.

През 2018 г. са извършени планови проверки за изпълнение на одобрените бизнес планове на 14 регионални ВиК оператора през 2017 г. В рамките на извършените планови проверки са проверени наличните регистри и бази данни, обхват на съдържащата се в тях информация, налични вътрешни процедури и правила за поддръжка и е изискано потвърждение на представени годишни отчетни данни. Проверено е прилагането на правилата на ЕСРО, включително за осчетоводяване и разпределяне на преки разходи и активи, разходи и активи за административна и спомагателна дейност, разходи, включени в коефициент Qp, осчетоводяване на обекти от инвестиционната и ремонтната програми, и прилагането на утвърдените цени на ВиК услуги. В рамките на проверките са изискани досиета на общо 252 обекта от инвестиционните програми и 193 обекта от ремонтните програми на проверените дружества, избрани на случаен принцип (като са изисквани обекти от основни категории и направления).

Резултатите от проверките показаха, че голяма част от дружествата са започнали да предприемат необходимите мерки за внедряване и/или допълване на необходимите регистри и бази данни, както и създаване на официални правила и процедури за тяхната поддръжка. Въпреки това обаче са необходими фокусирани и целенасочени усилия, за да се постигне сигурност и надеждност на събираната и обработвана информация от страна на дружествата.

По отношение на прилагането на правилата на ЕСРО се установява, че констатираните през 2017 г. проблеми, описани в предходния раздел, продължават да са налични за редица ВиК оператори въпреки въведеното изискване дружествата да представят одиторски доклад за спазването на правилата за водене на ЕСРО.

След приключване на плановите проверки през 2018 г., с писмо изх. № В-17-00-3 от 18.01.2019 г. е изпратена подробна информация до всички дружества с копие до Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) и браншови организации, а с писмо изх. № В-04-00-5 от 21.01.2019 г. е синтезирана информация до МРРБ и всички областни управители и председатели на асоциации по ВиК за установените при извършените проверки проблеми във ВиК сектора към края на 2017 г.

Информация за констатираните факти и обстоятелства е представена в Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2017 г., приет с Решение на КЕВР по т. 7 от Протокол № 244 от 13.12.2018 г., и поправен с Решение по т. 10 от Протокол № 230 от 18.12.2019 г.

През същата година е извършена една извънредна проверка на ВиК дружество, при която са констатирани нарушения в дейността на ВиК оператора и са дадени задължителни указания, а преписката е изпратена и до съответните административни органи за предприемане на действия по компетентност.

Извършени планови и извънредни проверки през 2019 г.

През 2019 г. са извършени планови проверки за изпълнение на одобрените бизнес планове на 20 регионални ВиК оператора през 2018 г. В рамките на извършените планови проверки са проверени наличните регистри и бази данни, обхват на съдържащата се в тях информация, налични вътрешни процедури и правила за поддръжка и е изискано потвърждение на представени годишни отчетни данни. Проверено е прилагането на правилата на ЕСРО, включително за осчетоводяване и разпределяне на преки разходи и активи, разходи и активи за административна и спомагателна дейност, разходи, включени в коефициент „Qr“, осчетоводяване на обекти от инвестиционната и ремонтната програми, и прилагането на утвърдените цени на ВиК услуги. В рамките на проверките са изискани досиета на общо 635 обекта от инвестиционните програми и 510 обекта от ремонтните програми на проверените дружества, избрани на случаен принцип (като са изисквани обекти от основни категории и направления).

При проверките се установени, че полаганите от дружествата усилия за внедряване на регистри и бази данни, както и прилагането на правилата на ЕСРО, не са достатъчни, въпреки че се констатира напредък.

През 2019 г. КЕВР провери прилагането на предварителното условие за Механизъм за реинвестиране на част от приходите съгласно Тематично предварително условие 6.1. за Европейски структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, Действие № 7 в рамките на програмата за планови проверки на 20 ВиК дружества, като е установено, че само един ВиК оператор е открил специална инвестиционна банкова сметка, като всеки месец отчислява част от приходите си и ги прехвърля в инвестиционната сметка; в пет ВиК дружества са открити специални инвестиционни банкови сметки, но по тях няма движение, натрупани обороти и съответно крайното салдо е с нулева стойност; а в четиринадесет ВиК дружества няма открити специални инвестиционни банкови сметки и дружествата не отделят от приходите си съответния размер на включените в цената амортизационни отчисления и възвръщаемост, които следва да се изразходват целево за извършването на капиталови разходи.

След приключване на плановите проверки през 2019 г., с писмо изх. № В-17-00-3 от 20.01.2020 г. е изпратена подробна информация до всички дружества с копие до МРРБ и браншови организации, а с писмо изх. № В-07-00-5 от 20.01.2020 г. е синтезирана информация до МРРБ и всички областни управители и председатели на асоциации по ВиК за установените при извършените проверки проблеми във ВиК сектора към края на 2018 г.

Информация за констатираните факти и обстоятелства е представена в Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2018 г., приет с Решение на КЕВР по т. 6 от Протокол № 238 от 23.12.2019 г.

През същата година са извършени извънредни проверки на две дружества, доставящи вода до водоснабдителните системи на други ВиК оператори, в резултат на които са дадени препоръки на дружествата по отношение измерване на водни количества, разпределянето и планирането на разходи между основната система и системите за друг ВиК оператор. Във връзка с постъпили жалби са извършени извънредни проверки на две дружества.

Извършени планови и извънредни проверки през 2020 г.

През 2020 г. са извършени планови проверки за изпълнение на одобрените бизнес планове на 34 ВиК оператора за 2019 г. В рамките на извършените планови

проверки са проверени наличните регистри и бази данни, обхват на съдържащата се в тях информация, налични вътрешни процедури и правила за поддръжка и е изискано потвърждение на представени годишни отчетни данни. Проверено е прилагането на правилата на ЕСРО, включително за осчетоводяване и разпределяне на преки разходи и активи, разходи и активи за административна и спомагателна дейност, разходи, включени в коефициент Qr, осчетоводяване на обекти от инвестиционната и ремонтната програми, и прилагането на утвърдените цени на ВиК услуги. В рамките на проверките са изискани досиета на общо 257 обекта от инвестиционните програми и 332 обекта от ремонтните програми на проверените дружества, избрани на случаен принцип (като са изисквани обекти от основни категории и направления), както и е извършена проверка на прилагането на Механизъм за реинвестиране на част от приходите.

За извършените проверки са изготвени доклади с вх. № В-Дк-335/20.11.2020 г. и В-Дк-336/20.11.2020 г., приети с решения на КЕВР по Протокол № 248 от 25.11.2020 г., т. 11 и т. 12, и публикувани на интернет страницата на Комисията.

Проверките показват, че най-висока степен на внедряване на изискуемите регистри е постигната за регистрите на аварии; на ЛИК за питейни води; на оплаквания от потребители и на счетоводни системи; а най-нисък дял на внедряване е отчетен за регистри на активи и/или ГИС и водомери на СВО. По отношение на изискуемите бази данни, най-висок дял на внедряване е постигнат за базите данни за електроенергия; а най-нисък – за неизмерена законна консумация и за персонала.

С най-ниско качество (оценено с ниво 4 – липса на информация) във ВиК сектора са отчетените данни за активи; водомери на СВО, неизмерена законна консумация и разпределен персонал (еквивалент на пълна заетост) по услуги; а с добро качество (ниво 1) са оценени като цяло данните за аварии по ВиК мрежите, лабораторни изследвания на питейни води, оплаквания от потребители, финансови данни, изразходвана електроенергия и договори за присъединяване.

Проверените досиета на обекти от инвестиционните и ремонтни програми показват, че като цяло дружествата не създават и поддържат екзекутивни чертежи за извършените оперативни ремонти на подземните ВиК мрежи – публична собственост; а голяма част от ВиК операторите не осчетоводяват текущо разходите по обекти, с изключение на разходите за материали и външни услуги, респективно не представят счетоводни извлечения, доказващи общата стойност за обектите от ремонтните програми. Внедряването на регистри на аварии изиграва положителна роля по отношение информацията за обектите от ремонтни и инвестиционни програми, доколкото повечето ВиК оператори изготвят работни карти за обектите, и се подобрява отчетността на вложените материали. Все още обаче дружествата не са създали организация за отчитане на обектите от ремонтните програми в счетоводните програми по уникалния номер на всеки обект, генериран от съответния регистър на аварии.

След приключване на плановите проверки през 2020 г., с писмо изх. № В-17-00-2 от 08.01.2021 г. е изпратена подробна информация за направените констатации до всички дружества с копие до МРРБ, „Български ВиК холдинг“ ЕАД, Съюз на ВиК операторите в Република България и Института на дипломираните експерт-счетоводители в България; а с писмо изх. № В-07-49-1 от 08.01.2021 г. е изпратена обобщена информация до всички областни управители и председатели на асоциации по ВиК, както и до МРРБ и „Български ВиК холдинг“ ЕАД за установените при извършените проверки проблеми във ВиК сектора към края на 2019.

Информация за констатираните факти и обстоятелства е представена в Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2019 г., приет с Решение на КЕВР по т. 3 от Протокол № 257 от 02.12.2020 г.

През 2020 г. на КЕВР бе възложено с разпореждане от Върховна административна прокуратура (ВАП) с вх. № В-08-30-1 от 17.02.2020 г. да извърши проверка по чл. 23, ал. 3, във връзка с чл. 21, ал. 4, пр. 2 от ЗРВКУ, с обхват, както следва:

1. Съдържание на програмите за постигане на годишните целеви нива на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги, включително и за намаляване на загубите на вода в одобрените бизнес планове;
2. Фактическо изпълнение на дейностите от ремонтните и производствените програми от бизнес плановете, задължителни за ВиК оператора;
3. Използване (при изпълнение на дейностите по т. 2) на материали, които съответстват по качество, предназначение и т.н. и са придобити от ВиК оператора за влагането им в отчетените работи.

Във връзка с горното в КЕВР бе сформирана работна група, която изиска значителен обем от информация от дружествата. Изготвените доклад и приложения след анализ и обобщаване на представените от ВиК операторите данни са разгледани и приети от Комисията с решение по т. 10 от Протокол № 66 от 20.03.2020 г. и са изпратени във ВАП, с писмо изх. № В-08-30-1 от 20.03.2020 г.

Във връзка с постъпили последващи указания, работната група изиска допълнителна информация от ВиК дружествата, която анализира и изготви Доклад с вх. № В-Дк-105 от 22.04.2020 г. за 53 ВиК дружества (общ обем 247 стр). Докладът е разгледан и приет от Комисията с решение по т. 1 от Протокол № 86 от 24.04.2020 г. и е изпратен във ВАП, с писмо изх. № В-08-30-1 от 24.04.2020 г., а с писмо изх. № В-08-30-1 от 20.05.2020 г. е изпратено извлечение от Протокол № 86 от 24.04.2020 г. по т. 1.

През същата година са извършени извънредни проверки на две дружества по прилагане на цените за услугата пречистване на отпадъчни води, както и доставяне вода на друг ВиК оператор, както и една извънредна проверка на ВиК оператор във връзка с постъпило писмо от Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) – Плевен.

Извършени планови и извънредни проверки през 2021 г.

През 2021 г. са извършени планови проверки за изпълнение на одобрените бизнес планове на 28 ВиК оператора през 2020 г.

Извършени са проверки на място на дейността на 4 дружества, чиито бизнес планове са одобрени през периода 2019-2020 г., като са проверени и оценени наличните регистри и бази данни, нивото на внедряване на изискуемите общи и специфични характеристики, верифициране на отчетни данни. Проверено е прилагането на правилата на ЕСРО, включително за осчетоводяване и разпределяне на преки разходи и активи, разходи и активи за административна и спомагателна дейност, разходи, включени в коефициент „Qp“, осчетоводяване на обекти от инвестиционната и ремонтната програми, и прилагането на утвърдените цени на ВиК услуги, изискани са досиета на обекти от инвестиционните и ремонтните програми, както и е извършена проверка на прилагането на Механизъм за реинвестиране на част от приходите.

Извършени са проверки на отчетните доклади за изпълнението на бизнес плановете през 2020 г. на 24 дружества, като са проверени и оценени наличните регистри и бази данни, нивото на внедряване на изискуемите общи и специфични характеристики, верифициране на отчетни данни, както и извършените разходи за експлоатация на новопридобити активи или дейности спрямо одобрените в бизнес плана за 2020 г., включени в коефициент „Qp“.

За извършените проверки са изготвени доклади с вх. № В-Дк-254 и № В-Дк-255 от 30.08.2021 г., приети с решения на КЕВР по т. 1 и т. 2 от Протокол № 181 от 02.09.2021 г., и публикувани на интернет страницата на Комисията.

Информация за констатираните факти и обстоятелства е представена в Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2020 г., приет с Решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 215 от 30.09.2021 г.

3.1.1. Оценка на качеството на информация

Съгласно чл. 34, ал. 1 от НРКВКУ, Комисията оценява качеството на информацията за всяка променлива на показателите за качество и свързаната с нея допълнителна информация по отношение на специфичните обстоятелства за осъществяване на дейността, като използва система за оценка с 4 нива (добро, средно, лошо и липса на информация).

Съгласно т. 66 от Указания НРКВКУ, четирите нива за оценка на качеството на информацията, съдържаща се в отчетните доклади, се определят за всеки отделен показател за качество, както следва:

а. Добро качество (оценка 1 за целите на електронния модел) – данните са получени от достоверни регистри или бази данни (в зависимост от изискванията към източниците на информация по Глава втора и трета), основаващи се на интензивни измервания и създадени при използване на процедури и анализи, които са правилно документирани и са признати за най-добрите методи на оценка;

б. Средно качество (оценка 2 за целите на електронния модел) – данните са както при степен добро качество, но с незначителни недостатъци (например частично липсваща първична документация, остарели методи на оценка или позоваване на непотвърдени отчети, или ограничена част от данните се основават на екстраполация);

в. Лошо качество (оценка 3 за целите на електронния модел) – данните се основават на екстраполация от ограничен набор от регистри или бази данни, или имат значителни процедурни отклонения;

г. Липсва информация (оценка 4 за целите на електронния модел) – не е подадена информация, или данните се основават на непотвърдени отчети.

Съгласно т. 67 от Указания НРКВКУ, при подаването на отчетните доклади, ВиК операторите дават и предварителна оценка за качеството на информацията за всеки показател за качество, направена в съответствие с т. 66, а съгласно т. 68, Комисията може да приеме предварителната оценка за качеството на информацията, изготвена от ВиК оператора, или да направи самостоятелна пълна или частична оценка. При различие в оценката на ВиК оператора и Комисията предимство има оценката на Комисията, която се обосновава.

Сроковете за въвеждане на изискваните регистри и бази данни по групи дружества са посочени в т. 64 от Указания НРКВКУ, като за ВиК операторите от групата на големите и средни дружества този срок е до края на 2018 г., съответно за ВиК операторите от групата на малките дружества - до края на 2020 г., а за групата на микродружествата до края на 2021 г.

Съгласно т. 65 от Указания НРКВКУ, до изтичане на срока по т. 64, ВиК операторът може да предостави информацията, която следва да се съдържа в неговите регистри, от наличните си бази данни. След изтичане на срока, посочен в т. 64, информация, която следва да се предостави от регистри на ВиК оператора, но вместо това е предоставена от други бази данни, се оценява с най-ниското качество, съгласно т. 66 (липсва информация).

Оценката на качество на информация в рамките на извършените планови проверки е осъществена на две нива:

1. Оценка на ниво внедряване на регистри и бази данни

Оценка на степента на внедряване на нормативно изискуемите регистри и бази данни в дружеството (оценка на налични общи характеристики, в т.ч. утвърдени със заповед на управителя/изпълнителния директор процедури и правила за работа с регистри и бази данни, и оценка на специфични характеристики – минимален набор от реквизити, които същите трябва да съдържат, с цел покриване на необходимото ниво на отчетна информация и верифициране на ежегодно докладваните от дружествата данни). В хода на проверките степента на внедряване на изискуемите регистри и бази данни е оценена с 4 нива: (1) Внедрен регистър или база данни; (2) В процес на внедряване на изискуемия регистър или база данни; (3) Недоказан регистър или база данни; (4) Отсъства. При оценката на изискуемите регистри и бази данни с оценки 1 – 4 е извършено оценяване на степента на внедряване на регистъра; на внедряването на изискуемите общи характеристики; на внедряването на изискуемите специфични характеристики за съответния регистър/база данни. В изготвените двустранни констативни протоколи са посочени констатации за степента на внедряване на регистри и базите данни, както и за степента на внедряване на изискуемите общи и специфични характеристики.

2. Оценка на ниво променливи, формиращи показателите за качеството

Оценка на надеждност на представената в годишния отчет за изпълнение на одобрения бизнес план за отчетната година информация за променливи, формиращи нивата на показателите за качество, в Справка № 2 „*Променливи за изчисление на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги*“ за несъответствие на подадената информация, некоректно посочени данни, допуснати технически грешки, или необосновани стойности на променливите.

Крайната оценка за качеството на информация за Показателите за качество (ПК) се формира от:

- Оценката на степента на внедряване на регистъра/базата данни и на изискуемите общи и специфични характеристики, от които се докладват променливи, участващи в изчислението на ПК (оценка на ниво внедряване); и
- Оценката на надеждността на данните за съответните променливи, участващи в изчислението на ПК (оценка на ниво променливи).

3.1.2. Ниво на изпълнение на одобрените нива на показателите за качество на ВиК услугите

Съгласно чл. 37, ал. 1 от НРКВКУ, за всеки показател за качество на ВиК услугите се използва система за оценка на изпълнението с 4 нива (добро, средно, лошо и пълно изпълнение). Съгласно ал. 2, ако качеството на информацията (необходима за изчисление изпълнението на определен показател за качество на ВиК услугите), предоставена от ВиК оператора по реда на тази наредба, е оценена от Комисията с най-ниското ниво по чл. 34, се смята, че по отношение на този показател е налице пълно изпълнение. Съгласно ал. 3, нивата за оценка по ал. 1 са едни и същи за всички ВиК оператори.

Съгласно чл. 38, ал. 1 от НРКВКУ, Комисията изготвя индивидуална оценка на изпълнението на всеки показател за качество от всеки ВиК оператор чрез прилагане на системата по чл. 37.

Изискванията за оценка на изпълнението на показателите за качество на ВиК

услугите са посочени в Глава четвърта от Указания НРКВКУ.

Съгласно т. 47 от Указания НРКВКУ, четирите нива на оценката на изпълнение са еднакви за всички ВиК оператори и се определят в следните граници:

а. Добро – изпълнение, при което постигнатото изпълнение (ПИн) е по-голямо или равно на 90%;

б. Средно – изпълнение, при което постигнатото изпълнение (ПИн) е по-малко от 90% и е по-голямо или равно на 60%;

в. Лошо – изпълнение, при което постигнатото изпълнение (ПИн) е по-малко от 60% и е по-голямо или равно на 20%;

д. Пълно неизпълнение – изпълнение, при което постигнатото изпълнение (ПИн) е по-малко от 20%.

Комисията е извършвала индивидуално оценяване на изпълнението на всеки показател за качество на ВиК услугите за 2017 г. (Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2017 г.) и за 2018 г. (Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2018 г.).

При извършената оценка на постигнатото изпълнение на показателите за качество на ВиК услугите за 2017 г. бе установено, че в случаите, в които ВиК операторът е планирал влошаване на нивото по даден показател за качество спрямо отчетеното през 2015 г. ниво, не може да се приложи заложената в т. 47 от Указания НРКВКУ оценка на постигнатото изпълнение. Поради тази причина за тези случаи не се извърши оценка на постигнатото изпълнение на показателите за качество на ВиК услугите за 2017 г.

Същият подход е възприет и при оценка на постигнатото изпълнение на показателите за качество през 2018 г. за тези случаи, в които ВиК операторите са планирали влошаване на нивото през 2018 г. спрямо 2017 г.

Същевременно с оглед извършването на индивидуално оценяване на изпълнението на всеки показател за качество на ВиК услугите за 2019 г. (Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2019 г.), в случаите, в които разчетът за 2019 г. е по-лош от разчета за 2018 г., т.е. ВиК операторът е планирал влошаване на нивото по даден показател за качество през 2019 г. спрямо 2018 г. (аномалия), доколкото заложената в т. 47 от Указания НРКВКУ оценка на постигнатото изпълнение не може да бъде приложена, поради невъзможност за съпоставяне на одобрена спрямо реална стъпка, при оценката е взет предвид и отчетът за базовата година 2015 г., и разчетът за последната година от регулаторния период 2021 г., както следва:

– Ако разчетът за 2019 г. е по-лош от разчета за 2018 г., а отчетът за 2019 г. е по-добър от разчета за 2021 г., се дава оценка „добро изпълнение“;

– Ако разчетът за 2019 г. е по-лош от разчета за 2018 г., а отчетът за 2019 г. е по-лош от разчета за 2021 г., но по-добър от отчета за базовата 2015 г., се дава оценка „средно изпълнение“;

– Ако разчетът за 2019 г. е по-лош от разчета за 2018 г., а отчетът за 2019 г. е по-лош от разчета за 2021 г. и от отчета за базовата 2015 г., се дава оценка „пълно неизпълнение“.

Аналогичен подход е възприет и при оценка на постигнатото изпълнение на показателите за качество през 2020 г. за тези случаи, в които ВиК операторите са планирали влошаване на нивото по даден показател за качество през 2020 г. спрямо 2019 г. (аномалия), или когато са планирали ниво през 2020 г., равно на планираното през 2019 г. (нулева стъпка), както следва

– Ако разчетът за 2020 г. е по-лош или равен на разчета за 2019 г., а отчетът за 2020 г. е по-добър от разчета за 2021 г., се дава оценка „добро изпълнение“;

- Ако разчетът за 2020 г. е по-лош или равен на разчета за 2019 г., а отчетът за 2020 г. е по-лош от разчета за 2021 г., но по-добър от отчета за базовата 2015 г., се дава оценка „средно изпълнение“;
- Ако разчетът за 2020 г. е по-лош или равен на разчета за 2019 г., а отчетът за 2020 г. е по-лош от разчета за 2021 г. и от отчета за базовата 2015 г., се дава оценка „пълно неизпълнение“.

3.2. Съставени актове за установени административни нарушения през регулаторен период 2017-2021 г.

Прилагане на цени, по-високи от одобрените от Комисията (чл. 36, ал. 2 от ЗРВКУ):

- През 2018 г. са съставени общо 39 броя АУАН;
- През 2020 г. са съставени общо 42 броя АУАН.

Непредоставяне на информация за изпълнение на задължителни указания по решение на КЕВР (чл. 35, ал. 1 от ЗРВКУ):

- През 2018 г. е съставен 1 брой АУАН.

Непостигане на годишно ниво на показател за качество (ПК4б общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване; чл. 31, ал. 1 от ЗРВКУ):

- През 2020 г. са съставени общо 19 броя АУАН.

4. НОВ РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2022-2026 г.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ, ВиК операторите разработват бизнес планове за 5-годишни периоди, които съдържат производствена, ремонтна, инвестиционна и социална програма, с техническа и икономическа част. С разпоредбата на чл. 10, ал. 7 от ЗРВКУ законодателят е въвел задължение за всички ВиК оператори да предоставят в Комисията бизнес плановете по чл. 10, ал. 1 не по-късно от 6 месеца преди изтичането на последната година съгласно действащия бизнес план.

Съгласно ПРЗ към ЗИД на ЗВ, обн. в ДВ, бр. 58 от 31.07.2015 г., предходният петгодишен регулаторен период е започнал от 1 януари 2017 г., респективно новият регулаторен период следва да започне от 1 януари 2022 г., а ВиК операторите следва да представят за одобряване в КЕВР нови бизнес планове до 30.06.2021 г., изготвени съобразно Указания, приети от КЕВР на основание чл. 1, ал. 1 от НРКВКУ и чл. 1, ал. 2 и ал. 3 от НРЦВКУ.

В тази връзка с писмо изх. № В-04-88-2 от 23.12.2020 г. Комисията информира МРРБ, „Български ВиК холдинг“ ЕАД и Съюза на ВиК операторите в Република България за въпроси, които следва да бъдат изяснени преди изготвяне на указанията, включително определяне на прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите за регулаторен период 2022-2026 г.; регулиране на цени по чл. 12, ал. 2 от ЗРВКУ, по които ВиК оператори или други предприятия доставят вода от техни или предоставени им за експлоатация водовземни съоръжения или системи до водоснабдителни системи на други ВиК оператори; планиране на разходи за възнаграждения; изпълнението на проекти по ОП „Околна среда 2014-2020“; енергийна ефективност и енергийна независимост; дружества без одобрени бизнес планове през действащия регулаторен период поради неизпълнени изисквания на ЗВ; анализ на социална поносимост; изпълнение на разпоредбите на ЗВ за съгласуване на бизнес плановете от АВиК; провеждане на публични консултации с потребителите на ВиК

услуги и други. На 26.01.2021 г. е организирана и проведена работна среща с представители на Съюз на ВиК операторите в Република България, „Български ВиК холдинг“ ЕАД и МРРБ.

4.1. Указания по прилагане на Наредба за регулиране на качеството на ВиК услугите

На основание чл. 1, ал. 2 от НРКВКУ, Комисията следва да даде писмени указания по прилагането ѝ, преди началото на регулаторния период.

С Доклад вх. № В-Дк-83 от 19.03.2021 г. е предложен проект на Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги (НРКВКУ) за регулаторния период 2022-2026 г., с приложен електронен модел на бизнес план и структура на текстова част на бизнес плана.

Проектът на Указания е разработен на база действащите Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение на КЕВР по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 2, с оглед осигуряване на приемственост и последователност на подхода. В проекта са определени:

- Начинът за изчисление на променливите, формиращи показателите за качество на ВиК услугите;
- Параметрите на нивата за оценка на изпълнението на показателите за качество;
- Единните показатели за ефективност по смисъла на чл. 13, ал. 3 от ЗРВКУ, начините на изчисляване на финансовите корекции по Глава пета от НРКВКУ, които се налагат за тяхното изпълнение/неизпълнение, както и минималните и максималните стойности на финансовите корекции;
- Редът за определяне на групите ВиК оператори по чл. 23 от НРКВКУ;
- Указания за попълване на електронните модели към бизнес плана;
- Изискванията към качеството на информацията, която ВиК операторите предоставят на Комисията;
- Изисквания към системите на ВиК операторите за управление на качеството на дейността по изпълнение на бизнес плановете и за вътрешен контрол.

В проекта на Указания са предложени следните промени спрямо Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги за регулаторния период 2017-2021 г.:

- В електронния модел на бизнес плана са включени необходимите раздели и за услугите доставяне вода с непитейни качества и доставяне вода на друг ВиК оператор, както и са допълнени справки № 4.1 (Отчет и прогноза за фактурирани количества, население и потребители по услуги), № 4.2 (Отчет и прогноза за продадени и/или закупени водни количества на/от други ВиК оператори), № 12.2 (Разходи за експлоатация и поддръжка на нови активи и/или осъществяване на нови дейности, включени в коефициент Qp). Моделът е изцяло автоматизиран, като целта е информация да се въвежда на едно място и да се ползва във всички приложими справки, което ще улесни както дружествата, така и Комисията при подготовката и разглеждането на бизнес плановете;

- Структурата на текстовата част на бизнес плана е актуализирана в съответствие с изискванията в електронния модел и указанията;

- Въвежда се изискване ВиК операторите, които предоставят услугата доставяне вода на друг ВиК оператор, както и ВиК операторите, които получават такава услуга, да представят договор по реда на чл. 5, ал. 3 от Наредба № 4 от 14.09.2004 г. за

условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи;

- Въз основа на трайната съдебна практика се уточнява, че в случай че при разглеждането на бизнес плана по реда на ЗРВКУ са настъпили изменения, измененият проект на бизнес план следва да бъде повторно разгледан и съгласуван от АВиК или общинския съвет, преди да започне процедурата по неговото одобрение от Комисията;

- Посочени са основните елементи на структурата на текстовата част на бизнес плана;

- Представени са подробни указания за попълване на всяка една справка от електронния модел на бизнес плана;

- Въвежда се изискване ВиК операторите да прогнозираят достигане на определените от Комисията индивидуални цели за 2026 г., като прогнозираят ежегоден темп на подобрение (увеличение или намаление) на съответните показатели за качество;

- Прецизирани са изискванията по отношение прогнозирането на фактурираните водни количества, информация за персонала, електроенергия, ремонти, инвестиции, годишни разходи, изчисляване на коефициентите на степени на замърсеност, отчитане на показатели за качество на ВиК услугите и оценка на тяхното изпълнение;

- По отношение на единните показатели за ефективност по смисъла на чл. 13, ал. 3 от ЗРВКУ се предлага да отпадне ПК12г – събираемост, който да бъде заменен с ПК4а - общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване ($\text{м}^3/\text{км}/\text{ден}$);

- Предлага се процентът на увеличение/намаление, в резултат от изпълнението на всеки един показател за ефективност, да се увеличи от 0,3 до 0,5;

- Не са предложени промени в критериите за определяне на групи оператори, както и сроковете, в които дружествата следва да са създали изискуемите регистри и бази данни; както и в четирите нива на оценка на качеството на информация, съдържаща се в изискуемите регистри и бази данни, като са посочени конкретните критерии за извършването на оценките, включително чрез оценка на степента на внедряване на изискуемите регистри и бази данни.

Докладът е приет от Комисията с решение по т. 7 от Протокол № 60 от 24.03.2021 г. На 06.04.2021 г. е насрочено и проведено обществено обсъждане. Направените устни изказвания и постъпилите писмени становища са разгледани и анализирани, като са предложени корекции в някои точки, и са добавени текстове с цел прецизиране на някои изисквания.

С решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 82 от 27.04.2021 г. са приети Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги за регулаторния период 2022-2026 г. (**Указания НРКВКУ 2022 - 2026**).

4.2. Указания по прилагане на Наредба за регулиране на цените на ВиК услугите

На основание чл. 1, ал. 2 и ал. 3 от НРЦВКУ, Комисията следва да даде писмени указания по прилагането ѝ, преди началото на регулаторния период.

С Доклад вх. № В-Дк-85 от 19.03.2021 г. е предложен проект на Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги за регулаторния период 2022-2026 г.

Проектът на указания е разработен на база действащите Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение на КЕВР по

Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 3, поправени с решение по Протокол № 118 от 07.06.2016 г., т. 8 с оглед осигуряване на приемственост и последователност на подхода. В проекта са определени:

- начинът на образуване и изменение на цените при ценово регулиране чрез метода „горна граница на цени“ съгласно чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ;
- изискванията към формата, съдържанието и верификацията на информацията, която ВиК операторите подават до Комисията за целите на ценообразуването;
- редът, по който Комисията и ВиК операторите обсъждат бизнес плана и заявлението за утвърждаване и одобряване на цени, на основание чл. 25 от НРЦВКУ.

В проекта на Указания са предложени следните промени спрямо Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2017-2021 г.:

- В електронния модел на бизнес плана са включени необходимите раздели и за услугите доставяне на вода с непитейни качества и доставяне на вода на друг ВиК оператор;
- Прецизирани са текстовете, регламентиращи начина на образуване на цените и изискванията към формата, съдържанието и верификацията на информацията, която ВиК операторите представят във връзка с утвърждаване на цени за доставяне на вода на друг ВиК оператор;
- Прецизирани са текстовете, регламентиращи определянето на коефициенти Е, Qi и У, участващи в изчисленията на годишните изменения на одобрените цени на ВиК услуги;
- Прецизирани са текстовете, регламентиращи отчитането на преките и непреки разходи (респективно дълготрайни активи), както и начинът на разпределяне на непреките разходи (включително за административна дейност, общи за регулирана и нерегулирана дейност, общи за регулирани услуги, като са дадени примери за всяка категория разход) - пропорционално на дела на преките разходи за съответната относима услуга за годината на отчитане и прогнозиране;
- Предлага се в услугите доставяне на вода на друг ВиК оператор и доставяне на вода с непитейни качества да не се разпределят непреки разходи за административна дейност, а от отделените непреки разходи, които са общи само за регулирани услуги, да се разпределят в услугите доставяне на вода на друг ВиК оператор и доставяне на вода с непитейни качества само разходи, които са относими за тези услуги - с оглед разнопосочните практики на дружествата по отношение на отчитането и разпределянето на тези разходи до момента, липсата на яснота за ползването на водни количества от тези системи, което създава рискове при ценообразуването, както за доставчиците, така и за техните потребители;
- Въведени са изисквания за включване в цените на ВиК услугите на разходи за електроенергия, произведена от собствени източници на дружествата, използвана за регулирана дейност;
- В проекта на указания не са предложени промени по отношение на основните ценообразуващи елементи и принципи на ценообразуване, включително обхвата и начина на планиране на непризнати годишни разходи, амортизационни норми на дълготрайни активи и амортизационни планове, регулаторна база на активите, оборотен капитал, инвестиции, норма на възвръщаемост на капитала, образуване на цени и годишни изменения на одобрените цени на ВиК услуги, с което се осигурява приемственост на прилагания подход и се гарантира предвидимост за доставчиците и потребителите на ВиК услуги.

Докладът е приет от Комисията с решение по т. 9 от Протокол № 60 от 24.03.2021 г. На 06.04.2021 г. е насрочено и проведено обществено обсъждане. Направените устни изказвания и постъпилите писмени становища са разгледани и анализирани. Не са приети предложенията за промяна на метода на ценово регулиране от „горна граница на цени“ към „горна граница на приходи“, доколкото в сектор ВиК се констатира, че данните за количествата на вход и изход система са с много ниско ниво на достоверност, поради което може да се направи извод, че на този етап прилагането на метода „горна граница на приходи“ може да доведе до манипулиране на данните за водните количества, респективно на коефициент Z . Отчетен е фактът, че съгласно отчетените данни от ВиК операторите за 2019 г., като търговски загуби са отчетени 73,8 млн. м³, или 22% от отчетената фактурирана вода (334,5 млн. м³). Това доказва големия потенциал, който не се усвоява от дружествата, и в случай на прилагане на метода „горна граница на приходи“ тези търговски загуби няма да бъдат намалени, защото дружествата няма да имат мотивация да ги оптимизират, тъй като това би довело до нарастване на фактурираните количества спрямо предвидените по бизнес план, съответно намаляване с коефициент Z на необходимите годишни приходи при прилагане на годишните изменения по метода „горна граница на приходи“. Приети са становищата относно това в услугите доставяне на вода на друг ВиК оператор и доставяне на вода с непитейни качества да се разпределят непреки разходи за административна дейност.

С решение на КЕВР по т. 2 от Протокол № 82 от 27.04.2021 г. са приети Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2022 - 2026 г. (**Указания НРЦВКУ 2022 - 2026**).

4.3. Определяне на групи ВиК оператори и индивидуални прогнозни цели на показателите за качество на ВиК услугите

Съгласно разпоредбите на §1, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗРВКУ, *дългосрочните нива на показателите включват нивата на показателите за качество на предоставяната услуга за период 10 години*. Съгласно чл. 20 от НРКВКУ, *дългосрочните нива на показателите за качество за целия ВиК отрасъл трябва да бъдат постигнати за период до 10 години*. В тази връзка определените в чл. 18, ал. 1 от НРКВКУ дългосрочни нива на показателите за качество през 2016 г. следва да бъдат достигнати до 2026 г. – последната година от следващия регулаторен период.

Съгласно чл. 19 от НРКВКУ, *дългосрочните нива на показателите за качество на ВиК услугите са определени като общи цели за целия ВиК отрасъл и се постигат чрез изпълнение на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество, одобрени по реда на раздел III*. Съгласно чл. 21, ал. 3 от НРКВКУ, *прогнозните конкретни цели по ал. 1 се определят по начин, който гарантира, че изпълнението им от всеки ВиК оператор ще доведе до постигане на дългосрочните нива за целия ВиК отрасъл по чл. 18 в срока по чл. 20*.

Определените в чл. 18, ал. 1 от НРКВКУ дългосрочни нива на показателите за качество са съобразени и със Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г., одобрена с Решение на Министерския съвет № 269 от 07.05.2014 г.

С оглед гореизложеното КЕВР следва да определи индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК дружествата към 2026 г., които да доведат до постигане на дългосрочните нива на показателите.

Същевременно, на проведената на 26.01.2021 г. работна среща по покана на

Комисията представителите на МРРБ, „Български ВиК холдинг“ ЕАД и Съюз на ВиК операторите в Република България изразиха становище, че дългосрочните нива по някои от показателите за качество не могат да бъдат постигнати до 2026 г., и КЕВР не следва да определя нереалистични цели на ВиК дружествата. В тази връзка, с оглед правомощията на министъра на регионалното развитие и благоустройството по чл. 10б от Закона за водите за осъществяване на държавната политика в отрасъла водоснабдяване и канализация на национално ниво, е изпратено писмо с изх. № В-04-88-2 от 27.01.2021 г. с искане за изразяване на становище за нивата на показателите за качество, които ВиК отрасълът следва да постигне към 2026 г., с оглед определянето на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество и изготвянето на указания към дружествата за разработване на бизнес планове за следващия регулаторен период от страна на Комисията.

В своя отговор с вх. № В-03-06-4 от 25.02.2021 г. МРРБ посочи, че дългосрочните нива на показателите за качество са нереални и непостижими за по-голямата част от дружествата от системата на МРРБ. В писмото си министерството предложи на КЕВР да инициира промени в наредбите, приети от МС през 2016 г., като за целта бъде създадена междуведомствена работна група с представители от всички заинтересовани страни.

В отговор с изх. № В-04-88-2 от 22.03.2021 г. КЕВР посочи, че дългосрочните нива на показателите за качество на ВиК услугите, определени в чл. 18 от Наредба за регулиране на качеството на ВиК услугите (НРКВКУ, обн. ДВ бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.), както и самите проекти на двете наредби към Закона за регулиране на ВиК услугите (ЗРВКУ), са разработени в рамките на споразумение между МРРБ и Международна банка за възстановяване и развитие, и са предложени в Комисията с писмо на МРРБ изх. № 99-00-92 от 18.05.2015 г. (вх. № в КЕВР В-03-06-10 от 19.05.2015 г.). Същите са съобразени и с предвижданията на Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г., разработена по възлагане на МРРБ, и одобрена с Решение на Министерския съвет № 269 от 07.05.2014 г.

Съгласно чл. 21, ал. 1 от НРКВКУ, *Комисията провежда обсъждания с всеки ВиК оператор с оглед определяне на неговите прогнозни конкретни цели към края на регулаторния период.* В тази връзка с писмо изх. № В-17-00-6 от 01.02.2021 г. е изискано от ВиК дружествата да представят в Комисията информация на хартиен и електронен носител, в срок до 10.02.2021 г., за прогнозни данни за променливи, участващи в изчислението на показателите за качество, както и изчислени нива на показателите за качество за 2026 г. На всеки оператор е изпратен индивидуален електронен модел, в който са въведени отчетените от дружествата данни за променливи и показатели за качество за 2019 г.

Дружествата, за които е настъпила промяна в границите на обособената територия след изтичане на 2019 г., респективно не е отразена в отчетните данни за 2019 г., следва да представят предложения за променливи и показатели за качество за новия обхват на обособената си територия. За целта в подготвените електронни модели на съответните регионални оператори са посочени и отчетните данни на общинските дружества, които се предвижда да преустановят своята дейност след настъпване на окрупняване.

С писмо изх. № В-17-00-6 от 17.02.2021 г. е напомнено на осем дружества, че следва да представят своите прогнози за 2021 г. в 3-дневен срок от получаване на писмото. До края на м. февруари информация в Комисията не е представена от „Водоснабдяване и Канализация – Сливен“ ООД.

Получените данни са обработени и обобщени с оглед анализ дали предложените от дружествата индивидуални цели водят до постигане на дългосрочните нива на показателите за качество. Данните показват следното:

- Предложените от дружествата индивидуални цели на показателите за качество на ВиК услугите **не водят до постигане** на дългосрочните нива общо за ВиК сектора за **общо 19 ПК**: ПК2в, ПК4а, ПК4б, ПК5, ПК6, ПК7а, ПК7б, ПК11а, ПК11б, ПК11в, ПК11г, ПК12в, ПК12г, ПК12д, ПК12е, ПК14а, ПК14б, ПК15, ПК15б;

- За **три** от посочените по-горе ПК, за които не се постигат дългосрочните нива, предложеното общо ниво на ВиК сектора през 2026 г. **се влошава** спрямо отчетеното през 2019 г.: ПК11а, ПК11б и ПК12г;

- Предложените от дружествата индивидуални цели на показателите за качество на ВиК услугите **водят до постигане** на дългосрочните нива общо за ВиК сектора за **общо 11 ПК**: ПК1, ПК2а, ПК2б, ПК3, ПК8, ПК9, ПК10, ПК11д, ПК12а, ПК12б и ПК13;

- За два от посочените по-горе ПК, за които се постигат дългосрочните нива, предложеното общо ниво на ВиК сектора през 2026 г. **се влошава** спрямо отчетеното през 2019 г.: ПК2а и ПК2б.

След анализ на данните, работната група изготви Доклад В-Дк-134/27.04.2021 г., в който са предложени прогнозни конкретни цели за регулаторен период 2022-2026 г., водещи до постигане на дългосрочните нива на показателите за качество, като показателите са разделени в 4 групи:

- Група 1: показатели, определени съгласно други законодателни и/или договорни изисквания (качество на питейни и отпадъчни води ПК2а, ПК2б, ПК2в, ПК8; срок за отговор на писмени жалби на потребители ПК13; присъединяване към ВиК системи ПК14а, ПК14б), респективно дружествата от всички групи оператори следва да предвидят постигането и/или задържането за целия регулаторен период на дългосрочните нива.

Обърнато е внимание, че към настоящия момент Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека, не е транспонирана в българското законодателство, като предвидените срокове за това са до края на 2023 г., разпоредбите на Наредба № 9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, издадена от министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на околната среда и водите не са изменени, в Комисията не е постъпила информация за обхвата на очакваните изменения, и сроковете, в които същите ще бъдат реализирани, поради което същите не могат да бъдат планирани в рамките на указанията, които КЕВР следва да издаде за новия регулаторен период 2022-2026 г.;

- Група 2: показатели, чийто дългосрочни нива следва да бъдат постигнати от дружествата от всички групи ВиК оператори (ниво на покритие с ВиК услуги ПК1, ПК7а, ПК7б; ефективност на разходите за ВиК услуги ПК12а, ПК12б, ПК12в).

Обърнато е внимание, че по отношение на определените в чл. 18, ал. 1, т. 10 и т. 11 дългосрочни нива на ПК7а и ПК7б е посочено, че същите съответстват на 100% покритие за агломерации над 2000 е.ж., поради което с оглед изпълнение на поети ангажименти от Република България за Директива 91/271/ЕИО, всеки оператор следва да прогнозира постигането на дългосрочните нива в края на периода;

- Група 3: показатели, за които дългосрочните нива са постигнати и/или преизпълнени, дружествата от всички групи оператори следва да прогнозираят подобрене и/или задържане на постигнатите нива, стига същите да са над

дългосрочните такива (непрекъснатост на водоснабдяването ПК3; наводнения в имоти на трети лица, причинени от канализацията ПК10; активен контрол на течовете ПК11д);

- Група 4: показатели, за които не са постигнати дългосрочните нива общо за ВиК сектора (обща загуба на вода във водоснабдителните системи ПК4а, ПК4б; аварии по ВиК мрежи ПК5, ПК9; налягане във водоснабдителните системи ПК6; енергийна ефективност ПК11а, ПК11б; оползотворяване на утайки от ПСОВ ПК11в; рехабилитация на водопроводната мрежа ПК11г; събираемост ПК12г; ефективност на водомери ПК12д, ПК12е; ефективност на персонала ПК15а, ПК15б), ? са определени индивидуални прогнозни цели на ВиК дружествата, водещи до постигане на дългосрочните нива.

В същия доклад е направен анализ и са определени групи ВиК оператори (големи, средни, малки и микро) въз основа на специфичните условия на дейността на ВиК операторите съгласно чл. 23 от НРКВКУ (брой на обслужваното население; приходи от предоставяните ВиК услуги; количество подадена вода на вход водоснабдителна система) и Указания НРКВКУ.

Докладът е разгледан и приет с решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 87/13.05.2021 г., а на 19.05.2021 г. е проведено открито заседание с ВиК операторите. Направените устни изказвания и постъпилите писмени становища са анализирани, и е прието Решение № ПК-1 от 28.05.2021 г., с което са определени групи ВиК оператори, и са определени прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите по смисъла на НРКВКУ за 2026 г.

4.4. Определяне на норма на възвръщаемост и нетен цикъл на оборотния капитал

Съгласно чл. 12, ал. 1 от НРЦВКУ, нормата на възвръщаемост на капитала за регулаторния период е равна на прогнозната среднопретеглена цена на капитала. Среднопретеглената цена на капитала е утвърдената от Комисията норма на възвръщаемост на привлечения и на собствения капитал на ВиК оператора, претеглена според дела на всеки от тези източници на финансиране в утвърдената целева структура на капитала. Съгласно алинея втора на същия член, нормата на възвръщаемост на капитала се определя като реална норма преди данъчно облагане по следната формула:

$$НВ = ДСК \times \frac{(НВСК)}{1-ДС/100} + ДПК \times НВПК$$

където:

НВ е нормата на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане, %;

ДСК е делът на собствения капитал в общия капитал, %;

НВСК е нормата на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане, %;

ДС е данъчната ставка на корпоративния данък върху печалбата, %;

ДПК е делът на привлечения капитал в общия капитал, %;

НВПК е нормата на възвръщаемост на привлечения капитал, %.

Работната група изготви Доклад с вх. № В-Дк-135/27.04.2021 г., в който е направен анализ на текущото ниво на задлъжнялост на ВиК дружествата. Видно от данните, някои ВиК дружества, включително „Водоснабдяване и канализация Добрич“ АД, „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Пловдив, „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. София, „Водоснабдяване и канализация – Сливен“ ООД, „Водоснабдяване и канализация - Шумен“ ООД, „Водоснабдяване и канализация

Берковица“ ЕООД и „В и К“ ООД, гр. Белово отчитат в годишните си финансови отчети към 2019 г. отрицателни стойности на собствения капитал, поради което тези дружества на практика следва да се разглеждат с изцяло привлечен капитал.

Към 2019 г., с малки изключения, все още не е започнало изпълнение на проектите по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“, респективно в отчетните данни на дружествата за 2019 г. не са включени взети нови дългосрочни заеми за финансиране на собственото участие на бенефициентите по оперативната програма, но това се случва в периода 2020-2021 г.

Същевременно останалите регионални дружества не са бенефициенти по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“, и респективно не планират вземане на инвестиционни заеми. Това ще ги постави в привилегирована позиция спрямо дружествата с по-висок дял на привлечения капитал, доколкото от една страна, цената на собствения капитал е по-висока от тази на привлечения, а от друга страна, на практика ще ошети потребителите в тези територии поради липсата на планирани допълнителни инвестиции с външно финансиране.

С оглед елиминирането на посочените фактори и поставянето на всички дружества при равни условия (избягване на стимулиране на дружества, в чиято капиталова структура дялът на привлечения капитал е малък и/или дискриминиране на дружества с висок дял на привлечен капитал или отрицателен собствен такъв), за регулаторен период 2022-2026 г. се определя целева капиталова структура на всички ВиК дружества (50:50), в която с равен дял се приемат собствен и привлечен капитал.

Извършен е анализ и е определена норма на възвръщаемост на собствения капитал НВск въз основа на Capital Asset Pricing Model (Модел за оценка на капиталовите активи, САРМ), който е най-често прилаганият метод за оценка на НВСК в международната регулаторна практика, независимо от това дали предприятията са листвани, или не на фондовата борса, и се използва както за целите на регулиране на цените на ВиК дружества, така и за енергийни дружества, като е приложена следната формула:

$$R_e = R_f + \beta_L * (ERP) + RP_s$$

където:

R_e - номинална НВСК след данъчно облагане, %;

R_f - номинална безрискова норма на възвръщаемост, %;

β_L - коефициент бета с лост (с ливъридж), отразяващ относителния риск на собствения капитал на предприятието спрямо риска на пазара като цяло;

ERP - очаквана номинална норма на възвръщаемост на пазарния портфейл (премия за риска), %;

RP_s - корекция с премия за размера на дружеството.

Извършен е анализ на нормата на възвръщаемост на привлечения капитал НВпк въз основа на информация за ефективен годишен процент за заеми по данни на БНБ за лихвени проценти и обеми по салда по кредити, различни от овърдрафт, за сектор „Нефинансови предприятия“.

Извършен е анализ на данните за нетен цикъл на оборотния капитал (НЦОК), и са предложени нива по групи дружества.

Докладът е разгледан и приет с решение на КЕВР по т. 2 от Протокол № 87/13.05.2021 г. На 19.05.2021 г. е насрочено и проведено открито заседание с ВиК операторите. Направените устни изказвания и постъпилите писмени становища са анализирани. От Комисията са приети направените предложения при изчисляването на всички елементи от Модела за капиталова оценка на активите (САРМ) да бъдат взети средните стойности за 5-годишен период, чрез което да се елиминират потенциалните нетипични пазарни флуктуации през годините, както и КОВИД ефектът; както и са и

приети становищата относно определянето на нетен цикъл на оборотния капитал за ВиК операторите от групата на големите и средни дружества. Не са приети становищата Комисията да не прилага целева структура на капитала 50:50, в която с равен дял се вземат собствен и привлечен капитал, като е обърнато внимание за ефекта при изчисляването на бета коефициент с лост и отново е обърнато внимание, че отчетните данни за 2019 г. не отразяват кредитите, които ВиК операторите – бенефициенти по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“ ще сключат, за да финансират собственото си участие, поради което същите не отразяват очакваната динамика във ВиК сектора през регулаторния период, а КЕВР не разполага и с необходимите данни, за да определи какви биха били нивата на привлечен капитал по групи дружества към края на регулаторния период, защото тази информация ще стане известна едва след представянето на самите бизнес планове. Не са приети и предложенията на „Софийска вода“ АД, че Комисията следва да използва модела на паричните потоци (cash flow model), както и че за дружеството следва да бъде определена допълнителна премия от 3%, която не е обоснована.

С Решение № **НВ-1 от 28.05.2021 г.** КЕВР утвърди норма на възвръщаемост на капитала, равна на среднопретеглена цена на капитала при съотношение на собствен и привлечен капитал 50:50, по групи ВиК оператори, както следва:

Големи ВиК оператори: НВ = 8,12%;

Средни ВиК оператори: НВ = 8,57%;

Малки ВиК оператори: НВ = 9,08%;

Микро ВиК оператори: НВ = 9,15%.

4.5. Определяне на индикативен подход за определяне на коефициент Е

В Указания НРЦВКУ 2022 - 2026 са определени следните изисквания по отношение изчисляването на коефициент Е:

Съгласно т. 9. 1 от Указания НРЦВКУ 2022 - 2026, коефициентът „Е“ се изчислява за всяка година от регулаторния период за всеки ВиК оператор чрез сравнителен анализ на разходите за предоставяне на ВиК услуги и в зависимост от групата, в която операторът е разпределен от Комисията по реда на чл. 23, ал. 1 от НРКВКУ. С коефициента „Е“ се коригира в отрицателна посока - одобрената цена, която подлежи на корекция във формулата по т. 8.

Съгласно т. 9.1.1 от Указания НРЦВКУ 2022 - 2026, при изчисление на индивидуалния коефициент „Е“ Комисията взема предвид отстояние на отчетните нива за 2019 г. на показателите за качество, определени като единни показатели за ефективност по смисъла на чл. 13, ал. 3 от ЗРВКУ за регулаторен период 2022-2026 г., спрямо дългосрочните нива на показателите съгласно чл. 18 от НРКВКУ, и съотношение на оперативните разходи (без разходите за амортизации) спрямо фактурираните количества за регулирани услуги по чл. 2, ал. 1, т. 1-3 от НРЦВКУ за 2019 г. Коефициент „Е“ се изчислява като процент (дял) от инфлацията, използвана за годишни изменения на одобрените цени на ВиК услуги по реда на Раздел II от Глава четвърта на НРЦВКУ.

Съгласно т. 9.1.2 от Указания НРЦВКУ 2022 - 2026, Комисията приема с решение подход за определяне на коефициент за подобряване на ефективността „Е“ и индикативни коефициенти „Е“ на ВиК операторите. Коефициентът „Е“ се определя от Комисията по реда на чл. 27, ал. 1 във връзка с чл. 26, ал. 2, т. 6 от НРЦВКУ.

С Доклад вх. № В-Дк-221 от 21.06.2021 г. е предложен подход за определяне на коефициент за подобряване на ефективността „Е“ и индикативни коефициенти „Е“ на ВиК операторите за регулаторен период 2022-2026 г.

Анализирани са данни за отстояния на отчетните нива за 2019 г. на показателите за качество, определени като единни показатели за ефективност по смисъла на чл. 13, ал. 3 от ЗРВКУ за регулаторен период 2022-2026 г., спрямо дългосрочните нива на показателите съгласно чл. 18 от НРКВКУ, и съотношение на оперативните разходи (без разходите за амортизации) спрямо фактурираните количества за регулирани услуги по чл. 2, ал. 1, т. 1-3 от НРЦВКУ за 2019 г. за ВиК операторите, определени по групи дружества съгласно Решение № ПК-1 от 28.05.2021 г.

За всяко дружество са определени брой точки за отчетените отстояния на отчетните нива за 2019 г. на показателите за качество, определени като единни показатели за ефективност по смисъла на чл. 13, ал. 3 от ЗРВКУ за регулаторен период 2022-2026 г., спрямо дългосрочните нива на показателите съгласно чл. 18 от НРКВКУ. За целта дружествата са разделени в 4 категории, в зависимост от постигнатия резултат по всеки показател, и в зависимост от категорията получават отрицателен или положителен брой точки. Полученият брой точки по тази категория има тежест 70%.

За всяко дружество са определени брой точки за отстоянията на съотношение на разходи без амортизации към фактурирани количества спрямо средните стойности по групи дружества (лв/м³). За целта дружествата се разделят в 4 категории, в зависимост от постигнатия резултат за всяка услуга, и в зависимост от категорията получават отрицателен или положителен брой точки. Полученият брой точки по тази категория има тежест 30%.

Тежестните коефициенти са определени с оглед даване на по-голяма значимост на постигането на дългосрочните нива за тези показатели, които са определени като единни показатели за ефективност, доколкото същите са от изключително голямо значение за подобряване качеството и ефективността на ВиК услугите в България.

Следва да се отбележи, че съотношенията лв/м³ се влияят както от размера на отчетените от дружествата оперативни разходи без амортизации, така и от размера на фактурирани количества за всяка услуга. В тази връзка дружествата, които поради специфични условия формират по-висок размер на оперативни разходи (поради по-висок специфичен разход на електроенергия кВтч/м³ например), могат да намалят съотношението лв/м³ чрез намаляване на търговските загуби на вода, респективно чрез увеличаване на фактурираната вода. Въпреки това доколкото тези съотношения са свързани с обективни условия, които са специфични за отделните региони в страната, за тях се дава по-малка тежест във формирането на крайния резултат.

Към финалния резултат се добавя коефициент, в зависимост от групата на съответния ВиК оператор, доколкото следва да се отчете фактът, че за постигането на по-добри резултати от всеки оператор има значение размерът на обособената територия. Колкото е по-голяма обособената територия на едно дружество, толкова по-трудно се постига необходимият резултат. В тази връзка в крайния резултат следва да се отчете групата, в която е съответното дружество.

ВиК операторите се разпределят в групи, в зависимост от получения брой точки. За дружества, които получават по-голям (положителен) брой точки спрямо средното общо за дружествата, следва да се определи по-ниска стойност на коефициент „Е“; респективно за дружества, които получават по-нисък (отрицателен) брой точки спрямо средното общо за дружествата, следва да се определи по-висока стойност на коефициент „Е“.

Максималната ефективност, която следва да се постигне от ВиК сектора, е 9,18% от инфлацията, използвана за годишни изменения на одобрените цени на ВиК услуги

по реда на Раздел II от Глава четвърта на НРЦВКУ, изчислена като усреднена стойност на съотношенията на средните отстояния на съотношенията на разходи без амортизации към фактурирани количества, отнесени към съотношенията на разходи без амортизации – фактурирани количества общо за ВиК сектора по регулирани услуги.

Размерът на коефициент „Е“ е изчислен като максимално определената ефективност се намалява в зависимост от получения краен резултат на съответните дружества.

Съгласно т. 9.1.1 от Указания НРЦВКУ 2022 - 2026, коефициент „Е“ се изчислява като процент (дял) от инфлацията, използвана за годишни изменения на одобрените цени на ВиК услуги по реда на Раздел II от Глава четвърта на НРЦВКУ.

Докладът е приет с решение на КЕВР по т. 3 от Протокол № 125 от 24.06.2021 г. На 30.06.2021 г. е проведено открито заседание с ВиК операторите. Направените устни изказвания и постъпилите писмени становища са анализирани. Не е прието предложението на „Софийска вода“ АД, че Комисията следва да преразгледа тежестните коефициенти за двете групи параметри – отстояния на отчетните нива на показателите за качество спрямо дългосрочните такива, и на разходите без амортизации към фактурираните количества, от 70:30 на 50:50, доколкото в предложеното съотношение Комисията отче, че физическите условия, при които се осигурява доставяне на вода и отвеждане на отпадъчни води, са специфични за всяка обособена територия, и зависят от природните условия, с оглед осигуряване на балансиран подход, при отчитане на принципите по чл. 7, т. 5 от ЗРВКУ (отчитане нуждите на потребителите, които поради географски, теренни или други причини се намират в неравнопоставено положение) и чл. 7, т. 6 от ЗРВКУ (създаване на условия за ВиК операторите да експлоатират и поддържат системата и да вложат инвестиции при намаляване на експлоатационните разходи), отчитайки и становищата на „Водоснабдяване и канализация – Видин“ ЕООД и „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Русе.

След проведено на 30.06.2021 г. открито заседание, с Доклад вх. № В-Дк-237 от 09.07.2021 г. е предложен подход за определяне на коефициент за подобряване на ефективността „Е“ и индикативни коефициенти „Е“ на ВиК операторите, приет с решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 142 от 15.07.2021 г.

4.6. Осъществяване предварителен контрол по проекти на договори за доставяне вода на друг ВиК оператор

Съгласно чл. 5, ал. 3 от Наредба № 4 от 14.09.2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, в редакцията след изменението в ДВ, бр. 63 от 17.08.2012 г. *„когато една водоснабдителна или канализационна система се използва за предоставяне на услуги ВиК в различни обособени територии, операторите уреждат отношенията си с договор, съгласуван с асоциациите по ВиК и Държавната комисия по енергийно и водно регулиране“.*

Въпреки че посоченото нормативно изискване е в сила от 17.08.2012 г. след изменения на наредбата, до края на 2020 г. същото не е изпълнено, и по-голямата част от дружествата – доставчици и ползватели, не са уредили своите взаимоотношения с договори, или сключените договори не са били съгласувани преди това от съответните асоциации по ВиК и от Комисията.

Съгласно чл. 12, ал. 2 от ЗРВКУ, *Комисията регулира и цените, по които ВиК оператори или други предприятия доставят вода от техни или предоставени им за експлоатация водовземни съоръжения или системи до водоснабдителни системи на други ВиК оператори.*

През регулаторен период 2017-2021 г., при изпълнение на нормативните си задължения за регулиране на тези цени, Комисията се сблъска с редица пречки, включително възникнали спорове между дружествата и съдебни жалби срещу решения на КЕВР. В тази връзка този въпрос бе поставен и в изпратеното на 23.12.2020 г. писмо, с което Комисията информира МРРБ, „Български ВиК холдинг“ ЕАД и Съюза на ВиК операторите в Р България за важни въпроси, които следва да бъдат изяснени преди изготвяне на указанията за новия регулаторен период.

В т. 10.2 от Указания НРКВКУ 2022 – 2026 бе поставено изискване *ВиК операторите, които предоставят услугата доставяне вода на друг ВиК оператор, както и ВиК операторите, които получават такава услуга, да представят договор по реда на чл. 5, ал. 3 от Наредба № 4 от 14.09.2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи.*

Във връзка с предприетите от КЕВР действия по отношение изпълнението на разпоредбите на Наредба № 4 от 2004 г. в Комисията постъпи неофициална информация от дружества, че МРРБ е изготвило и изпратило на ВиК операторите с държавно участие типов проект на договор по чл. 5, ал. 3 от наредбата.

Съгласно чл. 6, ал. 1, т. 7 от ЗРВКУ, *Комисията осъществява предоставените ѝ с този закон правомощия по повод на концесионни и други договори, а съгласно чл. 21, ал. 3 от ЗРВКУ, Комисията извършва предварителен контрол, като при подготовката на концесионните и на другите видове договори за управление на ВиК системите дава становище за съответствието им с този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.*

В тази връзка Комисията изготви и прие становища по представени през 2021 г. проекти на договори, както следва:

- „Увекс“ ЕООД, гр. Сандански (доставчик) – „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Благоевград (ползвател): прието становище с решение по т. 2 от Протокол №88 от 17.05.2021 г.;
- „В И К“ АД, гр. Ловеч (доставчик) и „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Плевен (ползвател): прието становище с решение по т. 1 от Протокол №121/18.06.2021 г.;
- „В И К“ АД, гр. Ловеч (доставчик) и „ВиК - Стенето“ ЕООД, гр. Троян (ползвател): прието становище с решение по т. 2 от Протокол №121/18.06.2021 г.;
- „ВиК - Стенето“ ЕООД, гр. Троян (доставчик) и „В И К“ АД, гр. Ловеч (ползвател): прието становище с решение по т. 4 от Протокол №121/18.06.2021 г.;
- „В И К“ ООД, гр. Габрово (доставчик) и „В И К“ АД, гр. Ловеч (ползвател): прието становище с решение по т. 3 от Протокол №121/18.06.2021 г.;
- „Водоснабдяване и канализационни услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик (доставчик) - „Водоснабдяване, канализация и строителство“ ЕООД, гр. Пещера: (ползвател): прието становище с решение по т. 1 от Протокол № 134 от 08.07.2021 г.;
- „Водоснабдяване и канализация Йовковци“ ООД (доставчик) - „В и К“ ООД, гр. Габрово (ползвател): прието становище с решение по т. 2 от Протокол № 134 от 08.07.2021 г.;
- „Водоснабдяване и канализация“ ЕАД, гр. Бургас (доставчик) - „Водоснабдяване и канализация -Варна“ ООД (ползвател): прието становище с решение по т. 1 от

Протокол №158/05.08.2021 г.;

- „Водоснабдяване и канализация -Варна“ ООД (доставчик) - „Водоснабдяване и канализация“ ЕАД, гр. Бургас (ползвател): прието становище с решение по т. 9 от Протокол № 166/19.08.2021 г.;
- „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Монтана (доставчик и ползвател) - „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Враца (доставчик и ползвател): прието становище с решение по т. 12 от Протокол № 239 от 26.10.2021 г.;
- „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Враца (доставчик) – „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. София (ползвател): прието становище с решение по т. 10 от Протокол № 239 от 26.10.2021 г.;
- „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Монтана (доставчик) – „Водоснабдяване и канализация Берковица“ ЕООД (ползвател): прието становище с решение по т. 11 от Протокол № 239 от 26.10.2021 г.

4.7. Разглеждане на бизнес планове и ценови заявления на дружествата

В изпълнение на разпоредбите на чл. 10, ал. 7 от ЗРВКУ в края на м. юни/началото на м. юли 2021 г. са представени проекти на бизнес планове и ценови заявления на 41 дружества, които са публикувани на интернет страницата на КЕВР. В допълнение през периода м. август/септември са представени бизнес планове и ценови заявления на още 3 дружества, а през ноември още от 1 дружество, с което общият брой внесени проекти на бизнес планове и ценови заявления е 45.

През периода м. юни-август 2021 г. от страна на Комисията е извършена планова проверка на дейността на ВиК операторите за 2020 г., включваща и проверка на извършените разходи за експлоатация на новопридобити активи или дейности спрямо одобрените в бизнес плана за 2020 г., включени в коефициент „Qp“, доколкото посоченият коефициент участва в изменението на предложените цени на ВиК услуги за 2022 г. (първата година от новия регулаторен период).

Съгласуване на бизнес плановете от асоциациите по ВиК

Съгласно чл. 198м, ал. 2 от ЗВ, *бизнес планът на съответния ВиК оператор се съгласува от асоциацията по ВиК или от общинския съвет. При несъответствие с генералните планове, инвестиционните програми и договорите за възлагане асоциацията по ВиК или общинският съвет го връща за доработка с мотивирано становище и указания.*

Данните за представените в КЕВР бизнес планове и ценови заявления за новия регулаторен период 2022-2026 г. показват следното:

Асоциациите по ВиК в областите Варна, Бургас, София област **не са насрочили** заседания на общите си събрания, за да разгледат проектите на бизнес плановете на съответните ВиК оператори; а тези в областите Габрово, Пазарджик и Разград са насрочили, но **не са провели** заседания на общите събрания.

Асоциациите по ВиК в областите Велико Търново, Добрич, Благоевград, Кърджали, Монтана, Сливен, Смолян, Шумен, Видин, Хасково, Кюстендил, както и АВиК в община Пещера са провели заседания на общите събрания, на които са разгледали, но **не са съгласували** предложените бизнес планове от съответните дружества. Същевременно обаче остава неясен фактът дали посочените асоциации по ВиК са върнали бизнес плановете за доработка с мотивирани становища и указания в съответствие с чл. 198м, ал. 2 от ЗВ.

Асоциациите по ВиК в областите Плевен, Пловдив, Стара Загора, Русе, Ловеч, Силистра, Ямбол, Търговище, Враца и Перник са провели заседания на общите

събрания, на които са разгледали и **са съгласували** предложените бизнес планове от съответните дружества.

Видно от гореизложеното голяма част от асоциациите по ВиК не изпълняват вменените им нормативни задължения по отношение на бизнес планове на ВиК операторите. Това създава пречки пред работата на Комисията, доколкото съществува неяснота по отношение на обхвата и параметрите на бизнес планове, които следва да са съгласувани на местно ниво от страна на публичните собственици на ВиК системите и възложители по договор за тяхното стопанисване от избраните ВиК оператори по реда на ЗВ, преди да започне разглеждането на бизнес планове от страна на КЕВР по реда на ЗРВКУ.

Същевременно, с влезли в сила решения № 1436 от 04.02.2019 г., № 10477 от 05.07.2019 г. и № 3916 от 13.03.2020 г. на Върховния административен съд (ВАС), бяха отменени решения на КЕВР за одобряване на 5-годишни бизнес планове на ВиК оператори поради факта, че в процеса на разглеждане и одобряване на бизнес планове от Комисията по реда на ЗРВКУ са настъпили изменения в бизнес планове, които е следвало повторно да бъдат съгласувани от съответните асоциации по ВиК. Във връзка с горното е видно, че процедурата по одобрение на финален вариант на бизнес план, след направени необходимите корекции и изменения, ще може да започне от КЕВР едва след като този финален вариант бъде съгласуван от съответната АВиК, или бъде приложен чл. 27 от НРЦВКУ, след изтичане срока по договор.

Комисията многократно е информирала компетентните институции за проблемите в дейността на асоциациите по ВиК. Този въпрос бе поставен и в изпратеното на 23.12.2020 г. писмо, в което КЕВР информира МРРБ, „Български ВиК холдинг“ ЕАД и Съюза на ВиК операторите в Р България за важни въпроси, които следва да бъдат изяснени преди изготвяне на указанията за новия регулаторен период.

Конкретна информация за посочените проблеми бе изпратена с писмо изх. № В-04-88-2 от 03.06.2021 г. и на служебния министър на регионалното развитие и благоустройството, като бе отправен апел за създаване на необходимата организация за изпълнение на задълженията на асоциациите по ВиК за съгласуване на бизнес планове на съответните ВиК оператори в сроковете по договор.

Неясноти по отношение статута и/или обхвата на обособените територии на някои дружества

В следните области съществуват пречки пред разглеждането им от страна на Комисията поради неизпълнени разпоредби на ЗВ извън компетенциите на КЕВР:

- **Благоевград:** неяснота по отношение обхвата на обособената територия на регионалния ВиК оператор. Община Петрич е член на АВиК-Благоевград, и ВиК услугите следва да се предоставят от регионалния оператор „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Благоевград; същевременно общинското дружество „В И К“ ЕООД, гр. Петрич продължава да осъществява дейност като ВиК оператор. Внесеният от дружеството бизнес план не включва община Петрич, и АВиК-Благоевград е указала на ВиК оператора да преработи и допълни бизнес плана.

По отношение на община Сандански е изяснено, че управлението на ВиК системите следва да се осъществява от АВиК по реда на чл. 198б, ал. 2 от ЗВ, която до момента не е учредена. Общинското ВиК дружество „УВЕКС“ ЕООД, гр. Сандански продължава да осъществява дейност като ВиК оператор в нарушение на чл. 198о, ал. 5. Същото е представило бизнес план при липса на компетентен орган, който да го съгласува по реда на ЗВ;

- Кюстендил: неяснота по отношение обхвата на обособената територия на регионалния ВиК оператор. Община Дупница е член на АВиК-Кюстендил, и ВиК услугите следва да се предоставят от регионалния оператор „Кюстендилска вода“ ЕООД; същевременно общинското дружество „ВиК - Дупница“ ЕООД продължава да осъществява дейност като ВиК оператор, и е внесло в КЕВР проект на бизнес план;

- Пазарджик: неяснота по отношение обхвата на обособената територия на регионалния ВиК оператор. Общините Панагюрище и Стрелча са членове на АВиК-Пазарджик, и ВиК услугите следва да се предоставят от регионалния оператор „Водоснабдяване и канализационни услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик; същевременно общинските дружества „Водоснабдяване и канализация - П“ ЕООД, гр. Панагюрище и „Водоснабдяване и канализация - С“ ЕООД, гр. Стрелча продължават да осъществяват дейност като ВиК оператори, като „Водоснабдяване и канализация - П“ ЕООД, гр. Панагюрище е внесло в КЕВР проект на бизнес план, а „Водоснабдяване и канализация - С“ ЕООД, гр. Стрелча не е представило бизнес план в КЕВР.

По отношение на общините Велинград и Сърница, Батак и Ракитово е изяснено, че управлението на ВиК системите следва да се осъществява от АВиК по реда на чл. 198б, ал. 2 от ЗВ, които до момента не са учредени. Общинските дружества продължават да осъществяват дейност като ВиК оператор в нарушение на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ. "Водоснабдяване, канализация и териториален водоинженеринг" ЕООД, гр. Велинград е представило бизнес план, а "В И К - Батак" ЕООД и "ВКТВ" ЕООД, гр. Ракитово не са представили бизнес планове в КЕВР.

По отношение на община Пещера е изяснено, че управлението на ВиК системите следва да се осъществява от АВиК по реда на чл. 198б, ал. 2 от ЗВ, която е учредена. Същевременно общинското дружество "Водоснабдяване, канализация и строителство" ЕООД, гр. Пещера продължава да не отговаря на разпоредбите на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ, доколкото стопанисването на публичните ВиК активи и предоставянето на ВиК услуги не е възложено с договор от АВиК-Пещера.

По отношение на община Белово е изяснено, че управлението на ВиК системите следва да се осъществява от общинския съвет по реда на чл. 198б, ал. 3 от ЗВ. През 2014 г. е сключен договор за концесия между община Белово и „В И К - Белово“ ЕООД, а през 2018 г. община Белово е приватизирала 80% от капитала на дружеството. „В И К - Белово“ ЕООД не е представило бизнес план в Комисията;

- Разград: регионалният ВиК оператор с държавно участие "Водоснабдяване и канализация" ООД, гр. Исперих е представил в Комисията бизнес план, но дружеството продължава да не отговаря на разпоредбите на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ, доколкото стопанисването на публичните ВиК активи и предоставянето на ВиК услуги не е възложено с договор от АВиК-Исперих.

Комисията многократно е изисквала от компетентните институции информация за планираните дейности по изпълнение на приложимите разпоредби на ЗВ по отношение на посочените ВиК оператори. Този въпрос бе поставен и в изпратеното на 23.12.2020 г. писмо, с което КЕВР информира МРРБ, „Български ВиК холдинг“ ЕАД и Съюза на ВиК операторите в Р България за важни въпроси, които следва да бъдат изяснени преди изготвяне на указанията за новия регулаторен период.

Конкретна информация за посочените казуси бе изпратена с писмо изх. № В-04-88-2 от 03.06.2021 г. и на служебния министър на регионалното развитие и благоустройството, като бе отправен апел за разрешаване на пречките, съществуващи към момента.

Предложения за изменения и допълнения на ЗРВКУ

През лятото на 2021 г. в деловодството на 46-то народно събрание са внесени от народни представители 3 броя законопроекта за изменение и допълнение на ЗРВКУ, както следва:

- Законопроект № 46-154-01-12 от 27.07.2021 г., с който се предлага в §1 да се промени срокът на регулаторните периоди (от 5 на 3 години), в §2 да не се разглеждат внесените бизнес планове за регулаторен период 2022-2026 г., а ВиК дружествата да разработят нови бизнес планове за период 2023-2025 г., в §3 се предлагат правила за изменение на цени на ВиК услуги за 2022 г. и приемане от КЕВР на методика за определяне на цените, конкретни прогнозни нива на показатели за качество и ред за определяне на социална поносимост на цените, а в §4 се предлага включване на изискване за предприемане на действия от асоциациите по ВиК;

- Законопроект № 46-154-01-30 от 12.08.2021 г., с който се предлага в §1 да се създаде в чл. 13 на ЗРВКУ нова ал. 6, съгласно която ВиК дружествата не могат да калкулират в цената на водната услуга повече от 25 на сто от общите загуби на вода;

- Законопроект № 46-154-01-36 от 19.08.2021 г., с който се предлага в §1 да се създаде в чл. 13, ал. 2 на ЗРВКУ нова т. 3, съгласно която когато доставената вода за питейно-битови нужди е с отклонение от качеството при определяне себестойността на услугата, не се прилагат ал. 1, т. 2 „б“, т. 3, т. 4 и т. 5, както и не се смятат такси за водовземане, ако се дължат за питейна вода.

На 01.09.2021 г. Комисията по околна среда и водите в НС проведе обществено обсъждане на трите законопроекта, а на 08.09.2021 г. проведе първо заседание, като въз основа на проведено гласуване предлага на Народното събрание да покрепи за първо гласуване законопроекта № 46-154-01-12 от 27.07.2021 г. и № 46-154-01-36 от 19.08.2021 г., и да не подкрепи за първо гласуване Законопроект № 46-154-01-30 от 12.08.2021 г.

Поради прекратяване дейността на 46-то народно събрание, посочените законопроекта за изменение и допълнение на ЗРВКУ не са окончателно приети. В тази връзка, доколкото не са настъпили промени в действащата нормативна уредба, Комисията започна разглеждане на внесените бизнес планове за новия регулаторен период 2022-2026 г.

Процедури по разглеждане и одобрение на бизнес планове

След извършен детайлен преглед на представените бизнес планове и ценови заявления, и необходимите приложения към тях, през периода октомври – декември експерти от главна дирекция „ВиК услуги“ проведоха обсъждания с 22 дружества с държавно и общинско участие. Обсъжданията се провеждат на основание чл. 25, ал. 1 от НРЦВКУ по реда на Глава седма от Указания НРЦВКУ 2022 - 2026, като се обсъждат параметрите на всички справки от бизнес плана и ценовото заявление, респективно от страна на КЕВР се обръща внимание за всички констатирани пропуски, неточности или необосновани параметри, и се определя срок за представяне на коригиран бизнес план. За всяко проведено обсъждане е съставен двустранен протокол, подписан от представители на КЕВР и на съответния ВиК оператор.

Общо 12 дружества са представили коригирани бизнес планове в Комисията, след проведените обсъждания. Съгласно изискванията, коригираните бизнес планове се внасят в съответните асоциации по ВиК/общински съвети за разглеждане и съгласуване по реда на ЗВ и в случай че отговарят на всички нормативни и регулаторни изисквания, започва процедурата по тяхното приемане от КЕВР по реда на ЗРВКУ, включваща:

- Изготвяне на доклад и проект на решение от работната група, които се разглеждат и приемат от Комисията на закрито заседание;

- Провеждане на открито заседание на КЕВР с дружеството заявител;
- Провеждане на обществено обсъждане със заинтересованите страни;
- Изготвяне на проект на решение, в което се анализират всички направени устни изказвания и постъпили писмени становища, което се разглежда и приема от Комисията на закрито заседание.

Мораториум върху цените на ВиК услуги

Съгласно решение на Народното събрание, обнародвано в Държавен вестник бр.108 от 17.12.2021 г., „Народното събрание налага мораториум върху цената на електроенергията, ВиК услугите и топлинната енергия на регулиран пазар на нивата от 16 декември 2021 г. Решението е със срок на действие до 31 март 2022 г. Решението влиза в сила от деня на обнародването му в Държавен вестник“.

Във връзка с посоченото решение на Народното събрание КЕВР отложи своите заседания по всички производства във връзка с регулиране на цени в секторите „Електроенергетика“, „Топлоенергетика“ и „Водоснабдителни и канализационни услуги“, включително насрочените на 16.12.2021 г. две открити заседания и обществени обсъждания за бизнес плановете на „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Монтана и „ВиК Паничище“ ЕООД, гр. Сапарева баня; както и не насрочи провеждане на закрити заседания за разглеждане на доклади и проекти на решения за други ВиК дружества, за които са изпълнени нормативните изисквания.

4.8. Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност и годишни отчетни доклади

Съгласно чл. 34, ал. 1 от НРЦВКУ, за целите на регулирането, ВиК операторите водят регулаторна отчетност съгласно чл. 15 от ЗРВКУ. В ал. 2 на същата разпоредба е посочено, че правилата за водене на регулаторната отчетност по ал. 1 за целите на регулирането се приемат с решение на Комисията съгласно чл. 16 от ЗРВКУ.

Във връзка с приетите указания за новия регулаторен период 2022-2026 г. са подготвени промени в действащите правила за регулаторна отчетност. Отчетен е фактът, че ВиК операторите следва да представят в Комисията два доклада:

- отчетен доклад за изпълнението на бизнес плана за предходната година, в срок до 15 април (съгласно чл. 32, ал. 1 от НРКВКУ);
- годишни отчетни справки за целите на регулаторното счетоводство на ВиК операторите, в срок до 30 април.

В рамките на извършваните планови проверки за изпълнението на одобрените бизнес планове на ВиК операторите е констатирано, че голяма част от често допусканите грешки и неточности от страна на дружествата в представяните годишни отчетни доклади представляват липса на съответствие между данните в аналогичните справки от моделите за годишните отчети и отчета по ЕСРО. В тази връзка през 2021 г. е възприет подход за отчетните данни да се представят в единен модел на годишен отчет за изпълнение на бизнес план и ЕСРО, и е предложено отчитането на справките за годишните отчетни доклади за изпълнение на одобрените бизнес планове по чл. 32, ал. 1 от НРКВКУ и отчетните справки по ЕСРО през новия регулаторен период 2022-2026 г. да продължи да бъде представяно в единен електронен модел, като бъдат уеднаквени и сроковете за представяне на двата отчета.

Изготвен е Доклад вх. № В-Дк-400 от 30.11.2021 г. относно приемане на Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност и годишни отчетни доклади за регулаторен период 2022-2026 г. със следните приложения:

- 1.1. Правила към единния сметкоплан за регулаторни цели на ВиК операторите;

- 1.2. Единен сметкоплан на ВиК операторите за регулаторни цели;
- 1.3. Инструкции за попълване на годишните отчетни справки за целите на регулаторното счетоводство на ВиК операторите;
2. Единен електронен модел, включващ отчетните справки на годишния отчетен доклад по чл. 32, ал. 1 от НРКВКУ и отчетите по ЕСРО;
3. Инструкции за попълване на годишните отчетни справки на ВиК операторите;
4. Задължителна структура на текстовата част на годишния отчетен доклад по чл. 32, ал. 1 от НРКВКУ и отчетите по ЕСРО.

Докладът е разгледан и приет от КЕВР с решение по т. 5 от Протокол № 281 от 02.12.2021 г. На 07.12.2021 г. е насрочено и проведено обществено обсъждане. Направените устни изказвания и постъпилите писмени становища са анализирани. С решение на Комисията по т. 1 от Протокол № 304 от 30.12.2021 г. са приети **Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност и годишни отчетни доклади за регулаторен период 2022-2026 г.**, с начална дата на прилагане 01.01.2022 г.

ПЕРСПЕКТИВИ

Нов Закон за водоснабдяване и канализация

На 25.01.2018 г. МРРБ, чрез публикувана информация на Портала за обществени консултации, организира обществена консултация в 30-дневен срок по предложение за изготвяне на проект на нов закон за ВиК отрасли с работно заглавие „Закон за водоснабдяването и канализацията“. В публикуваната структура за закона се предвижда в същия да се обединят редица съществуващи нормативни актове, включително ЗРВКУ, ЗВ, части от други закони, и редица подзаконовни нормативни актове. Публикувано бе и предложение за Механизъм за гарантиране на защитата на уязвимите потребители и/или ползватели в контекста на стратегията за ВиК отрасъл. Информация за резултатите от проведената обществена консултация не е обявена публично, нито е представена информация в КЕВР.

С писмо вх. № В-03-06-25 от 05.11.2019 г. МРРБ информира КЕВР за сформирана междуведомствена работна група във връзка с изработване на проект на Закон за водоснабдяване и канализация, и изпрати презентация с наименование „Концепция за Закон за водоснабдяване и канализация“ от проведена на 10.10.2019 г. първа работна среща на групата, на която представители на КЕВР не са били поканени и не са взели участие. В отговор с изх. № В-03-06-25 от 13.12.2020 г., от страна на КЕВР е посочено, че през следващата 2020 г. Комисията трябва да започне подготовка на новия регулаторен период 2022-2026 г., а същевременно са налични редица неизвестни факти и обстоятелства, които могат да застрашат този процес, т.к. не могат да бъдат разрешени при действащите нормативни разпоредби, включително постигане на дългосрочните нива на показателите за качество на ВиК услугите; социалната поносимост на цените на ВиК услугите; осигуряване на икономическа достъпност до ВиК услуги на бедните слоеве от населението и начинът на прилагане на обявления в началото на 2018 г. Механизъм за гарантиране на защитата на уязвимите потребители и/или ползватели в контекста на стратегията за ВиК отрасъл; обезлюдяване на редица населени места при нарастващи постоянни разходи на ВиК операторите за поддръжка на ВиК системите; изпълняване на нормативните задължения на асоциациите по ВиК за съгласуване на бизнес планове в определените в договорите срокове и други.

Същевременно на 13.12.2019 г. 44-то народно събрание взе решение, съгласно което по т. 1 в срок до 15 май 2020 г. министърът на регионалното развитие и благоустройството да подготви и обяви за обществено обсъждане проект на Закон за

водоснабдяването и канализацията (проект на ЗВиК), който да гарантира дългосрочното решение на проблемите в сектора, в това число социална поносимост на цените на ВиК услугите и въвеждане на водни помощи, качество на услугите и осигуряване на допълнителни финансови инструменти за увеличение на инвестициите в сектора и повишаване на контрола по тяхното изпълнение.

На 26.10.2020 г. на интернет страницата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството в раздел „Проекти на нормативни актове“, както и на Портала за обществени консултации, са публикувани: проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за водоснабдяването и канализацията (ЗВиК); проект на Закон за ВиК, мотиви към проекта на закон; доклад към цялостна предварителна оценка на въздействието (ДЦПОВ), резюме към цялостна предварителна оценка на въздействието (РЦПОВ) и становище на Администрацията на Министерски съвет по чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове (ЗНА). Видно от проекта на ЗВиК се предвижда отмяна на ЗРВКУ, като е предложено да бъде създадена изцяло нова Комисия за регулиране на ВиК услугите.

КЕВР прие становище по публикувания проект на ЗВиК с решение по Протокол № 245 от 19.11.2020 г., т. 1, изпратено на МРРБ с писмо изх. № В-03-06-16 от 19.11.2020 г. и публикувано на интернет страницата на Комисията.

С писмо с вх. № В-03-06-12 от 08.09.2021 г. МРРБ информира КЕВР, че след общественото обсъждане на проект на ЗВиК, са постъпили различни предложения, становища и коментари от физически лица, юридически лица и институции. Също така от КЕВР е изискано да определи свои представители с оглед продължаване на работата по проекта на ЗВиК в рамките на междуправителствена работна група, която ще бъде сформирана от МРРБ.

В свой отговор изх. № В-03-06-12 от 01.10.2021 г. Комисията посочи, че съгласно чл. 10а, ал. 1 от ЗВ, Министерският съвет определя държавната политика за отрасъла водоснабдяване и канализация, като част от водостопанската политика на страната и Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България. Политиката в отрасъла водоснабдяване и канализация се провежда от министъра на регионалното развитие и благоустройството, съответно от общинските съвети и кметовете на общини – чл. 10а, ал. 4 от ЗВ. От своя страна, Комисията е специализиран орган за регулиране на дейностите във водоснабдяването и канализацията, който при осъществяване на своите правомощия е независим от изпълнителната власт (чл. 10 от ЗЕ). Поради тези обстоятелства включването на представители на КЕВР в състава на работни групи под ръководството на органи на изпълнителната власт е несъвместимо с регламентирания в ЗЕ статут на Комисията, като независим регулаторен орган. В такава насока са и даваните препоръки от Европейската комисия. Предвид горните аргументи и с цел подпомагане на работата по проекта на ЗВиК по отношение на въпроси, свързани с регулирането на дейностите във водоснабдяването и канализацията, експерти на Комисията могат да участват в обсъждания, организирани от МРРБ, чрез експертни становища и мнения по разглежданите проблеми, респективно КЕВР изразява готовност да изпраща свои представители за участие в конкретни работни срещи на сформирания междуправителствена работна група, за обсъждане на предложения за промени в сега действащите разпоредби на ЗРВКУ, който се предвижда да бъде обхванат от новия Закон за водоснабдяване и канализация.

С писмото е напомнено, че Комисията е приела становище по публикувания през 2020 г. проект на нов закон, както и че счита за целесъобразно получените предложения, становища и коментари по проекта на ЗВиК да бъдат публично достъпни.

С писмо вх. № В-03-06-17 от 18.11.2021 г. МРРБ предлага на КЕВР да представи предложения за промени в ЗВ, ЗРВКУ и наредбите към ЗРВКУ.

В отговор с изх. № В-03-06-17 от 25.11.2021 г. Комисията информира МРРБ, че с писмо изх. № Е-01-02-7 от 04.12.2015 г. КЕВР е представила на Комисията за наблюдение на дейността на ДКЕВР към Народното събрание направления за законодателни инициативи за осигуряване на развитието на либерализирания електроенергиен пазар и за подобряване на обслужването на клиентите на енергийни и водоснабдителни и канализационни услуги. За сектор ВиК е посочено следното:

- Законодателни промени в ЗРВКУ с оглед неговото привеждане в съответствие със ЗВ по отношение статута и изискванията за ВиК операторите, управлението на публичните ВиК активи и предоставянето на ВиК услуги срещу заплащане;
- Законодателни промени за въвеждане на лицензионен режим за ВиК операторите с оглед създаване на условия за подобряване на техния капацитет и качеството на ВиК услугите;
- Законодателни промени с оглед разширяване на контролните правомощия на КЕВР, прецизиране на административнонаказателните разпоредби в ЗРВКУ;
- Законодателни промени с оглед създаване на правомощие на КЕВР да приема подзаконовите актове по прилагане на ЗРВКУ.

До края на 2021 г. проект на нов Закон за водоснабдяване и канализация не е внесен от Министерски съвет в Народното събрание.

Проект на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК

Със Заповед № РД-14-02-504 от 05.06.2017 г., изменена и допълнена със Заповед № РД-14-02-542 от 16.06.2017 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството, е сформирана Междуведомствена работна група във връзка с разработване и изпълнение на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК. Представител на КЕВР е включен в работната група като наблюдател, доколкото съгласно чл. 10, ал. 3 от Закона за енергетиката, при осъществяване на своите правомощия, Комисията е независима от изпълнителната власт.

Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за разработване на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК е подписано на 23.02.2016 г. между МРРБ и Международната банка за възстановяване и развитие (Световна банка) в рамките на проект „Подпомагане на ефективността, управлението и институционалния капацитет в отрасъл ВиК“ по Договор за безвъзмездна финансова помощ № Д-34-11 от 16.03.2016 г. и BG16M1OP002-1.003-0001-C01, одобрен за финансиране по приоритетна ос 1 „Води“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“.

Съгласно представена информация от изпълнителя по договор – Световна банка, докладът по разработването на Стратегия за финансиране на ВиК отрасъла има следните цели:

- да изследва и представи възможностите за финансиране на мерките, идентифицирани в Стратегията за развитие и управление на отрасъл ВиК в България за периода 2014-2023 г., свързани с доизграждането на ВиК инфраструктурата в страната за постигане на съответствие с националните и европейски екологични изисквания, както и експлоатацията и поддръжката на ВиК системите и съоръженията;

- да приложи каскадният подход, като проучи възможностите за постепенно увеличаване на вътрешно генерирания паричен поток, на частното и търговското финансиране, като същевременно бъдат сведени до минимум недостигът на финансиране и въздействието върху националния бюджет;

- да представи предизвикателствата, свързани с поносимостта на цените на ВиК услугите в България, предложи мерки за подпомагане на социално уязвимите домакинства и очертае възможностите за промяна в методологията за ценообразуване на ВиК услугите за устойчиво финансиране на отрасъла.

През ноември 2017 г. Световна банка представи проект на Стратегия за финансиране на отрасъл ВиК. В проекта на Стратегия е оценен недостигът на финансиране в отрасъл ВиК и са предложени различни възможности за финансиране, както и мерки за увеличаване на паричните потоци на ВиК операторите чрез повишаване на тяхната ефективност, управление и контрол от страна на принципала.

В рамките на проекта са предложени и механизми за субсидиране на социално уязвимите групи, както и премахването на горната граница на цените на ВиК услугите и промени в договорите на дружествата с АВиК, с които да се изяснят нормативните и договорни отговорности на ВиК операторите по отношение постигането на съответствие с европейските изисквания. Предложени са и редица мерки за повишаване капацитета и ефективността на държавните ВиК оператори, както и за подобряване на контрола, упражняван от страна на принципала върху тяхната дейност.

На 13.12 2017 г. в рамките на съвместно заседание на Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление и на Комисията по околната среда и водите в Народното събрание от МРРБ бе представен проект на Стратегия за финансиране на ВиК сектора. Протокол № 16 от проведеното заседание е публикуван на интернет страницата на Народно събрание (<https://parliament.bg/bg/parliamentarycommittees/members/2589/steno/ID/4887>).

В отговор на запитване от страна на КЕВР за статута на проекта на Стратегия за финансиране на ВиК сектора и предвижданията за изпълнение на включените в документа мерки, МРРБ информира КЕВР с писмо вх. № В-03-06-26 от 26.02.2019 г., че този проект се използва като консултативен документ, няма статут на нормативен документ и неговото изготвяне не е свързано с изпълнение на заложиени нормативни или други изисквания.

Прилагане на Механизъм за реинвестиране на част от приходите от ВиК услуги.

Съгласно Тематично предварително условие 6.1. за Европейски структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, Действие №7, трябва да бъде въведен механизъм за обособяване на приходите на база пълна амортизация на активите, включително активи, финансирани от безвъзмездна помощ, които да бъдат използвани за реинвестиране във ВиК инфраструктура. Посочено е, че ще бъде изготвен механизъм за реинвестиране на приходите, включително и за активи, финансирани от безвъзмездна помощ, заедно с инструкцията към ВиК операторите за реинвестиране на печалбата. Като отговорна институция е посочено МРРБ, което възлага на Световната банка в рамките на Споразумение за консултантски услуги да окаже подкрепа за прилагане на промените.

В раздел 8.9. от проект на Стратегия за финансиране на отрасъл ВиК, изготвен от Световната банка по възлагане на МРРБ, е посочена информация за предложението от Световната банка механизъм за реинвестиране на част от приходите (МРП), както следва: „Компонентът МРП се определя като част от цената (в лева) за употребеното

количество (в м³), така че общата годишна сума, „защитена“ от МРП се равнява на годишното инвестиционно предложение одобрено при ценообразуването. От регулаторна гледна точка, размерът на компонента МРП трябва да съответства на размера на амортизационните отчисления и възвръщаемостта, в зависимост от предложеното финансиране на капиталовата програма от ВиК операторите, включено в изчислението на цените“. За реализирането на МРП се откриват специални инвестиционни сметки за всеки ВиК оператор, въвежда се контрол за изразходваните от тези сметки средства за инвестиции, а отчитането на дейностите, свързани с МРП, се извършва на тримесечие и в годишен доклад.

При извършените през регулаторен период 2017-2021 г. проверки, от страна на Комисията, е установено, че ВиК операторите с държавно участие не са внедрили Механизъм за реинвестиране на част от приходите (МРП). Повечето дружества са открили специални инвестиционни банкови сметки, но кредитните обороти са по-ниски от отчетените инвестиции в публични ВиК активи, а в редки случаи се изготвят доклади за отчитане дейностите по механизма.

Неприлагането на механизма е в противоречие както с предварителното условие по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“, така и с приетата от Министерски съвет отраслова стратегия за ВиК. Липсата на внедрен механизъм създава предпоставки за неизпълнение на инвестициите съгласно одобрените бизнес планове.

Прилагането на Механизма за реинвестиране на част от приходите за ВиК операторите, имащи одобрен бизнес план, ще повиши сигурността по изпълнение на одобрените инвестиционни програми, респективно ще има положителен и дисциплиниращ ефект върху дейността на ВиК дружествата.

ГЛАВА ШЕСТА

ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ

1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

През 2021 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране бяха получени общо 1 203 броя жалби. За 1 093 броя от тях, които са срещу лицензирани дружества от сферата на електроенергетиката, на основание чл. 22, ал. 1 от ЗЕ, бяха образувани административни производства.

Най-голям е броят на жалбите срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД. На второ място са жалбите срещу „Електроразпределение Север“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, следвани от „Електроразпределение Юг“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД. На последно място по оплаквания от клиенти са „Електроразпределение Златни пясъци“ АД и „ЕСП Златни пясъци“ ООД. Жалбите срещу лицензирани за дейността „търговия с електрическа енергия“ дружества са свързани предимно с промени в договорните отношения между страните.

През 2021 г. постъпиха 18 броя жалби срещу „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД), като същите обхващат възражения предимно срещу откази или неспазване на срокове от страна на дружеството да изготви и предостави становище с условията за присъединяване на обекти на производители на електроенергия към преносната мрежа и разпределителните мрежи. Не са регистрирани оплаквания срещу НЕК ЕАД.

Разпределението на получените в КЕВР жалби срещу електроенергийни дружества е показано на графиката по-долу:

Исканията на жалбоподателите са класифицирани по групи, показани на следната графика:

Водещо място през 2021 г. заемат жалбите във връзка с присъединяване на централи за производство на електрическа енергия от ВЕИ, предимно в групата до 30 kW.

На второ място са жалбите, свързани с качеството на доставяната електрическа енергия - ниско напрежение в точката на присъединяване, чести спирания на електрозахранването, повреди в електрически уреди.

Останалите причини за оплаквания от потребители се класифицират както следва:

- отчитане и фактуриране на електрическата енергия, в т.ч. твърдения за неточно отчитане, липса на реален отчет, неточна работа на тарифните превключватели, грешки при фактуриране на отчетените количества и начисляване на мрежови услуги;

- преустановяване на електрическото захранване без основание и без предварително уведомяване;

- съмнения за точност на измервателните уреди, недоволство от мястото им на монтиране, не уведомяване за планова или периодична подмяна, не уведомяване или липса на свидетели при съставяне на констативни протоколи при подмяната им;

- забавяне, включване на некоректни клаузи, неправомерно прекратяване на договори за присъединяване на нови обекти на потребители и производители на електрическа енергия;

- забавяне от страна на електроснабдителните дружества при издаване на документи за смяна на доставчик;

- забавяне и проблеми при сключване на договори за доставка на електрическа енергия;

- лошо техническо състояние, наличие на опасни съоръжения, нарушени сервитути на енергийни обекти;

- корекции на количества потребена, но неизмерена и/или неточно измерена електрическа енергия, установени по реда на ПИКЕЕ, но считани от потребителите като неправомерни;

- изкупуване и придобиване на съоръжения по § 4 от ЗЕ;

- изкупуване на произведена електрическа енергия от централи, произвеждащи енергия от възобновяеми източници, или такива с комбинирано производство.

Разпределението на жалбите срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД, класифицирани по групи според исканията на жалбоподателите, е показано на графиката по-долу:

Най-висок дял от жалбите при дружествата от групата на ЧЕЗ заемат жалбите, свързани с лошо качество на доставяната електрическа енергия. На второ място са оплакванията, свързани с отчитане и фактуриране на електрическата енергия, в т.ч. твърдения за неточно отчитане, липса на реален отчет, неточна работа на тарифните превключватели, грешки при фактурирането на отчетените количества и начисляване на мрежови услуги. За жалбите, за които Комисията приел, че са основателни, тя даде задължителни указания на лицензианта по прилагането на закона, като определи срок за изпълнението им. Анализ на изпълнение на задължителните указания, дадени от КЕВР на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД показва, че предприетите от дружеството мерки за подобряване на качеството не са достатъчни и не се прилагат в кратки срокове. При проверки, извършени по документи на изпълнението на влезли в сила решения № Ж-50/21.01.2021 г. и № Ж-218/19.03.2021 г. на КЕВР се констатира, че „ЧЕЗ Разпределение България“ АД не е предоставило на Комисията доказателства за изпълнение на част от задължителните указания, дадени в решенията, включително и копия на протоколи от измерване на качеството на доставяната електрическа енергия, за което на дружеството през м. 12.2021 г. са съставени и връчени 2 броя АУАН. През 2021 г. се отчита намаление спрямо 2020 г. на оплакванията, свързани с грешки при отчитане, респ. фактуриране на консумираната електрическа енергия.

Разпределението на жалбите срещу „Електроразпределение Север“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, класифицирани по групи според исканията на жалбоподателите, е показано на следната графика:

ЕНЕРГО-ПРО

При „Електроразпределение Север“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД най-голям е броят на жалбите от клиенти, свързани с проблеми при присъединяване на фотоволтаични централи. Следва да се отбележи, че 33 % от жалбите срещу „Електроразпределение Север“ АД са подадени от един инвеститор и касаят предвидени за изграждане обекти с инсталирана мощност от 30 kW, разположени в съседни парцели, обособени чрез разделяне на един по-голям такъв. На следващо място се нареждат оплакванията от лошо качество на доставяната електрическа енергия и услугите, следвани от жалбите, свързани с грешки при отчитане и фактуриране.

Графиката по-долу показва разпределението на жалбите срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, класифицирани по групи според исканията на жалбоподателите:

ЕВН

През 2021 г. дружествата от групата ЕВН поддържат най-ниско ниво на оплаквания от клиенти на електрическа енергия, но се запазва тенденцията от предходните години най-висок дял от жалбите да заемат тези, от клиенти, желаещи да присъединят фотоволтаични централи с мощност до 30 kW по реда на чл. 21, т. 1 от ЗЕВИ на територията на „Електроразпределение Юг“ ЕАД. След м. юни броят на тези жалби намалява, но се увеличават жалбите за проблеми с присъединяване на централи, заявени за изграждане с по-големи производствени мощности. На следващо място е броят на жалбите, свързани с грешки при отчитане и фактуриране.

За изясняване на причините и премахване на предпоставките за оплаквания от потребители на енергийни услуги, през 2022 г. КЕВР планира да извърши проверки на електроразпределителните дружества за спазване на условията на издадените им лицензии, както следва:

- на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД – за постигнати резултати и изпълнение на задължителни указания, дадени от КЕВР във връзка с жалби за лошо качество на доставяната електрическа енергия;

- на „Електроразпределение Север“ АД – причини и мерки за намаляване на проблемите, свързани с отчитане на потребената електрическа енергия;

- на „Електроразпределение Юг“ ЕАД – проверка на исканията за присъединяване на ФЕЦ на територията на дружеството.

За целите на ценовото регулиране през 2022 г. е предвидена проверка на всички електроразпределителни дружества относно реално извършените инвестиции и разходите за амортизации на въведени в експлоатация активи.

През 2021 г. на основание чл. 22, ал. 1, чл. 75, ал. 2, т. 1, чл. 76, ал. 4, чл. 77, ал. 2 и ал. 4, чл. 78, чл. 80 от ЗЕ и чл. 10, ал. 1, т. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация бяха сформирани работни групи и извършени 2 броя проверки по документи и на място във връзка с постъпили в КЕВР жалби, както следва:

- проверка по жалба от „Мухтаров“ ЕООД с вх. № Е-13-262-74/24.06.2021 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-12/09.08.2021 г. В хода на проверката е констатирано нарушение и през м. 10.2021 г. е съставен и връчен 1 бр. АУАН. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1113 от 05.11.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-832 от 11.11.2021 г.;

- проверка по жалба от Антон Диянов Господинов с вх. № Е-13-262-76/30.06.2021 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-13/09.08.2021 г. В хода на проверката е констатирано нарушение и през м. 10.2021 г. е съставен и връчен 1 бр. АУАН. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1112 от 05.11.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-831 от 11.11.2021 г.

Във връзка с водени от и срещу Комисията дела, свързани с жалби на потребители, през 2021 г. бяха сформирани работни групи и извършени 26 броя проверки по документи и на място, както следва:

- проверка по жалба от Пламенка Петрова с вх. № Е-11П-00-18 от 04.12.2017 г. срещу „Електроразпределение Север“ АД във връзка с Решение № 6163/22.10.2019 г. на АССГ, потвърдено с Решение № 13235/26.10.2020 г. на ВАС. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-103 от 19.01.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-64 от 28.01.2021 г.;

- проверка по жалба от Мануела Тошева с вх. № Е-04-02-219 от 19.11.2020 г. срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД във връзка с Определение № 6555/03.09.2019 г. на АССГ. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-119 от 25.01.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-75 от 28.01.2021 г.;

- проверка по жалба от НЕК ЕАД с вх. № Е-13-01-18 от 22.03.2018 г. срещу „Топлофикация Русе“ АД във връзка с Решение № 6962/23.11.2018 г. на АССГ, потвърдено с Решение № 16032/30.12.2020 г. на ВАС. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-437 от 22.04.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-356 от 10.05.2021 г.;

- проверка по жалба от Евгени Костов с вх. № Е-11ИН-00-344 от 03.08.2018 г. срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с Решение № 2792/23.04.2019 г. на АССГ, потвърдено с Решение № 528/15.01.2021 г. на ВАС. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-408/15.04.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-309/23.04.2021 г.;

- проверка по жалба от „Брайт Лайт 33“ ООД с вх. № Е-12-00-192/24.04.2019 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 1065/18.02.2020 г. на АССГ, потвърдено с Решение № 933/25.01.2021 г. на ВАС. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-328/24.03.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-272/07.04.2021 г.;

- проверка по жалба от „Агротекнолджи“ ЕООД с вх. № Е-13-62-36 от 02.04.2018 г. срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с Решение № 5327/09.08.2019 г. на АССГ, отменено с Решение № 2315/19.02.2021 г. на ВАС - ВАС е отменил Решение № Ж-834/13.11.2018 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-424 от 22.04.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-346 от 10.05.2021 г.;

- проверка по жалба от „Елшица-99“ АД с вх. № Е-12-00-816/16.04.2014 г. срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД във връзка с Решение № 5053/18.07.2019 г. на АССГ, потвърдено с Решение № 2428/22.02.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-29/23.01.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-434 от 22.04.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-350 от 10.05.2021 г.;

- проверка по жалба от „Свик“ ООД с вх. № Е-12-00-12/09.01.2019 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 206/10.01.2020 г. на АССГ, потвърдено с Решение № 2376/22.02.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-172/01.04.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-441 от 27.04.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-357 от 10.05.2021 г.;

- проверка по жалба от Христо Георгиев с вх. № Е-11ИН-00-187/23.04.2019 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 3212/24.06.2020 г. на АССГ, потвърдено с Решение № 3625/18.03.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-489/05.09.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-641 от 29.06.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-480 от 02.07.2021 г.;

- проверка по жалба от Румяна Нешева Петрова с вх. № Е-04-02-108/09.05.2019 г. срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД и „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 2834/10.06.2020 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 4423/06.04.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-583/31.10.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-649 от 29.06.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-488 от 02.07.2021 г.;

- проверка по жалба от Цвятко Господинов Колев с вх. № Е-13-49-1/06.01.2020 г. срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД и „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 4324/30.07.2020 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 4253/01.04.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-91/06.02.2020 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-650 от 29.06.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-489 от 02.07.2021 г.;

- проверка по жалба от Камен Николов Койчев с вх. № Е-13-273-22/06.03.2020 г. срещу „Електроразпределение Север“ АД във връзка с Решение № 4876/16.09.2020 г. на

АССГ, оставено в сила с Решение № 4881/16.04.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-262/23.04.2020 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-898 от 10.09.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-661 от 17.09.2021 г.;

- проверка по жалба от „ВиК Добрич“ АД с вх. № Е-17-15-13/07.09.2017 г. срещу „Електроразпределение Север“ АД във връзка с Решение № 394/20.01.2020 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 2565/24.02.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-118/27.02.2018 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-933 от 10.09.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-662 от 17.09.2021 г.;

- проверка по жалба от Захарина Лилова с вх. № Е-113-00-9/24.10.2019 г. срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД във връзка с Решение № 4065/22.07.2020 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 5871/14.05.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-87/30.01.2020 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-843 от 13.08.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-605 от 18.08.2021 г.;

- проверка по жалба от Мая Георгиева и Огнян Георгиев с вх. № Е-11М-00-15/28.03.2019 г. срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с Решение № 4818/09.09.2020 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 6272/26.05.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-421/24.07.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-844 от 13.08.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-606 от 18.08.2021 г.;

- проверка по жалба от „Мотор-Байк“ ЕООД с вх. № Е-11Х-00-31/14.08.2019 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 5158/22.04.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-594/06.11.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-793 от 30.07.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-586 от 04.08.2021 г.;

- проверка по жалба от Димитър Тропчев с вх. № № Е-04-02-118#8/11.10.2019 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 5287/26.04.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-59/23.01.2020 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-982 от 27.09.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-664 от 30.09.2021 г.;

- проверка по жалба от „Метрополитен“ ЕАД с вх. № Е-07-00-34/14.06.2018 г. срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с Решение № 7680/25.06.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-535/03.10.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-934 от 10.09.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-660 от 17.09.2021 г.;

- проверка по жалба от Валери Стефанов с вх. № Е-08-07-64/29.07.2021 г. срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД във връзка с Определение № 8708/11.11.2019 г. на АССГ - изпраща по подведомственост на КЕВР преписка за произнасяне по жалба. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1082 от 28.10.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-815 от 03.11.2021 г.;

- проверка по жалба от „Брайт Лайт 33“ ООД с вх. № Е-12-00-238/29.07.2021 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 63432/13.11.2020 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 8353/09.07.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-585/31.10.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-996 от 27.09.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-678 от 30.09.2021 г.;

- проверка по жалба от Добромир Добрев с вх. № Е-11ИН-00-427/09.08.2021 г. срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с Прокурорска преписка № 1066/2015г. на СРП - изпраща по компетентност на КЕВР за произнасяне по жалба. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1023 от 04.10.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-736 от 08.10.2021 г.;

- проверка по жалба от „БИС-98“ ООД с вх. № Е-12-00-214/16.05.2019 г. срещу „Синергон Енерджи“ ЕООД във връзка с Решение № 7844/30.06.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-612/21.11.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1084 от 28.10.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-814 от 03.11.2021 г.;

- проверка по жалба от Валя Желязкова с вх. № Е-04-02-268/08.09.2016 г. срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД във връзка с Решение № 4206/27.07.2020 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 8926/29.07.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-385/17.07.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1083 от 28.10.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-816 от 03.11.2021 г.;

- проверка по жалба от „Енерго БР“ ЕООД с вх. № Е-12-00-328/23.08.2019 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 4415/03.08.2020 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 9620/27.09.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-687/11.12.2019 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1315 от 16.12.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-976 от 29.12.2021 г.;

- проверка по жалба от „Тера Инвест 2008“ ЕООД с вх. № Е-12-00-19/27.01.2020 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД във връзка с Решение № 10867/27.10.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-186/13.03.2020 г. на КЕВР. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-1348 от 31.12.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-2 от 06.01.2022 г.;

- проверка по жалба от „Финикал“ ЕООД с вх. № Е-18-00-10/12.02.2016 г. срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД във връзка с Решение № 6159/22.10.2019 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 2202/18.02.2021 г. на ВАС - отменя Решение № Ж-272/25.07.2017 г. на КЕВР. Работата по проверката продължава през 2022 г.

През отчетната година беше завършена и една проверка, започнала през 2020 г., а именно - проверка по жалба от Райко Десподски и група жалбоподатели, с вх. № Е-11ИН-00-896 от 19.10.2020 г., срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. За резултатите от проверката е изготвен и връчен Констативен протокол № Е-3 от 09.02.2021 г. В хода на проверката са констатирани нарушения и през м. 02.2021 г. са съставени и връчени 4 броя АУАН. Изготвен е Доклад с вх. № Е-Дк-262 от 25.02.2021 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-218 от 19.03.2021 г.

През 2021 г. КЕВР разгледа жалби от потребители на електрическа енергия и услуги и се произнесе с 604 броя решения по образуваните административни производства:

- 174 броя жалби бяха определени като основателни. Комисията даде задължителни указания на лицензираните дружества и определи срок за изпълнението им;

- 354 броя жалби бяха приети за неоснователни и административните производства бяха прекратени;

- Комисията прекрати административните производства по 49 броя жалби поради отпаднал правен интерес на жалбоподателя, 4 броя поради оттегляне на жалбата, 14 броя поради недопустимост за разглеждане;

- за 2 броя жалби Комисията взе решение за спиране на административното производство поради разглеждане от съда;

- постановени бяха 2 броя решения на КЕВР, с които беше назначен независим оценител по § 4 от ПРЗ на ЗЕ и 3 броя разрешения за извеждане от експлоатация на енергийно съоръжение;

- постановени бяха 2 броя решения на КЕВР за отстраняване на допусната очевидна фактическа грешка в издаден административен акт.

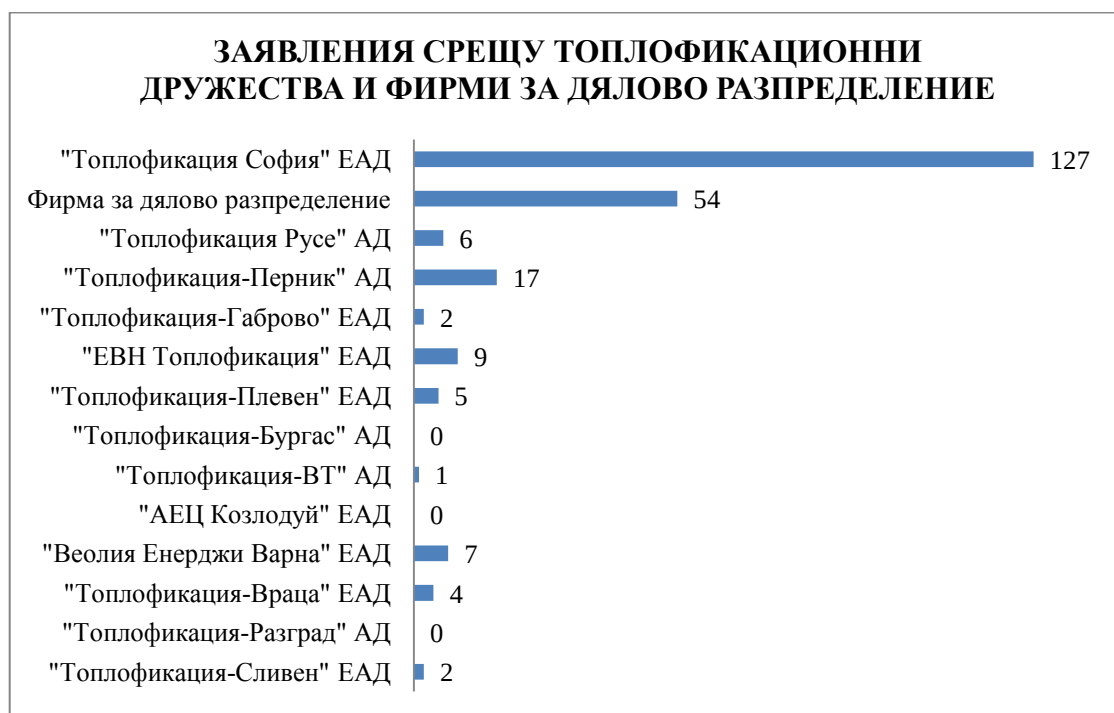
Експерти от отдел „Контрол и решаване на спорове в електроенергетиката и топлоенергетиката“, на обявления на интернет страницата на КЕВР телефон, както и при посещения на потребители в Комисията, ежедневно оказваха съдействие и даваха разяснения и указания по всички въпроси, свързани с процеса по подаване и

разглеждане на жалби и сигнали, приложимата нормативна уредба, практиката и правомощията на Комисията.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

През 2021 г. в Комисията бяха получени общо 261 броя заявления, сигнали, искания и жалби от клиенти и потребители на топлинна енергия. От тях 139 броя бяха свързани с нарушения или съмнения за такива, подлежащи на контрол по Наредбата за топлоснабдяване, поради което на основание чл. 31, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс бяха изпратени на Министерство на енергетиката за разглеждане по компетентност. Реквизити на жалба съдържат 66 броя жалби, за които на основание чл. 22, ал. 1 от ЗЕ бяха образувани административни производства. Констатира се ръст на увеличение на броя на жалбите, които са от компетентността на КЕВР с 88,5% спрямо 2020 г.

Жалбите и сигналите са насочени основно срещу „Топлофикация София“ ЕАД, следвани от фирмите за дялово разпределение и „Топлофикация-Перник“ АД:

Анализът на жалбите, които са от компетентността на КЕВР, показва следното:

- за проблеми с качеството на доставяната топлинна енергия са сигнализирали 22 потребители. За всеки отделен случай е изискана информация от съответното топлопреносно дружество, анализирани са причините, при установена основателност са дадени задължителни указания, упражнен е контрол относно срока за отстраняване на повредите;

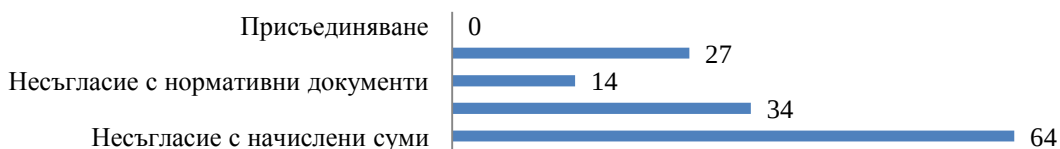
- качеството на търговските услуги е причина за 25 броя жалби. Потребителите са уведомени за изисканите и извършени от дружествата проверки на точността на средствата за търговско измерване, състоянието на отоплителните им инсталации, привеждането на настройките и режимите на работа на абонатните станции в съответствие с нормативно установените параметри.

ЖАЛБИ ОТ КОМПЕТЕНТНОСТ НА КЕВР

Разпределението на жалбите, постъпили в КЕВР, които са от компетентност на Министерство на енергетиката, е представено на следната графика:

ЖАЛБИ ОТ КОМПЕТЕНТНОСТ НА МЕ

Внесените в Комисията сигнали, възражения, предложения и др., които нямат характер на жалби, бяха разгледани и анализирани, а на вносителя беше предоставена конкретна информация, в рамките на определените в ЗЕ правомощия и контролни функции на КЕВР, приложимите за случая нормативни документи, включително правата и задълженията на страните, определени в одобрени от КЕВР Общи условия.

През 2021 г. Комисията се произнесе с 43 броя решения по жалби от потребители на топлинна енергия и услуги, с които: административните производства бяха прекратени по 29 броя жалби поради установена неоснователност, за 12 броя поради отпадане на правния интерес на жалбоподателя. КЕВР прие две жалби за основателни и даде на дружествата задължителни указания, които бяха изпълнени в указания срок.

3. ПРИРОДЕН ГАЗ

Жалби, получени в Комисията за енергийно и водно регулиране

Съгласно чл. 22 от ЗЕ Комисията разглежда жалби на ползватели на мрежи и съоръжения срещу оператори на преносни и разпределителни мрежи, добивни предприятия, оператори на съоръжения за съхранение на природен газ и оператори на съоръжения за втечен природен газ, както и на клиенти срещу доставчици на енергия и природен газ, включително крайни снабдители, свързани с изпълнението на задълженията им по този закон. КЕВР разглежда жалби и на лицензианти срещу лицензианти, свързани с изпълнението на лицензионната им дейност по ЗЕ. В случаите, когато Комисията приеме жалба за основателна, тя с решението дава задължителни указания по прилагането на закона.

За сектор „Природен газ“ през 2021 г. в КЕВР са подадени общо 25 жалби, в т.ч. 23 жалби от клиенти срещу лицензирани дружества, изпълняващи едновременно дейностите по „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ и 2 жалби от лицензиант срещу лицензиант.

По всяка от жалбите е образувана преписка и същите са разгледани по реда на Глава девета „Разглеждане на жалби и уреждане на спорове“ от НЛДЕ. Жалбите са свързани с присъединяване към газова инфраструктура; неточно измерване на потребено количество природен газ; нелоялни търговски практики; възстановяване на газоподаването; договорни отношения; отказ за сключване на договор за услуга от обществен интерес; прекъсване на газоснабдяването; фактуриране; цена и обезщетения.

Комисията прие, че една от жалбите е основателна и даде задължителни указания на лицензианта по прилагането на закона, като определи срок за изпълнението им. Дадените задължителни указания са изпълнени от дружеството в определения срок. По двадесет и две жалби КЕВР се произнесе с решения, с които прекрати преписките, както следва: по осем от жалбите Комисията прие, че са неоснователни; по три от жалбите производството е прекратено поради отпаднал правен интерес; пет от жалбите не са разгледани по същество и са прекратени на основание чл. 4, ал. 3 от НЛДЕ поради неотстраняване на нередовности в законоустановения срок; една от жалбите е недопустима за разглеждане; по пет от жалбите Комисията установи, че са оттеглени и взе решение за прекратяване на административното производство. Регламентираният в ЗЕ двумесечен срок за произнасяне на Комисията по жалби към края на 2021 г. не е изтекъл за две от жалбите, поради което по тях предстои произнасяне на КЕВР през 2022 г.

Броят на подадените в КЕВР през 2021 г. жалби от клиенти на природен газ се запазва нисък в сравнение с другите три сектора. От 146 243 клиента на природен газ, жалби са подадени от 23 клиента, което представлява 0,016% от тези клиенти. Като основна причина за незначителния брой жалби може да се посочи малкият процент газифицирани обекти в страната, съответно малкият брой битови и стопански клиенти на природен газ, което обуславя ниския брой жалби, подавани както в Комисията, така и в дружествата. От друга страна, тенденцията на запазване на ниско ниво на жалбите в сектора се дължи и на обстоятелството, че дружествата информират клиентите си за регламентирания в Общите условия на договорите и в Правилата за работа с потребители техни права и задължения, включително реда за подаване и разглеждане на жалби, като енергийните предприятия своевременно разглеждат подадените жалби и удовлетворяват основателните.

В допълнение, в хода на разглеждане на част от жалбите, предприятиите от Комисията действия по изясняване на случаите доведоха до отпадане на правния интерес на жалбоподателите или оттегляне на жалбите поради удовлетворяване на исканията на клиентите.

КЕВР проверява периодично изпълнението от страна на лицензиантите на задълженията им, свързани със създаване на специализирано звено за работа с потребителите в структурата на дружеството, в което трябва да е назначен достатъчен на брой и квалифициран персонал; поддържане на достатъчен брой центрове за работа с клиентите за покриване нуждите на лицензионната територия; предоставяне на

услуги на клиентите в съответствие с показателите за качеството на снабдяването с природен газ, приети от Комисията; поддържане на система за управление на качеството на лицензионната дейност, сертифицирана от независима компетентна организация; поддържане на система за приемане и обработка на жалби.

Жалби, подадени в газоразпределителните дружества

Броят на подадените през 2021 г. в газоразпределителните дружества жалби от клиенти е 106 бр. Клиентите, които са подали тези жалби, са 0,07% от всички 146 243 клиента на ГРД за 2021 г. Най-много жалби са подадени в „Овергаз Мрежи” АД за лицензираната територия на Столична община и община Божурище - 40 бр., което представлява 38% от всички жалби в сектора.

Жалбите в газоразпределителните дружества са разпределени, както следва:

- 36 бр. жалби, свързани с присъединяване към ГРМ, от които 6 бр. жалби са основателни и удовлетворени, а 30 бр. са приети за неоснователни;
- 15 бр. жалби, свързани с неточно измерване на потребеното количество природен газ, от които 6 бр. са удовлетворени, а 9 бр. – неоснователни;
- 1 жалба е свързана с възстановяване на газоподаването – неоснователна;
- 4 бр. жалби, свързани с прекъсване на газоподаването поради неплащане – неоснователни;
- 2 бр. жалби, свързани със съдържанието на издадени фактури – неоснователни;
- 9 бр. жалби, свързани с прилагани от дружествата цени, от които една е основателна;
- 1 жалба, свързана с обезщетение във връзка с присъединяване към мрежата, която е основателна и удовлетворена;
- 2 бр. жалби, свързани с обслужване на клиенти – неоснователни;
- 36 бр. други жалби, от които 9 бр. са основателни и съответно удовлетворени, а 27 бр. са приети за неоснователни.

Дружествата използват различни източници за повишаване на информираността на клиентите по отношение на предлаганите услуги и възможностите за получаване на информация за уреждане на спорове, разясняване на правата им във връзка с подаване на жалби, възможността да се обърнат към КЕВР при неудовлетвореност от получения отговор. Дружествата информират клиентите си посредством интернет страница на компанията, телефон, електронна поща.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

4.1. Разглеждане на жалби на потребители срещу ВиК оператори и решаване на спорове. Нормативно уреждане:

По силата на чл. 22, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ), т. 1 и т. 3, *Комисията разглежда жалби на потребители срещу ВиК оператори, свързани с предмета на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги - ЗРВКУ (т.1) и на ВиК оператори срещу ВиК оператори, свързани с предмета на регулиране по ЗРВКУ (т. 3).* Предметът на регулиране по ЗРВКУ е определен в чл. 1, ал. 1 от същия по следния начин: *„урежда регулирането на цените, достъпността и качеството на водоснабдителните и канализационните услуги, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги...“*, т.е. на разглеждане по същество от Комисията подлежи жалба, която е свързана с откритите три категории в предмета: регулиране на цените на ВиК услугите, тяхната достъпност и качество. С разглеждането и решаването на жалби по чл. 22, ал.1, т. 1 и т. 3 от ЗЕ е натоварен съгласно чл. 13, ал. 2, т. 2 от ЗЕ специализираният състав

„Водоснабдяване и канализация“, който включва председателя, членовете със стаж в областта на водоснабдяването и канализацията, както и членовете, които са юрист и икономист.

Принципите, от които се ръководи Комисията при осъществяване на дейността си по разглеждане и решаване на жалби на потребители срещу ВиК оператори, са: осигуряване на условия за предоставяне на всеобщ достъп и социална поносимост на ВиК услугите; предотвратяване на злоупотреба с господстващо положение; защита на интересите на потребителите; отчитане нуждите на потребителите, които поради географски, теренни или други причини се намират в неравнопоставено положение; бързина и процесуална икономия на производствата пред Комисията - посочени в чл. 7 от ЗРВКУ.

Макар чрез предмета си на регулиране да определя категориите жалби, подлежащи на разглеждане от КЕВР, Законът за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги не е актът, който предоставя това правомощие на Комисията – в него не се съдържат правила във връзка с разглеждането на жалби. Съгласно чл. 6, ал. 1, т. 5 от ЗРВКУ, Комисията одобрява Общите условия на договорите за предоставяне на ВиК услугите на потребителите, но упражняването на контрол по прилагане и спазване на общите условия от страна на дружествата не ѝ е възложено, нито са въведени правомощия за налагане на административнонаказателни разпоредби при констатиране на нарушения. Законът за енергетиката в Глава трета „Регулиране на дейностите в енергетиката“, Раздел II „Правомощия на комисията“ и конкретно чл. 22, ал.1 възлага на регулаторния орган разглеждането на жалби на потребители срещу оператори. Редът за подаване на жалбите, тяхното разглеждане и процедурата за доброволно уреждане на спорове са предвидени (съгласно чл. 22, ал.7 от ЗЕ) да се уредят с наредба, приемането на която е делегирано на КЕВР: „Чл. 60. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г., бр. 38 от 2018 г., в сила от 8.05.2018 г.) *Условията и редът за издаване, изменение, допълнение, прекратяване и отнемане на лицензи, за издаване на разрешенията по тази глава, за одобряване на общите условия на договорите по този закон, за одобряване на правила за работа с потребителите на енергийни услуги, за снабдяване на клиентите с електрическа и топлинна енергия и природен газ, за доброволно уреждане на споровете по чл. 22, както и условията и редът за извършване на контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011, се определят с наредба, приета от комисията.*“. Този подзаконов нормативен акт е Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (Наредба № 3/2013 г.). Правилата на Административнопроцесуалния кодекс (АПК) се прилагат субсидиарно.

Както е видно от възпроизведения текст на чл. 60 от ЗЕ, формулирането на процедурни правила за подаване на жалбите, тяхното разглеждане и процедурата за доброволно уреждане на спорове, не изчерпва съдържанието на Наредба № 3/2013 г. На разписването на материята по разглеждането на жалби и уреждане на спорове е отредено специално структурно подразделение - Глава девета, със същото наименование и три раздела: Раздел I „Жалби“, Раздел II „Доброволно уреждане на спорове“ и Раздел III „Жалби и спорове във връзка с конкуренцията“. По отношение образуването на административно производство по разглеждане на жалба пред Комисията, преглед за съответствие на регистрирано в КЕВР писмено изявление, изискващо произнасяне с изискванията на ЗЕ и Наредба № 3/2013 г., се прилагат правилата по Глава втора от същата наредба.

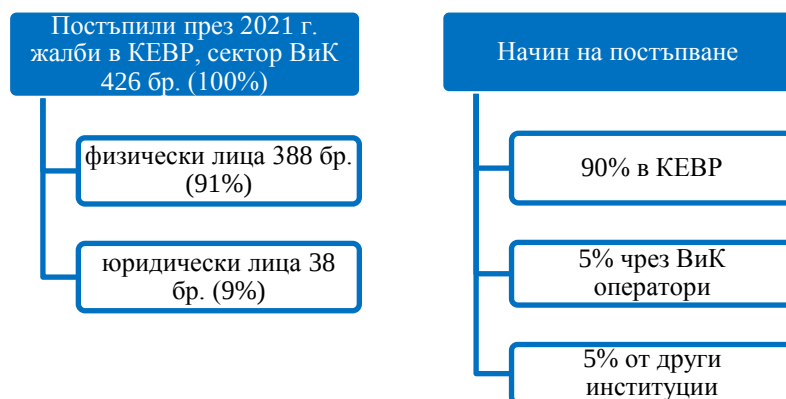
Съгласно чл. 142, ал. 4 от Наредба № 3/2013 г., Комисията разглежда жалба по чл. 22, ал. 1, т. 1 или т. 3 от ЗЕ, ако същата е разгледана от съответното дружество и жалбоподателят не е удовлетворен от отговора по жалбата, както и в случаите,

когато не е получил отговор по нея. Член 143, ал. 1 от наредбата посочва изискванията, на които трябва да отговаря жалбата (да е написана на български език; да са посочени името и адресът на жалбоподателя, както и наименованието на лицето срещу което е жалбата; да е посочено в какво се състои искането; да са изложени обстоятелствата по случая и да са представени доказателства, ако жалбоподателят разполага с такива; и да е подписана от жалбоподателя). Съгласно ал. 2 от същия член, към жалбите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 2 жалбоподателят прилага отговора на дружеството или други доказателства, че жалбата му е разгледана от съответното дружество.

Особено важно процедурно изискване към работата по разглеждане на жалби на потребители срещу ВиК оператори е въведеното с чл. 144, ал. 1 от наредбата – да се събират всички необходими доказателства за изясняване на обстоятелствата по жалбата. Експертите, ангажирани с разглеждането на жалби по чл. 22, ал. 1, т. 1 и т. 3 от ЗЕ, следват този стандарт, тъй като единствено, когато бъдат изяснени всички факти и обстоятелства по определен случай, би могло да се осигури законосъобразно, правилно и обосновано решение на административния орган, което да бъде практическо изпълнение на принципите по чл. 7 от ЗРВКУ. С цел изясняване на фактическото положение се ползва и механизмът, предвиден в ал. 2 на същия член – организира се среща на страните по жалба в седалището на Комисията, която се протоколира, както и се съдейства за доброволно уреждане на спора между тях. За съжаление към прилагането на тази нормативно предвидена възможност се пристъпва по-рядко, доколкото за жалбоподатели от отдалечени от столицата населени места е неудобно и скъпо явяването в седалището на Комисията за участие в среща за доброволно уреждане на спора, в който са страна, както и поради усложнената епидемична обстановка в страната през 2021 г.

4.2. Постъпили оплаквания в КЕВР

През 2021 г. година в КЕВР постъпиха общо 426 жалби на потребители на ВиК услуги срещу 35 бр. ВиК оператори, като 91 % от тях са подадени от физически лица, а останалите 9 % - от юридически лица. В 90% от случаите жалбите са постъпили в деловодството на КЕВР директно от граждани, или са подадени на електронния адрес за кореспонденция; 5% са постъпили чрез ВиК операторите на основание чл. 58 от Общите условия за предоставяне на ВиК услуги на потребителите, а в 5% от случаите жалбите са препратени до КЕВР от различни институции, в т.ч Министерство на околната среда и водите, Министерство на регионалното развитие и благоустройство, Комисия за защита на потребителите, асоциации по водоснабдяване и канализация, кметове, областни управители и др.

Данните показват, че огромната част от постъпилите жалби в сектор ВиК са директно отправени към КЕВР, а съгласно процедурните правила за разглеждане на жалби по Наредба № 3/2013 г., Комисията разглежда жалби, когато те са разгледани преди това от ВиК оператора, жалбоподателят е уведомен за отговора, но не е удовлетворен от него или пък изобщо не е получил отговор по жалбата си.

Независимо че преобладаващият брой жалби не са постъпили по установения ред, КЕВР извършва проверки и по тях. Същите се изпращат до ВиК операторите за извършване на проверка, окомплектоване с документи и представяне на становище по случая.

Към ВиК операторите се изпращат и постъпили жалби в Комисията, чийто предмет е извън компетенциите на КЕВР. Практиката показва, че в хода на тези проверки често се разрешават голям брой проблеми на потребителите.

По своя характер жалбите могат да бъдат систематизирани в следните групи:

- несъгласие с начислен разход „общо потребление“;
- несъгласие с начислени водни количества;
- отказ от откриване на индивидуални партии;
- отказ от присъединяване към ВиК системите;
- нарушено водоснабдяване;
- високо/ниско налягане за цяло населено място или обособен район;
- високо/ниско налягане на адрес;
- наводнения от водопроводната мрежа;
- наводнения от канализационната мрежа;
- неправомерно инкасиране на услуга, която ВиК операторът не предоставя;
- лошо качество на питейната вода;
- наводняване на имоти от канализационната/водопроводната мрежи;
- несъгласие с цените на предоставяните технически и административни услуги;
- други.

Фигурата по-долу представя броя на оплакванията, постъпили в КЕВР през 2021 г. според характера на жалбите.

Въпреки че дялът на жалбите през 2021 г. спрямо 2020 г. се е увеличил с 4%, техният брой във всяка една категория според характера варира. От общия брой на постъпилите жалби в КЕВР, най-голям е дялът на тези, които не могат да бъдат

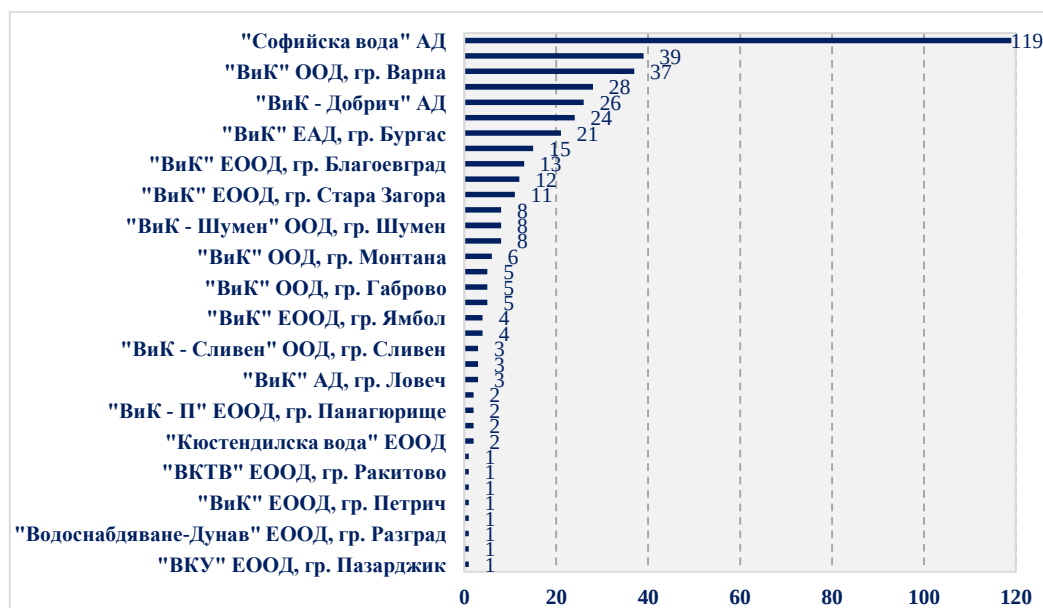
отнесени към нито една от основните категории, подлежащи на разглеждане по същество, по чл. 22, ал. 1 от ЗЕ – 122 бр. или 29%. Към тях се отнасят жалби за неполучаване на фактури, за промяна на индивидуални партиди, несъгласие с предписания на ВиК операторите за проверка на измервателни уреди и технически преустройства, преустановено водоподаване поради неплатени задължения, некоректно обслужване и др.

Висок остава броят на жалбите на потребителите – 118 бр., които не са свързани с достъпността на ВиК услугите, нито пък са сред показателите за качество на ВиК услугите, а представляват възражения срещу формирани задължения или начислени водни количества (28%). Към тази категория се причисляват оплаквания, свързани с голям размер натрупани задължения и отправени претенции за погасяването им поради изтекла погасителна давност; твърдения за погрешно подаден самоотчет или отчетено показание на измервателния уред, в резултат на което формираното задължение е завишено в сравнение с обичайното; неосигурен достъп до имота за извършване на действителен отчет и формиране на задължения въз основа на прогнозни количества питейна вода; натрупани задължения за имот при промяна на собствеността му/вещното право на ползване и др.

Броят на жалбите в КЕВР относно несъгласие с разпределение на разход „общо потребление“ е 59 бр. или 14% от общия брой. Спрямо предходната 2020 г. се наблюдава увеличение на жалбите в тази категория с 18 бр. Комисията няма компетентност да ги разглежда.

В 16% от случаите се сигнализира за нарушено водоснабдяване. Като причините в най-общия случай са две: временно преустановяване на водоподаването, поради извършване на текущи ремонти по водопроводната мрежа и проблеми, свързани с липса на вода поради засушаване, амортизирана водопроводна мрежа в цели населени места и части от тях. За разрешаване на първите експертите от отдел КРС ВКУ в оперативен порядък осъществяват проверки и съдействат за своевременното предприемане на адекватни мерки от страна на ВиК операторите. При вторите - разрешаването на проблема е свързан с подмяна на части от водопроводната мрежа, реконструкция на съоръжения и др., което изисква по-дълъг период от време, големи инвестиции, както и участието на други институции (АВиК, МРРБ, МОСВ и др.).

В графичен вид е представен броят на регистрираните за 2021 г. жалби, по ВиК оператори:

Видно от графиката най-голям е дялът на оплакванията срещу „Софийска вода“ АД, която обслужва и най-голям брой потребители, следват жалбите срещу „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Пловдив, „Водоснабдяване и канализация - Варна“ ООД, „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. София, „Водоснабдяване и канализация Добрич“ АД, „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Перник и „Водоснабдяване и канализация“ ЕАД, гр. Бургас.

През 2021 г. КЕВР се е произнесла с 338 броя решения по жалби, както следва:

- за прекратяване на образуваното административно производство поради липса на компетентност на Комисията да се произнесе по искането на жалбоподателя (на основание чл. 41, ал. 4, т. 1 от Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация - Правилника) – 140 бр.;
- за прекратяване на образуваното административно производство по искане на страната, по чиято инициатива то е започнало във връзка с удовлетворяване и разрешаване на проблема (на основание чл. 41, ал. 4, т. 2 от Правилника) – 66 бр.;
- за прекратяване на образуваното административно производство поради неотстранени нередовности (на основание чл. 41, ал. 4, т. 4 от Правилника във връзка с чл. 4, ал. 3 от Наредба № 3/2013 г.) – 65 бр.;
- за прекратяване на образуваното административно производство поради недопустимост на страна в производството (на основание чл. 41, ал. 4, т. 6 от Правилника във връзка с чл. 27, ал. 2, т. 6 от АПК) – 20 бр.;
- за прекратяване на образуваното административно производство поради неоснователност на жалбата (на основание чл. 147, ал. 1 от Наредба № 3/2013 г.) – 10 бр.;
- с даване на задължителни указания на съответния ВиК оператор поради основателност на жалбата (на основание чл. 147, ал. 2 от Наредба № 3/2013 г. във връзка с чл. 22, ал. 5 от ЗЕ) – 3 бр.;
- за прекратяване на образуваното административно производство поради отпаднал правен интерес (чл. 13, ал. 8 от ЗЕ във вр. чл. 27, ал. 2, т. 5 от АПК) – 5 бр.;
- за прекратяване на образуваното административно производство поради неоснователност на сигнала (на основание чл. 122, ал. 2 от АПК) – 1 бр.;
- за прекратяване на образуваното административно производство поради неподведомственост (на основание чл. 14, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс във връзка с чл. 130, ал. 2 от АПК) – 4 бр.;
- за спиране на производството поради наличието на образувано друго административно или съдебно производство (на основание чл. 54, ал. 1, т. 5 от АПК) – 1 бр.;
- за приключване на административното производство с произнасяне по всяко отправено искане към КЕВР (когато в една жалба оплакванията/исканията са повече от едно) – 23 бр.;

Голям е броят на случаите, в които гражданите се обръщат чрез телефона за връзка с КЕВР и представят проблема си, задават въпроси, искат разясняване на нормативната база във връзка с предоставянето на ВиК услуги, търсят съдействие или насочване към компетентен орган, който да разгледа техният проблем (понякога несвързан с предоставянето на ВиК услуги). В тези случаи експерт от отдела изслушва гражданина, информира го за правата и задълженията му, произтичащи от нормативните актове или общите условия, по които ВиК операторите предоставят ВиК услуги на потребителите.

През изминалата 2021 година са организирани и проведени две тристранни

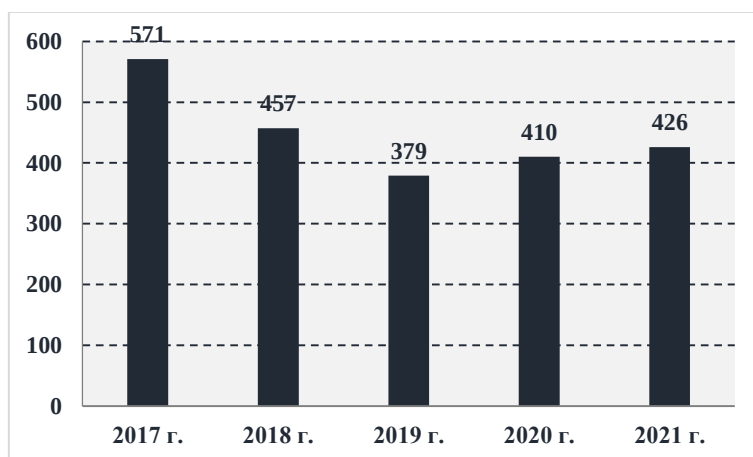
срещи с участието на представители на КЕВР, ВиК оператори и жалбоподатели:

- Провеждане на тристранна среща на 02.02.2021 г. и на 11.02.2021 г. по жалба с вх. В-17-56-7/27.10.2020 г. относно искане за промяна на определената цена за инкасиране в чл. 11 от договор, сключен между два ВиК оператора. Страните се споразумяха и подписаха анекс към договора. В този случай, съгласно чл. 150, ал. 2 от Наредба № 3/2013 г., Комисията не се произнася с решение;

- Провеждане на тристранна среща на 10.02.2021 г. по жалба с вх. № Е-14-09-11/18.09.2020 г. срещу ВиК оператор относно начина на фактуриране на количества питейна вода на топлопреносно предприятие в случаите, когато топлопреносното дружество доставя топлинна енергия чрез съоръжение групов абонатна станция. Страните не постигнаха споразумение за справедливо уреждане на спора.

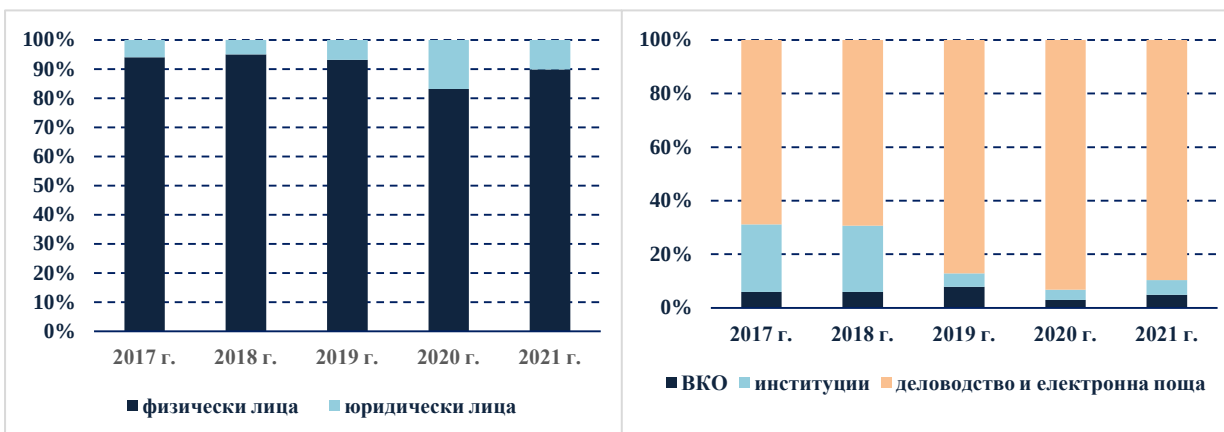
4.3. Постъпили оплаквания в КЕВР за периода 2017 г. – 2021 г.

Доколкото 2021 г. е последната година от регулаторен период 2017-2021 г., по-долу е представена обобщена информация за постъпилите оплаквания в Комисията за изминалия 5-годишен регулаторен период.

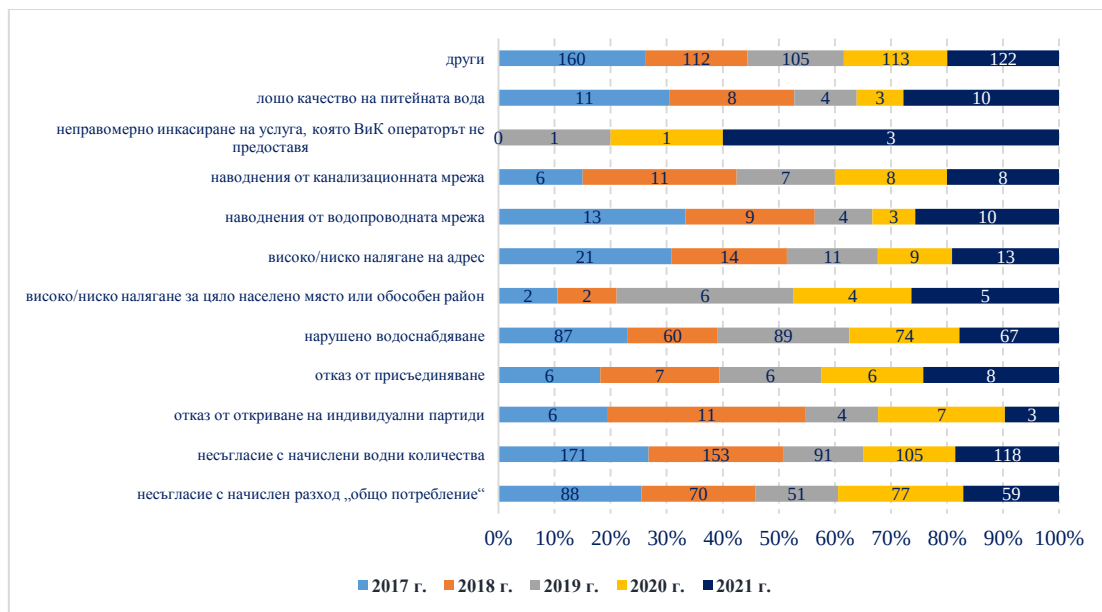

Значително намаляване в сравнение с 2017 г. (571 бр.) се наблюдава в броя на жалбите, постъпили в Комисията през 2018 г. (457 бр.) и 2019 г. (379 бр.), като през следващите две години от периода броят на жалбите на потребителите нарастват от 410 бр. през 2020 г. до 426 бр. през 2021 г.

В графичен вид са обобщени данните за периода 2017 г. – 2021 г. на регистрираните жалби в КЕВР, свързани с ВиК услуги според правния им субект и начина им на постъпване.

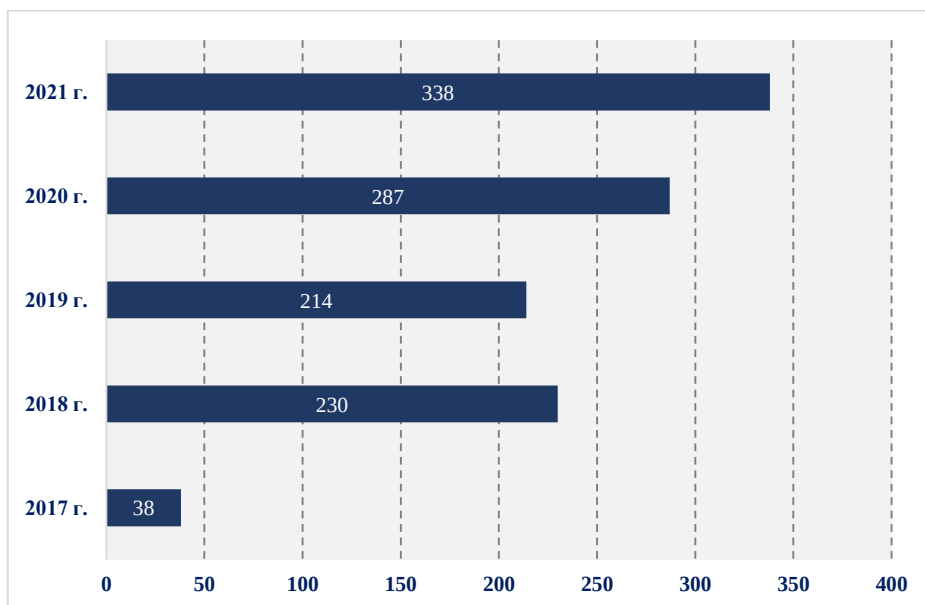

Основно в Комисията се подават жалби от физически лица, докато делът, подаден от юридически лица, е под 10%. През периода се наблюдава намаляване на броя на жалбите, постъпили чрез различни институции и увеличаване на дела на жалбите, подадени лично в центъра за административно обслужване на Комисията, по пощата или и по електронен път.

Несъгласие с начислени водни количества е най-честият предмет на жалбите, подадени в Комисията през целия разглеждан период (171 – през 2017 г.; 153 – през 2018 г. и 118 през 2021 г.). На второ място са несъгласия с начислен разход „общо потребление“ и тези, свързани с нарушено водоснабдяване.

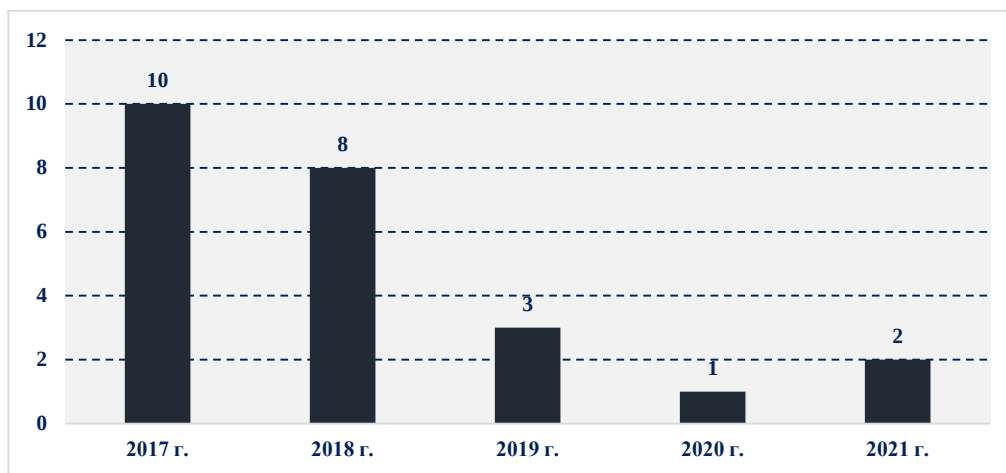
Информация за решения по жалби от потребители срещу ВиК оператори, по които КЕВР се е произнесла в периода 2017 г.- 2021 г.:

През регулаторния период след разглеждане на постъпилите в КЕВР жалби,

Комисията се произнесе с 1107 решения. Видно от горната фигура през последните две години от периода броят на взетите решения се е увеличил, което е следствие на увеличени брой оплаквания, постъпили в Комисията.

Информация за проведени тристранни срещи, с участието на длъжностни лица на КЕВР, ВиК оператори и жалбоподатели в Комисията през периода 2017 г. – 2021 г., е представена на следващата фигура:

Наблюдава се тенденция на намаляване на проведените в седалището на КЕВР тристранни срещи, като основна причина са въведените противоепидемични мерки на територията на страната с цел ограничаване на разпространението на COVID-19.

От проведените общо 24 бр. срещи за периода 2017 г.- 2021 г., в 50 % от случаите е постигнато споразумение.

4.3. Информация за работата на експлоатационните дружества с потребителите за 2021 г.

С писмо с изх. № В-17-00-1 от 06.01.2025 г. е изискана информация от 52 бр. ВиК оператори за броя на постъпилите жалби на потребители за периода 01.01.2021 г. - 31.12.2021 г. и анализ на работата по тях.

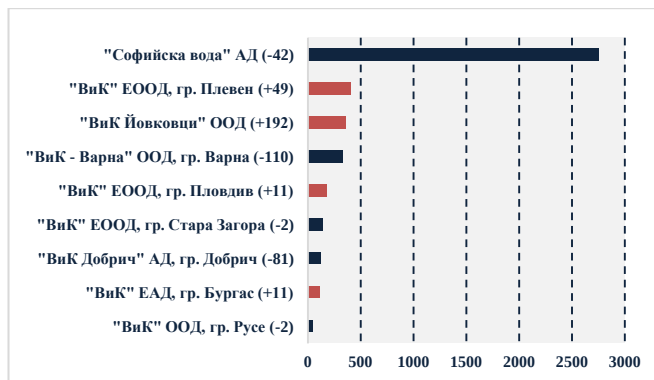
Представените от ВиК операторите данни показват, че през 2021 г. са регистрирани 6 708 бр. жалби, което представлява намаление с 3% на броя им спрямо предходната 2020 г. (6 917 бр.).

През 2021 г. 18 ВиК оператора отчитат намаляване на броя на жалбите спрямо 2020 г., при 24 се констатира увеличаване на постъпилите жалби, а при 10 - няма регистрирани жалби. Броят на подадените в КЕВР жалби през годината - 329 бр., отнесен към общия брой на подадените жалби в страната при ВиК операторите (6 708 бр.), определя дял от 5%, което показва, че значителен брой от проблемите се решават на място от операторите, без да се налага намесата на Комисията или други институции.

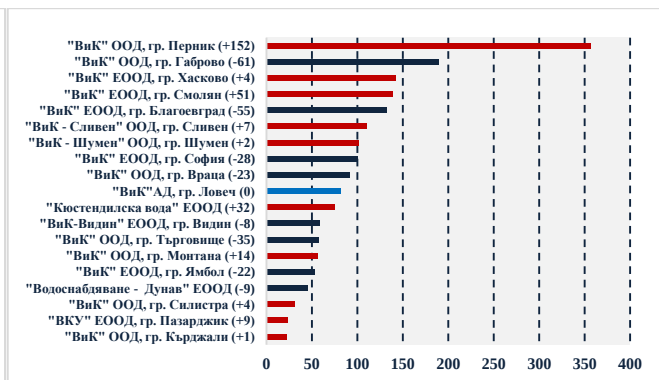
В зависимост от специфичните условия на дейността на ВиК операторите по отношение на броя на обслужваното население, приходите от предоставяните ВиК услуги, количество подадена вода на вход водоснабдителна система, дружествата, се разделят на четири групи (големи, средни, малки и микро).

В графиките по-долу е представен броят на регистрираните жалби при ВиК операторите през 2021 г., по групи.

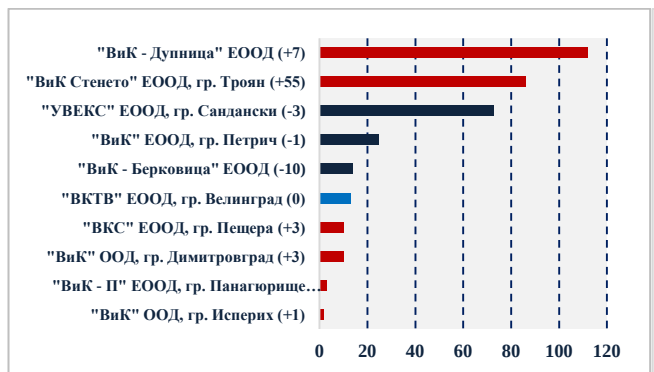
Големи ВиК оператори

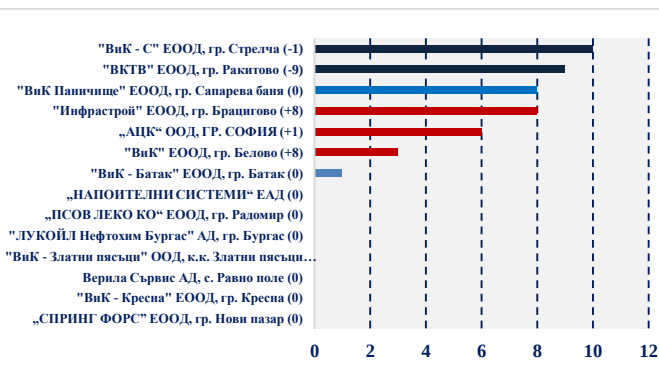
Средни ВиК оператори

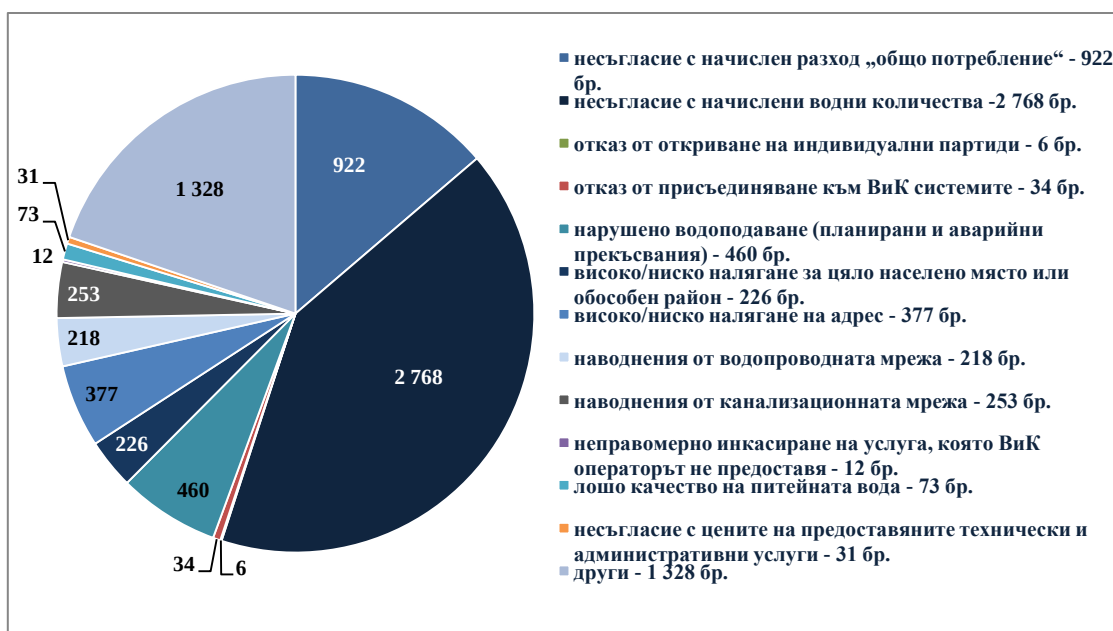
Малки ВиК оператори

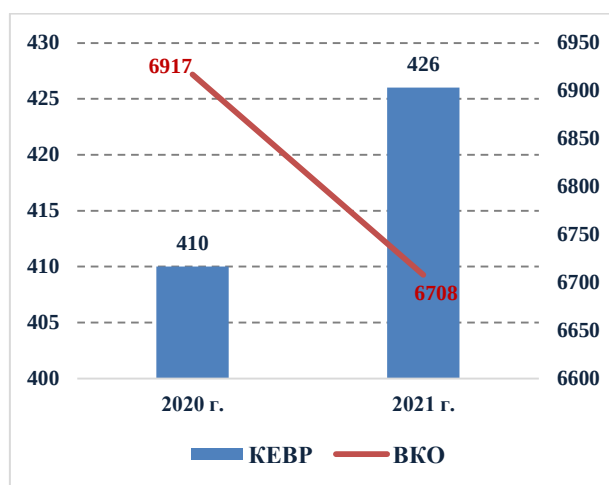
Микро ВиК оператори

Графиката по-долу дава нагледна представа за относителния дял на жалбите през 2021 г. според вида на оплакването. Видно е, че най-голям относителен дял заемат жалбите с изразено несъгласие с начислени водни количества.

В графичен вид е представен броят на регистрираните жалби в КЕВР и при ВиК операторите през 2020 г. и 2021 г.:

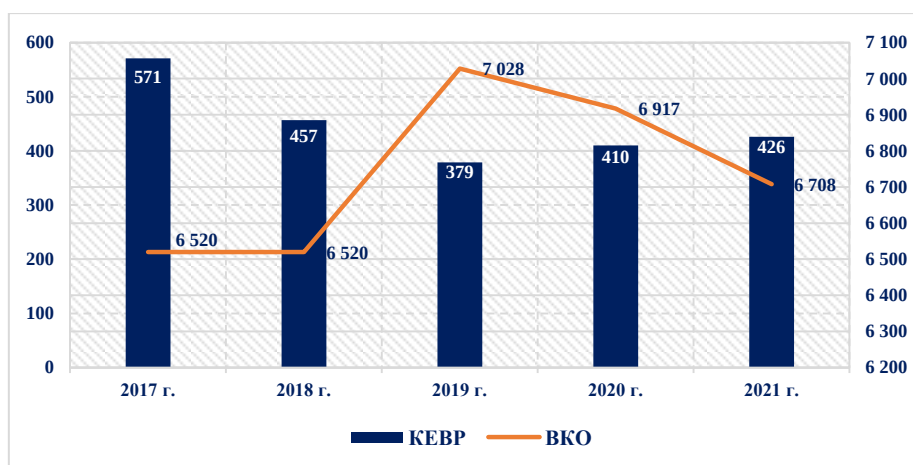

През 2021 г. година се наблюдава увеличение на постъпилите брой жалби в КЕВР с 4% спрямо 2020 г., докато при дружествата се отчита незначително намаляване на техния брой – 3%.

4.5. Информация за работата на експлоатационните дружества с потребителите за периода 2017 г. - 2021 г.

Доколкото 2021 г. е последната година от регулаторен период 2017-2021 г., по-долу е представена обобщена информация за постъпилите оплаквания в експлоатационните дружества за изминалия 5-годишен регулаторен период.

В графичен вид е представен броят на регистрираните жалби в КЕВР и при ВиК операторите за периода 2017 г. - 2021 г.:

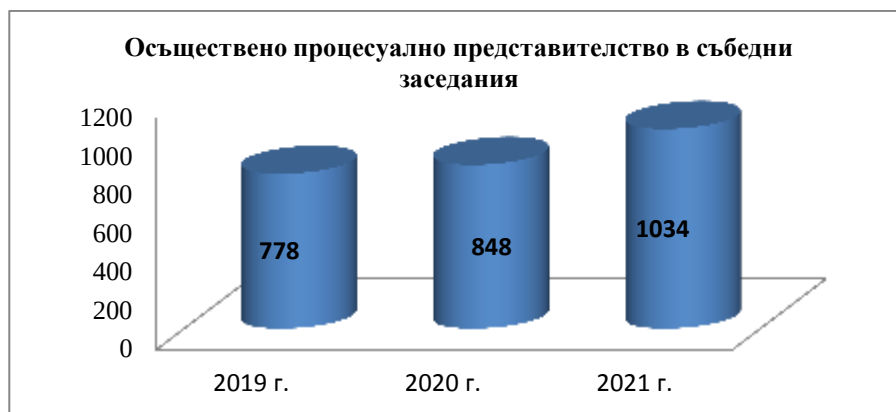
През 2021 г. година се наблюдава увеличение на постъпилите брой жалби в КЕВР с 4% спрямо 2020 г., докато при дружествата се отчита намаляване на техния брой - 3%.

За 2017 г. и 2018 г. при дружествата се наблюдава постоянен брой на постъпилите жалби (6 520 бр.). За останалите години от регулаторния период 2019 г. - 2021 г. при ВиК операторите се констатира намаляване на броя на жалбите, докато в КЕВР същият се увеличава.

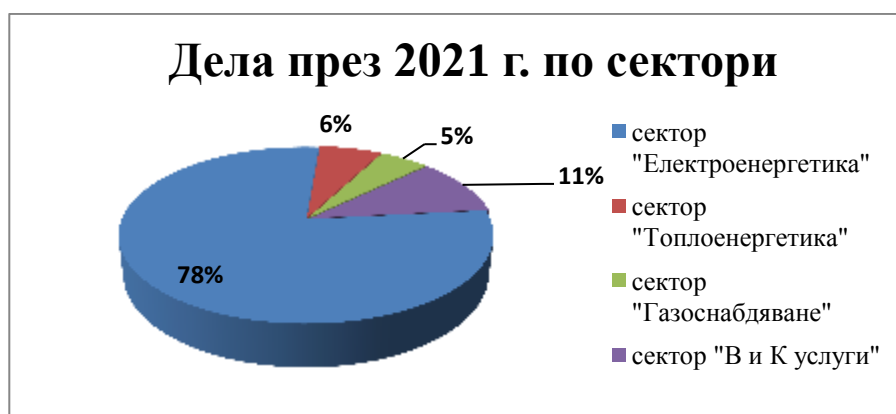
ГЛАВА СЕДМА

ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

През 2021 г. по жалби срещу актове на Комисията и на нейния председател, експерти от дирекция „Правна“ осъществиха процесуално представителство в 1034 съдебни заседания в съдилищата на територията на цялата страна.

В графиката по-долу са представени делата през 2021 г., разпределени по сектори.

Най-многобройни са делата в сектор „Електроенергетика“ – 78 % от всички дела. Основен дял в този сектор са делата, образувани по жалби срещу решения на Комисията, постановени по жалби.

Конкретните данни за съдебните производства са представени по-долу по сектори:

1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Електроенергетика“ за 2021 г. е **737 бр.**, в т. ч.:

- спечелени: 104 бр.;
- прекратени: 31 бр.;
- загубени: 232 бр.;
- висящи производства: 370 бр.

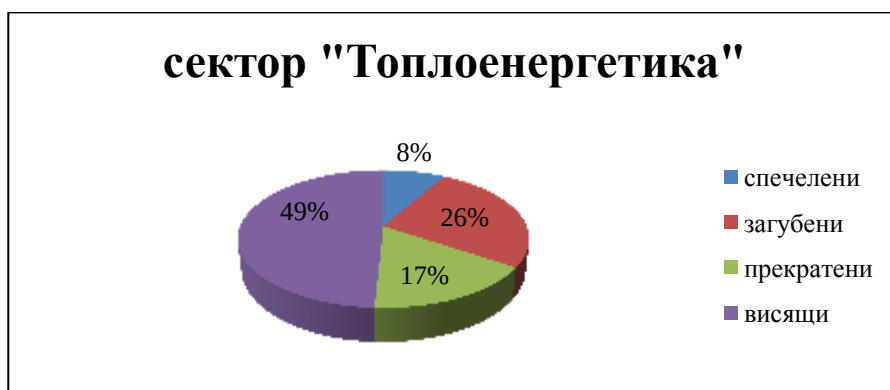
Образуване, приключили и висящи през 2021 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – 144 бр., от които 12 бр. спечелени, 60 бр. загубени, 1 бр. прекратено и 71 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията, постановени по жалби, включително мълчалив отказ – 275 бр., от които 71 бр. спечелени, 37 бр. загубени, 13 бр. прекратени и 154 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за определяне на нетно специфично производство на ВЕИ производители – 44 бр., от които 9 бр. спечелени, 1 бр. загубено, 6 бр. прекратени и 28 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени на електрическа енергия, както и отказ по такива заявления – 53 бр., от които 9 бр. спечелени, 2 бр. загубени, 5 бр. прекратени и 37 бр. висящи производства;
- дела, образувани вследствие на подадени от Комисията молби за отмяна на влезли в сила решения – 151 бр., от които 123 бр. загубени и 28 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 45 бр., от които 3 бр. спечелени, 7 бр. загубени и 35 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби по Закона за достъп до обществената информация – 8 бр., от които 1 бр. загубено, 4 бр. прекратени и 3 бр. висящи;
- преписки пред Комисия за защита от дискриминация, по които КЕВР е страна – 2 бр. висящи производства;
- дела, в които Комисията участва в качеството ѝ на трето лице помагач – 4 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР принудителни административни мерки – 2 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР актове за установяване на публични държавни вземания – 1 бр. висящо производство;
- дела, образувани по жалби срещу нормативни актове, лицензии, общи условия и други – 8 бр., от които 1 бр. загубено, 2 бр. прекратени и 5 бр. висящи производства.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Топлоенергетика” за 2021 г. е **61 бр.**, в т.ч.:
- спечелени: 5 бр.;

- загубени: 16 бр.;
- прекратени: 10 бр.;
- висящи производства: 30 бр.

Образуван, приключили и висящи през 2021 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образуван по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени, включително и мълчаливи откази – 54 бр., от които 3 бр. спечелени, 13 бр. загубени, 10 бр. прекратени и 28 бр. висящи производства;
- дела, образуван по жалби по Закона за достъп до обществената информация – 3 бр., от които 1 бр. спечелено и 2 бр. загубени производства;
- дела, образуван по жалби срещу решения на Комисията, постановени по жалби – 2 бр. висящи производства;
- дела, образуван по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 1 бр. загубено производство;
- дела, образуван вследствие на подадени от Комисията молби за отмяна на влезли в сила решения – 1 бр. спечелено производство.

3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ

Общият брой дела в сектор „Газоснабдяване” за 2021 г. е **48 бр.**, в т.ч.:

- спечелени: 4 бр.;
- загубени: 4 бр.;
- прекратени: 7 бр.;
- висящи производства: 33 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2021 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени – 3 бр., от които 2 бр. прекратени и 1 бр. висящо производство;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за енергийно и водно регулиране, включително мълчалив отказ – 11 бр., от които 3 бр. спечелени, 1 бр. загубено и 7 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 28 бр., от които 1 бр. спечелено, 2 бр. загубени, 3 бр. прекратени и 22 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу издаване, изменение и прекратяване на лицензии и др. – 5 бр., от които 2 бр. прекратени и 3 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби по Закона за достъп до обществената информация – 1 бр. загубено производство.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Общият брой дела в сектор „ВиК услуги” за 2021 г. е **99 бр.**, в това число:

- спечелени: 10 бр.;
- загубени: 4 бр.;
- прекратени: 6 бр.;
- висящи производства: 79 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2021 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията по жалби – 19 бр., от които 2 бр. спечелени, 3 бр. загубени, 1 бр. прекратено и 13 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени – 19 бр., от които 4 бр. спечелени, 1 бр. загубено, 2 бр. прекратени и 12 бр. висящи производства;
- административнонаказателни дела срещу наказателни постановления, издадени за нарушение на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги – 46 бр., от които 4 бр. спечелени и 42 висящи;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР актове за установяване на публични държавни вземания – 2 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу нормативни актове и други – 13 бр., от които 3 бр. прекратени и 10 бр. висящи производства.

5. ДРУГИ ДЕЛА

Общият брой дела с друг предмет за 2021 г. е **14 бр.**, в т. ч.:

- спечелени: 1 бр.
- висящи производства: 7 бр.;
- прекратени: 6 бр.

ГЛАВА ОСМА

ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ

През 2021 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране са постъпили 28 заявления по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

1. Постъпили през 2021 г. заявления за достъп до обществена информация (ДОИ) по субекти:

Субекти на правото на ДОИ	Брой постъпили заявления
Физически лица	20
Юридически лица	4
Неправителствени организации	4
Общ брой	28

2. Постъпили през 2021 г. заявления за ДОИ по начин на поискване:

Начин на поискване на ДОИ	Брой
Писмени заявления	7
Електронни заявления	17
Платформа за достъп до обществена информация	4
Общ брой	28

3. Постъпили заявления за ДОИ през 2021 г. по теми на исканата информация:

Теми, по които е искана обществена информация	Брой
Отчетност на институцията	4
Процес на вземане на решения	9
Контролна дейност на администрацията	2
Нормативни актове	1
Други (в т.ч. относно цени на електрическа и топлинна енергия, на ВиК услуги, общи условия, лицензии и бизнес планове)	12
Общ брой	28

4. Разглеждане на заявления и предоставяне на достъп до обществена информация:

Решения за:	Брой
Предоставяне на свободен ДОИ	10
Предоставяне на частичен ДОИ	8
Уведомление на заявителя за липса на исканата обществена информация	5
Препращане на заявлението, когато органът не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение	2
Отказ за предоставяне на ДОИ	2
Оставено без разглеждане заявление	1
Общ брой	28

5. Основания за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация през 2021 г.:

Основания за отказ за предоставяне на ДОО	Брой
Исканата информация е класифицирана информация, представляваща служебна или държавна тайна	
Исканата информация е търговска тайна и нейното предоставяне или разпространение би довело до нелоялна конкуренция	
Исканата информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца	
Достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация	
Други основания: поисканата информация няма характер на обществена информация по смисъла на ЗДОИ	2
Общ брой	2

6. Жалби до съда през 2021 г. срещу решения и откази за предоставяне на ДОО:

Жалби	Брой
Срещу решения за частично предоставяне на ДОО	2
Срещу мълчалив отказ за предоставяне на ДОО	1

ГЛАВА ДЕВЕТА

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. ЕНЕРГЕТИКА

Членство в международни организации

В сектор „Енергетика“ КЕВР членува и взаимодейства със следните европейски и международни организации:

- Агенция за сътрудничество на енергийните регулатори (АСЕР);
- Съвет на европейските енергийни регулатори (СЕЕР);
- Регионална асоциация на енергийните регулаторни органи (ERRA);
- Енергийна Общност на Югоизточна Европа (ECRB);
- Постоянно действащ консултативен форум на страните от Балканския полуостров;
- Мрежа на енергийните регулатори – франкофони (RegulaE.Fr).

Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори (АСЕР) е агенция на Европейския съюз, създадена по силата на законодателството на Третия енергиен пакет и КЕВР участва в нейната дейност като съответна институция от държава-членка на ЕС. Основната регулаторна дейност на АСЕР се осъществява в един от органите на Агенцията, Съвета на регулаторите, и следните основни работни групи:

- Интегритет и прозрачност на пазара (REMIT);
- Електроенергия;
- Природен газ;
- Пазари на дребно.

Тези основни работни групи са подразделени на множество подгрупи и групи за действие с конкретна насоченост, като цялостната дейност се координира от Съвет на регулаторите и директор. Участието на КЕВР в дейността на тези групи се осъществява основно чрез подаване на данни, попълване на въпросници и участие в изготвянето на методики за пазара по регламентите на ЕК, които след утвърждаване от АСЕР, се приемат с решение на КЕВР.

Други дейности включват:

- участие в процедурите за електронно гласуване в Съвета на регулаторите на АСЕР на препоръки и становища на Агенцията относно изпълнението на мрежовите кодекси;
- събиране, анализ и предоставяне на данни за Мониторинговия доклад на АСЕР и СЕЕР за развитието на пазарите;
- предоставяне на допълнителна информация за проектите от общ интерес (ПОИ) за България от представителите в групите по Европейския инфраструктурен пакет;
- попълване в базата данни на АСЕР на стойностите и характеристиките на обмените на електроенергия, осъществени от преносния оператор;
- изготвяне на годишен доклад до Европейската комисия и АСЕР за състоянието на пазарите на електроенергия и природен газ, включително попълване на базата данни от показатели към годишния доклад;
- планирани дейности съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 (REMIT).

Някои от групите организират срещи ежемесечно, други веднъж на няколко месеца. КЕВР се старае да участва активно в дейността на работните групи, доколкото това е възможно. Предвид пандемичната ситуация през 2021 г., физическо присъствие не е осъществявано, а само чрез онлайн платформи и видеоконферентни връзки. През изтеклата година КЕВР участва във всички срещи на Съвета на регулаторите (8 участия), в срещите на работните групи за природен газ (4 участия) и интегритет и прозрачност на пазара и Комитета за мониторинг на пазара (4 участия).

Осъществяването на единния европейски енергиен пазар зависи от степента на въвеждането на мрежовите кодекси. КЕВР участва в изготвянето и прилагането на правилата, които АСЕР утвърждава. В тази връзка КЕВР участва в наблюдението на мрежовите и пазарни оператори в изпълнението и прилагането на правилата и методиките в секторите „Електроенергетика“ и „Природен газ“ и в текущите им изменения.

Съветът на европейските енергийни регулатори (СЕЕР) е най-старата организация на европейските енергийни регулатори, състояща се от 39 членове и наблюдатели от цяла Европа. СЕЕР подкрепя членовете и наблюдателите си в изпълнението на техните отговорности чрез споделянето на опит и развитие на регулаторния капацитет и най-добри практики. Това се осъществява чрез работните групи, семинари и обучения, разработването и публикуването на регулаторни изследвания и анализи. Чрез СЕЕР европейските регулатори си сътрудничат и разработват общи позиции и препоръки за подобряването на пазарите на електроенергия и природен газ в полза на потребителите и бизнеса, които предоставят на ЕК като предложения.

Експерти на КЕВР участват в следните работни групи:

- Общо събрание;
- Електроенергия;
- Природен газ;
- Интегритет и прозрачността на пазара;
- Потребители и пазари на дребно;
- Международни отношения;
- Разпределителни системи (електроенергия).

Освен работата в работните групи на СЕЕР (основно правила за енергийния пазар на едро и потребителски въпроси), представители и експерти от КЕВР участват и в обучения, организирани от Академията за обучения на СЕЕР.

Проект на СЕЕР „Сравнителен анализ на ефективността на разходите на операторите на преносни системи за електроенергия и природен газ“ (ТСВ21)

Комисията за енергийно и водно регулиране, като член на Съвета на европейските енергийни регулатори (СЕЕР), участва в новото издание на този проект за 2021-2022 г. За целта на изпълнението на проекта, КЕВР подписа договор с НРО на Нидерландия от името на СЕЕР за привличането на консултант. Участието на НРО членове на СЕЕР е широко, а проучването е най-амбициозният регулаторен бенчмарк проект, документиран досега, като мобилизира усилията на НРО, ОПС и консултанти за разработването на стабилни и изчерпателни данни и модели. Проектът включва провеждането на семинари и три последователни етапа на структуриране – събиране на данни за активи, дейности, разходи и условия, свързани с околната среда; валидиране и изчисление и докладване. Събирането на данни е обработено по начин, от който се

извлича модел за сравнителен анализ, улавящ трите основни измерения на услугата (предоставяне на мрежа, предоставяне на капацитет и услуга за потребителя), като се вземат предвид хетерогенните икономически и екологични условия и технически спецификации. Фокусът е върху подобряването на прозрачността и приложимостта на сравнителния анализ, с насоки за НРО относно използването на резултатите. Представителите на КЕВР участват в работните групи на НРО и осъществяват валидирането на подаваните от операторите данни.

Двустранни партньорства по силата на споразумения за сътрудничество

През 2021 г. КЕВР продължи сътрудничеството с азербайджанската Агенция за енергийно регулиране, национален регулаторен орган на Република Азербайджан (AREA) чрез размяна на кореспонденция във връзка с нормативни актове и правомощия в сектор „Природен газ, разпределение и измервателни системи“.

Регионална асоциация на енергийните регулатори (ERRA)

Представители на КЕВР взеха участие в Общото събрание на ERRA през м. юни 2021 г., в срещите на председателите през м. май и м. ноември и в среща на лицата за контакт през м. юли. През изтеклата година представители на КЕВР участваха и в семинар на тема „Влиянието на COVID-19 върху енергийния сектор“ през м. февруари 2021 г.

Темата за влиянието на COVID-19 беше основна и през изтеклата година в рамките на всички международни организации, като членовете докладваха отражението на пандемията върху дейността на регулаторите и енергийните пазари, както и последствията за потребителите. СЕЕР сформира и нарочна работна група и изготви обзорен доклад за последствията и мерките за справяне с тях, приложени в отделните държави.

Представители на КЕВР участваха и в други прояви и конференции в България и чужбина, организирани от ЕК и институциите на ЕС, свързани с пазарите на енергия, проектите от общ интерес и междусистемните връзки. Пример за това е участието на КЕВР в откриването на регионалния координационен център по сигурността в Югоизточна Европа, гр. Солун. Освен това, експерти от дирекция „Природен газ“ представиха актуални данни за развитието на пазара на природен газ в България и информация за дейността на КЕВР, както следва:

- изнасяне на презентация на тема: „Регулаторни промени при регулирането на търговията с природен газ в България“ в организиран от Балканската петролна и газова асоциация семинар, проведен на 5 март 2021 г. в гр. София;

- представяне на проекта за изграждане на междусистемната газова връзка България-Гърция (IGB) на 67-та среща на групата за газова инфраструктура на СЕЕР, проведена на 22 април 2021 г.;

- участие в организиран от ЕК Мадридски форум, проведен онлайн в периода 29 – 30 април 2021 г., с участието на заинтересовани страни от целия европейски енергиен сектор, на който бяха обсъдени възможностите и предизвикателствата, свързани с по-нататъшното развитие и декарбонизация на вътрешния газов пазар на ЕС и с интеграцията му с други енергийни сектори, както и въздействието на декарбонизацията върху регулирането на газовата инфраструктура;

- участие в Международния енергиен форум, проведен на 9 октомври 2021 г. в гр. София, на тема: „Енергийна сигурност на България – ядрена енергия и газ“;

- изнасяне на презентации относно развитието на газовия пазар в България на двете конференции на Балканската петролна и газова асоциация, проведени на 26 – 27 април 2021 г. и 23 – 24 ноември 2021 г.

Международни проекти

Проект № BG05SFOP001-2.012-0001 „Повишаване на аналитичния капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране“

През 2021 г. КЕВР завърши дейността си по проект № BG05SFOP001-2.012-0001 „Развитие на аналитичния капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране“.

Проектът беше осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ (ОПДУ), съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по силата на сключен между КЕВР и ОПДУ Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ от 26.03.2019 г.

Изпълнението на дейностите по проекта започна през м. октомври 2019 г., след влизане в сила на сключеното между КЕВР и ЕБВР споразумение за предоставяне на подкрепа за проекти в областта на регулаторната дейност и приключи през м. април 2021 г. в рамките на предвидения срок от 18 месеца.

Проектът имаше за цел подобряване на аналитичния и техническия капацитет на регулатора и подобряване регулирането на цените и на ефективността на електроенергийния пазар, в частност ефективността на електроенергийните мрежови предприятия и качеството на предоставяните от тях мрежови услуги.

Общата му стойност е 1 300 000 лв., от които 1 105 000 лв. безвъзмездна финансова помощ от Европейския социален фонд и 195 000 лв. - национално съфинансиране. Продължителността на проекта беше 18 месеца (от м. октомври 2019 г. до края на м. април 2021 г.).

Съгласно Споразумението, ЕБВР предостави на КЕВР консултантски услуги, разделени на шест отделни дейности с конкретни резултати, а именно:

1. Разработване на проекти на наредба, методики, инструкции и правила, свързани с мониторинга на пазара (Дейност 1);
2. Разработване на вътрешни правила за разследващия експерт на КЕВР (Дейност 2);
3. Разработване на проект на правила за водене на единна регулаторна отчетност за електроразпределителните оператори (Дейност 3);
4. Разработване на проект на методика за оценка стойността на капиталовите и оперативните разходи на електроразпределителните предприятия (Дейност 4);
5. Разработване на проект на методика за обвързване на регулираните приходи на електроразпределителните предприятия с показателите за ефективност и качество на услугите (Дейност 5);
6. Провеждане на обучения за експертите от КЕВР за изпълнение на правомощията по Регламент (ЕС) № 1227/2011 (Дейност 6).

Резултати по дейности

По дейност 1 са разработени 6 документа във връзка с новите правомощия на КЕВР за контрол по изпълнението на Регламент №1227/2011 (REMIT), както следва:

- Доклад, съдържащ Правен и регулаторен преглед на българското законодателство и практиките на регулатори в ЕС във връзка с REMIT (с правомощия, подобни на тези на КЕВР по отношение на Регламент № 1227/2011);
- Предложение за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката;

- Проект на методика на Комисията за енергийно и водно регулиране за изчисляване на глобите/санкциите, налагани за нарушения на Регламент № 1227/2011, която следва да бъде приета от КЕВР;

- Два проекта на правила за взаимодействие и сътрудничество между КЕВР и КЗК, съответно КЕВР и КФН, които следва да бъдат приети от КЕВР и КЗК, съответно КФН;

- Проект на Инструкция за съвместни действия между КЕВР и МВР, която следва да се издаде от председателя на КЕВР и министъра на вътрешните работи.

В изпълнение на **Дейност 2** от проекта са изготвени:

- Доклад, съдържащ преглед и анализ на приети от други български държавни органи документи, свързани с действията на разследващи експерти при извършване на разследвания;

- Проект за вътрешни правила на разследващия експерт в производствата за установяване на нарушение по Глава седма „а“ от Закона за енергетиката.

По **Дейност 3** са изготвени:

- Доклад, съдържащ заключения за практиките на други регулатори от ЕС и на българските електроразпределителни дружества по отношение воденето на разделно счетоводство;

- Проект на правила за водене на единна регулаторна отчетност за електроразпределителните оператори.

В изпълнение на **Дейност 4** са изготвени:

- Доклад с констатации за практиките на регулаторните органи в ЕС при оценка на капиталовите и оперативните разходи на електроразпределителните дружества;

- Проект на методика за оценка на капиталовите и оперативните разходи на електроразпределителните дружества.

В изпълнение на **Дейност 5** от проекта е изготвен:

- Проект на методика за обвързване на регулираните приходи на мрежовите оператори с показателите за ефективност и качество на обслужването.

При изпълнението на икономическите дейности 3, 4 и 5 е важно е да се отчете, че след като от консултанта бяха изготвени финалните проекти на правилата и методиките, бяха проведени едnodневни обучения за прилагането на всеки от документите.

Дейност 6 включваше три обучения за експертите от КЕВР за изпълнение на правомощията по Регламент (ЕС) № 1227/2011, за които е предоставена информация в таблицата по-долу:

Тема на обучението	Обучени лица със сертификати
Разследване на предполагаемо нарушение, снемане на устни обяснения на лица в случаи на потенциално нарушение на REMIT и др.	9
Събиране на електронни данни на място, извличане, оценяване и представяне пред съда, за да се приемат за годни доказателства.	8
Изземване на данни за телефонни разговори и електронни данни от компютърни информационни системи и мобилни телефони включително често използвани софтуерни инструменти за извличане на данни.	12

Извършените основни дейности по проекта могат да бъдат обобщени както следва:

Изготвени са проекти на подзаконови нормативни актове във връзка с новите правомощия на КЕВР за контрол по изпълнението на Регламент (ЕС) №1227/2011 (REMIT):

- Проекти на наредба, методики, инструкции и правила, свързани с мониторинга на пазара и разследване на нарушения на Регламент (ЕС) №1227/2011 (REMIT);
- Вътрешни правила за разследващия експерт на КЕВР;
- Проведени са три обучения за експертите от КЕВР за изпълнение на правомощията по Регламент (ЕС) № 1227/2011.

Във връзка с повишаване ефективността на регулирането на цените в електроенергийния сектор в България са изготвени:

- Проект на правила за водене на единна регулаторна отчетност за електроразпределителните оператори;
- Проект на методика за оценка стойността на капиталовите и оперативните разходи на електроразпределителните предприятия;
- Проект на методика за обвързване на регулираните приходи на мрежовите предприятия с показателите за ефективност и качество на услугите.

В рамките на проекта са изготвени 14 аналитични и методически документа и са реализирани общо 65 човекообучения.

По отношение прилагането на резултатите от проекта към настоящия момент може да бъде отчетено следното:

- КЕВР прие изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) (ДВ., бр.111 от 31 декември 2020 г.). С измененията в НЛДЕ нормативно се уреждат обществените отношения, свързани с извършването на ефективен контрол от страна на КЕВР по изпълнение на Регламент (ЕС) 1227/2011.;
- КЕВР прие Методика за определяне на санкциите и глобите, налагани по чл. 224г от Закона за енергетиката, обнародвана в ДВ, бр. 31 от 14.04.2021 г., в сила от същата дата;
- КЕВР прие Правила за достъп до преписки, свързани с установяване на нарушения по чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, използване и съхраняване на документи, представляващи производствена, търговска или друга защитена от закон тайна, обнародвани в ДВ, бр. 31 от 14.04.2021 г., в сила от същата дата;
- КЕВР прие Правила за работа на дирекция „Мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011“.

Във връзка с взаимодействието и сътрудничеството на КЕВР с регулаторите в други сектори и с други органи при осъществяването на контрол по Регламент (ЕС) №1227/2011:

- След съгласуване КЕВР изпрати до КЗК през м. октомври м.г. окончателен проект на Правила за взаимодействие и сътрудничество между КЕВР и КЗК;
- След съгласуване КЕВР изпрати през м. януари 2022 г. до министъра на вътрешните работи окончателен проект на Инструкция за условията и реда за организиране и провеждане на съвместни действия от служители на Министерството на вътрешните работи и Комисията за енергийно и водно регулиране.

Проект „KEP (Know-how Exchange Programme) Програма за обмен CEI – Централноевропейска инициатива за подкрепа на енергийните регулаторни органи в Западните Балкани“ – фаза III

КЕВР участва в този проект заедно с националния регулаторен орган на Италия (ARERA), в качеството си на страна, предоставяща ноу-хау във връзка с осъществяването на пазарно обединение на Балканите, с крайна цел да се насърчи интеграцията на пазарите на тези държави с държавите-членки на ЕС. Бенефициенти на проекта са регулаторните органи на Северна Македония, Албания, Сърбия и Черна гора. В проекта участват и преносните и пазарни оператори от участващите страни. В рамките на проекта България, като страна, предаде своя опит от пазарното свързване на пазарните зони на България и Северна Македония. Проектът завърши в края на 2021 г., а КЕВР участва в онлайн семинарите на тема „Предизвикателства пред оперирането на системата в условия на интегрирана среда“, „Инструменти за регулаторите на енергия“ и „KEP – дейности за комуникация“.

Работна група 14 „Енергетика“

В рамките на междуведомствената работна група се съгласуват становища, материали и документи от компетенциите на КЕВР за целите на Работна група 14 „Енергетика“ към Съвета по европейски въпроси и се предоставя необходимата информация относно различни аспекти от дейността на КЕВР.

2. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Международната дейност на регулатора с ресор ВиК сектор обхваща следните направления:

Мрежа на водните регулатори в Европа (WAREG)

По инициатива на Италианския и Португалския регулатори от 2013 г. и съгласно протоколни решения на КЕВР № 26/17.02.2014 и 54/8.04.2014 г. през април 2014 г. бе създадена Мрежата на водните регулатори. Това е платформа за сътрудничество между регулаторите на водния сектор в Европа, възникнала по подобие на аналогична успешна практика в енергийния сектор за създаването на Съвета на европейските енергийни регулатори (CEER) и Асоциацията на средиземноморските регулатори в областта на електроенергията и природния газ (MEDREG). През декември 2017 г. бе сменен и статутът на Мрежата – WAREG бе учредена като неперсонифицирана асоциация съгласно италианското законодателство. Към декември 2019 г. Мрежата включва 27 членове и 4 наблюдатели.

През 2021 г. WAREG проведе следните срещи на Общото събрание:

22-ра среща на Общото събрание, проведена на 30.06.2021 г. дистанционно, на която са обсъдени работни процеси, възможности за обучения, взаимоотношения с Европейската комисия по конкретни въпроси, работни групи и други. В рамките на 22-ро заседание бе проведен и семинар за регулиране чрез сравнителни анализи;

23-та среща на Общото събрание, проведена на 10.11.2021 г., проведена хибридно присъствено в офиса на WAREG в гр. Брюксел и дистанционно, на която са обсъдени въпроси, свързани с взаимодействието на WAREG с други институции, планът за работа на мрежата през 2022 г., организацията на предстоящия 2-ри европейски форум за регулиране на ВиК услуги и други работни въпроси. В рамките на 23-то заседание бе проведен и семинар за взаимодействията между ВиК регулатори и потребители.

На 01.12.2021 г. WAREG организира и проведе дистанционно **2-ри европейски форум за регулиране на ВиК услуги** (2nd European Forum on the Regulation of Water Services) под наслов „По-добро регулиране за по-зелена Европа“. В рамките на форума бяха организирани общо 4 тематични панела:

- Тематичен панел 1: Европейската зелена сделка и ВиК сектор;
- Тематичен панел 2: Икономическо регулиране за насърчаване устойчивостта на околната среда;
- Тематичен панел 3: Икономически регулаторни стимули за иновации;
- Тематичен панел 4: Предизвикателствата пред ВиК секторите на Балканския полуостров.

Представител на Комисията изнесе презентация в рамките на Тематичен панел 1 на тема: „Въздействие на законодателството на ЕС в България“.

През изминалия регулаторен период 2017-2021 г. Комисията се утвърди като активен член на WAREG. Представители на КЕБР ежегодно участваха в провежданите общи събрания на мрежата и вземаха участие в работните групи по изготвяне на проучвания и доклади в различни направления, включително:

През 2017 г. работна група (Task Force) на WAREG, в която участва представител на КЕБР, завърши работа по анализ на Бенчмаркинг на водната ефективност (Изследване на показатели за качество/ефективност на водоснабдителната услуга). Въз основа на събрана, обработена и анализирана информация от 19 членове на WAREG бе изготвен доклад **Analysis of Water Efficiency KPIs in WAREG Member Countries** (Анализ на показатели за водна ефективност в държавите-членки на WAREG);

През 2019 г. бе сформирана работна група в WAREG, ръководена от представител на КЕБР, която извърши детайлно и оперативно проучване на методите на ценообразуване на ВиК услугите. Въз основа на събрана, обработена и анализирана информация от 23 членове на WAREG бе изготвен доклад **Tariff Frameworks in WAREG Member Countries** (Тарифни рамки в държавите-членки на WAREG), а д-р Ивайло Касчиев, директор на главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“, бе отличен с благодарствен плакет от президента на Мрежата на Европейските водни регулатори WAREG г-н Андреа Гуерини, за личния му принос при планирането и осъществяването на мащабното изследване.

Посочените доклади са публикувани на интернет страницата на WAREG (<http://www.wareg.org/>).

Представители на Комисията взеха активно участие в проведения на 03.12.2019 г. **1-ви европейски форум за регулиране на ВиК услуги** (1st EFWRS) чрез модерирани сесии и представяне на презентация.

Представител на КЕБР, г-н Димитър Кочков, член на Комисията, бе избран като вицепрезидент на WAREG на проведено на 11.11.2020 г. Общо събрание на мрежата.

Участие на КЕБР в международни събития, семинари и двустранни срещи в България през 2021 г.

На 23.06.2021 г. Българска асоциация по водите организира Седма годишна среща по „Сравнителен анализ – Бенчмаркинг“, проведена присъствено в гр. София. Представител на Комисията взе участие в срещата, като представи презентация на тема: „Резултати във ВиК сектора 2017-2019 г. Цели за регулаторен период 2022-2026 г.“.

На 15.09.2021 г. Florence School of Regulation и WAREG съвместно организираха и проведоха дистанционно семинар на тема: „Консолидация във ВиК сектора: От очаквания към постигнати резултати в избрани държави“. Представител на Комисията

взе участие в семинара, като представи презентация на тема: „Консолидация на ВиК оператори – опитът в България“.

На 23-24.09.2021 г. Българска асоциация по водите организира Десета юбилейна конференция „Намаляване на загубите на вода във водоснабдителните системи“, проведена присъствено в Слънчев бряг. Представител на Комисията взе участие дистанционно в конференцията, като представи презентация на тема: „Загуби на вода в България: Отчетни данни за 2020 и постигнати резултати спрямо 2017 г.“.

На 18.11.2021 г. UTVSI и GIZ съвместно организираха и проведоха присъствено в гр. Белград Международен форум за стратегическо управление на активите. Въз основа на персонална покана, представител на Комисията взе участие във форума, като представи презентация на тема: „Правилната регулация или поредната бюрократизация“.

През изминалия регулаторен период 2017-2021 г. Комисията активно участваше в различни международни и вътрешни събития, включително ежегодни конференции на Програма „Водата на река Дунав“, изпълнявана съвместно от Световната банка и Международната асоциация на водоснабдителните дружества, работещи на територията на водосборния басейн на река Дунав; форуми, организирани от Световна банка, Международната водна асоциация; както и ежегодни конференции и форуми, организирани от Българска асоциация по водите – по теми като национален бенчмаркинг, намаляване загуби на вода и различни тематични събития.

ГЛАВА ДЕСЕТА

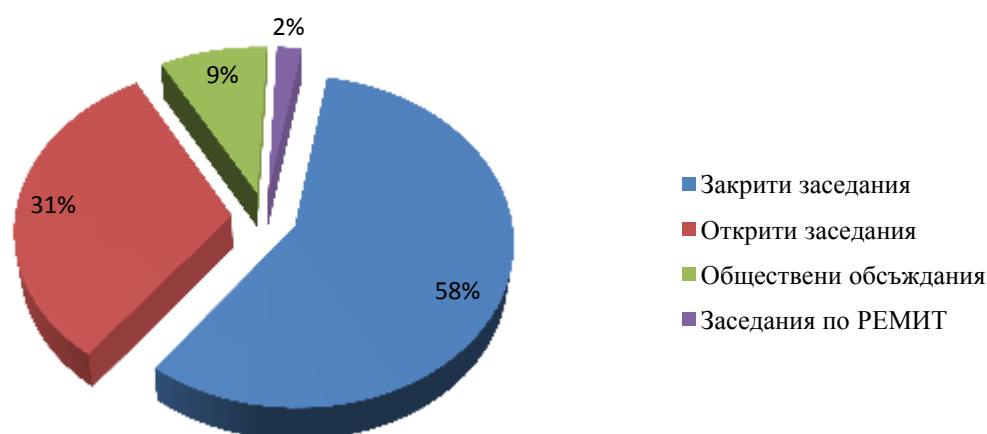
АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

През 2021 г. КЕВР е провела 305 заседания, от които 197 закрити, 108 открити заседания и 30 обществени обсъждания.

По изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия са проведени 5 закрити заседания и 2 обществени обсъждания.

Заседания на Комисията

На всички заседания и обществени обсъждания са направени аудиозаписи и са изготвени протоколи, които са публикувани на интернет страницата на КЕВР. Документите, приети на заседанията, и изготвените протоколи, се съхраняват в архив.

Провеждането на откритите заседания и обществените обсъждания е излъчено на живо на интернет страницата на Комисията. На лицензиантите, заинтересованите лица и гражданите е осигурена възможност за виртуално участие в открити заседания и обществени обсъждания във връзка с усложнената епидемична обстановка и съгласно решение на КЕВР по Протокол №175 от 05.08.2020 г., т.8.

През 2021 г. КЕВР на свои заседания прие:

48 решения за разрешения, 59 решения за издаване на лицензии, 5 решения за прекратяване на лицензии, 10 решения за изменение на лицензии, 44 решения за цени, 65 решения за бизнес планове, 3 решения за общи условия, 15 решения за сертификати, 52 решения за установяване на публично държавно вземане, 10 решения за установяване на нетното специфично производство на електрическа енергия, 2 решения за определяне на независим лицензиран оценител, 4 решения за прекратяване на преписки, 2 решения за одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежите, 1 решение за одобряване на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, 3 решения за принудителни административни

мерки, 1 решение за определяне на групи ВиК оператори за регулаторен период 2022-2026 г., определяне на прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите за 2026 г., 1 решение за утвърждаване на норма на възвръщаемост на капитала и нива на нетен цикъл на оборотния капитал за ВиК операторите за регулаторен период 2022-2026 г., 1 решение за утвърждаване на множители, сезонни коефициенти (сезонни множители) и отстъпки за определяне на цените за достъп на краткосрочни капацитетни продукти на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 01.10.2021 – 30.09.2022 г., 1 решение за споразумение за трансгранично разпределение на разходите между Комисията за енергийно и водно регулиране и Енергийния регулаторен орган на Гърция за проект от общ интерес 6.20.2. „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ на „Булгартрансгаз“ ЕАД, 1 решение за искане за изменение на Окончателно съвместно решение от 08.08.2018 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Гърция по заявление за освобождаване от „Ай Си Джи Би“ АД и 1010 решения по жалби.

Оригиналите на тези актове и документите към тях са изготвени съгласно чл. 38, ал. 1 от Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация.

За приетите от Комисията решения за издаване, изменение и допълнение на лицензии са изготвени приемо-предавателни протоколи, като самите решения и изготвените лицензии са връчени на съответните дружества.

През 2021 г. КЕВР на свои заседания прие:

Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия;

Правила за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия;

Правила за поддържане на платформата за сравняване на оферти за доставка на електрическа енергия;

Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност и годишни отчетни доклади за регулаторен период 2022-2026 г.;

Правила за изменение на Правилата за балансиране на пазара на природен газ;

Правила за работа на организиран борсов пазар на природен газ на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД;

Правила за работа на организиран борсов пазар на природен газ на „Българска енергийна търговска платформа“ АД;

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката;

Методика за изменение и допълнение на Методиката за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция;

Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги за следващия регулаторен период, започващ от 01.01.2022 г.;

Указания по прилагане на Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги за следващия регулаторен период, започващ от 01.01.2022 г.

На основание чл. 61, ал. 3 от Административнопроцесуалния кодекс са изготвени 30 съобщения и констативни протоколи във връзка с издадени административни актове на КЕВР, за които заинтересованите лица са уведомени, но не

са намерени на посочения от тях адрес. Съобщенията са поставени на таблото за обявления в сградата на КЕВР и публикувани на интернет страницата на Комисията.

Съгласно чл. 25 (1), т. 1 и т. 5 от Закона за енергетиката на интернет страницата на Комисията се водят и актуализират регистърът на издадените лицензии и регистърът на издадените разрешения.

През 2022 г. са утвърдени нови Вътрешни правила за организацията на административното обслужване в Комисията за енергийно и водно регулиране.

През 2021 г. в центъра за административно обслужване на КЕВР са обработени следните документи:

Входящи писма – 12 083 бр.;

Изходящи писма – 5 988 бр.;

Вътрешни преписки – 3 528 бр.;

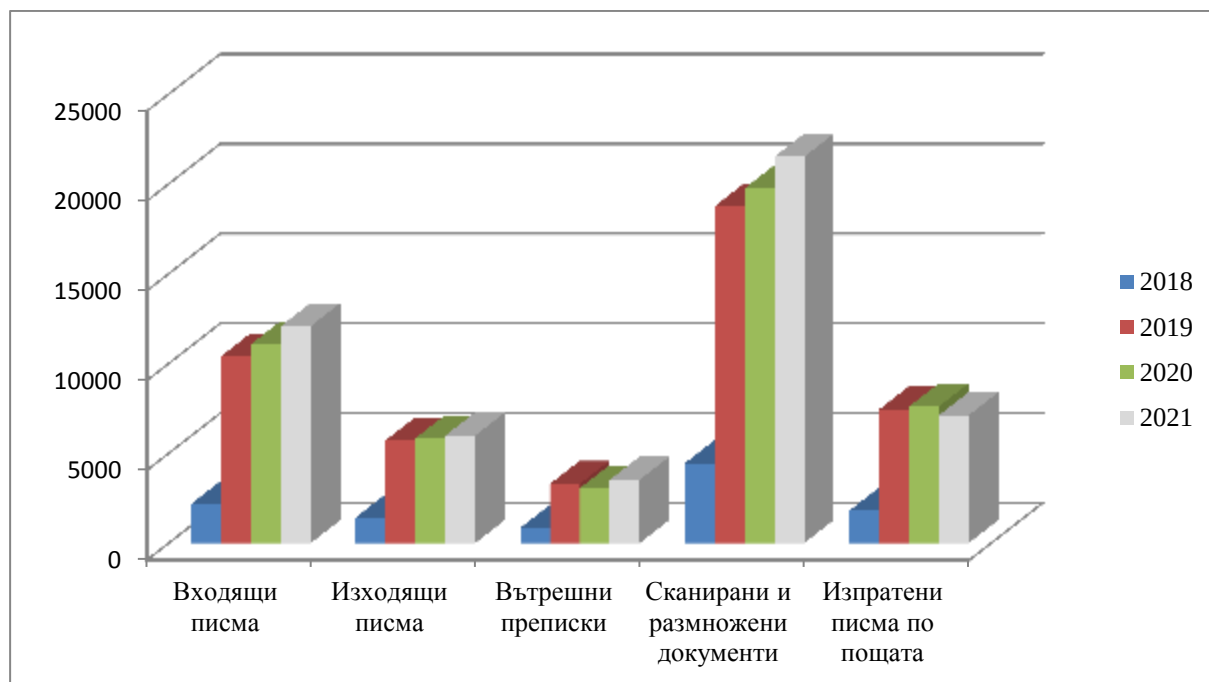
Сканирани и размножени документи – 21 506 бр.;

Изпратени писма по пощата – 7 113 бр.;

Подвързани лицензии – 67 бр.;

Подвързани документи – 44 бр.;

Справки - 259 бр.

В изпълнение на чл. 24 от Наредбата за административно обслужване и чл. 32 от Глава шеста на Вътрешните правила за организация на административното обслужване в Държавната комисия за енергийно и водно регулиране ежегодно се провежда проучване на удовлетвореността на потребителите на административни услуги. Резултатите от проучването са обобщени в годишния доклад за оценка на удовлетвореността на потребителите от административното обслужване в Комисията за енергийно и водно регулиране, публикуван на интернет страницата на Комисията в раздел „Административно обслужване“.

2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Организационната структура и числеността на администрацията са регламентирани в Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация (последно изм. и доп., ДВ, бр. 23 от 14.03.2020 г.). Правилникът е съобразен със Закона за администрацията и Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията, които определят изискванията по отношение на устройството на администрациите.

Дейността на администрацията се осъществява от лица, работещи по трудови правоотношения. Трудовите правоотношения на служителите на Комисията са уредени съгласно разпоредбите на Кодекса на труда.

Утвърдената щатна численост на персонала е 171 щатни бройки, в която се включват: председател, осем членове на Комисията и 162 служители, разпределени в обща и специализирана администрация и звена и длъжности на пряко подчинение на председателя.

Реално заетите щатни бройки към 31.12.2021 г. са 135 бр. От тях по трудово правоотношение са 126 щ. бр. и приравнени към него правоотношения – 9 щ. бр.

През отчетния период бяха прекратени трудовите правоотношения с 6 служители, от тях:

прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие на страните - 3 служители;

прекратяване на трудовия договор от работника или служителя с предизвестие - 1 служител;

прекратяване на трудовия договор от работника или служителя без предизвестие - 2 служители.

Назначени са 4 служители по трудово правоотношение при спазване на изискванията на Кодекса на труда, Закона за енергетиката и Правилника за вътрешния трудов ред в Комисията за енергийно и водно регулиране.

Реално заетите към 31.12.2021 г. щатни бройки по длъжности и възрастов признак са, както следва:

Длъжности/Възраст	До 29 г.	От 30 г. до 59 г.	над 60 г.
Ръководни длъжности	0	17	2
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	3	73	22
Експертни длъжности със спомагателни функции	0	6	2
Технически длъжности	0	0	1
Общо:	3	100	32

Тъй като капацитетът на сега ползваната от КЕВР сграда не позволява да бъде увеличен броят на работните места, без да се нарушат изискванията за здравословни и

безопасни условия на труд, Комисията е възпрепятствана да постигне установената численост на персонала в администрацията и чрез наемане на нови служители.

Структура на заетите към 31.12.2021 г. служители по основно щатно разписание по най-висока образователна степен са, както следва:

Образование	Висше			Средно	Основно
Правоотношение	Доктор	Магистър	Бакалавър		
по ТПО	2	116	2	5	1
Приравнени на ТПО по чл. 19а от ЗА	1	8	0	0	0
Общо:	3	124	2	5	1

В изпълнение на задълженията по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, за работещите в КЕВР е осигурено обслужване от служба по трудова медицина. Организиран са и са проведени ежегодни медицински прегледи на работещите. Освен нормативно установените задължителни медицински прегледи, допълнително са включени и други профилактични прегледи от специалисти, с цел контрол на здравословното състояние, съобразно идентифицираните характерни рискове на работното място и вида на работата.

Предприети са мерки за намаляване на риска от заразяване с коронавирусна инфекция. Със съдействието на Столичната РЗИ и службата по трудова медицина за работещите е осигурена възможност за ваксинация срещу COVID-19 на работното място от мобилни екипи.

Обучение на кадрите и участие в семинари

През отчетния период 5 служители на КЕВР взеха участие в семинар относно актуални въпроси при възлагане на електронни обществени поръчки.

Служители от дирекция „Обща администрация“ взеха участие в обучения на тема, свързана с промените в Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Правилника за прилагане на ЗОП от м. април 2021 г.

Финансовият контролор участва в обучение за работа с Централизираната автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (ЦАИС ЕОП).

Главният вътрешен одитор присъства на обучение по проект по ОПДУ №BG05SFOP001-2.010-0001 на тема „Усъвършенстване на системите за финансово управление и контрол и функцията по вътрешен одит в публичния сектор“.

Служители от звеното по управление на човешките ресурси преминаха обучение, свързано с новостите в трудовото законодателство.

През месец юни служители от главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“ взеха участие в специализиран курс за обучение на тема „От регулиране на разходите към регулиране на основата на резултатите във ВиК сектора“, организиран от Училището по регулация във Флоренция (FSR).

3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

Основни дейности

Служителите от сектор „Информационно обслужване и информационна сигурност“ на Комисията редовно са извършвали актуализация на информацията на официалната интернет страница на КЕВР, включително осигуряване на излъчването в реално време на заседания и срещи на Комисията, обновяване и поддръжка на правно-информационните системи, периодична настройка и софтуерен „ъпгрейд“ на сървъри и персонални компютри – операционни системи и приложения и архивиране на критични данни.

Подновен е абонаментът на домейн – „ofertizatok.bg“.

Създадена е нова виртуална сървърна машина за нуждите на обновяването на деловодната програма Archimed eDMS. Инсталирана е операционна система, конфигурирана е защитна стена и е осигурен външен достъп на служител на David Holding за настройка на база данни и MS SQL сървър.

Създадени са нови работни места, изготвени са карти за достъп, персонален акаунт в „Active Directory Users and Computers“, електронни пощи, актуализирана е системата за контрол на достъпа, деловодната програма Archimed, добавяни са акаунти за мултифункционалните сканиращи устройства на новите служители в КЕВР.

Приета е новозакупена компютърна техника след доставка по договор с предмет „Доставка на компютри и хардуер за нуждите на КЕВР“, като е извършена първоначална настройка при въвеждане в експлоатация, инсталиране на софтуер и хардуер на съответната техника.

В рамките на договорите за гаранционна поддръжка са подменени аварийали твърди дискове.

Довършена е процедура по привеждане на уеб страницата и портала за информация на КЕВР според изискванията за достъпност съгласно „Директива на ЕС 2016/2102 относно достъпността на уеб сайтовете и мобилните приложения на организациите в обществеността“.

Осуетени са няколко опита за нерегламентиран достъп до Портала за електронни административни услуги на КЕВР чрез различни подходи – филтриране на ip адреси и ограничаване на достъпа на подозрителни ip адреси на потребители извън България.

Във връзка с информационното осигуряване е оказвано постоянно съдействие при поддръжката на Единния портал за предоставяне на информация и услуги от Комисията за енергийно и водно регулиране – осигуряване на достъп, настройване и поддържане на хардуер и базов софтуер на платформата. Осъществена е поддръжка на активното мрежово оборудване – конфигуриране, наблюдение, контрол, както и поддръжка на непрекъсваеми електрозахранващи устройства и охлаждащи климатични инсталации в комуникационните помещения.

Служителите са участвали и в изготвянето на технически спецификации и в комисии за разглеждане на постъпили оферти за изпълнение на обществена поръчка за поддръжка и обновяване на защитни софтуерни продукти, ползвани от КЕВР без прекъсване на нормалната работа на организацията.

Извършени са инсталация и начална настройка на нов виртуален сървър за нуждите на новата версия на Единен портал за електронни административни услуги на КЕВР.

Изготвена е документация и във връзка с проверка от ДАЕУ, свързана с мрежовата и информационна сигурност в КЕВР.

Извършен е инструктаж на служителите на КЕВР за повишаване на вниманието им по отношение на мрежовата и информационна сигурност.

Извършени са обновяване и настройка на антиспам защита на мейл сървъри за предотвратяване на изпращане на спам съобщения от името на служители на КЕВР.

Обновена е версията на софтуера за защитна стена (Checkpoint Firewall).

Сключен е договор за поддръжка и обновяване на лицензите за антивирусна защита Symantec Endpoint Protection на следните сървърни конфигурации: Avir server, Smtп scanner и Ms Exchange Server-и.

Закупени, инсталирани и конфигурирани са SSL сертификати за уеб страницата, портала, пощенските сървъри и платформата за избор на оферта за смяна на доставчик на електрическа енергия.

Редовно е въвеждана информация в следните информационни портали на държавната администрация:

Портал за отворени данни;

Портал за обществени консултации.

Други дейности

Създадени са профили на служители на КЕВР и е осъществено техническо съдействие в различни комуникационни програми Skype, Webex, BlueJeans, Google Meet, Microsoft Teams и др. във връзка с провеждането на работни срещи, видео и аудиоконферентни връзки и онлайн обучения поради наличието на извънредно положение. Осигурена е възможност за виртуално участие в открити заседания и обществени обсъждания във връзка с усложнената епидемична обстановка.

Изготвени са и са утвърдени Вътрешни правилата за документооборота в КЕВР.

Служителите от звеното взеха участие в комисия за отваряне, разглеждане и оценка на оферти за обществена поръчка с предмет на поръчката „Доставка на канцеларски материали и консумативи за хардуер за нуждите на КЕВР“, както и в работна група за извършване на проверка на регистратурата за класифицирана информация.

Във връзка с тригодишната бюджетна прогноза са подадени приложения в регистъра на информационните ресурси и информационната система за извършване на предварителен, текущ и последващ контрол по целесъобразност в областта на електронното управление и използването на информационните и комуникационните технологии.

Извършени са дейности по осигуряване на достъп до платежните системи на БНБ и Борика – регистрация на потребители, настройки на права, настройки на електронни подписи.

Регистрирани са профили в Информационна система за извършване на предварителен, текущ и последващ контрол по целесъобразност в областта на електронното управление и използването на информационните и комуникационните технологии.

Регулярно е оказвана методическа и техническа помощ на служителите при работа с компютърна техника и програмни продукти, ползвани в КЕВР. Обновявана е и информацията на монитора във фоайето в сградата на КЕВР с указания за гражданите.

Изготвени са доклади за одобряване на разходи за ремонт на стара техника и закупуване на нова техника за нуждите на КЕВР - слушалки с микрофон, уебкамери и портативни тонколони, за да се осигури участие на служители в онлайн срещи и конференции.

Извършена е годишна инвентаризация на всички активи и пасиви, вкл. и задбалансово заведените, материалните запаси, вземанията и задълженията, отразени в

счетоводни сметки в КЕВР, както и годишна инвентаризация на фактическата наличност на горивото в служебните автомобили на КЕВР.

Изготвяни са справки в системата за контрол на достъпа за установяване на заплащане на извънреден труд на служители на КЕВР.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г., утвърденият бюджет на Комисията, е както следва:

- Приходи 10 720,0 хил.лв.;
- Разходи 9 333,9 хил.лв.;
- Бюджетно взаимоотношение с ЦБ (-1 386,1) хил.лв.;

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И ПРОМЕНИ ПО БЮДЖЕТА НА КЕВР

За периода 01.01.2021-31.12.2021 г. по бюджета на КЕВР са извършени вътрешно-компенсирани промени.

Бюджетът на КЕВР и отчета към 31.12.2021 г. в обобщен вид е, както следва:

Показатели	План (хил. лв.)	Отчет (хил. лв.)
Приходи: в т.ч.:	10 720,0	10 821,0
- приходи от такси	10 629,9	11 084,6
- глоби, санкции и наказателни лихви	81,0	346,3
- приходи и доходи от собственост	9,1	6,1
- други неданъчни приходи		- 616,0
Разходи: в т.ч.:	8 792,2	8 756,3
- персонал	7 804,7	7 773,0
- текуща издръжка	921,5	919,0
- капиталови разходи	66,0	64,3

ПРИХОДИ

В изпълнение на регулаторните си правомощия по Закона за енергетиката (ЗЕ) и по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ) комисията събира такси за разглеждане на заявления, издаване на сертификати, лицензионни такси, такси за регистрация на експерти и други.

Размерът на таксите, редът и сроковете за заплащането им са определени с Тарифи, приети с ПМС № 266 от 2004 г. и ПМС № 49 от 2006 г.

По приходен параграф 25-00 „Държавни такси“ при план в размер на **10 629,9 хил. лв.**, събраните приходи от държавни такси възлизат на **11 084,6 хил. лв.** За сравнение събраните държавни такси през 2020 г. са 10 866,6 хил.лв., а през 2019 г. – 10 620,7 хил.лв.

Влияние върху размерът на приходите от държавни такси оказва:

➤ за енергийните дружества:

- финансовото състояние на енергийните дружества през предходната година (таксата се изчислява като процент от годишните приходи на съответното дружество за осъществяваната лицензионна дейност съгласно годишния му финансов отчет към

31.12.2017 г.);

- подаваните и заплатени такси за заявления, такси за сертификати, както и новоиздадените през годината лицензии, изменените, с продължен срок и прекратени лицензии, в течение на годината;

- съгласно чл.39, ал.1, т.5, предложение второ от ЗЕ и чл. 9, ал.1, т.10а от НЛДЕ дейността „търговия с природен газ“ подлежеше на лицензиране, като по силата на законовите изисквания след 01.10.2021 г. търговията с природен газ можеше да се извършва единствено въз основа на издадена лицензия. В тази връзка и след извършен обстоен правен, икономически, финансов и технически анализ на възможностите на всяко дружество-заявител да извършва дейността „търговия с природен газ“ в съответствие със законовите изисквания, КЕВР издаде лицензии, за които в рамките на 2021 г. дружествата заплатиха първоначални такси.

➤ за В и К операторите:

- от една страна: общите им приходи за предходната година, съгласно годишните им финансови отчети;

- от друга страна: обемът на фактурираното количество питейна вода през предходната година;

➤ събраните от Териториалните дирекции на Националната агенция за приходите и разпределени в полза на КЕВР такси и лихви от предадени за принудително събиране Актове за установяване на публично държавно вземане и Наказателни постановления.

По приходен параграф 28-00 „Глоби, санкции и наказателни лихви“ към 31.12.2021 г. при план **81,0 хил.лв.** са събрани средства в размер на **346,3 хил.лв.**, представляващи:

➤ Събрани лихви за просрочие, начислени върху незаплатени в срок държавни такси, съгласно двете Тарифи за таксите по ЗЕ и ЗРВКУ;

➤ Събрани суми в размер на 133,2 хил. лв., съгласно издадени Наказателни постановления на енергийни дружества и В и К оператори.

Към 31.12.2021 г. просрочените вземания на КЕВР са в размер на общо **2 476,4 хил.лв.** и намират счетоводно отражение по сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции“ и сметка 4303 „Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“. Разпределени по сектори просрочените вземания са, както следва:

• от топлофикационни дружества	-	267,4 хил.лв.
• от газови дружества	-	233,2 хил.лв.
• от електро дружества	-	1 633,9 хил.лв.
• от В и К оператори	-	319,7 хил.лв.
• други дружества	-	22,2 хил.лв.

От общата сума на просрочените вземания, вземанията с предприети действия за установяване на публично държавно вземане към 31.12.2021 г. възлизат на **2 299,8 хил.лв.**, от които вече предадени производства за принудително събиране от ТД на НАП са вземания в размер на **2 002,4 хил.лв.**

От друга страна събраните и разпределени суми от ТД на НАП в полза на КЕВР са в размер на **646,1 хил.лв.**

В справка и обяснителна записка е представен подробен анализ на просрочените вземания, както и предприетите действия за тяхното събиране.

РАЗХОДИ

Към 31.12.2021 г. при утвърден план на разходите от **8 792,2** хил. лв. са разходвани средства в размер на **8 756,3** хил. лв. или 99,59 % от бюджета.

По показател **„Персонал“** при годишен план **7 804,7** хил. лв., са разходвани средства в размер на **7 773,0** хил. лв., което представлява 99,59 % от бюджета.

По показател **„Издръжка“, в т. ч. данъци такси и административни санкции и разходи за членски внос** при годишен план **809,9** хил. лв. към 31.12.2021 г. са разходвани средства в размер на **808,8** хил. лв., което представлява 99,86 % от бюджета.

По показател **„Капиталови разходи“** при годишен план **66,0** хил.лв. са изразходени средства в размер на **64,3** хил.лв., което представлява **97,42** % от бюджета по този показател.

Комисията за енергийно и водно регулиране е бенефициент по проект BG05SFOP001-2.012 „Развитие на аналитичния капацитет на Комисия за енергийно и водно регулиране“. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд“. За изпълнение на проекта е сключен договор № BG05SFOP001-2.012-0001-C01 от 01.03.2019 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Добро управление“ между Министерския съвет и Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР) и е подписано споразумение между КЕВР и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) от 30.01.2019 г., което влиза в сила от 11.10.2019 г.

Към 31.12.2021 г. по Проекта са отчетени разходи в размер на **587 404,38** лв. в отчетна група „Сметки за средства от Европейския съюз“ - СЕС-КСФ.

ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ

През 2021 г. бе извършен финансов одит от Сметна палата за заверка на Годишния финансов отчет на КЕВР за 2020 г., заверен без резерви. Същият е публикуван на интернет страницата на КЕВР.

Докладът е приет от КЕВР на основание чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация с решение по Протокол № 75 от 24.03.2022 г., т. 1.

ЗЗЛД

СТАНИСЛАВ ТОДОРОВ

Председател на Комисията
за енергийно и водно регулиране